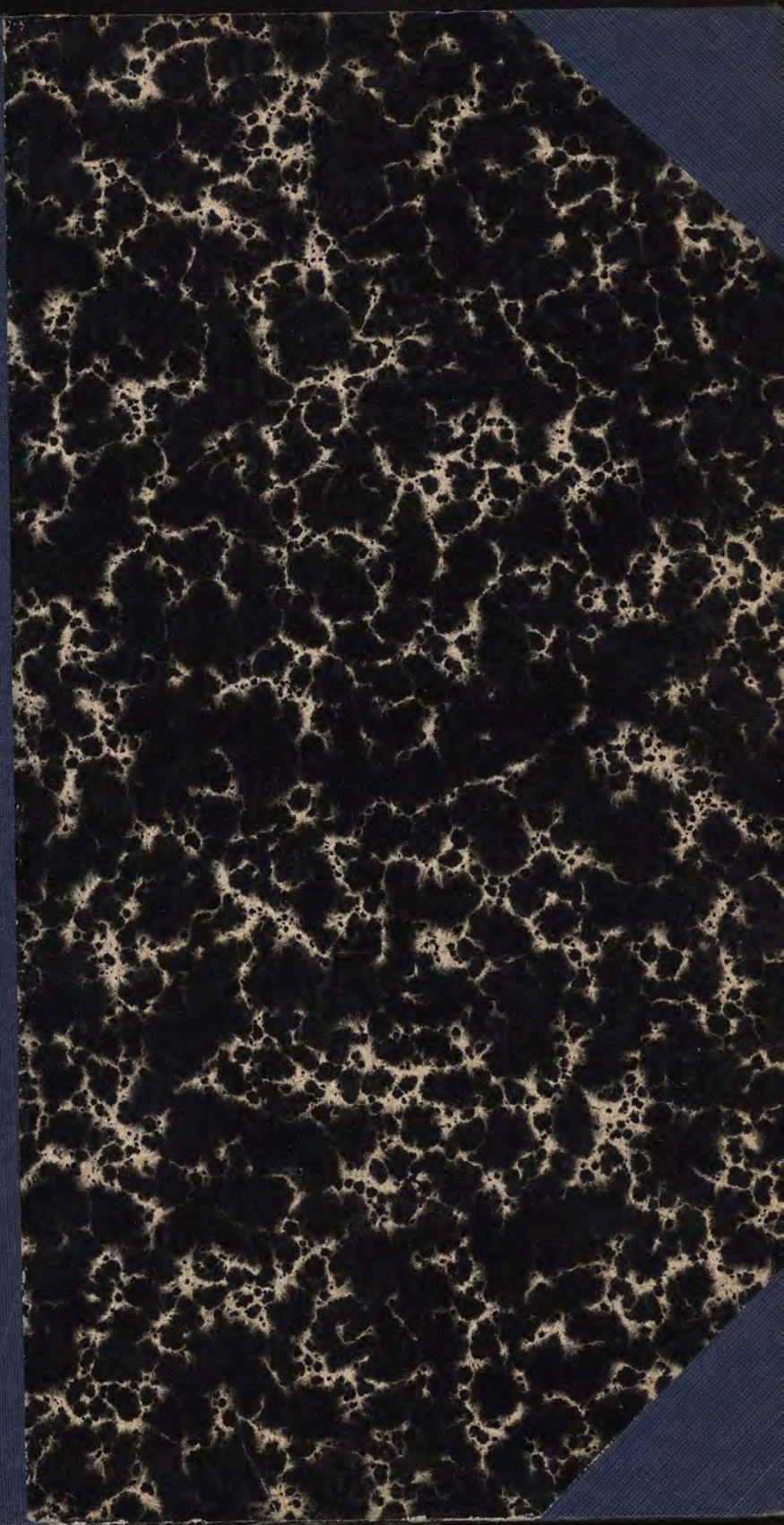

Beretning

Norsk Arbeid

1935
-1936

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND

STIFTET 13. APRIL 1895

BERETNING
OM
FORBUNDETS VIRKSOMHET
1935

VED

JOHS. M. P. ØDEGÅRD

CHR. HENRIKSEN

ALB. KARLSEN

OSLO 1936

ARBEIDERNE AKTIETRYKKERI

Representantskapet.

Før landsmøtet bestod representantskapet av følgende: Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, A. Ahlstrand, Thv. Thorstensen, Bj. E. Petersen, Adolf K. Lien, Oskar Kvernebo, Konrad Botten, Simon Simonsen, Kristian Moljord, Sigurd Oshaug, Lars Bergundhaugen, Johannes Togstad, Ingv. Løgvavlen og H. O. Jupskås. Suppleant Rasmus Aslesen.

Efter landsmøtet har representantskapet bestått av følgende: Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Adolf K. Lien, Kristian Simonsen, Hans Røste, Waldemar Larsen, Simon Simonsen, Kristian Moljord, Lars Bergundhaugen, Johannes Togstad, Knut Hartmark, Idar A. Kleveland, J. P. Karlsrud, Ragnar Fossum, Suppleant. Peder O. Moan.

Det gamle representantskap avholdt møte i dagene 14.—20. juli og 3.—10. oktober.

Det nye representantskap avholdt møte den 17. oktober.

Forbundsstyret.

Før landsmøtet bestod forbundsstyret av følgende. Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, A. Th. Ahlstrand, Thv. Thorstensen, Bj. E. Petersen, Adolf K. Lien og Oskar Kvernebo. Suppleant, Magnus Merli.

Efter landsmøtet bestod forbundsstyret av følgende: Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Alb. Karlsen, Adolf K. Lien, Kristian Simonsen, Hans Røste, Waldemar Larsen. Suppleanter. Jørgen Hersleb, Karl Edvardsen, Magnus Merli og fru Tharaldsen.

Forbundets medlemstall og antall foreninger i 1935.

Det gjennomsnittlige antall medlemmer har i året vært 11729. Herav 205 æresmedlemmer. Ved årets utgang var antallet av foreninger 281. Det er ialt stiftet 77 foreninger og nedlagt 19.

Innledning.

I mange av de sist forløpne år har arbeiderklassen over hele verden befunnet sig i en vanskelig stilling. Arbeidsledighet og den derved følgende elendighet har herjet som en ondartet pest blandt arbeiderne. Ved hvert årsskifte har man levet i et intenst håp om bedring av forholdet men resultatene har i alt vesentlig vært skuffelser, om ikke i mange tilfelle forverrelse av situasjonen.

Når man gikk inn i året 1935 så man fremover med det samme inderlige håp som de foregående år, men resultatet er ikke tilfredsstillende på nogen måte, dog skal innrømmes at nogen bedring har vist sig. Arbeidsbeskjeftigelsen noget livligere på flere områder. Dette har satt større håp hos de store masser av arbeidere og har også medvirket til øket interesse for organisasjonen.

For Norsk Arbeidsmandsforbunds vedkommende har året 1935 vist fremgang. Anleggsvirksomheten er blitt utvidet, forsåvidt angår offentlig virksomhet, og for bergverksindustriens vedkommende kan også noteres en bedring med hensyn til beskjeftigelse. Denne industri har dog hele året vært påvirket av den internasjonale konjunktur og stillingen har vært noget usikker, liten fasthet i markedet som igjæn har avspeilet sig på de forskjellige steder i større og mindre grad.

Forbundets medlemsvekst har vært god og jevnt økende utover året. Det er arbeiderne ved veianleggene som har begynt sin innmarsj i organisasjonens rekker, og de er velkommen. 1935 må for denne arbeidergruppe betegnes som et vendepunkt, og det er vårt håp og tro, at de ved sin tilslutning til organisasjonen og derved i fellesskap kan make å arbeide sig fremover til bedre livs- og arbeidsvilkår. De fortjener å bli frigjort fra den utstrakte vilkårlighet og uensartethet som har vært rådende.

Selv om man kan konstatere en lysning, så har det også ting meldt sig som peker i andre retninger. Det kapitalistiske og imperialistiske begjær har reist hodet her og der på en illevarslende måte. Året avsluttedes under krigens tegn delvis også på det enropeiske kontinent.

Belært av erfaringene fra verdenskrigen har arbeiderorganisasjonene rundt om i verden søkt å komme hverandre nærmere til samarbeide

for felles interesser. Det gir håp om styrke, ikke bare av motstandskraften men også om angrepskraften. Divergensene mellom arbeiderorganisasjonene bortelimineres mere og mere, man marsjerer frem mot klasesamlingen, og det må noteres med stor tilfredshet at fagorganisasjonen i vårt land nu står organisatorisk side om side med de andre lands fagorganisasjoner i Den internasjonale faglige Central. Det at den internasjonale gjenforening skjedde i 1935 ophøier året til et historisk merkeår.

For stillingen i vårt land har det hatt stor betydning utviklingen i den politiske situasjon. Landet var regjert av *arbeiderregjeringen*. Selv om man ikke kan notere store synbare resultater har dog dens tilstedeværelse vært til det arbeidende folks store gagn, og for arbeiderklassen skapt den trygghetsfølelse man tidligere har savnet. Den har vært et sikkert bolverk mot de reaksjonære krefter som stadig lurar på anslag mot arbeiderklassen og dens organisasjoner. Organisasjonens frie handlekraft er styrket og arbeidet lettet.

Man må håpe at fremgangen vil fortsette i det nye år og at fremgangen må øke både hvad arbeidsforholdene og organisasjonens vekst angår.

Vi ser alle det nye år i møte med nye forhåpninger.

*

Året 1935 var for forbundet et ganske sjeldent merkeår, idet det kunde feire sitt 40 års jubileum. Det var videre noget å merke sig både med året og forbundet, idet det var første gang i fagorganisasjonens historie i vårt land, at nogen fagorganisasjon har hatt som gjest på sitt landsmøte eller kongress representant fra den sittende regjering. Dette var imidlertid tilfelle for Norsk Arbeidsmandsforbund i 1935. Landets statsminister var tilstede ved landsmøtets åpning. Dette er ting man skal merke sig og forstår man det rett gir det håndgripelig bevis på arbeiderklassens voksende makt og innflytelse, og for å fremskaffe dette har Norsk Arbeidsmandsforbund hatt sin del, og kanskje den hårdeste del.

Statsminister Johan Nygaardsvold gav i sin hilsningstale til landsmøtet et utmerket fotografi av hvad Arbeidsmandsforbundet har vært for organisasjonen i sin helhet her i landet. Statsministeren uttalte blandt annet:

«Klassefeller, kamerater! På Regjeringens vegne vil jeg overbringe Arbeidsmandsforbundet en hilsen. Regjeringen er opmerksom på den rolle Arbeidsmandsforbundet har spilt for arbeiderklassen i dette land. Det var ikke rar forståelsen den gang da Arbeidsmandsforbundet blev

dannet. Men det har vært banebrytere og ikke bare for organisasjonstanken og organisasjonsviljen, men også for arbeiderklassens reisning av sine økonomiske og kulturelle oppgaver. Alle som kjenner til organisasjonsarbeidet vil være opmerksom på at det var en av de vanskeligste og tyngste oppgaver å få tak i de *ikke faglærte*. Men det kan sies idag på 40 års dagen at de har klart det og Arbeidsmandsforbundets avdelinger har dessuten vært den første skole i klassebevissthet. Overalt i de forskjellige arbeidsgrener har Arbeidsmandsforbundet vært ute og fra deres forbund har dyktige organisasjonsfolk dratt ut og dannet nye organisasjoner. Her kan man se resultatene av et stort arbeide og for det takker jeg på Regjeringens vegne og vi ønsker til lykke.»

Landsmøtet.

Forbundets 18. landsmøte avholdtes den 6—13 oktober i Oslo Arbeidersamfund, Oslo.

Fra foreningene møtte 145 representanter, samt forbundsstyret og representantskapets medlemmer, og representant for revisjonsutvalget.

I likhet med tidligere år var de organisasjoner forbundet har sitt nærmeste samarbeide med, både i inn- og utland innbudt, likeledes Regjeringen. Fra Regjeringen møtte statsminister Johan Nygaardsvold. Samtlige innbudte organisasjoner var representert med undtagelse av Grubearbeider-Internasjonalen.

Da det i år var 40 år siden forbundet blev stiftet blir det å anse som jubileumslandsmøte og i anledning begivenheten var videre innbudt Birger Berg og Gunnar Sethil. Med representanter, styre og innbudte talte landsmøtet tilsammen 179 deltagere.

De av landsmøtet foretatte valg hadde følgende utfall:

Johs. M. P. Ødegaard, formann, Chr. Henriksen, næstformann, A. Th. Ahlstrand, kasserer, Albert Karlsen, sekretær.

Til øvrige styremedlemmer valgtes: Kristian Simensen, Akershus, Hans Røste, Oslo, Waldemar Larsen, Oslo, Adolf K. Lien, Oslo, der sammen med formann, næstformann og sekretær utgjør forbundsstyret.

Videre valgtes til medlemmer av representantskapet: Simon Simonsen, Evje, Kr. Moljord, Sulitjelma, Johs. Togstad, Løkken, Knut Hartmark, Sørlandet, Lars Bergundhaugen, Vestlandet (Flåmsbanen), Ragnar Fossum, Nord-Trøndelag (Nordlandsbanen), Idar Kleveland, Møre, J. P. Karlsrud, Sørlandet (Sørlandsbanen).

Som varamenn til forbundsstyret valgtes: Jørgen Hersleb, Oslo, Magnus Merli, Skedsmo, K. Edvardsen, Oslo, Borghild Tharaldsen, Oslo.

Som varamenn til representantskapet valgtes: Olaf Sletten, Øst-

fold, Hans J. Svare, Sørlandet (Sørlandsbanen), Aleksander Holmen, Rogaland, P. O. Moan, Nord-Trøndelag (Nordlandsbanen), Jens Haanes, Røros, Alfred Brandt, Sulitjelma.

Til medlemmer av Landsorganisasjonens representantskap valgtes: Johs. M. P. Ødegaard, Oslo, Peder O. Moan, Nord-Trøndelag (Nordlandsbanen).

Varamenn: Ole Beck, Foldal, Knut Hartmark, Sørlandet, H. O. Jupskaas, Sørlandet (Sørlandsbanen), Konrad Botten, Nordland (Nordlandsbanen).

Til medlemmer av revisjonsutvalget valgtes følgende: Olaf Braaten, Oslo, Minius Braaten, Oslo, Karsten Løkken, Oslo.

Varamenn: Alfred M. Nilsen, Fridtjof Johansen og Kristoffer Morken, samtlige Oslo.

I forbindelse med valgene blev følgende beslutning vedtatt:

«Ved innkallelse av varamenn til forbundsstyret og representantskapet skal det alltid tas hensyn til hvilken gruppe den fraværende representant tilhører slik at denne gruppes varamann blir innkalt.»

Hovedavtalen

mellem Arbeidernes faglige Landsorganisasjon på den ene side og Norsk Arbeidsgiverforening på den annen side.

Efter pålegg av fagkongressen der avholdtes i november—desember 1934 blev der optatt forhandlinger mellom nevnte organisasjoner om opprettelse av en «hovedavtale».

Forhandlingene pågikk i lengere tid men var avsluttet såvidt tidlig på året 1935, at det endelige resultat av behandlingen i fagforeningene kunde meddeles 25. februar. Resultatet viste at overenskomstforslaget var vedtatt av arbeiderne; for Arbeidsmandsforbundets vedkommende var der ialt avgitt 3 283 stemmer, derav 2 846 stemmer for og 437 stemmer imot.

Vi gjengir her overenskomsten i sin helhet.

Hovedavtale mellom N. A. F. og A. F. L. gjeldende på arbeidsgiversiden N. A. F., samtlige N. A. F. tilsluttede landssammenslutninger, lokale sammenslutninger og enbeltbedrifter og på arbeidssiden A. F. L. og samtlige de A. F. L. tilsluttede forbund og foreninger (avdelinger):

Organisasjonsretten.

§ 1.

Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon anerkjenner gjensidig arbeidsgivernes og arbeidernes frie foreningsrett.

§ 2.

Tillitsmenn.

Arbeidernes tillitsmenn ved hver enkelt bedrift godkjennes som de organiserte arbeideres representanter og talsmenn så lenge de er tilknyttet bedriften.

§ 3.

Ved hver bedrift som har inntil 25 arbeidere, kan det velges 2 tillitsmenn, ved bedrifter som har

fra	26—50	arbeidere	3	tillitsmenn
«	51—150	—	4	—
«	151—300	—	5	—
«	301—500	—	6	—
«	501—750	—	8	—
over	750	—	10	—

Valg av tillitsmenn kan om så ønskes i stedet foregå gruppevis, idet enhver arbeidergruppe som anerkjennes som sådan av bedriften, og som har gjennomsnittlig minst 25 arbeidere, har rett til 1 tillitsmann i tillitsmannsutvalget, uansett om anallet av tillitsmenn etter foran nevnte skala derved overskrides.

§ 4.

Hvis det ved bedriften bare beskjeftiges arbeidere som står tilsluttet én fagforening, og foreningen bare har medlemmer fra denne bedrift, kan foreningens styre velges som tillitsmenn i den utstrekning som denne overenskomst gir anledning til.

Hvis bedriftens arbeidere står tilsluttet flere fagforeninger, holdes fellesmøter (bedriftsmøter), hvor de organiserte arbeidere velger tillitsmenn.

Tillitsmennene skal være over 21 år og skal velges blandt de anerkjente dyktigste arbeidere ved bedriften, om mulig blandt dem som har arbeidet der de siste 2 år. Dog skal det være adgang for arbeidere under 19 år til innenfor det antall som er bestemt i § 3 å velge 1 representant som er under 21 år i tillitsmannsutvalget.

Valgene gjelder for et kalenderår ad gangen.

Hvis en tillitsmann slutter ved bedriften, opphører han å fungere som sådan.

De valgte navn skal innen 8 dager skriftlig meddeles bedriften.

§ 5.

1. Tillitsmennene er forpliktet til så vel overfor sine arbeidskamerater, sin organisasjon som overfor bedriften å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.

2. Tillitsmennene har rett til å ta sig av og søke ordnet i mindelighet klagemål som de enkelte arbeidere mener å ha overfor bedriften, eller som bedriften mener å ha overfor de enkelte arbeidere. Tillitsmennene skal videre påse at arbeidsreglement og tariffavtale etterfølges. Det er derfor uforenlig med tillitsmannshvervet å tilskynde eller medvirke til ulovlig konflikt.

§ 6.

Det forutsettes at arbeidsgiveren forinnan han tar sin beslutning konfererer med tillitsmennene:

1. ved istandbringelse av arbeidsreglementer eller tillegg til eller forandringer i disse,

2. Om de forandringer av arbeidsforholdene som måtte bli en følge av større driftsforandringer,

3. hvis driftsinnskrenkninger (heri ikke innbefattet opsigelse av arbeidere inntatt for et bestemt arbeide eller sesong) medfører innskrenkninger i arbeidsstyrken.

Ann. Har det på grunn av særegne eller tvingende omstendigheter undtagelsesvis ikke vært anledning for arbeidsgiveren til å konferere med tillitsmennene, skal han snarest mulig gjøre tillitsmennene bekjent med avgjørelsen og grunnen til denne.

§ 7.

Arbeidsgiveren kan til forhandlinger med tillitsmennene møte enten selv eller ved en stedfortreder som han utpeker innen driftsledelsen. Arbeidsgiveren eller hans stedfortreder kan tilkalle andre av driftsledelsen for å ta del i forhandlingene. I forståelse med arbeidsgiveren kan tillitsmennene tilkalle representanter blandt de bedriftens arbeidere som forhandlingene gjelder.

§ 8.

.. Ved utførelsen av sine hverv må tillitsmennene ikke uten i forståelse med bedriftsledelsen forlate sine arbeidsplasser. Når de har noget å fremføre, henvender de sig direkte til arbeidsgiveren eller dennes representant på arbeidsstedet.

§ 9.

Opsigelse eller avskjedigelse av tillitsmenn kan ikke skje uten saklig grunn. Arbeidsgiveren plikter ved individuell opsigelse av en tillitsmann å gi ham 4 ukers varsel. For øvrig inntar tillitsmennene ingen særstilling ved bedriften.

Er opsigelsen begrunnet med arbeidsmangel, blir varslet til tillitsmennene de samme som for de øvrige arbeidere.

Når arbeidsgiveren går til opsigelse eller avskjedigelse av en tillitsmann, skal han, om vedkommende tillitsmann fremsetter ønske herom, konferere med tillitsmennene om den saklige grunn han har.

Forhandlingsrett og forhandlingsplikt.

§ 10.

1. Hvor tariffavtale består må arbeidsstans eller annen arbeidskamp ikke finne sted.

2. Enhver tvist mellom en bedrift og dens arbeidere skal først søkes bilagt ved forhandlinger mellom bedriften og tillitsmannen eller tillitsmennene.

3. Opnåes ikke enighet ved forhandlinger etter punkt 2, kan, hvis vedkommende tariffavtales parter, eventuelt begge hovedorganisasjoner,

derom er enige, fortsatte forhandlinger optas på stedet efter tilkallelse av en befullmektiget representant fra hver av organisasjonene.

4. Opnåes heller ikke ved disse fortsatte forhandlinger enighet, eller hvis sådanne forhandlinger ikke finner sted, eller hvis det gjelder en tvist mellom organisasjonene, plikter hver av partene å bringe tvisten inn til fortsatt forhandling mellom vedkommende forbund eller Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsgiverforening eller de underorganisasjoner disse dertil bemyndiger.

5. Forhandlingsmøte skal avholdes senest 8 dager etter at skriftlig krav herom er fremkommet fra en av partene.

§ 11.

1. *Bedrifter som i løpet av en tariffperiode inntreer i N. A. F.*

Disse inngår under bestående tariffavtale for bedrifter av samme art, dersom N. A. F. eller nogen av landssammenslutningene begjærer det. Opstår tvist om hvorvidt bedriften er av samme art, avgjøres denne av arbeidsretten. Hvor vedkommende tariffavtales lønnssetser ikke umiddelbart kan anvendes, forhandles overensstemmende med § 10. Opnåes herunder ikke enighet, avgjøres tvisten av en nevnd, sammensatt som i punkt 2 fastsatt. Er en nyinnmeldt bedrift bundet av en særoverenskomst, blir denne gjeldende til den er bragt til utløp.

Foreligger det ved innmeldelse av en bedrift plassopsigelse i anledning av revisjon av bedriftens overenskomst, kan den annen organisasjon motsette sig at den mellom vedkommende organisasjon og N. A. F. gjeldende tariffavtale automatisk kommer til anvendelse, dersom denne nu inneholder hjemmel for det.

Bestemmelser i nugjeldende tariffavtaler om Riksmeglingsmannens fastsettelse av lønnssetser for nyinnmeldte bedrifter eller for tidligere innmeldte bedrifter, hvor lønnssetser ikke er fastsatt, blir fortsatt gjeldende, inntil bestemmelsene er bragt til ophør.

2. *Arbeidere som i løpet av en tariffperiode inntreer i A. F. L.*

Hvis det ved en tariffbundet bedrift organiseres arbeidere, hvis arbeide foregår på et sted tariffavtalen gjelder og hvis arbeide ikke omfattes av tariffavtalen, kan hver av partene begjære optatt forhandlinger om disse nyorganiserte arbeideres lønns- og arbeidsvilkår overensstemmende med § 10. Opnåes herunder ikke enighet, avgjøres tvisten av en nevnd, bestående av 1 representant for hver av partene med 1 nøytral opmann som opnevnes av partene i fellesskap. Blir disse ikke enige, opnevnes oppmannen av Riksmeglingsmannen.

Nevnden skal ved sin avgjørelse ta hensyn til de tariffestede lønns- og arbeidsvilkår for de øvrige arbeidere ved samme bedrift, idet det ved fastsattelsen av forholdet mellom de nye setser og de før tariffestede legges til grunn tilsvarende innbyrdes forhold i lignende bedrifter så vidt mulig på samme sted. For såvidt sådanne bedrifter er medlemmer av N. A. F., bør det ved sammenligningen fortrinnsvis tas hensyn til disse medlemmers setser.

Som arbeidere i denne paragraf forstås ikke funksjonærer eller formenn i administrativ stilling.

Arbeidsbevis.

§ 12.

Når en arbeider forlater en bedrift, enten det skjer efter eget ønske, eller han blir sagt op, uansett av hvilken grunn, skal det gis ham en bevidnelse for, hvor lenge han har arbeidet på stedet.

Bevidnelsen skal inneholde:

1. Navn, fødselsår og dato.
2. Når begynt i bedriften.
3. Når sluttet (uten anførsel av årsak).
4. Fag.
5. Lønn da han forlot sitt arbeide.
6. Tiden for siste ferie eller feriegodtgjørelse.

Kollektive opsigelser.

§ 13.

N. A. F. og A. F. L. vil ved tariffrevisjonene eller ved varsel om arbeidsstans i henhold til arbeidstvistloven godta som gyldig plassopsigelse for arbeiderne et opsigelsesvarsel vekslet mellom begge organisasjoner eller mellom de tilsluttede landssammenslutninger og forbund, når hovedorganisasjonen har fått meddelelse om opsigelsen. Begge parter forplikter sig til ved disse opsigelser å anvende minst 14 dagers varsel.

Plassopsigelsene må være overensstemmende med de bestemmelser som finnes i arbeidstvistlovens § 28 om opsigelsens og meldingens form og innhold.

Avstemningsregler.

§ 14.

A. *Arbeidernes avstemningsregler.*

I.

Ved avstemninger over tarifforslag innkalles de stemmeberettigede til møte, hvor tarifforslaget blir forelagt, og hvor skriftlig hemmelig avstemning foretas. Stemmesedlene innsamles enten av foreningens styre eller av en spesiell, opnevnt komité. Det skal føres protokoll over avstemningsmøtene, og stemmetallet for og imot forslaget innføres i protokollen. Stemmesedlene forsegles og opbevares inntil det foreligger samlet avgjørelse av tarifforslaget. Stemmeresultatet innsendes til vedkommende forbund og må ikke i nogen form offentliggjøres før hovedorganisasjonen har truffet bestemmelse herom. Stemmesedlene skal på forlangende innsendes til vedkommende forbund.

Forbundene sender foreningene en oversikt over det samlede stemmeresultat og avdelingenes stemmegivning.

II.

a) Rett til å delta i avstemninger over tarifforslag har alle organiserte arbeidere ved bedrifter som tarifforslaget gjelder.

b) I fagforeninger, hvor medlemmene til stadighet skifter arbeidssted, eksempelvis bygningsarbeidere, transportarbeidere, skog- og land-

arbeidere ,sesongbedrifter o. l. ,har alle medlemmer rett til å delta i avstemningen.

c) Alle medlemmer i en fagforening, som får sig forelagt til behandling og avgjørelse en hovedtariff, som faktisk er bestemmende for hele fagets lønns- og arbeidsvilkår, har rett til å delta i avstemningen.

d) Alle stemmeberettigede medlemmer har stemmeplikt.

III.

a) Hvis deltagelsen i avstemningen ikke gir et fullgyldig uttrykk for flertallet av de stemmeberettigede medlemmers vilje, skal vedkommende forbundsstyre kunne pålegge ny avstemning.

Den nye avstemning skal omfatte alle interesserte foreninger og stemmeberettigede medlemmer.

b) Ved bedrifter hvor det arbeides på skift, og hvor det ikke er konflikt, skal møtet eller møtene holdes sådan at alle medlemmer får anledning til å stemme.

IV.

Medlemmer som uten gyldig grunn undlater å stemme over trafforslag når de oppebærer understøttelse, taper retten til fortsatt bidrag. Tvistespsørsmål mellem forening og medlemmer i anledning denne bestemmelse avgjøres av vedkommende forbundsstyre.

V.

Nærværende avstemningsregler over tarifforslag skal følges av alle organisasjoner tilsluttet Landsorganisasjonen.

VI.

Opstår tvist innen arbeiderorganisasjonene om anvendelsen av avstemningsreglene, avgjøres denne av sekretariatet.

VII.

Disse regler endrer ikke forbundenes og sekretariatets rett til å lede og avslutte konflikter overensstemmende med de til enhver tid gjeldende lover, jfr. A. F. L.s lovers § 11.

VIII.

For avstemninger som gjelder sjøfolk i utenriksfart gjelder ikke ovenstående regler.

B. Arbeidsgivernes avstemningsregler.

Når forslag til tariffavtale sendes til uravstemning, deltar i denne de medlemmer av Arbeidsgiverforeningen som omfattes av forslaget. Avstemningen skal være hemmelig og skriftlig. For at et forslag som sendes til uravstemning skal være forkastet ved denne, kreves at minst halvparten av de stemmeberettigede stemmer har stemt for forkastelse.

Inneholder et tarifforslag for et enkelt eller enkelte medlemmer av en landssammenslutning bestemmelser som kan ha innflytelse på arbeids-

forholdene for de øvrige medlemmer av landssammenslutningen, har dog alle medlemmer av denne rett til å delta i avstemningen.

Disse regler endrer ikke centralstyrets og landssammenslutningenes rett til å lede og avslutte konflikter overensstemmende med de til enhver tid i organisasjonene gjeldende lover.

Sympatiaksjoner.

§ 15.

Tariffavtalenes fredspliktbestemmelse innskrenker ikke bedriftenes eller arbeidernes rett til å delta i en arbeidsstans som iverksettes til støtte for annen lovlig konflikt, når samtykke er gitt av N. A. F. eller A. F. L. Før sådant samtykke gis, skal det føres forhandlinger mellom disse organisasjoner om hovedkonfliktens utvidelse.

Forhandlingsmøte skal være avholdt innen 4 dager etter at krav derom er fremkommet.

Varslet for arbeidsstans skal være som i § 13 bestemt.

Ved sympatistreik hos medlemmer av N. A. F. til støtte for arbeidere ved bedrifter som ikke står tilsluttet nogen arbeidsgiverorganisasjon skal varselfristen være 3 uker.

Hvis det fra A. F. L. erklæres sympatistreik blandt N. A. F.s medlemmer i anledning av konflikt ved en uorganisert bedrift, skal A. F. L. samtidig erklære sympatistreik ved tilsvarende uorganiserte bedrifter i angjeldende by eller distrikt hvis sådanne finnes; dog skal antallet arbeidere som medtas i sympatistreiken ved de uorganiserte bedrifter omtrentlig motsvare arbeiderantallet ved de organiserte bedrifter.

Hovedorganisasjonene kan bli enige om undtagelse fra ovenstående regel. A. F. L. kan undta stat, kommuner, kooperasjonen og arbeiderforetagender.

§ 16.

Tvist som angår denne overenskomst kan av hver av partene innbringes for arbeidsretten.

§ 17.

Denne hovedavtale gjelder til 31—12 1939 og videre 2 år ad gangen, hvis den ikke av en av partene skriftlig opsies med 6 måneders forutgående varsel.

Anmerkninger:

1. Hovedavtalen er en første del av alle tariffavtaler som er eller blir opprettet mellom de i titelen nevnte organisasjoner og/eller deres medlemmer.

Partsforholdet i de enkelte tariffavtaler berøres eller endres ikke i noen henseende ved hovedavtalen.

2. Hvor hovedavtalens bestemmelser om tillitsmenn ikke kan anvendes i den foreliggende form for den egentlige byggevirksomhet optas det snarest forhandlinger om tilpassning av disse bestemmelser til nevnte fag. De således istandbragte bestemmelser blir å innta i de respektive tariffavtaler, men med samme varighet som hovedavtalen.

3. Spørsmålet om tariffestede regler for grensetvisters eller fag-skilletvisters behandling og avgjørelse optas til behandling av en komité med like mange medlemmer fra N. A. F. og A. F. L.

Forhandlingene forutsettes tilendebragt innen årets utgang.

4. *Brygearbeiderne*. — Den nuværende praksis med hensyn til de av foreningene lønnede eller valgte tillitsmenn, folkeuttagere, kontrollmenn m. v. skal ikke forandres.

5. *Sjømennene*. — Ved valg av tillitsmenn anerkjennes mannskapet ombord i et skib som selvstendig arbeidergruppe overensstemmende med § 3, siste ledd, uansett mannskapets antall.

I hovedavtalens § 4, 3. avsnitt, tilføies følgende: «med minst 4 års erfaring til sjøs» etter ordene «Tillitsmennene skal være over 21 år».

Og 2. punktum i samme avsnitt, som begynner med «Dog skal det være adgang for» utgår.

Hovedavtalens § 6 og § 7 gjelder ikke for tillitsmenn ombord i skib.

I hovedavtalens § 9 utgår den forlengede opsigelsestid ved individuell opsigelse av tillitsmenn, og etter den derefter følgende setning: «For øvrig inntar tillitsmennene ingen særstilling ved bedriften» tilføies: «idet tillitsmannsbestemmelsene ikke griper inn i gjeldende sjølover og dertil knyttede forskrifter».

6. Forhandlerne på begge sider enedes om å utsende forslaget til hovedavtale med sin anbefaling.

7. Partene enedes om å møte og avgi svar 25 februar 1935.

Det skandinaviske samarbeide.

Skandinavisk Gjensidighetskomité har i årets løp avholdt 2 møter.

Det første møte avholdtes i Stockholm den 3 mars på Svenska Grov- och Fabriksarbeidareförbundets kontor. Der var møtt representanter for samtlige tilsluttede forbund. Fra Norsk Arbeidsmandsforbund møtte formannen og næstformannen.

Ved møtets åpning holdt formannen i Svenska Grov- och Fabriksarbeidareförbundet, Ernst Falk, en minnetale over Gjensidighetskomitéens korresponderende sekretær, C. J. Söder, som avkigg ved døden i august 1934.

Til dirigent valgtes Ernst Falk som samtidig fikk i oppdrag å føre møtets protokoll.

Det blev derefter foretatt valg på korresponderende sekretær i Gjensidighetskomitéen etter avdøde C. J. Söder og til sekretær valgtes Ernst Falk. Likeledes valgtes Falk som nytt medlem i lovkomitéen.

Da man på det tidspunkt stod midt oppe i tariffrevisjonene i Norge gav Ødegaard og Næss en redegjørelse for situasjonen på dette tidspunkt.

Gjensidighetskomitéens årsmøte avholdtes i Trondheim den 11 og 12 juli. Samtlige tilsluttede forbund var representert. For Norsk Arbeidsmandsforbund møtte formannen og kassereren.

Møtet åpnedes av Gjensidighetskomitéens sekretær, Ernst Falk.

Møtets dagsorden:

1. Møtets åpning.
2. Valg av dirigent.
3. Valg av sekretær.
4. Valg av protokollkomité.
5. Valg av 2 revisorer.
6. Rapport fra de tilsluttede organisasjoner.
7. Rapport fra lovkomitéen og vedtagelse av lover.
8. Beslutning om sted for neste møtes avholdelse.
9. Eventuelt.
10. *Avslutning*.

Som møtets dirigent valgtes *Nic. Næss* og som sekretær *Jens Tangen*. Som protokollkomité valgtes *Ernst Falk* og *Axel Olsen*. Som revisorer valgtes *Andreas Nielsen* og *Anders Bengtson*.

Samtlige forbund avla skriftlig beretning i overensstemmelse med hvad lovene foreskriver.

Lovkomitéen gav en utførlig beretning om sitt arbeide med lovrevisjonen og fremla følgende forslag:

Lover for Den skandinaviske Gjensidighetskomité.

§ 1.

Gjensidighetskomitéens formål er å fremme et solidarisk samarbeide mellem de skandinaviske grov- og fabriksarbeiderorganisasjoner.

§ 2.

Tilmeldelse.

Rett til å tilmelde sig Gjensidighetskomitéen har enhver organisasjon i de skandinaviske land, som tilhører de i § 1 nevnte grupper.

Hvis en ny organisasjon søker om tilmeldelse til Gjensidighetskomitéen, skal de organisasjoner i angjeldende land, som tidligere er medlemmer, være enige om å anbefale medlemsskapet.

Hvis disse organisasjoner motsetter sig medlemsskapet, kan spørsmålet dog optas til endelig avgjørelse på det første ordinære årsmøte i Gjensidighetskomitéen.

Ansøking om inntredelse skal innsendes til Gjensidighetskomitéens sekretær.

§ 3.

Rapporter.

Enhver tilsluttet organisasjon plikter ved hvert ordinært årsmøte å avgi skriftlig rapport over organisasjonenes medlemstall ved foregående års slutt, såvel helt- som halvtbetalende og kvinnelige medlemmer, samt oppgave over det medlemstall hvormed organisasjonene er tilsluttet Gjensidighetskomitéen.

Årsberetninger, regnskaper, fagblad og kongressprotokoller skal utveksles mellom de tilsluttede organisasjoner.

Hvis en tilsluttet organisasjon planlegger en konflikt av så stort omfang at den anser det nødvendig å få økonomisk støtte av de øvrige tilsluttede organisasjoner, skal fullstendig opgave om stridens årsak og omfang innsendes til sekretæren innen den igangsettes.

Undtatt herfra er dog sådanne tvistigheter som igangsettes av arbeidsgivere, men bør dog den slags konflikter snarest mulig innrapporteres.

Alle rapporter skal sendes i så stort antall at det tilsvares minst 1 eksemplar til hver av de tilsluttede organisasjoner, samt 1 eksemplar til arkivet.

§ 4.

Gjensidig støtte.

Når en tilsluttet organisasjon blir innviklet i en konflikt på den måte som angitt i § 3, og denne er av sådant omfang at minst 10 pct. av det medlemstall hvormed organisasjonen er tilsluttet Gjensidighetskomitéen, derigjennem må forlate sine arbeidsplasser, har angjeldende organisasjon rett til å forlange økonomisk hjelp av de øvrige tilsluttede organisasjoner. Støtte gis av organisasjonene i form av lån etter en ved hvert enkelt tilfelle fastsatt regel.

Andragende om sådan hjelp fremstilles gjennom sekretæren, som snarest mulig sammenkaller Gjensidighetskomitéen for å utarbeide forslag der forelegges de tilsluttede organisasjoners styre for endelig beslutning.

Organisasjoner som på denne måte mottar økonomisk hjelp, plikter hver uke å innsende rapport til sekretæren om konfliktens stilling og omfang, samt ved avslutningen rapport om resultatet samt redegjørelse over utbetalt understøttelse.

Derefter sammentrer Gjensidighetskomitéen på innkallelse av sekretæren, for å motta sluttrapport over konflikten fra den låntagende organisasjon, samt for å drøfte måten for de ydede låns avvikling.

§ 5.

Årskonferanser.

Gjensidighetskomitéen avholder hvert år årsmøte på den tid og sted som foregående årsmøte har bestemt.

De ting som ønskes behandlet på årsmøtet, skal være sekretæren i hende senest 1 måned før møtets avholdelse.

Ekstra møter avholdes når dette forlanges, og avholdes etter innkallelse av sekretæren.

De tilsluttede organisasjoner utreder selv alle utgifter for sine representanter ved møtene.

§ 6.

Representasjon.

Enhver tilsluttet organisasjon skal være representert i Gjensidighetskomitéen med 2 representanter. Som ordinære representanter er resp. forbundenes formann og kasserer selvskrevne.

Alle Gjensidighetskomitéens beslutninger avgjøres ved enkel majoritet. Ved likt stemmetall gjelder den mening som Gjensidighetskomitéens sekretær innehar.

§ 7.

Kontingent.

Til å bestride Gjensidighetskomitéens utgifter, som er felles, foretas utregning innen de tilsluttede organisasjoner i den utstrekning som er nødvendig til Gjensidighetskomitéens administrasjon.

Alle innbetalinger til Gjensidighetskomitéen skal skje i den valuta som er gjeldende i det land hvor sekretæren er bosatt.

Innbetalinger sendes direkte til hovedkassereren for det forbund hvorav sekretæren er medlem, hvilken kasserer forvalter Gjensidighetskomitéens inn- og utbetalinger.

§ 8.

Revisjon.

Gjensidighetskomitéens regnskaper revideres av revisorene i det forbund som kassereren er medlem av.

Revisorenes anmerkninger innføres i kassaboken.

Regnskapsåret er kalenderåret.

§ 9.

Forandring av lovene.

Forandringer og tillegg til disse lover kan kun foretas på det ordinære årsmøte.

Lovkomitéens forslag blev enstemmig godkjent av Gjensidighetskomitéen og er senere godkjent av forbundsstyret.

Efter forslag fra Dansk Arbeidsmandsforbunds representanter besluttedes at Gjensidighetskomitéens årsmøte holdes i Bornholm.

I 1935 har Norsk Arbeidsmandsforbund vært representert ved Kvinnelig Arbeiderforbunds kongress den 3 august og følgende dager i København.

Som forbundets representant møtte A. Ahlstrand.

Svenska Grov- och Fabriksarbetareförbundet avholdt sin kongress i tiden 25—31 august.

Som Norsk Arbeidsmandsforbunds representanter møtte Johs. M. P. Ødegaard og Th. Thorstensen.

Dansk Arbeidsmandsforbund avholdt sin kongress den 20 september og følgende dager.

Som representanter møtte Johs. M. P. Ødegaard og Adolf Lien.

Svenska Gruvindustriarbetareförbundet avholdt sin 19 kongress i tiden 5—10 august i Stockholm.

Som Norsk Arbeidsmandsforbunds representanter møtte Chr. Henriksen og Oskar Kvernbo.

De internasjonale forbindelser.

I 1935 har ikke forbundet vært representert ved noget møte i de Internasjonaler det er tilsluttet.

Med hensyn til de internasjonale forbindelser nevnes at Arbeidernes faglige Landsorganisasjon — ved uravstemning — har besluttet å tilmelde sig Den internasjonale faglige Central fra 1. januar 1936.

På forbundets landsmøte i oktober 1935 blev det redegjort for spørsmålet og i forbindelse hermed vedtok landsmøtet *enstemmig* følgende uttalelse:

«Landsmøtet anbefaler Norsk Arbeidsmandsforbunds medlemmer å gi sin tilslutning til den av Landsorganisasjonens representantskap fattede beslutning angående de internasjonale forbindelser.»

Ved sakens behandling i forbundets foreninger blev der ialt avgitt 3 825 stemmer. Derav 3 423 for innmeldelse, 267 imot og 135 blanke stemmer.

Bergverksindustrien.

(Fellesoverenskomsten).

Behandlet på landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretning.

Den for bergverksindustrien, omfattende de bedrifter som er tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening og B. V. L. gjeldende overenskomst av 8 september 1931 utløper 31 mars 1935.

For å bringe på det rene foreningenes stilling til spørsmålet opsigelse av overenskomsten, sendte forbundet et sirkulære den 13 desember 1934 med forespørsel herom, samt rettet i samme forbindelse en del andre spørsmål til foreningene.

De fra foreningene ved fristens utløp foreliggende svar viser følgende:

Bedrift	Antall arbeidere	Antall organiserte	For opsigelse	Mot opsigelse	Tilsammen st.r	Ledige medlemmer	Antall uorganiserte
Fosdalen Bergverk	155	74	12	.	12	6	81
Stordø Kisgruber ..	204	168	37	6	43	4	36
Killingdal gruber ...	66	63	16	32	48	25	3
Bjorkåsen gruber ...	260	130	4	77	81	1	130
Flåt gruber	165	157	72	10	82	-	8
Evje Nikkelverk. . .	147	116	73	8	81	-	31
Knaben gruber. .	200	130	70	-	70	-	70
Tils. st.r.	1 197	838	284	133	417	36	359

I den foran gjengitte tabell er ikke medtatt Sulitjelma Aktiebolag, Dunderland Iron Ore Co. og A/S Nord-Norge.

Grunnen hertil er hvad angår Sulitjelma at halvparten av foreningene ved bedriften uttalte at de ikke vilde ta standpunkt til saken av den grunn, at der helt siden lockoutens avslutning 1931 er arbeidet på såkalt kriseavtale hvad lønnsbestemmelsene angår, og de mente derfor at det måtte overlates til de foreninger som hadde arbeidet på den ordinære overenskomst å avgjøre om den skulde opsiges eller ikke.

Hvad angår Dunderland Iron Ore Co. Ltd. har det vært driftsstans siden lockouten 1931 brøt ut, så denne bedrift hadde på det tidspunkt ingen arbeidere i beskjeftigelse. Spørsmålet blev imidlertid forelagt foreningen til uttalelse.

Ved A/S Nord-Norge var det driftsstans på det tidspunkt avstemningen foregikk. Fra 1 februar d. å. er driften optatt med redusert arbeiderantall på den gamle overenskomst gjeldende til august 1935.

Av de her anførte grunner er det ikke opført noget stemmetall i tabelloversikten for disse tre bedrifters vedkommende.

Stillingen innen foreningene med hensyn til opsigelse av overenskomsten var således for opsigelse, tatt i betraktning alle foreninger som berøres av overenskomsten.

Opsigelse av overenskomsten blev ikke, grunnet forhandlingene angående hovedavtalen, fremmet innen den i overenskomsten fastsatte tid. Opsigelsesfristen blev derfor med særskilt avtale utsatt 1 måned.

I henhold til de i 1934 foretatte forandringer i «Lov om Arbeidstvister», hadde riksmeglingsmannen anledning til å opta anteciperede forhandlinger før der forelå opsigelse av overenskomsten og arbeidsplassene. Saken gikk direkte til riksmeglingsmannen uten forutgående partsforhandlinger.

Torsdag den 31 januar var det møte angående bergverkene hos riksmeglingsmannen.

For Norsk Arbeidsmandsforbunds vedkommende lå saken slik an, at man på det tidspunkt ikke hadde interesse av å gå inn på selve realitetene, idet man ikke helt hadde samarbeidet de krav som var innsendt fra foreningene, og man vilde i år i likhet med tidligere år samarbeide kravene sammen med de representanter foreningene hadde valgt.

I møte 31 januar hos Riksmeglingsmannen møtte for forbundet formann Ødegaard og næstformann Henriksen. For B. V. L. møtte direktør C. Nielsen, Stordø Kisgruber og kontorchef Rogstad.

Direktør Nielsen innledet med å fremlegge en engere oversikt over bergverksindustriens stilling som han nærmere begrunnet.

B. V. L. konkluderte med å fremsette krav om 3 pct. reduksjon av

alle minstelønnssatser og forøvrig prolongasjon, overenskomstens varighet 2 år.

Forbundets representanter innledet med å henvise til de spørsmål som ikke blev løst ved tariffrevisjonen 1931, og hvorom der i tariffperioden skulde optas forhandlinger.

Sådanne forhandlinger blev optatt i 1934, men uten resultat.

Disse spørsmål var:

1. Feriespørsmålet i hensikt om mulig å opnå en mere ensartet ordning.
2. Overtidsspørsmålet.
3. Arbeidsvilkårene for unge arbeidere.
4. Spørsmålet om akkorders utsettelse.
5. Fagarbeidernes stilling.
6. De under tariffrevisjonen reiste særkrav som ikke er løst ved forslaget.

Man optok spørsmålene punkt for punkt og motiverte dem ut fra det syn som råder blandt arbeiderne.

Man underkastet særlig nødvendigheten av feriens forlengelse til 12 dager, likeledes forandring i bestemmelsene om akkorders utsettelse, således at dersom der ikke opnåes enighet om akkordprisene ved frivillig forhandling, skal arbeidet kunne utføres etter timelønn.

Som forutsetningen var fra vår side, blev dette meglingsmøte av orienterende art.

Nytt møte blev berammet til tirsdag 12 februar i B. V. L. for ved partsforhandlinger å søke opnå enighet om enkelte spørsmål. Nytt meglingsmøte blev berammet til onsdag 13 februar.

De av foreningene valgte representanter var innkalt til søndag 10 februar for sammen med forbundsstyret å gjennomgå de innsendte krav og utforme de krav som skulde stilles under forhandlingene.

Som representanter fra foreningene møtte:

Olav Stavrum, Fosdalens Bergv.

Anders Myren, Killingdalens gruber.

Andreas Rekve, A.s Stordø Kisgruber.

Adam Johansen, A.s Bjørkåsen gruber.

Olaf Omland, Flåt gruber — Evje Nikkelverk.

Jens Bjoraa, Raffineringsverkets A.s grube og hytteanlegg).

Jakob A. Knaben og

Theodor Josdahl, A.s Knaben Molybdengruber.

Da det var forutsetningen at situasjonen i Sulitjelma skulde optas til drøftelse var derfra valgt Alfred Benjaminsen og Oskar Misvær, men på grunn av forsinkelse under reisen deltok ikke disse i møtet 10 februar.

Samtlige de fra foreningen innsendte krav om forandringer såvel i den ordinære overenskomst som særkravene for de forskjellige be-

drifter blev nøie gjennomgått og diskutert. Det viste sig at kravene var meget ensartet når det gjaldt hovedspørsmålene, såsom arbeidstidens forkortelse, feriens forlengelse, forhøielse av overtidsbetalingen og lønnsforhøielse.

Særkravene var forskjellig for de enkelte bedrifter med undtagelse av husleiespørsmålet hvor det var flere foreninger som krevet nedsettelse av husleien.

Mandag den 11 februar fortsattes fellesmøtet mellom foreningenes representanter og forbundsstyret til videre behandling av saken.

Efter inngående drøftelse var det enstemmighet for å fremsette krav som skulde stilles angående den ordinære overenskomst.

I.

Det stilles krav om forandring i følgende paragrafer:

§ 2. Procenttillegget for overtidsarbeide forhøies.

§ 3. Forandringer i bestemmelsene om akkorders utsettelse.

§ 9. Feriens lengde.

II.

Fagarbeidere etc.

Fagarbeidere i Bergverksindustrien lønnes efter samme bestemmelser som fastsettes i de respektive overenskomster som opprettes i Jern- og Metallindustrien og Bygningsindustrien.

III.

Lønnssatser m. v.

Samtlige minstelønnssatser forhøies med kr. 0.10 pr. time.

Punkt b. 2. Kvinner og mannlige arbeidere under 19 år.

Punkt c. Læregutter.

Lønnsskalaen forandres i overensstemmelse med minstelønnssatsernes fastsettelse.

Det blev ikke krevet nogen forandringer i den gjeldende overenskomst § 1. *Arbeidstiden*. Begrunnelsen herfor er, at dette spørsmål må sees som et for den samlede organisasjon felles spørsmål, og da det var konstatert, at et flertall av de forbund som omfattes av årets tariffrevisjon ikke fant det hensiktsmessig å reise kravet under de rådende forhold, fant man, sådan som stillingen fortiden er i Bergverksindustrien, at det ikke hadde nogen hensikt å stille kravet i bestemt skriftlig form og å ta det med i hvad der skulde danne det egentlige grunnlag for forhandlingene.

Under forhandlingene såvel den 12 som den 13 februar d. å. blev det fra arbeidernes forhandleres side fremholdt det syn som råder innen de organiserte arbeidere angående denne sak, og man understreket den

betydning man la i arbeidstidens forkortelse som botemiddel mot arbeidsløsheten.

Arbeidsgivernes representanter viste fra begynnelsen av hel motstand mot ethvert krav og argumenterte med industriens vanskelige økonomiske stilling og motsatte sig bestemt enhver forandring der hadde nogen økonomisk betydning for bedriftene.

Partsforhandlingene resulterte ikke i enighet på noget punkt. Dermed gikk saken til videre behandling hos Riksmeglingsmannen.

I møtet hos Riksmeglingsmannen den 13 februar, hvor samtlige av arbeidernes representanter deltok som var tilstede i partsforhandlingene i Arbeidsgiverforeningen den 12 februar, blev de samme forslag og krav fremlagt for Riksmeglingsmannen som i møte den 12 februar.

I møte hos Riksmeglingsmannen den 13 februar kunde det ikke opnåes enighet på noget punkt.

Arbeidsgivernes representanter meddelte, at på grunn av de vidtgående krav som var stillet fra arbeidernes side, vilde de forbeholde sig å fremlegge ytterligere krav om forandringer enn hvad der blev fremlagt i meglingsmøte 31 januar.

Nytt meglingsmøte avholdtes 15 februar, hvor arbeidsgiverne fremla sitt endelige forslag.

Arbeidsgivernes krav gikk ut på at avsnitt II Fagarbeidere skulde utgå, 3 pct. lønnsreduksjon, at bestemmelsen om normallønn utgår og dertil en rekke forandringer i særbestemmelsene med de forskjellige bergverker.

I de særkonferanser som fant sted mellom Riksmeglingsmannen og arbeidernes representanter, blev hvert enkelt spørsmål i arbeidernes krav drøftet.

Man blev straks klar over, at Riksmeglingsmannen ikke hadde noget håp om å opnå enighet mellom partene.

Riksmeglingsmannen antydet imidlertid, at det var visse av arbeidernes krav han vilde interessere sig for å få gjennomført, men noget bestemt holdepunkt om i hvilken retning og hvor langt dette vilde gå, fikk man ikke.

Flere meglingsmøter blev ikke avholdt og heller ikke videre forhandlingsmøter mellom partene.

Den 18 februar blev det i fellesmøte mellom forhandlingsutvalget og forbundsstyret redegjort for situasjonen.

Meglingsforhandlingene fortsatte den 20 mars hvori deltok representanter fra følgende foreninger:

Malmo Grubearbeiderforening, Olav Stavrum.
Bjørkåsen Grubearbeiderforening, Ad. Johansen.

Ålen Grubearbeiderforening, Killingdal, Anders Myren.
Stord Arbeidsmandsforening, Andr. Rekve.
Flåt Grubearbeiderforening, Evje, O. Omland.
Evje Nikeklverks Arbeiderforening, J. Bjoraa.
Knaben Grubearbeiderforening, J. Knaben.

Den 30 mars meddelte Riksmeglingsmannen at meglingsforhandlingene var avsluttet, og at han vilde fremsette forslag for samtlige fag og industrier som har vært underlagt meglinger inneværende år.

Den 31 mars fremsatte Riksmeglingsmannen følgende forslag omfattende Bergverksindustrien:

Riksmeglingsmannens forslag til *overenskomst* mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Bergverkenes Landssammenslutning samt følgende bedrifter:

Fosdalens Bergverks-Aktieselskap.
Killingdal Gruber,
Sulitjelma Aktiebolags Gruber og Hytteanlegg,
A.s Stordø Kisgruber.
A.s Bjørkåsen Gruber.
Dunderland Iron Ore Co. Ltd.
Raffineringsverket A.s's Gruber og Hytteanlegg (også Hosanger gruber).
A.s Knaben Molybdængruber.
Bergverksselskapet Nord-Norge A.s.

på den ene side og
Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsmandsforbund
på den annen side.

Den gjeldende overenskomst med protokolltilførsler gjøres gjeldende til 31 mars 1937 med følgende tillegg og forandringer:

I.

§ 9.

Ferien forlenges til 9 arbeidsdager.

III.

Litra 1. b 2. Efter ordet «kvinner» tilføies «og mannlige arbeidere under 19 år».

(Ad litra 1. b, 2.) Anmerkningen utgår.

IV.

Særbestemmelser.

Fosdalens Bergverk.

Det forutsettes at satsene for grovknusing og tapning under dagen snarest efter overenskomstens vedtagelse optas til revisjon, således at de gir et rimelig akkordoverskudd.

Knaben gruber.

Under driftsstans i fordringen som varer over 1/2 time betales for 1 time på grunn av de spesielle forhold ved denne grube.

Killingdal grube.

Feriens lengde er 9 ukedager med betaling for 72 timer. Den mellom partene trufne avtale med hensyn til betaling ved Storbalden og for brensel gjøres gjeldende som en del av overenskomsten.

A.s Stordø Kisgruber.

Når kislasteren er endelig tilsagt til å møte til lastning av båt betales for ventetid minstelønn for arbeidere i dagen. Hvis arbeideren etter sådan tilsigelse fremmøter på kaien og blir hjemsendt uten at ventetid oppstår, betales for 1 time.

Husleien for familieboliger nedsettes med 5 pct.

*Raffineringsverket.**Blokkspretning.*

Blokksprettere avlønnes med en timelønn som ligger 5 øre over gjennomsnittet av fordrerens akkordfortjeneste.

Minering:

Rensning som ikke omfattes av akkorden betales etter timelønn.

Hytten:

De personlige lønninger forhøies med 6 øre pr. time.

Bjørkåsen gruber:

Bedriften skal blandt de arbeidsledige på stedet utpeke en eller flere som kan budsendes ved eventuelt forfall blandt det faste belegg i vaskeriet, når forfall meldes i tide.

V.

Utløpstid.

Denne overenskomst gjelder til 31 mars 1937 og videre ett år ad gangen, hvis den ikke av en av partene skriftlig opsies med to måneders forutgående varsel.

Protokolltilførsel av 1931 utgår

Oslo den 30 mars 1935.

Andr. Claussen (sign.).

Som det fremgår av foranstående tok arbeidsgivernes representanter i første møte hos Riksmeglingsmannen forbehold om at Sulitjelma A.b måtte holdes utenfor forhandlingene, forsåvidt angår overenskomstens lønnsbestemmelser, og blev det angående lønningene ved denne be-

drift ført flere særforhandlinger. Bedriftens standpunkt var uforandret prolongasjon og begrunnet dette med konjunkturene på kobbermarkedet.

Vi hitsetter den rapport som blev tilstillet organisasjonene i Sulitjelma i forbindelse med spørsmålet:

Rapport.*Ad tariffsituasjonen i Sulitjelma.*

Hvad angår bestemmelsene i sin almindelighet i overenskomstene mellom B. V. L. og Arbeidsmandsforbundet, er det ensartet og vil i sin helhet også omfatte Sulitjelma. Undtagelsesbestemmelsene for 1935 vil i tilfelle omfatte lønnsbestemmelsene på samme måte som forholdet har vært siden 1931.

Allerede ved optagelsen av de anteciperede meglingsforhandlinger om Fellesoverenskomsten for Bergverkene den 31 januar 1935 tok arbeidsgiverne forbehold forsåvidt angikk lønnsbestemmelsene for Sulitjelma og begrunnet dette med at på grunn av de i den senere tid gjeldende kobberpriser, hadde bedriften ingen muligheter for å oprettholde driften på de almindelige lønnsbestemmelser.

I det første meglingsmøte var ikke Sulitjelmans arbeidere representert, og som følge herav blev det erklært fra forbundets representanters side, at man ikke vilde gå inn på nogen drøftelse vedkommende Sulitjelma før arbeidernes representanter kunde delta. På grunn av knapp tid med hensyn til innkallelser og forsinkelser, kunde ikke arbeidernes representanter møte før den 13 februar 1935 og deltok da i de meglingsmøter som avholdtes angående overenskomstforholdet i sin helhet. Spørsmålet Sulitjelma blev ikke særskilt drøftet i disse meglingsmøter.

Den 14 februar 1935 avholdtes særskilt møte i B. V. L. til drøftelse av situasjonen i Sulitjelma. I dette møte redegjorde direktør *Quale* for bedriftens stilling og fremholdt, under henvisning til konjunkturen, at dersom arbeidet skulde holdes i gang, kunde det skje utelukkende på fortsatt kriseoverenskomst, og fra bedriftens side var det intet annet forslag enn prolongasjon av den nugjeldende kriseoverenskomst.

Den 18 februar 1935 var saken behandlet i forbundsstyret hvor samtlige representanter fra de forskjellige bedrifter, som er interessert i årets tariffrevisjon, var tilstede og hvor man drøftet spesielt forholdene i Sulitjelma.

I dette møte vedtok forbundsstyret enstemmig følgende beslutning: «Forbundsstyret gir sin tilslutning til kongressens vedtak at kriseavtaler må bekjempes. Hvad angår situasjonen for tiden, er den etter forbundsstyrets opfatning analog med situasjonen i 1931 og senere år, og vil man derfor ikke motsette sig at der for lønningenes vedkommende inngås overenskomst i likhet med hvad der hittil har vært tilfelle siden 1931, dog ikke utover ett år. Under de forestående forhandlinger med bedriften optas arbeide for forbedringer i den nugjeldende særavtale. Spørsmålet forelegges Sekretariatet med anmodning om å delta i de forestående forhandlinger.»

Den 19 februar 1935 var spørsmålet forelagt Sekretariatet, og dette godkjente den av forbundsstyret vedtatte beslutning.

Efter at man således hadde tilrettelagt organisasjonenes stilling til saken, optokes fortsatte forhandlinger med bedriften, og i møte den 21 februar 1935 gjennomgikk man saken i sin helhet uten at organisasjonens o garbeidernes representanter tok nogen endelig stilling til saken. I samme møte blev det fremsatt krav om adgang til å gjennomgå selskapets salgskontrakter. På dette spørsmål kunde ikke direktøren avgi noget bestemt svar, men lovet omgående å sette sig i forbindelse med Hovedkontoret i Stockholm.

Den 22 februar 1935 meddelte direktør *Quale* at selskapets hovedkontor hadde imøtekommet anmodningen om adgang til å gjennomgå salgskontraktene, og i den anledning hadde overingeniør *Kjell Lund* kommet til Oslo.

Samme dag avholdtes ny konferanse hvori deltok, foruten representanter fra forbundet og arbeiderne, også Landsorganisasjonens formann, for bedriften direktør *Quale* og overingeniør *Kjell Lund*.

I denne konferanse gjennomgikk man kontrakter for såvel kobbersalg som de vesentligste kontrakter for salg av kis, og ifølge de foretatte beregninger viste det sig, at med de gjeldende priser på kobber og svovlkis, vilde bedriften for kommende år måtte regne med et direkte driftsunderskudd på ca. kr. 100 000.00, heri ikke inbefattet hvad angår renter og amortisasjon. Underskuddet var således direkte driftsunderskudd.

Da man imidlertid hadde interesse av å gjennomgå saken nærmere og det var gitt adgang til å søke sakkyndig hjelp, anmodet man Ole Colbjørnsen om å delta i en ny konferanse angående kontraktene, og denne konferanse avholdtes den 22 februar 1935 hvor Colbjørnsen deltok og gjennomgikk og diskuterte kontraktens enkelte bestemmelser. Colbjørnsen har uttalt følgende:

Ad Sulitjelma salgskontrakter.

Under konferanse fredag 22 februar opplyste direktør Lund at den gjennomsnittlige salgspris for kisen i år vilde bli mellom kr. 12.50 og 12.75 pr. tonn fob. Dette synes å bekreftes ved gjennomgåelse av de løpende salgskontrakter hvor prisen dels er litt høiere og dels litt lavere. Hertil kommer altså det som av branden kan utbringes til netto.

Kobberet leveres alt sammen under en kontrakt. Ved gjennomgåelse av denne konstateres at tilleggene for gull og sølv virker slik at den faktisk opnådde pris ligger litt over prisen på standard kobber, men en del under prisen på elektrolytisk kobber.

Så vidt jeg ved en flyktig gjennomgåelse av kontraktene kan bedømme, er de oppgaver som har vært gitt av bedriftsledelsen ang. salgsinntektene korrekte.»

O. C. 25 februar 1935.

Som det av foranstående fremgår, og ved at man er gitt anledning til å kontrollere selskapets salgskontrakter, anser vi det bevist at selskapets økonomiske stilling er i overensstemmelse med hvad der fra bedriftens ledelse er fremlagt, da det ikke kan skaffes tilveie noget bevis som konstaterer det motsatte.

Man har også forøvrig underhånden konferert med personer som kjenner disse forhold meget ingående som bekrefter det foran anførte.

Når man, som foran meddelt, har fått anledning til å kontrollere bedriftens økonomiske basis, anser man det på det rene, at Sulitjelma-selskapet hadde valget mellom bedriftsstans eller drift på basis av fortsatt kriseavtale. Under hensyntagen til de store interesser som knytter sig til stedet og dets befolkning, fant man det tilrådelig å anbefale at der for et tidsrum av ett år aksepteres kriseavtale.

På basis herav fortsatte forhandlingene, og i møte den 26 februar 1935 erklærte direktør *Quale* at selskapet kunde gå med på å forandre skalaen således, at ved en kobberpris av pund 45 inntreer Bergverks-overenskomstens bestemmelser fullt ut. Forslag til overenskomst for 1935—36 lyder som følger:

Kriseoverenskomsten

mellom Sulitjelma Samorganisasjon og dens medlemmer på den ene side og Aktiebolaget Sulitjelma gruber på den annen side prolongeres til 1 april 1936

1.

Driften holdes gående efter den mellom hovedorganisasjonene opprettede overenskomst av ..... og arbeidsreglementet med nedenstående endringer og tillegg. Dog kan verket ikke under denne tid stanse driften på grunn av lave kobberpriser eller andre ugunstige konjunkturer uten forsåvidt at produktet av elektrolyt-kobbernotering og pundkurs ligger under 696.5. Ved elektrolyt-kobbernotering forståes resp. måneds offisielle gjennomsnittlige notering av elektrolytiske kobber på London Børs (cfr. Daily Commercial Report). Pundkursen regnes efter gjennomsnittsnoteringen på Oslo Børs.

2.

Lønningene blir ved hvert månedsoppgjør å regulere som tidligere på basis av månedens produkt av kobbernotering og pundkurs efter nedenstående skala (mellemliggende produkter i proporsjon):

Produkt av kobbernotering	Kobbernotering	Pundkurs	Gjennomsnittsfortjeneste
tonnkurs	tonn	kr.	kr.
577.1	29.—	19.90	0.85
607.0	30½	—	0.88
636.8	32	—	0.91
666.6	33½	—	0.94
696.5	35	—	0.97
726.4	36½	—	1.00
756.4	38	—	1.03
786.0	39½	—	1.06
815.9	41	—	1.09
845.7	42½	—	1.12
875.6	44	—	1.15
895.5	45	—	1.17

Ved produkt over 895.5 betales efter Landsoverenskomsten for Bergverkene.

For kobbernotering og pundkurs gjelder bestemmelsene som ovenfor i punkt 2, næst siste og siste pasus.

Regulering skjer procentvis i forhold til de i september 1931 fastsatte krisesatser.

For hyttarbeiderne blir kobberøret for røkplagen inntil videre 6 øre pr. tonn produsert kobber.

Tillegg eller avdrag regnes med hele ører såvel på timelønn som på akkord. Over 1/2 øre regnes som hel øre, under 1/2 øre regnes ikke. Tillegget gis kun inntil lønningene i henhold til overenskomsten av 7 september 1931 er opnådd.

3.

Som minstelønn i akkord for voksne mannlige arbeidere anvendes kr. pr. time under dagen og kr. pr. time i dagen.

4.

Forskudd i akkord utbetales etter de samme regler som hittil.

Protokolltilførsel.

1. I ferien tilståes alle arbeidere en fribillett tur og retur Sulitjelma—Fineid for sig og familien.
2. De arbeidere som har fått arbeide heroppe og har sin familie boende nede i bygden, gis 25 pct. på nuværende billettpriser således at denne tur og retur reduseres fra kr. 2.00 til kr. 1.50.
3. For de lavest lønnede voksne faste arbeidere skal reduksjonen etter skalaen ikke gå under 72 øre pr. time så lenge Cu-noteringen ikke går under pund 32.00, dog skal reduksjonen ikke gå under 68 øre pr. time.
4. For skeidegutter på Jakobsbakken skal reduksjonen ikke gå under 48 øre pr. time.

Den 28 februar 1935 avholdtes avsluttende forhandlingsmøte hvor følgende protokoll blev opsatt:

År 1935 den 26 februar avholdtes konferanse i B. V. L. lokaler angående spørsmålet om kriseavtale for Sulitjelma gjeldende inntil 31 mars 1936.

Tilstede var:

For A.s Sulitjelma, herr direktør Quale.

For arbeiderne, herr Alfr Benjaminsen og Oskar Misvær

For Norsk Arbeidsmandsforbund, herr Johs. M. P. Ødegaard.

Man refererte til de konferanser som var avholdt den 14, 20, 21 og 22 februar ang. saken.

Man enedes om å anbefale at der inngås kriseavtale gjeldende til 31 mars 1931 med de endringer som fremgår av overenskomstens ordlyd. Videre blev man enig om at dersom man ikke innen 15 mars førstkommende hadde fått anledning til å behandle saken, vilde eventuell opsigelse prolongeres i tilsvarende tid.

På grunn av de forskjellige særkrav som foreligger og som særlig egner sig til behandling på stedet, enedes man om at der optas forhandlinger herom snarest mulig i Sulitjelma så disse spørsmål er klarlagt innen den endelige avgjørelse ang. overenskomstforholdet for 1935—1936 foreligger.

Som endelig resultat enedes man om at faste trereparatører i flotasjonsverket avlønnes med samme timelønn som jernreparatører.

Hvad angår kravet om ensartet betaling for skiftarbeide i flotasjonsanlegget, undtatt reparatører, erklærte direktøren at han vilde konferere med angjeldende ingeniør (Forfang) herom.

P. t. Oslo den 28 februar 1935.

A.s Sulitjelma gruber,

Andreas Quale (sign.).

Norsk Arbeidsmandsforbund

Johs. M. P. Ødegård (sign.).

I forbundsstyrets møte den 1 mars 1935 blev denne rapport fremlagt og forbundsstyret fattet følgende beslutning:

«Forbundsstyret tar den fremlagte rapport til etterretning og gir sin tilslutning til Forhandlingsutvalgets anbefaling til vedtagelse av forslaget om kriseavtale for Sulitjelma gjeldende til 31 mars 1936.

Saken blir videre å forelegge Sekretariatet til behandling.»

Møte i Sekretariatet 2 mars 1935 godkjente den av forbundsstyret i møte den 1 mars 1935 vedtatte beslutning.

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Johs. M. P. Ødegård.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon,

Olaf Hindahl.

Riksmeglingsmannens forslag blev forelagt de interesserte foreninger ledsaget med følgende cirkulære:

Norsk Arbeidsmannsforbund.

Cirkulære nr. 2.

Oslo den 2 april 1935.

Til foreningene i bergverksindustrien.

Ad tariffrevisjonen 1935.

Ved nærværende tillater man sig å oversende rapport over de førte forhandlinger, samt det av Riksmeglingsmannen den 31 mars d. å. fremsatte forslag og Landsorganisasjonens cirkulære nr. 22 1935. Som det fremgår av Landsorganisasjonens cirkulære, er forslaget anbefalt av sekretariatet til vedtagelse.

Forbundsstyret og forhandlingsutvalget behandlet saken i fellesmøte den 2 april 1935, hvor det besluttet å anbefale forslaget.

O. Omland, Flåt, O. Stavrum, Fosdalen og A. Rekve, Stord, stemte imot anbefaling av forslaget, idet de vilde stå fritt ved sakens behandling i foreningene.

Med hensyn til behandlingsmåten i foreningene henvises til Landsorganisasjonens vedlagte cirkulære.

Avstemningsresultatet må være innsendt til forbundets kontor senest innen tirsdag den 16 april kl. 15, da resultatet skal være meddelt Landsorganisasjonen den 16 april kl. 18.00.

Nøiaktig stemmetall for og imot forslaget må angis.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund

Johs. M. P. Ødegård.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon utsendte i samme anledning følgende cirkulære:

Cirkulære nr. 22 — 1935.

Oslo, den 2 april 1935.

Til forbundene, samorganisasjonene og avdelingene.

Ad Riksmeglingsmannens forslag til nye tariffier for april og maifagene.

Riksmeglingsmannen fremsatte lørdag den 30 mars og mandag den 1 april forslag til nye overenskomster for de fag, hvis tariffier utløper den 1 april og 1 mai i år.

I møte hos Riksmeglingsmannen den 30 mars blev følgende protokollert:

«Riksmeglingsmannen tilførte protokollen at han i medhold av arbeidstvistlovens § 35, punkt 7, bestemmer at de meglingsforslag som fremsettes skal regnes som en helhet, således at avgjørelsen om forslagene er vedtatt skal treffes på grunnlag av det samlede antall stemmer i de fag som på denne måte er slått sammen.

Riksmeglingsmannen gikk videre ut fra, at arbeidsstans i tilfelle ikke inntrådte før svar var avgitt, selv om forbud mot arbeidsstans ikke er nedlagt.»

Forslagene til nye tariffier blev behandlet i sekretariatet mandag den 1 april.

Følgende forslag blev enstemmig vedtatt: «Sekretariatet har tatt stilling til de av Riksmeglingsmannen fremsatte forslag til ny tariffier for april- og maifagene. Slik som forholdene ligger an anbefaler sekretariatet at medlemmene godtar de av Riksmeglingsmannen fremsatte forslag.»

De av Riksmeglingsmannen fremsatte forslag går ut på 1 dags forlengelse av ferien for de fag og industrier som nu har en tariffestet ferie på 8 dager.

For øvrig inneholder forslagene en del mindre lønnsforbedringer for enkelte grupper av arbeidere. I de fag hvor det beskjeftiges forholdsvise mange unge arbeidere er det tatt særlig hensyn til disse, dels ved lønnsforbedringer og dels ved innførelse av lønnsatser, hvor det tidligere ikke var tariffestede satser for unge arbeidere.

Dessuten er det i de fleste tariffier inntatt bestemmelser med hensyn til overtidsarbeidet. Alt overtidsarbeide skal likvideres i fritid i den ordinære arbeidstid. Ved denne ordning skulde det være chanser for de arbeidsledige til å få sig noen jobber.

Ved avstemningen over forslagene skal det benyttes de av fagkongressen vedtatte avstemningsregler. Sekretariatet henviser i så måte til den mellom Landsorganisasjonen og Arbeidsgiverforeningen inngåtte hovedavtale som for øvrig er godkjent av Stortinget.

Da det er første gang det under en tariffrevisjon skal benyttes de av fagkongressen vedtatte avstemningsregler vil sekretariatet på det mest innstendige henstille til forbundene, samorganisasjonene og avdelingene å sette alle krefter inn på å få medlemmene frem til avstemningsmøtene. Det har sin store betydning så vel innad som utad at organisasjonen her viser at den kan sette ut i livet sine egne beslutninger. Sekretariatet vil ikke gi forbundene noen direktiver angående fremmøtet, da man antar at organisasjonene selv best vet hvilke midler som skal benyttes for at avstemningen skal gi uttrykk for medlemmenes vilje.

Parolen om at *stemmerett er stemmeplikt* gjelder i like høi grad ved avstemninger under tariffrevisjoner som ved stortings- og kommunevalg.

Avstemningsresultatet må være sekretariatet i hende innen tirsdag den 16 april kl. 18.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon

sekretariatet

Olav Hindahl.

Konrad Nordahl.

Ved avstemningsfristens utløp den 16 april forelå følgende resultat, heri også innbefattet Sulitjelma:

Avd.nr.	Foreninger deltatt i avst.	For st.	Mot st.	Tils. st.
7.	Flåt Grubearbeiderforening	58	65	123
23.	Ålens —«—	54	3	57
32.	Knabens —«—	78	43	121
34.	Stord Arbeiderforening	75	46	121 2 blanke st.
69.	Malmö Grubearbeiderforening ..	38	23	61
77.	Evje Nikkelverks Arb.forening ..	43	56	99
92.	Bjørkåsen Grubearbeiderforening	110	10	120
125.	Mofjellets —«—	17	5	22
205.	Hosanger —«—	30	6	36

Sulitjelma:

19.	Sulitjelma Bygn.arb.forening....	16	1	17
20.	— Jernarb.forening	44	2	46
66.	Furulund Grubearbeiderforening	16	0	16
70.	Sandnes —«—	95	7	102
71.	Fagerli —«—	3	3	6 7 blanke st.

Avd.nr.	Foreninger deltatt i avst	For st.	Mot st.	Tils. st.	
73.	Jakobsbakken —«—	50	7	57	
75.	Gikens —«—	37	31	68	1 blank st.
78.	Sagmo —«—	40	0	40	
79.	Fineide og Omegns Arb.forening	15	7	22	
123.	Sjønstå Arbeidsmannsforening ..	15	0	15	
128.	Sulitjelma Hyttarbeiderforening	5	0	5	
146.	Hanken Grubearbeiderforening ..	24	3	27	

Tilsammen 863 318 1181

I henhold til det opgitte samlede medlemsantall har 71,6 pct. av de stemmeberettigede avgitt stemme.

Avstemningsresultatet blev i sirkulære 3 for 23 april 1935 meddelt foreningene i overensstemmelse med foranstående oppstilling.

Rødsand Gruber.

(Behandlet på landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretning)

Overenskomsten var opsagt til utløp 1. juni 1935. Før utløpstiden førtes en del forhandlinger uten at enighet oppnåddes. Den 9 juni blev der enighet om følgende overenskomst:

Overenskomsten av 26 mai 1928 som var prolongert til 30 januar 1931, med følgende forandringer:

- Ad. § 8. Feriedagene forandres fra 8 til 9 dager.
- Ad. § 10. Lønnsbestemmelser.
Den reduksjon i lønssatsene på 8 øre pr. time, som blev foretatt i 1931, tilbakeføres med 5 øre tillegg pr. time.
- Videre var der enighet om å praktisere spørsmålet om møteplasser, overensstemmende med hvad man var enige om på forhandlingsmøtet på Rausand.
- Forsåvidt det oppstår ett eller annet spørsmål der er grunnlag for tvist, er begge parter enige om, at det skal avgjøres i henhold til den mellom hovedorganisasjonene inngatte hovedavtale, forsåvidt at tvisten er av den art som omfattes av hovedavtalen.
- Man var enige om å opphøre med skiftningen av arbeidere på akkord fra 1 august 1935, og etter den tid å gjeninnsette de respektive arbeidere på sine oprindelige plasser.
- Overenskomstens varighet settes til 1 juni 1937, med samme regler for opsigelse som tidligere.
Overenskomsten omfatter ialt 80 arbeidere.

A.S. Titania.

(Behandlet på landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretning).

Ved skrivelse av 19 juni 1935 blev den tidligere overenskomst opsagt til utløp 31 august 1935.

Efter en del forhandlinger oppnåddes enighet om følgende overenskomst:

§ 1.

Ordinær arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke, og skal for dagarbeidere legges melles kl. 7 og kl. 15.30.

1 mai fra kl. 7 morgen til 2 mai kl. 7 morgen er fridag fra ordinært arbeide i den utstrekning det lar sig gjøre av hensyn til bedriften.

§ 2.

Overtidsarbeide.

- Overtidsarbeide kan anvendes i den utstrekning som gjeldende lov hjemler. Det bør innskrenkes til det minst mulige og i særdeleshet ikke overdrives av eller overfor den enkelte arbeider.
- Overtidsarbeide betales med følgende tilleggsprocenter:

Dagarbeide: Efter arbeidets slutt kl. 15.30, 25 pct. for de 2 første timer, for øvrig 50 pct. Søn- og helligdager fra arbeidets slutt lørdag kl. 15.30 til mandag morgen kl. 7 — 100 pct.

Avbrutt nattarbeide efter kl. 21 — 100 pct.

Fra nyttårsaften kl. 15.30 til annen nyttårsdag kl. 7, fra skjærtorsdag kl. 7 til påskeaftens morgen kl. 7, fra påskeaften kl. 15.30 til 3. påskedags morgen kl. 7, fra Kristi himmelfartsdags morgen kl. 7 til påfølgende dags morgen kl. 7, fra kl. 15.30 pinseaften til 3. pinsedags morgen kl. 7, fra bededags morgen kl. 7 til påfølgende dags morgen kl. 7, fra juleaften kl. 15.30 til 3. juledags morgen kl. 7, samt fra 1 mai kl. 7 til 2 mai kl. 7 morgen og fra 17 mai kl. 7 til 18 mai kl. 7 morgen — 100 pct.

Skiftarbeide.

Ekstraskift eller del derav lørdag eftm. og natt til søndag — 100 pct., for øvrig 50 pct.

Til reparasjon i verket om søndagene bør helst av skiftarbeiderne uttas de folk som har formiddagsskift uken før vedkommende søndag.

§ 3.

Akkordarbeide.

- Akkordarbeide anvendes hvor dertil er anledning i den utstrekning som bedriften finner tjenlig og bedriften har full frihet til å bestemme antallet av arbeidere som den finner mest hensiktsmessig i hvert akkordlag.
- Akkordprisen fastsettes gjennom fri forhandling mellom arbeidsgiveren og vedkommende akkordformann og en av lagets arbeidere, eller det hele akkordlag. Akkordtageren bør konferere med sine arbeidskamerater før akkorden endelig vedtas.

Akkordprisen skal såvidt mulig fastsettes før arbeidet påbegynnes og senest 4. arbeidsdag efter at arbeidet er påbegynt, medmindre begge parter er enige om å utsette hermed nogen tid.

- c) Ved akkordens utsettelse skal det skrives akkordseddel med tydelig angivelse av lagets størrelse, arbeidets art, omfang og masse, samt såvidt mulig måten hvorpå det skal utføres.
- d) Akkorden skal som regel ikke strekke sig utover 1 måned. Dog kan akkorden utstrekkes til et lengere tidsrum, hvis begge parter er enige herom.
- e) Opnåes ikke enighet om prisen med nogen arbeider og arbeidsgiveren allikevel ønsker arbeidet utført, skal betales efter gjeldende timelønn.
- f) Hver arbeider har rett til å få skriftlig oppgjør for det utførte arbeide. Oppgjør foretas hurtigst mulig etter hvert akkordarbeides avslutning.
- g) Hvis en arbeider uten gyldig grunn eller et akkordlag forlater et omforenet akkordarbeide forinnan dette er bragt til avslutning, utbetales kun almindelig forskuddsbetaling.
- Slutter derimot en arbeider med lagets samtykke, tilstilles ham hans akkordoverskudd ved oppgjøret.
- h) Hvis det på arbeidsgiverens forlangende arbeides overtid på et akkordarbeide og dette ikke er forutsatt i akkordseddelen, tilkommer det arbeiderne vanlige overtidsprocenter på timelønnen.

§ 4.

Ferie.

- a) Enhver arbeider som har vært ansatt ved bedriften i 4 uker, gis en sammenhengende ferie på 12 virkedager.
- b) Ferien skal gis som sommerferie i tidsrummet 1 mai til 1 september. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller fellesferie tiligger bedriftens leder.
- c) Ferielønnen utbetales ved feriens begynnelse og beregnes pr. 1 mai med 4.2 pct. av arbeidet antall timer ganger timelønnsats.

§ 5.

*Lønnsatser m. v.*a) *Gruben:*

Minerere og fordere	kr. 1.15	pr. time	
Minstelønn i akkord	« 1.00	—	
Sjakhuggere første 12 måneder	« 1.15	—	
Minstelønn i akkord	« 1.00	—	
Sjakhuggere, fullt utlærte	« 1.25	—	
Minstelønn i akkord	« 1.10	—	

b) *Vaskeriet:*

Skiftformenn	« 1.20	—
Maskinpassere, knusere	« 1.10	—
—«— møller og separatorer	« 1.08	—
—«— borde	« 1.08	—
—«— smørere	« 1.08	—

c) *Transport:*

Lokomotivkjørere	« 1.20	—
Bremser	« 1.05	—
Skinneleggere	« 1.15	—

d) *Fagarbeide:*

Reparatører, mekanikere, smeder	« 1.25	—
Hjelpearbeidere	« 1.00	—
Snekkere, elektrikere	« 1.25	—

samt for snekkere 2 øre pr. arbeidet time som verktøigodtgjørelse.

e) *Diverse arbeide:*

Lagerarbeide og diverse sjauerarbeide	« 1.00	—
---	--------	---

f) *Arbeide under stans:*

Samme timelønn som ovenfor.

g) <i>Lastearbeide</i> ved skibning	« 1.10	—
---	--------	---

h) Sprengnings-, gravnings- og planeringsarbeide, samt støpning og muring i forbindelse med ny-anlegget	1.25	—
---	------	---

i) Arbeiderne i Jøssingfjord og Rekefjord kommer inn under denne overenskomst.

j) Når en hjelpearbeider ved sin dyktighet blir satt til selvstendig fagarbeide skal han betales med vedkommende fagarbeiders lønn.

k) Når verket og gruben blir stående på grunn av uhell for reparasjon eller forandring, skal arbeiderne såvidt mulig bli anvist annet arbeide for vedkommende dag eller skift.

l) Dyktigere og mere betrodde arbeidere kan betales høiere lønn. Lønnen for disse bestemmes efter nærmere avtale mellem bedriftens leder og hver enkelt arbeider.

m) Når en arbeider på dagtid eller under et skift blir satt midlertidig til dårligere lønnet arbeide, skal han for denne tid beholde sin time-lønn uforandret.

n) I tilfelle det skulde forekomme arbeider som det ikke finnes lønnsatser for, samt hvis utvidelse, anskaffelse av nye maskiner, innførelse av nye arbeidsmetoder gjør en forandring av fastsatte lønnsatser nødvendig, skal det forhandles mellem bedriften og arbeidernes tillitsmenn.

Utløpstid:

Denne overenskomst trer i kraft den 1 september 1935 og gjelder til den 31 august 1937 og videre 1 år ad gangen, hvis den ikke av en av partene skriftlig opsies med 2 — to — måneders varsel.

Protokolltilførsel.

Partene er videre enig om at den mellem Norsk Arbeidsgiverfor-ening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon inngatte hovedavtale av

9 mars 1935 skal gjelde for nærværende overenskomst, forsåvidt angår bestemmelsene i nevnte hovedavtales paragrafer 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, og 16.

Oslo den 27. august 1935.

Norsk Arbeidsmandsforbund

Chr. Henriksen.

Fredrikstad 2 september 1935.

pr. pro A/S Titania

Sigm. Knutsen.

Ad protokolltilførsel.

Sålenge A/S Titania ikke er medlem av Norsk Arbeidsgiverforening blir de bestemmelser som refererer sig til nevnte hovedavtale å tilpasse således at selskapets styre inntreer i den rolle som er tillagt Norsk Arbeidsgiverforening, idet styret dog for de enkelte nærmere spesifiserte forhandlinger som f. eks. i paragraf 10 kan la sig representere ved spesielt opnevnte befullmektigede, hvoriblandt også kan være styrets medlemmer. Ad § 13 i hovedavtalen: Opsigelsesvarsel sendt til bedriftens ledelse i Sogndal godtas fra A/S Titanias side.

D. U. S.

Norsk Arbeidsmandsforbund

Chr. Henriksen.

pr. pro A/S Titania

Sigm. Knutsen.

Overenskomsten omfatter 440 arbeidere.

Foldals Verk.

(Behandlet på landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretning).

Den tidligere overenskomst blev opsagt med to måneders varsel til utløp 31 desember 1934. Det blev umiddelbart etter optatt forhandlinger om ny overenskomst uten at enighet opnåddes. For å bringe saken videre blev det foretatt opsigelse av plassene til fratredelse 14 januar 1935. Da opsigelsen av plassene forelå blev saken optatt til megling med kretsmeulingsmann Brun, Trondheim. Megling blev optatt 11 januar og fortsatte til 15 s. m. uten at enighet opnåddes. Meglingen fortsatte 25 januar og blev da avsluttet uten at der fremkom noget forslag til fremtidig overenskomst idet arbeidernes representanter erklærte at den foretatte opsigelse ikke vilde bli effektivt etter det gitte varsel. Eventuell arbeidsstans vilde imidlertid ikke bli iverksatt før etter 31 mars.

Saken blev stillet i bero til 5 mai idet bedriften hadde varslet opsigelse av 150 mann. De forhandlinger som da blev optatt resulterte i enighet om ny overenskomst der skulde tre i kraft fra 1 januar 1936.

Den tidligere overenskomst var således prolongert ut året 1935.

Overenskomst mellem The Foldal Copper og Sulphur Co. Ltd., Foldal Verk på den ene side og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund og Foldalens Grubearbeiderforening på den annen side.

I.

Hovedavtale.

(Dette avsnitt er enslydende med den mellem Landsorganisasjonen og Arbeidsgiverforeningen inngåtte hovedavtale med den forandring at den rolle som i avtalen er tillagt Arbeidsgiverforeningen tilligger bedriften).

II.

Almindelige bestemmelser.

§ 1.

Ordinær arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Anvendes der under dagen 8 timers arbeidsdag uten fast middagshvil, er det arbeiderne tillatt i de under arbeidet fallende pauser å nye medbragt mat.

§ 2.

Overtidsarbeide og nattskift.

- a) Overtidsarbeide kan anvendes i den utstrekning som gjeldende lov hjemler. Overtidsarbeide bør innskrenkes til det minst mulige og i særdeleshet ikke overdrives av eller overfor den enkelte arbeider.
- b) Arbeiderne skal også innenfor rammen av den i loven fastsatte begrensning av adgangen til overtidarbeide enkeltvis være berettiget til fritagelse for overtidarbeide ved særlige anledninger som møter m. v. samt også av andre private grunner.
- c) Overtidsarbeide betales med følgende tilleggsprocenter:

Overtidsarbeide på lørdager og dager før helligdager etter kl. 2 samt søn- og helligdager inntil siste helligdagsaften kl. 10 betales med 100 pct. av timelønnen. Arbeidere, hvis ordinære skift ender før kl. 2 eftm. på lørdager og dager før helligdager betales for overtidarbeide mellem skiftets slutt og kl. 2 eftm. 50 pct.

Overtidsarbeide utenfor denne tid betales med 25 pct. for de 2 første arbeidstimer pr. dag. For øvrig med 50 pct.

For overtidarbeide som ikke skjer i fortsettelse av vedkommende ordinære arbeidstid og påbegynnes senere enn 3 timer derefter betales med vanlig overtidspersent tillegg inntil kl. 9 eftm. og derefter 100 pct.

- d) Ved skiftarbeide regnes skifttiden for ordinær hvad enten denne faller om dagen eller natten, på hverdager eller på søn- og helligdager.

For ordinært skiftarbeide på søn- og helligdager gis enhver arbeider et tillegg av 50 pct. av timelønnen. Med søn- og helligdagsarbeide forstås arbeide fra kl. 10 aften på lørdager og dager før helligdager inntil kl. 10 søndag eller siste helligdagsaften.

For skiftarbeide fra nyttårsaften kl. 10 til 1 nyttårsdagsaften kl. 10, fra påskeaften kl. 10 til 2 påskedagsaften kl. 10, fra pinseaften kl. 10 til 2 pinsedagsaften kl. 10 og fra julaften kl. 2 eftm. til 2. juledagsaften kl. 10 betales et tillegg av 100 procent.

- e) Som overtidsarbeide regnes alt arbeide utenfor den for vedkommende arbeider ordinære arbeidstid med fradrag av den til spisning og hvile medgatte tid.

§ 3.

Akkordarbeide.

- a) Akkordarbeide skal uhindret kunne anvendes ved alle bedriftens samtlige avdelinger.
- b) Der skal kunne anvendes forskjellige akkordsystemer og arbeidsgrupper. Forinnen der innføres nye sådanne, må der på forhånd forhandles om reglene for samme mellom hver enkelt bedrift og vedkommende arbeidergruppe eller mellom hovedorganisasjonene.
- c) Akkordprisen fastsettes eller forandres gjennom fri forhandling mellom bedriftens leder eller hans representant og den eller de arbeidere hvem de pågjeldende akkorder tilbys uten at dette skal hindres ved avtaler i hovedorganisasjoner, foreninger eller andre samlinger av arbeidere eller arbeidsgivere. Det står dog akkordtagere fritt å konferere med sine arbeidskamerater om prisen.
- Akkordprisen skal såvidt mulig fastsettes før arbeidet påbegynnes og senest den 4. arbeidsdag etter dette tidspunkt. Ved nye akkorder kan dog akkordprisens fastsettelse — når partene derom er enige — skje nogen tid etter at arbeidet er påbegynt.
- d) Arbeiderne er ved enhver akkord garantert den for vedkommende arbeide fastsatte akkordminstelønn.
- e) Ved fastsettelse av enhver akkord skal der utferdiges en akkordseddel hvor det omforenede arbeides omfang så vel som prisen og mulige andre særbestemmelser skal være tydelig angitt.
- f) Hvis en arbeider som innehar en akkord eller som arbeider i fellesakkord, opsier sin plass eller blir opsagt, har han rett til mulig overskudd i forhold til sin timelønn og anvendt tid. Sådant overskudd betales dog først, når akkorden er ferdig og oppgjort.
- g) Ved akkordarbeide trekkes arbeiderne for forbrukt ammunisjon, materialer for belysning (undtagen faste — elektriske — lamper i gruben), borstål, og borhvesning. Trekk skal opføres på akkordseddelen.

§ 4.

Bestemmelse om minstelønn.

- a) Ved minstelønn forstås den laveste lønn som kan betales en arbeider i vedkommende gruppe. . .
- b) Dyktigere og mere betrodde arbeidere kan betales høiere lønn enn minstelønnen. Lønnen for disse bestemmes efter nærmere avtale mellom bedriftens leder eller dens representant og hver enkelt arbeider.
- c) Bestemmelsen om minstelønn gjelder ikke arbeidere under 19 år, forsåvidt ikke vedkommende gruppelønn er beregnet på mindreårige og som sådan fastsatt i tariffen. Undtagelse fra minstelønnsatsene kan også finne sted for arbeidere, hvis arbeidsevne på grunn av alderdom, sykdom eller vanførhet er nedsatt. For disse fastsettes lønnen efter nærmere avtale mellom bedriftens leder og vedkommende arbeider.

§ 5.

Når det ved en bedrift finner utvidelse eller forandringer sted, således at der forekommer arbeidere, som det ikke finnes minstelønnsatser for, kan det optas organisasjonsmessig forhandling angående nye minstelønnsatser. Hvis det ikke opnåes enighet under sådan forhandling, kan saken av hver av partene forlanges avgjort ved voldgift. Voldgiftsretten skal bestå av distriktets bergmester som opmann og 2 andre medlemmer. Den ene av disse velges av Norsk Arbeidsmandsforbund, det andre av Norsk Arbeidsgiverforening.

§ 6.

Bedriften skal være forpliktet til ikke å ansette nogen arbeider til verkets regelmessige arbeide på ringere betingelser enn der i overenskomsten er fastsatt.

Arbeiderne gis ved antagelsen et bevis for mottagelse av innleverte attester. Likeså gis ved lønningen et på norsk ført lønningsoppgjør hvor såvel trekk som dagsverk eller arbeidstimer og fortjeneste anføres. Det skal herav fremgå hvad som er akkordfortjeneste, daglønn, overtidsarbeide.

§ 7.

Ferie.

- a) Enhver arbeider som har vært ansatt ved samme bedrift i et sammenhengende tidsrum av 6 måneder, har rett til en sammenhengende ferie på 9 arbeidsdager. At bedriften i nevnte tidsrum har arbeidet med innskrenket tid, medfører ikke innskrenkning i arbeidernes rett til ferie. Arbeideren må godtgjøre at han i kalenderåret ikke tidligere har hatt ferie eller mottatt feriegodtgjørelse.

- b) Ferien skal gis som sommerferie i tidsrummet 15 mai—15 september, da ferietiden er ute. Er bedriftsmessige eller andre hensyn til hinder herfor, blir tidsrummet for ferien å fastsette ved særskilt overenskomst.

Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller fellesferie tilligger bedriftens leder.

- c) I ferien skal arbeideren ha sin lønn (feriegodtgjørelse) som fastsettes således:

1. Hvor det arbeides på fast lønn (uten akkord) skal feriegodtgjørelsen svare til lønnen.
2. Hvor det arbeides helt eller delvis på akkord, skal feriegodtgjørelsen svare til gjennomsnittsførtjenesten i de siste 6 måneder.
3. Hvis der er arbeidet på innskrenket tid, skal feriegodtgjørelsen beregnes på grunnlag av arbeiderens gjennomsnittlige arbeidstid i de siste 6 måneder og hans timelønn ved feriens inntreden. Har det vært arbeidet helt eller delvis på akkord, gæes ut fra beregningsmåten i punkt c) 2.

Feriegodtgjørelsen utbetales dagen før ferien begynner.

- d) Blir en arbeider sagt op før han har fått adgang til å benytte en optjent ferie, tilkommer det ham feriegodtgjørelse.

Hvis en arbeider deltar i en fellesferie før han har vært 6 måneder i bedriftens tjeneste, tilkommer der ham feriegodtgjørelse på 6 månedersdagen for hans ansettelse i bedriften, når han godtgjør at han i kalenderåret ikke tidligere har hatt ferie eller fått feriegodtgjørelse.

- e) Den sammenhengende effektive tjenestetid skal ikke betraktes som avbrutt ved arbeidsstans som skyldes:

1. En lockout eller streik som er besluttet eller på forhånd godkjent henholdsvis av Norsk Arbeidsgiverforening eller Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.
2. En midlertidig arbeidsstans på grunn av bedriftsmessige årsaker.
3. Ordinær militærtjeneste, som ikke strekker sig utover en rekruttskole og en regimentsamling.
4. Legitimert sykdomsforfall, dog ikke utover 3 måneder.

Den tid hvori stansen eller ledigheten varer, medregnes dog ikke i tjenestetiden.

- f) I enkelte bedrifter eller bedriftsbrancher, hvor en lengere ferie enn foran bestemt er innført, er det intet til hinder for at denne lengere ferie tariffest.

- g) Foranstående feriebestemmelser skal ikke være til hinder for at der hvor særlige forhold (som sundhetsskadelig eller særlig anstrennende arbeide eller lignende) tilsier det, gis enkelte arbeidere lengere ferie.

III.

Lønnsbestemmelser.

	Akkord:	Dagarbeide:
Sjakhuggere: Første 12 måneder	kr. 0.72	kr. 0.89
Utlærte	« 0.79	« 0.96
Øvrige arbeidere i gruben	« 0.72	« 0.89
Arbeidere i dagen	« 0.66	« 0.81
Spesialarbeidere	« 0.72	« 0.92
Spesialarbeidere i flotasjonsanlegget	« 0.72	« 0.92
Utkjøriere ved flotasjonsanlegget		« 0.85
<i>Fagarbeidere:</i>		
Verkstedarbeidere, smeder, rørleggere, elektriskere, tømmermenn og snekkere		« 0.92
Hjelppearbeidere		« 0.82

IV.

Den nu gjeldende brakkeleie oprettholdes til utgangen av 1936.

V.

Utløpstid.

Denne overenskomst gjelder for året 1936 og videre for ett år ad gangen, hvis den ikke av en av partene skriftlig opsies innen 1 november samme år.

VI.

Dersom det offisielle indekstall for leveomkostningene i april 1936 er steget eller falt mere enn 3 points sammenlignet med april 1935, skal der optas forhandlinger mellom partene om forandringer i lønnsbestemmelserne.

Protokolltilførsler:

1. Når bedriftshensyn nødvendiggjør opsigelser skal disse foregå under hensyntagen til hvor lang tid den enkelte arbeider har vært beskjeftiget ved bedriften, således at den som har den korteste tid opsies først.
2. De i 1934 gjeldende arbeidsbetingelser gjøres fortsatt gjeldende til utgangen av 1935, idet der dog fra 1 mai 1935 gjøres følgende forandringer i lønnsbestemmelsene: Timelønnen for arbeidere i dagen og hjelppearbeidere forhøies fra henholdsvis 73 og 74 øre til 78 øre, og timelønnen for grubekjøriere ved Foldal grube og tippere ved Nordre Gjetryggen Grube samt for rørleggere og skinnleggere i grubene forhøies fra 80 til 83 øre.

Foldal Verk, 12 mai 1935.

For Norsk Arbeidsmandsforbund
Chr. Henriksen.

For Foldal Grubearbeiderforening
Hans Sundrønning. O. A. Garberg.
The Foldal Copper & Sulphur Co. Ltd.
Gunnar Aasgaard. Holger Fangel.

Overenskomsten omfatter 350 arbeidere.

Jomaas Gruber.

(Behandlet på Landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretn.)

På grunnlag av krav fra Jomås Grubearbeiderforening i overensstemmelse med protokoll av 19 februar 1935 fra forhandling mellom representanter for Jomås Grubearbeiderforening og C. P. Callin, er der på vegne av følgende bileiere og bilkjørere som er medlem av foreningen og tidligere har vært beskjeftiget ved transport av kvarts opprettet følgende overenskomst:

Bilkjørere som er medlem av Jomås Grubearbeiderforening er:
Ole Frivold, Knut Bomsholmen, Karl Tveitmoen, Hans Tveitmoen, Hans Homstøl, Christian Vroldsen.

Overenskomst.

- Foranstående bilkjørere overlates transport av kvarts fra C. P. Callins grubefelter, — deri innbefattet Callins kvartsleveranse til Eydehavn fra private grubedrifter, til følgende priser, pr. tonn:
- Pris pr. tonn fra de enkelte gruber.

Fra Liene og Rotberglien	kr. 4.50	levert Arendal.
Fra Liene og Rotberglien	kr. 3.25	levert Froland st.
Fra Sjøisdal og Stølmarken	kr. 4.25	levert Arendal.
Fra Sjøisdal og Stølmarken	kr. 3.25	levert Blakstad st.
Fra Homstøl	kr. 4.00	levert Arendal.
Fra Homstøl	kr. 3.00	levert Froland st.
Fra Skåte	kr. 4.00	levert Arendal.
Fra Skåte	kr. 3.25	levert Blakstad.
- De bileiere og chauffører som er medlem av foreningen, og de bilkjørere som har opprettet skriftlig kontrakt med C. P. Callin om kjøring, skal være fortrinsberettiget til kjøring.
De som har opprettet kontrakter om kjøring er berettiget til kjøring i samme forhold som kontraktene forutsetter, og på like vilkår som foranstående bilførere.
Chauffører som har vært beskjeftiget ved kvartstransporten de siste år beskjeftiges i samme forhold som tidligere.
I tilfelle transporten dirigeres til andre avleveringssteder enn foran nevnt skal prisen fastsettes etter avtale.
- De ordinære lønninger utbetales hver 14de dag.
- Vedlikehold av veier er bileierne og chaufførene uvedkommende, og forutsettes at veiene skal holdes i fremkommelig og forsvarlig stand.
- Foranstående overenskomst gjelder fra den dag den er vedtatt av begge parter til 30 april 1936, og videre et år ad gangen forsåvidt

den ikke skriftlig opsies fra en av partene med minst en måneds varsel.

Arendal den 6 mai 1935.

For arbeidsgiveren,
C. P. Callin.

For Jomås Grubearbeiderforening og bilkjørerne,
Alb. Karlsen. Olav Frivold. K. Tveitmoen. Hans Homstøl.
Christian Vroldsen. Hans Tveitmoen. Knut Bomsholmen.
Bedriften beskjeftiger 7 arbeidere.

Agder Skjel-gruber.

Arbeiderne ved denne bedrift blev organisert høsten 1935 og straks derefter fremmet arbeiderne gjennom Telemark faglige Samorganisasjon, krav om overenskomst, og etter en del forhandlinger opnåddes enighet om følgende:

Overenskomst

mellem Agder Skjel-gruber, Stokken pr. Arendal, på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og dens avdeling i Eidanger på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkår.

§ 1.

Arbeidstiden.

Den ordinære arbeidstid er 48 timer pr. uke. Arbeidstiden legges mellom kl. 7 og 17, med frokostpause fra kl. 9.30 til 10 og middagspause fra kl. 13 til 14. Lørdag fra kl. 7 til 13 med frokostpause fra kl. 9.30 til 10.

§ 2.

Lønnsbestemmelser.

Alt dagarbeide betales med kr. 1.25 pr. time.
Akkordarbeide:
Lossing av sand, levert ombord, kr. 0.10 pr. hl.
Jordavkastning for tiet jord kr. 1.25 pr. m.³ transportert ned til lastebryggen og planert der. Ved telet jord 50 pct. tillegg. Reparasjonsarbeide, skinnelegging, grøftning m. m. skal utføres for dagtid.

§ 3.

Overtidsarbeide.

Overtidsarbeide betales med følgende tilleggsprocenter: Arbeidet i de 5 første virkedager i uken betales med 25 pct. tillegg for de 2 første arbeidstimer og for øvrig med 50 pct.

Arbeidet på lørdager og dager før helligdager, etter den ordinære arbeidstid og for arbeide på søn- og helligdager inntil siste helligdags aften kl. 22 betales med 100 pct. etter 8 timers dag.

§ 4.

Feriegodtgjørelse.

Samtlige arbeidere skal ha ferie. Feriegodtgjørelsen beregnes med 4.2 pct. av fortjenesten, regnet fra den 15 mai det ene år til 15 mai det påfølgende år. For øvrig gjelder de almindelige regler for feriegodtgjørelse.

§ 5.

Tilsigelse.

Lagets medlemmer skal tilsies i så betimelig tid at alle kan begynne arbeidet samtidig.

§ 6.

Lagets sammensetning.

Akkordlaget består av følgende: Sverre Rogn, Olaf Holvik, Nils Solli, Alfin Solli, Jakob Fjellkaasa, Martin Halvorsen, Thorvald Fredriksen og bas Henrik Dybberg.

§ 7.

Varighet.

Denne overenskomst gjelder til den 1 april 1937 og videre et år ad gangen hvis den ikke av en av partene skriftlig opsies med en måneds forutgående varsel.

Arøen den 15 november 1935.

Aasmund Moc, disponent.

Norsk Arbeidsmandsforbund

Johs. M. P. Ødegård.

Telemark faglige Samorganisasjon

Karl Bratsberg. Alfin Solli. Martin Halvorsen.

Overenskomsten omfatter 8 arbeidere.

Skaland grafittverk.

Bedriften gikk i 1935 inn i Norsk Arbeidsgiverforening og Bergverkenes Landssammenslutning. I henhold hertil blev ved meglingsforlaget overenskomsten i bergverksindustrien gjort gjeldende.

Overenskomst mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Bergverkenes Landssammenslutning og Skaland Grafittverk A/S på den ene side og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund og vedkommende avdeling av forbundet på den annen side.

Landsoverenskomsten av 17 april 1935 mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Bergverkenes Landssammenslutning og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsmandsforbund gjøres gjeldende for *Skaland Grafittverk A/S* fra vedtagelsen av meglingsforlaget.

Oslo den 13 september 1935.

Harald Julsrud, meglingsmann.

Jernbaneanleggene.

Grunnet at man ikke rakk frem til en ordning angående lønns- og arbeidsvilkår for veiarbeiderne før årets utgang og at man tidligere hadde besluttet at man skulde søke å finne en løsning på disse forhandlinger først, krevet man ikke forhandlinger for jernbaneanleggene før årets utgang.

Det har ellers vært en rekke forhandlingsmøter med administrasjonen for anleggene bl. a. i forbindelse med innskrenkninger av arbeidsstyrken. Innskrenkningene har i 1935 ikke vært så store som de nærmeste år forut. Dette skyldes bl. a. større bevilgninger og nye ombygningsarbeider, og for Nordlandsbanens vedkommende undgikk man en større opsigelse ved at arbeidet blev satt igang nordenfor Mosjøen.

Den bevilgning som Oslo kommune gav til Sørlandsbanen var oppbrukt ved budgettårets utgang, og som følge derav måtte alle arbeidere fra Oslo som har arbeidet for disse bevilgninger slutte.

Forskjellige overenskomster.*Overenskomst*

mellom Oslo kommune på den ene side, Norsk Arbeidsmandsforbund og dettes avdeling 102 på den annen side angående arbeidsvilkårene ved de ekstraordinære vinterarbeider 1935.

(Behandlet på Landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretn.)

§ 1.

Almindelige bestemmelser.

Ingen arbeider kan ansettes på ringere betingelser enn hvad nedenfor er fastsatt. Ved inntagelse av nye arbeidere skal hjemstavnsberettigede foretrekkes.

Ingen arbeider skal uten Arbeidsledighetskomitéens bemyndigelse kunne ansettes uten at vedkommende har stemplet sitt arbeidsledighetskort ved Oslo Arbeidskontor i den av kommunen fastsatte tid for de øvrige arbeidere.

§ 2.

Lønnsbestemmelser.

- a) Timelønnen fastsettes til kr. 1.15 som også er forskuddsbetaling i akkord. I forskuddet skal intet fradrag gjøres utenom erstatning for hvad der av redskaper måtte være ødelagt ved bevislig skjødesløshet.
- b) Brakkebetjening betales med kr. 1.15 pr. time.

Brakkebetjening som ikke er delaktig i akkord og som ikke arbeider ut over 6 timer pr. dag, erholdet et tillegg av kr. 1.00 pr. dag. Det forutsettes at på mindre arbeidssteder er brakkebetjening

Opgave over den gjennomsnittlige arbeidsfortjeneste pr. time for akkord-dagarbeide og håndverkere ved jernbaneanleggene i 1935.

Anlegg:	Gjennomsnittlig timefortjeneste pr. kvartal i 1935.											
	Akkord				Daglønn				Håndverkere			
	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
<i>Sørlandsbanen Ø:</i>	1.404	1.508	1.469	1.445	1.194	1.234	1.280	1.292	1.437	1.498	1.441	1.480
Neslandsvatn — Grovane	1.54	1.63	1.57	1.467	1.35	1.32	1.38	1.344	1.20	1.58	1.49	1.387
Grovane — Kristiansand, ombygning	1.53	1.87	1.74	1.67	1.16	1.20	1.20	1.22	1.49	1.56	1.53	1.56
<i>Sørlandsbanen V:</i>												
Krossen — Trondviken	-	-	1.457	-	-	-	1.116	-	-	-	1.390	-
<i>Nordlandsbanen:</i>												
Nordlandsbanen	1.400	1.459	-	-	1.110	1.161	-	-	1.360	1.370	-	-
Grong — Smalåsen	1.395	1.441	-	-	1.112	1.052	-	-	1.376	1.377	-	-
Smalåsen — Mosjøen	-	-	-	1.478	-	-	-	1.154	-	-	-	1.401
Grong — Mosjøen	-	-	-	1.351	-	-	-	1.138	-	-	-	-
Mosjøen — Mo	1.528	1.579	1.581	1.589	1.258	1.232	1.286	1.305	1.540	1.533	1.577	1.552
<i>Flåmsbanen</i>	1.470	1.410	-	-	1.27	1.31	1.28	-	1.31	1.31	1.25	-
Voss — Eidebanen	1.650	1.465	1.561	1.556	1.315	1.266	1.350	1.361	1.497	1.442	1.495	1.454
<i>Oslo Ostbanestasjon, utvidelse</i>	1.458	1.429	1.375	1.377	1.223	1.104	1.193	1.271	1.338	1.415	1.346	1.392
<i>Vestfoldbanen, ombygning</i>	-	1.556	1.662	1.562	-	1.110	1.250	-	-	-	1.50	1.384
<i>Ljan — Ski, dobbeltsporet</i>	-	-	-	-	-	-	-	0 97(9 ¹)	-	-	-	-
<i>Grimstad — Rise, ombygning</i>	1.464	1.574	1.504	1.503	1.177	1.174	1.211	1.226	1.387	1.476	1.450	1.466
I gjennomsnitt												

¹) Etter muntlig meddelelse er endel av den utførte arbeidstid lønnet etter driftens satser for ekstraarbeide.

- overflødig. På disse steder ordner laget selv med fyring og renhold og erholder herfor en godtgjørelse av 2 timer pr. dag.
- c) Skyttere og/eller lagbaser får et tillegg stort kr. 2.00 pr. dag. Maskinborere samt smeder kr. 1.00 til akkordforskuddet.
- d) Håndverkere der ved sitt arbeide ikke er delaktig i akkorden, erholder et tillegg til sin lønn stort kr. 3.00 pr. dag.
- e) For unge arbeidere mellom 17 og 21 år som anvises spesielt ungdomsarbeide, fastsettes lønnen til kr. 0.80 pr. time.

§ 3.

Lønn under sykdom.

Arbeidere som har arbeidet i kommunen i et sammenhengende tidsrum av minst 2 måneder utbetales under sykdomsforfall, når sykdommen varer mere en 12 arbeidsdager ad gangen, et så stort tillegg av kommunen til hvad der ydes av trygdekassen eller annen godkjent sykekasse, at de hvis de har forsørgelsesbyrde, får 90 pct. — eller 75 pct. — av den time- eller daglønn som er fastsatt i overenskomsten for vedkommende arbeider. Tillegget til sykekassens ydelser varer dog ikke ut over den tid arbeidet ved den arbeidsplass hvor vedkommende var beskjeftiget pågår, og ikke i noget tilfelle over 3 måneder av kalenderåret.

Under sykdomsforfall som skyldes ulykkestilfelle under arbeidet, erholder den skadede et tilsvarende syketillegg straks uansett tjenestetidens lengde. I tilfelle av langvarig skade under særlige forhold kan samme tillegg ydes i 6 måneder, alt mot attest av den av kommunen antatte læge. Skadebot av Riksforsikringsanstalten og sykepenger av trygdekassen går derfra.

Fravær fra arbeidet som skyldes legitimert sykdomsforfall, skal ikke gjøres gjeldende ved beregning av tjenestetidens lengde.

§ 4.

Hvileboder.

Ved arbeidsplasser skal nødvendige hvileboder opsettes, og disse skal være rummelige og trekfri. Disse rum skal være forsynt med ovn, border, benker og nødvendig forbindingsmateriell. Fullt kyndig diakon ansettes ved større arbeidsplasser. I rummene bør som regel forefinnes et eget tørrerum for arbeidstøi.

I enhver hvilebod hvor der ansettes brakkemann, benyttes fortrinnsvis eldre folk eller personer hvis arbeidsevne er nedsatt.

§ 5.

Bestemmelser om arbeidstid, reise- og gangtid.

- a) Den ukentlige arbeidstid fastsettes til 36 timer.
- b) Er arbeidsstedet beliggende så langt utenfor bygrensen at gangtid må beregnes, har arbeiderne å møte ved bygrensen ved arbeidstidens begynnelse. Reisetiden morgen og aften godtgjøres etter tariffmessig timebetaling. Hvor praktiske hensyn tilsier det, kan fremmøtstedene henlegges innenfor bygrensen, og da til omforenet tid før den ordinære arbeidstids begynnelse.

Reisetiden kan tillegges den ordinære arbeidstid.

For arbeidere på Fornebo gjelder ingen anfaringsstid, men kommunen holder fri transport frem og tilbake.

§ 6.

Overtid.

Arbeide ut over den fastsatte arbeidstid er overtidsarbeide og betales det for sådant arbeide i ukens fem første dager etter endt ordinær arbeidstid et tillegg av 25 pct. for de første to arbeidstimer, senere 50 pct. tillegg. For overtidsarbeide etter endt ordinær arbeidstid lørdager og dager før helligdager, samt alle søn- og helligdager betales 100 pct. tillegg. Overtidsgodtgjørelse betales ikke brakkemannskapet, når arbeidstiden ikke overskrider 8 timer.

§ 7.

Akkordarbeide.

- a) Akkordarbeide anvendes i den utstrekning som kommunen finner det tjenlig. Akkordpriser og akkordens omfang fastsettes av arbeidslederen etter fri forhandling mellom ham og vedkommende akkordbas samt lagets tillitsmann ved arbeidets begynnelse, medmindre begge parter er enig om å utsette hermed nogen tid. Akkordbasen skal ha lagets beslutning, før akkorden vedtas. Ved akkordens utsettelse skal der utferdiges akkordseddel med tydelig angivelse av priser, lagets størrelse, arbeidets art og omfang, samt måten hvorpå det skal utføres. Ved akkord er den fastsatte timelønn kr. 1.15 garantert i ukentlig utbetaling. I forskuddet skal intet fradrag gjøres utenom erstatning for hvad der av redskaper måtte være ødelagt ved bevislig skjødesløshet.
- b) Når forandring i arbeidsplanen eller andre tvingende omstendigheter krever arbeidets ophør for kortere eller lengere tid, når særskilt uhell inntreffer eller når arbeidet utføres utilfredsstillende, har administrasjonen rett til å avbryte eller opheve akkorden mot forholdsvis utbetaling, idet det foretas opmåling og derhos ved oppgjøret tas nødvendig hensyn til såvel det utførte som det gjenstående arbeide. Sådant avbrytelse kan også kreves av akkordlaget, når arbeidet for en tid skal avbrytes. Når det under akkord ansees nødvendig for kortere tid å anvende akkordlaget til annet arbeide (f. eks. vedlikeholdsarbeide) lønnes arbeiderne herunder med ordnær timelønn eller etter særskilt omforenet akkord. Blir noget akkordlag påbudt arbeide ut over det som er beregnet i akkorden, skal dette søkes ordnet gjennom tilleggsakkord, likeså for uforskyldt ras av fjell og jord.
- c) Hvor sådan ordning ikke er hensiktsmessig, betales etter pr. time den lønn som opnåes i akkorden. Fortjenesten ved ekstraarbeide blir å tillegges akkorden og deles likt på laget. Når det under akkord ansees nødvendig for kortere tid å anvende enkelte av akkordlaget til arbeide utenom akkorden, lønnes arbeiderne herfor med den fortjeneste som opnåes i akkord.

Hvis en arbeider uten arbeidsledelsens tillatelse eller annen gyldig grunn forlater et omforenet akkordarbeide, før dette er bragt til avslutning, utbetales kun almindelig forskuddsbetaling. Resten av den oparbeidede fortjeneste tilfaller laget, men skal når laget ønsker det, utbetales vedkommende når akkorden er ferdig og oppgjort. Flytning fra den ene arbeidsplass til den annen, betales av kommunen.

- d) Akkordoverskudd utbetales senest annen lønningdag etter arbeidets ophør.

§ 8.

Utlønning.

Utlønning skjer hver fredag i arbeidstiden, forsåvidt intet annet er avtalt. Ved større arbeider kan ekstraforskudd utbetales etter tidligere praksis. Akkordlagets lønning utbetales som regel til lagets bas og en av arbeiderne som lagets tillitsmann.

§ 9.

Redskapshold m. v.

Arbeidslagene betaler selv sin ammunisjon. Denne leveres av kommunen på arbeidsplassen. Redskaper m. v. samt transportmateriell skaffes av kommunen.

§ 10.

Smussig arbeide.

Ved særlig smussig arbeide og ved arbeide hvorved arbeiderne på grunn av arbeidets art er utsatt for å få sine klær ødelagt, erholder arbeiderne nødvendige vareklær til utlån.

§ 11.

Ferier.

- a) Arbeidere som har vært beskjeftiget ved kommunens ekstraordinære anleggsvirksomhet i et sammenhengende tidsrum av minst 4 uker, godskrives ferielønn fra tiltredelsesdagen. Feriegodtgjørelsen utbetales ved arbeidets ophør.
- b) Ferielønnen beregnes etter den gjeldende timelønn tillagt 20 pct. multiplisert med 4.5 pct. av det av hver enkelt arbeider utførte antall timer.
- c) For legitimert sykdomsforfall inntil 3 måneder gjøres intet fradrag i ferielønnen.

§ 12.

Arbeidernes tillitsmenn.

- a) De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne anerkjennes som talsmenn og representanter for de organiserte arbeidere. Disse tillitsmenn blir å velge blandt de anerkjente dyktige arbeidere. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles arbeidsledelsen.
- b) Tillitsmennene skal når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til ledelsen.

- c) Tillitsmennene er forpliktet til såvel overfor sin organisasjon som overfor arbeidsgiveren å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.
- d) De arbeidere som er valgt til tillitsmenn, inntar forøvrig ingen særstilling, dog kan disse ikke avskjediges, medmindre saklige grunner herfor er tilstede.
- e) Avtaler mellom arbeiderne vedrørende arbeidet eller andre forhold som angår kommunen, er uten vedkommende forbunds godkjennelse virkningsløse.

§ 13.

Tvistbestemmelser.

- a) Enhver tvist mellom Oslo kommune og dens arbeidere som omfattes av denne overenskomst, skal først søkes bilagt ved forhandlinger mellom kommunens vedkommende og arbeiderne, de siste ved sine tillitsmenn.
- b) Hvis enighet ikke opnåes, skal forhandling optas mellom undertegnede forbund og Oslo kommune eller de som denne bemyndiger.
- c) Forhandlingsmøte skal avholdes senest 8 dager etter at skriftlig krav herom fremkommer fra en av partene.
- d) Enhver tvist som angår denne overenskomst, kan ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for arbeidsretten.

§ 14.

Varighet.

Overenskomsten omfatter alt ekstraordinært arbeide som igangsettes og administreres av Oslo kommune og trer i kraft umiddelbart etter vedtagelsen og har gyldighet til 1 oktober 1935.

Opsies ikke overenskomsten av en av partene innen 1 september 1935, skal den fortsatt være gjeldende ett år ad gangen med 1 måneds gjensidig opsigelsesfrist.

Protokolltilførsel.

1ste og 17de mai som faller på hverdager, er fridager og betales med full daglønn (timelønn).

Oslo, den 22 januar 1935.

For Oslo kommune,

Sverre Iversen.

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Johs. M. P. Ødegård.

Overenskomst

mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening på den ene side og Universitetets Botaniske Have på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkårene for sten-, jord- og cementarbeiderne ved det nye parkanlegg mellom den nuværende Botaniske Have og de Geologiske og Zoologiske Museer på Tøyen.

(Behandlet på Landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretn.)

§ 1.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Arbeidstimenes fordeling fastsettes således, at den ordinære arbeidstid slutter kl. 5 (17) de første 5 dager i uken. Lørdag slutter den ordinære arbeidstid kl. 1 (13).

§ 2.

Timelønn og minstelønn i akkord.

Timelønn kr. 1.31 pr. time.

Denne timelønn gjelder også som minstelønn i akkord.

§ 3.

Akkordarbeide.

Akkordarbeide kan anvendes i den utstrekning vedkommende arbeider og bedriften blir enig om.

Akkordprisen fastsettes etter fri forhandling mellom arbeidslaget og arbeidsbestyreren. Opnåes ikke enighet om akkordprisen, blir arbeidet å utføre på timelønn.

§ 4.

Ammunisjon og redskapshold.

Arbeiderne erholder fri redskap og øvrig materiell, som er nødvendig til arbeidets utførelse samt fri ammunisjon. Ved anvendelse av akkordarbeide betales ammunisjon av laget etter den pris som den koster.

§ 5.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser.
- b) Feriegodtgjørelsen beregnes som et tillegg av 4.5 pct. av timelønnen i ferieåret som regnes fra 15 mai det ene år til 15 mai det annet år. Den gjøres gjeldende fra 1 desember 1934.
- c) Feriegodtgjørelsen beregnes fra tiltredelsesdagen i ferieåret uansett tjenestetidens varighet og utbetales ved feriens begynnelse.
- d) Ferien gis som sammenhengende sommerferie i tidsrummet 15 mai—15 september.
- e) Blir en arbeider opsagt av bedriften eller slutter etter eget ønske, utbetales det ham tilkommende ferielønn ved avgangen.

§ 6.

Overtids- og helligdagsarbeide.

Ved overtidarbeide forstås arbeide, som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg de første virkedager i uken. Det betales minst for en time selv om arbeidet varer kortere.

For arbeide, som utføres efter den ordinære arbeidstids slutt dagen før søn- eller helligdager samt søn- og helligdager betales 100 pct .tillegg til den til enhver tid gjeldende timelønn.

§ 7.

Utbetaling av lønninger.

Med fornøden hensyntagen til helligdager og fridager, som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver lørdag. Både akkord- og timelønnede arbeidere gis skriftlig oppgjør. Når en arbeider slutter eller blir opsagt, utlønnes han helt ved avgangen. ..

§ 8.

- a) Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter.
- b) Opsies en eller flere arbeidere og det kan reises spørsmål om at det ikke foreligger gyldig grunn til opsigelsen, skal det straks optas forhandlinger med foreningen om saken.
- c) Ingen arbeider kan inntas i arbeide på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er bestemt.
- d) Denne overenskomst innskrenker ikke arbeidernes rett til å delta i en streik som er besluttet og godkjent av Norsk Arbeidsmandsforbund.
- e) Det står til enhver tid arbeidsledelsen fritt, eftersom det passer arbeidets gang, å øke eller minske arbeidsstokken og herunder særlig holde på de av folkene, som viser sig faglig sett å være best skikket for det spesielle arbeide. Vanskeliggjøres arbeidet av værforholdene eller av andre plutselig inntredende eller uforutsette hindringer, kan arbeidet, helt eller delvis, stanses uten særskilt varsel. Ellers skal såvidt mulig gis en ukens opsigelse.
- f) Foranstående tariffbestemmelser gjelder ikke for det gartnermessige arbeide, som må utføres når gravnings- og planeringsarbeidet er ferdig.

§ 9.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft straks og gjelder et år fra dato med en gjensidig opsigelsesfrist av en måned. Blir den ikke opsagt av nogen av partene, gjelder den ytterligere et år ad gangen.

Oslo 16 april 1935.

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Johs. M. P. Ødegård.

Hans Røste.

Universitetets Botaniske Have, Oslo

Jens Holmboe.

Overenskomst

mellem Ingeniør Kr. Lund på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkårene ved de arbeider han har til utførelse på Sinsen, Kirkeveien og Høibråten, samt andre anlegg han har til utførelse i tariffperioden.

(Behandlet på Landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretn.)

§ 1.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Arbeidstidens fordeling fastsettes således, at den ordinære arbeidstid slutter de første 5 dager i uken kl. 5 (17). Lørdager og dager før helligdager kl. 1 (13).

§ 2.

Timelønn.

Timelønnen fastsettes til kr. 1.38 pr. time. Denne timelønn skal også gjelde som minstelønn i akkord.

For fjellarbeidere i timelønn efter kr. 1.44 pr. time.

§ 3.

Akkord.

Ved anvendelse av akkordarbeide skal der på forlangende utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av priser, arbeidets omfang og akkordens varighet. Akkordpriser så vel som akkordens varighet fastsettes efter fri forhandling mellom vedkommende arbeidere og arbeidsbestyreren.

Opnåes ikke enighet om akkordprisen, utføres arbeidet på time-lønnen.

§ 4.

Redskapshold.

Arbeiderne erholder fri redskap og materiell som er nødvendig til arbeidets utførelse. Ved anvendelse av akokrd trekkes ammunisjon.

§ 5.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn til etterfølgende bestemmelser:
- b) Ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrummet 15 mai til 15 september. Hvis det er påkrevet av hensyn til arbeidsdriften kan arbeidsbestyreren henlegge ferien til en annen årstid. Arbeiderne skal på forlangende gjøres bekjent med grunnen til sådan bestemmelse. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger arbeidsbestyreren.

- c) Feriegodtgjørelsen beregnes med 5 pct. tillegg av den i tariffen fastsatte timelønn kr. 1.38. Ferielønnen utbetales ham ved feriens begynnelse.
- d) Feriegodtgjørelsen for vedkommende arbeider beregnes fra tiltredelsesdagen i ferieåret uansett tjenestetidens varighet.

§ 6.

Utbetaling av lønninger m. v.

- a) Med fornøden regulering av hensyn til fridager og helligdager som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver fredag eller lørdag før arbeidets slutt.
- b) Når en arbeider slutter eller blir opsagt utlønnes han helt ved avgangen, heri inbefattet mulig optjent ferielønn. Gjelder opsigelsen den enkelte arbeider blir eventuelt akordoverskudd å utbetale ved akkordoppgjøret.

§ 7.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Ved overtidarbeide forstås arbeide, som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg de første 5 virkedager i uken. Det betales minst for en time, selv om arbeidet varer kortere.

For arbeide, som utføres etter den ordinære arbeidstids slutt dagen før søn- eller helligdager samt på søn- eller helligdager betales 100 pct. tillegg til den til enhver tid gjeldende timelønn.

Ordinært arbeide, som utføres mellom kl. 6 aften og 6 morgen regnes som nattarbeide, dog således at hvor der arbeides med dobbelt skift regnes alltid det ene som nattskift. Hvor ordinært nattarbeide kommer til anvendelse, betales med minst 25 pct. tillegg, uansett enten nattskift anordnes ved akkordarbeide eller timelønn.

Ved akkordarbeide beregnes det prosentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time, som akkorden uten hensyntagen til hvad overtids-tillegget går ut med.

§ 8.

Spisebod.

Ved hver arbeidsplass skal anordnes spisebod hvor arbeiderne kan få oppvarmet sin mat og innta sine måltider. Rengjøringen og oppvarming av spiseboden bekostes av vedkommende arbeidsgiver.

§ 9.

- a) Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter.
- b) Opsies en eller flere arbeidere og der kan forutsettes at der ikke foreligger gyldig grunn til opsigelsen, skal der straks optas forhandlinger med foreningen om saken.
- c) Ingen arbeider kan inntas i arbeide på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er bestemt.
- d) Denne overenskomst innskrenker ikke arbeidernes rett til å delta i en streik, som er besluttet eller godkjent av Norsk Arbeidsmandsforbund.

§ 10.

Denne overenskomst trer i kraft fra arbeidets påbegynnelse 1935 og gjelder til 1 september 1936, videre ett år ad gangen hvis den ikke av en av partene opsies med en måneds forutgående varsel.

Oslo den 26 august 1935.

Norsk Arbeidsmandsforbund,
Johs. M. P. Ødegård.
Hans Røste.
Kristoffer Lund.

Overenskomst

angående lønns- og arbeidsvilkår for de arbeidere, som er beskjeftiget ved betongdekket på Mosseveien-Drammensveien for A.s Norsk Portland Cementkontor, i sesongen 1935.

(Behandlet på Landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretn.)

§ 1.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Arbeidstidens fordeling fastsettes således at den ordinære arbeidstid slutter de første 5 dager i uken kl. 5 (17.) Lørdager samt dager før helligdager kl. 1.30 (13.30).

§ 2.

Akkord, minstelønn og timelønn.

Timelønnen fastsettes til kr. 1.38 pr. time. Denne timelønn skal også gjelde som minstelønn i akkord.

§ 3.

Ammunisjon og redskapshold m. v.

- a) Arbeiderne erholder fri redskap og materiell som er nødvendig til arbeidets utførelse.
- b) Arbeidsbestyreren har rett til å fordele arbeidet mellom arbeiderne sådan som bedriften til enhver tid finner det ønskelig.

§ 4.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser:
- b) På grunn av sesongarbeide fastsettes tidspunktet for feriens avholdelse etter konferanse mellom arbeidsbestyreren og vedkommende arbeider.
- c) Feriegodtgjørelsen beregnes med 5 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid optjente lønn, som utbetales ham ved feriens begynnelse.

- d) Feriegodtgjørelsen for vedkommende arbeider beregnes fra tiltredelsesdagen i ferieåret uansett tjenestetidens varighet.
- c) Når en arbeider slutter eller blir opsagt, utlønnes han helt ved avgangen, heri innbefattet mulig optjent ferie.

§ 5.

Utbetaling av lønninger m. v.

Med fornøden regulering av hensyn til fridager og helligdager, som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver fredag ved arbeidets slutt.

§ 6.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Ved overtidsarbeide forstås arbeide som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg de første 5 virkedager i uken. Der betales minst for en halv time, selv om arbeidet varer kortere.

For arbeide, som utføres etter den ordinære arbeidstids slutt dagen før søn- og helligdager samt på søn- og helligdager, betales 100 pct. tillegg til den til enhver gjeldende timelønn.

Ordinært nattskiftarbeide, som faller mellom kl. 6 aften og 6 morgen regnes som nattarbeide, dog således at hvor det arbeides med dobbelt skift, regner alltid det ene som nattskift. Hvor ordinært nattarbeide kommer til anvendelse, betales dette med minst 25 pct. tillegg, uansett enten nattskift anordnes ved akkordarbeide eller timelønn.

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time, som akkorden uten hensyntagen til overtidstillegget går ut med.

§ 7.

- a) Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter.
- b) Opsies en eller flere arbeidere og der kan forutsettes at det ikke foreligger gyldig grunn for opsigelsen, skal det straks optas forhandlinger med foreningen om saken. Som gyldig grunn ansees innskrenkninger, som må foretas på grunn av arbeidsforholdene.
- c) Der anordnes spisebod, hvor arbeiderne kan innta sine måltider. Oppvarming av spiseboden bekostes av vedkommende arbeidsgiver.

§ 8.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst gjelder fra arbeidet blev igangsatt på Mosseveien 1935 og til utgangen av året.

Oslo den 17 juni 1935.

pr. pr. A/S Norsk Portland Cementkontor
Karl Johansen. N. Paus Jensen.

Norsk Arbeidsmandsforbund,
Johs. M. P. Ødegård.
Hans Røste.

*Protokolltilførsel.**Ad ukelønnede arbeidere.*

Det er enighet om at det ikke skal foretas nogen reduksjon av de ukelønnede arbeideres nuværende lønns- og arbeidsvilkår i tariffperioden.

Overenskomst

mellem entreprenør Erik Hyllene på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkårene ved Lofthus vei-, vann- og kloakkanlegg og andre anlegg i Aker som entreprenør Hyllene har til utførelse i tariffperioden.

(Behandlet på Landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretn.)

§ 1.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Arbeidstidens fordeling fastsettes således, at den ordinære arbeidstid slutter de første 5 dager i uken kl. 4.30 em. Lørdager og dager før helligdager kl. 1 (13.).

§ 2.

Timelønn.

Timelønnen fastsettes til kr. 1.38 pr. time. Denne timelønn skal også gjelde som minstelønn i akkord. Det er dog intet til hinder for at det i enkelte tilfelle kan betales en høiere timelønn.

§ 3.

Akkord.

Ved anvendelse av akkordarbeide skal det på forlangende utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av priser, arbeidets omfang og akkordens varighet. Akkordpriser så vel som akkordens varighet fastsettes etter fri forhandling mellom vedkommende arbeidere og arbeidsbestyreren.

Opnåes ikke enighet om akkordprisen, utføres arbeidet på timelønnen.

§ 4.

Redskapshold.

Arbeiderne erholder fri redskap og materiell som er nødvendig til arbeidets utførelse. Ved anvendelse av akkord trekkes ammunisjon.

§ 5.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn til etterfølgende bestemmelser:
- b) Ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrummet 15 mai til 15 september. Hvis det er påkrevet av hensyn til arbeidsdriften kan

arbeidsbestyreren henlegge ferie til en annen årstid. Arbeiderne skal på forlangende gjøres bekjent med grunnen til sådan bestemmelse. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger arbeidsbestyreren.

- c) Feriegodtgjørelsen beregnes med 5 pct. tillegg av den i tariffen fastsatte timelønn kr. 1.38. Ferielønnen utbetales ham ved feriens begynnelse.
- d) Feriegodtgjørelsen for vedkommende arbeider beregnes fra tiltredelsesdagen i ferieåret uansett tjenestetidens varighet.

§ 6.

Utbetaling av lønninger m. v.

- a) Med fornøden regulering av hensyn til fridager og helligdager som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver lørdag før arbeidets slutt.
- b) Når en arbeider slutter eller blir opsagt utlønnes han helt ved avgangen, heri innbefattet mulig optjent ferielønn. Gjelder opsigelsen den enkelte arbeider blir eventuelt akkordoverskudd å utbetalt ved akkordopgjøret.

§ 7.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Ved overtidarbeide forstås arbeide, som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg de første 5 virkedager i uken. Der betales minst for en time, selv om arbeidet varer kortere.

For arbeide, som utføres etter den ordinære arbeidstids slutt dagen før søn- eller helligdager samt på søn- eller helligdager betales 100 pct. tillegg til den til enhver tid gjeldende timelønn.

Ordinært arbeide, som utføres mellom kl. 6 aften og 6 morgen regnes som *nattarbeide*, dog således at hvor der arbeides med dobbelt skift regnes alltid det ene som nattskift. Hvor ordinært nattarbeide kommer til anvendelse, betales med minst 25 pct. tillegg, uansett enten nattskift anordnes ved akkordarbeide eller timelønn.

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time, som akkorden uten hensyntagen til hvad overtidstillegget går ut med.

§ 8.

Spisebod.

Ved hver arbeidsplass skal anordnes spisebod hvor arbeiderne kan få sin mat opvarmet og innta sine måltider. Rengjøringen og opvarming av spiseboden bekostes av vedkommende arbeidsgiver.

§ 9.

- a) Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter.
- b) Opsies en eller flere arbeidere og det kan forutsettes at det ikke foreligger gyldig grunn til opsigelsen, skal det straks optas forhandling med foreningen om saken.

- c) Ingen arbeider kan inntas i arbeide på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er bestemt.
- d) Denne overenskomst innskrenker ikke arbeidernes rett til å delta i en streik, som er besluttet eller godkjent av Norsk Arbeidsmandsforbund.

§ 10.

Denne overenskomst trer i kraft fra 1 september 1935 og gjelder til 1 oktober 1936, videre ett år ad gangen hvis den ikke av en av partene opsies med en måneds forutgående varsel.

Oslo den 27 september 1935.

Erik Hyllene,

Kristian Skaugs Vei 11, Lofthus.

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Johs. M. P. Ødegård.

Hans Røste.

Overenskomst

mellem entreprenør Olaf Christiansen på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkårene ved A/S Vinmonopolets vei-, vann- og kloakkanlegg og andre anlegg som utføres av Christiansen i Aker.

(Behandlet på Landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretn.)

§ 1.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Arbeidstidens fordeling fastsettes således, at den ordinære arbeidstid slutter de første 5 dager i uken kl. 5 (17) em. Lørdager og dager før helligdager kl. 1 (13).

§ 2.

Timelønn.

Timelønnen fastsettes til kr. 1.38 pr. time. Denne timelønn skal også gjelde som minstelønn i akkord.

§ 3.

Akkord.

Ved anvendelse av akkordarbeide skal der på forlangende utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av priser, arbeidets omfang og akkordens varighet. Akkordprisen så vel som akkordens varighet fastsettes etter fri forhandling mellom vedkommende arbeidere og arbeidsbestyreren.

Opnåes ikke enighet om akkordprisen, utføres arbeidet på timelønnen.

§ 4.

Redskapshold.

Arbeiderne erholder fri redskap og materiell som er nødvendig til arbeidets utførelse. Ved anvendelse av akkord trekkes for ammunisjon.

§ 5.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn til etterfølgende bestemmelser:
- b) Ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrummet 15 mai til 15 september. Hvis det er påkrevet av hensyn til arbeidsdriften kan arbeidsbestyreren henlegge ferien til en annen årstid. Arbeiderne skal på forlangende gjøres bekjent med grunnen til sådan bestemmelse. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger arbeidsbestyreren.
- c) Feriegodtgjørelsen beregnes med 5 pct. tillegg av den i tariffen fastsatte timelønn kr. 1.38. Ferielønningen utbetales ham ved feriens begynnelse.
- d) Feriegodtgjørelsen for vedkommende arbeider beregnes fra tiltredelsesdagen i ferieåret uansett tjenestetidens varighet.

§ 6.

Utbetaling av lønninger m. v.

- a) Med fornøden regulering av hensyn til fridager og helligdager som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver fredag før arbeidets slutt.
- b) Når en arbeider slutter eller blir opsagt utlønnes han helt ved avgangen, heri innbefattet mulig optjent ferielønn. Gjelder opsigelsen den enkelte arbeider blir eventuelt akkordoverskudd å utbetale ved akkordoppgjøret.

§ 7.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Ved overtidsarbeide forstås arbeide, som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg de første 5 virkedager i uken. Der betales minst for en time, selv om arbeidet varer kortere.

For arbeide, som utføres etter den ordinære arbeidstids slutt dagen før søn- eller helligdager samt på søn- eller helligdager betales 100 pct. tillegg til den til enhver tid gjeldende timelønn.

Ordinært arbeide, som utføres mellom kl. 6 aften og 6 morgen regnes som nattarbeide, dog således at hvor der arbeides med dobbelt skift regnes alltid det ene som nattskift. Hvor ordinært nattarbeide kommer til anvendelse, betales med minst 25 pct. tillegg, uansett enten nattskift anordnes ved akkordarbeide eller timelønn.

Ved akkordarbeide beregnes det prosentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time, som akkorden uten hensyntagen til hvad overtids-tillegget går ut med.

§ 8.

Spisebod.

Ved arbeidsplass skal anordnes spisebord hvor arbeiderne kan få opvarmet sin mat og innta sine måltider. Rengjøringen og opvarming av spiseboden bekostes av vedkommende arbeidsgiver.

§ 9.

- a) Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter.
- b) Opsies en eller flere arbeidere og der kan forutsettes at der ikke foreligger gyldig grunn til opsigelsen, skal der straks optas forhandlinger med foreningen om saken.
- c) Ingen arbeider kan inntas i arbeide på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er bestemt.
- d) Denne overenskomst innskrenker ikke arbeidernes rett til å delta i en streik, som er besluttet eller godkjent av Norsk Arbeidsmandsforbund.

§ 10.

Denne overenskomst trer i kraft fra arbeidets påbegynnelse i mai 1935 og gjelder til 1 juli 1936, videre ett år ad gangen hvis den ikke av en av partene opsies med en måneds forutgående varsel.

Oslo den 3 juli 1935.

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Johs. M. P. Ødegård.

Hans Røste.

O. Christiansen.

Protokolltilførsel.

Ad arbeide på timelønn.

Det er enighet om at de arbeidslag som arbeider med gravning av kloakkgrøft skal ha kr. 1.50 pr. time til kloakkgrøften er ferdig.

Overenskomst

mellem Erik B. Johansen på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkårene ved Grefsenfjellets Stenbrudd.

(Behandlet på Landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretn.)

§ 1.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Arbeidstidens fordeling fastsettes således, at den ordinære arbeidstid slutter de første 5 dager i uken kl. 4.30 em. Lørdager og dager før helligdager kl. 1 (13).

§ 2.

Timelønn.

Timelønningen fastsettes til kr. 1.38 pr. time. Denne timelønn skal også gjelde som minstelønn i akkord. Det er dog intet til hinder for at der i enkelte tilfelle kan betales en høiere timelønn.

§ 3.

Akkord.

Ved anvendelse av akkordarbeide skal der på forlangende utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av priser, arbeidets omfang og akkordens varighet. Akkordpriser såvelsom akkordens varighet fastsettes etter fri forhandling mellom vedkommende arbeidere og arbeidsbestyreren.

Opnåes ikke enighet om akkordprisen, utføres arbeidet på timelønn.

§ 4.

Redskapshold.

Arbeiderne erholder fri redskap og materiell som er nødvendig til arbeidets utførelse. Ved anvendelse av akkord trekkes ammunisjon.

§ 5.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn til etterfølgende bestemmelser:
- b) Ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrummet 15 mai til 15 september. Hvis det er påkrevet av hensyn til arbeidsdriften kan arbeidsbestyreren henlegge ferie til en annen årstid. Arbeiderne skal på forlangende gjøres bekjent med grunnen til sådan bestemmelse. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger arbeidsbestyreren.
- c) Feriegodtgjørelsen beregnes med 5 pct. tillegg av den i tariffen fastsatte timelønn kr. 1.38. Ferielønningen utbetales ved feriens begynnelse.
- d) Feriegodtgjørelsen for vedkommende arbeider beregnes fra tiltrædelsesdagen i ferieåret. Feriegodtgjørelsen utregnes pr. uke og påføres merker som innklebes i feriebok lydende på vedkommende arbeiders navn.

§ 6.

Utbetaling av lønninger m. v.

- a) Med fornøden regulering av hensyn til fridager og helligdager som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver lørdag før arbeidets slutt.
- b) Når en arbeider slutter eller blir opsagt utlønnes han helt ved avgangen. Gjelder opsigelsen den enkelte arbeider blir eventuelt akkordoverskudd å utbetale ved akkordoppgjøret.

§ 7.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Ved overtidsarbeide forstås arbeide, som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg de første 5 virkedager i uken. Der betales minst for en time, selv om arbeidet varer kortere.

For arbeide, som utføres etter den ordinære arbeidstids slutt dagen før søn- eller helligdager samt på søn- eller helligdager betales 100 pct. tillegg til den til enhver tid gjeldende timelønn.

Ordinært arbeide, som utføres mellom kl. 6 aften og 6 morgen regnes som nattarbeide, dog således at hvor der arbeides med dobbelt skift regnes alltid det ene som nattskift. Hvor ordinært nattarbeide kommer til anvendelse, betales med minst 25 pct. tillegg, uansett enten nattskift anordnes ved akkordarbeide eller timelønn.

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time, som akkorden uten hensyntagen til hvad overtids-tillegget går ut med.

§ 8.

Spisebod.

Ved hver arbeidsplass skal anordnes spisebod hvor arbeiderne kan få sin mat og innta sine måltider. Rengjøringen og opvarmning av spiseboden bekostes av vedkommende arbeidsgiver.

§ 9.

- a) Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter.
- b) Opsies en eller flere arbeidere og der kan forutsettes at der ikke foreligger gyldig grunn til opsigelsen, skal der straks optas forhandlinger med foreningen om saken.
- c) Ingen arbeider kan inntas i arbeide på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er bestemt.
- d) Denne overenskomst innskrenker ikke arbeidernes rett til å delta i en streik, som er besluttet eller godkjent av Norsk Arbeidsmandsforbund.

§ 10.

Denne overenskomst trer i kraft fra 1 november 1935 og gjelder til 1 november 1936, videre ett år ad gangen hvis den ikke av en av partene opsies med en måneds forutgående varsel.

Oslo den 2 november 1935.

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Johs. M. P. Ødegård.

Hans Røste.

Erik B. Johansen.

Glommen og Lågens Brukseierforening.

(Behandlet på Landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretn.).

Arbeiderne ved denne bedrift blev organisert i tilslutning til forbundet i begynnelsen av året 1935. Arbeidet har pågått i lengere tid.

Straks etter organiseringen av arbeiderne blev der stillet krav om opprettelse av overenskomst og forhandlinger herom blev optatt 20 mai. Etter endel møter enedes man om følgende:

Overenskomst

mellem Glommen og Lågen Brukseierforening på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund/Bygdin Arbeiderforening på den annen side.

§ 1.

Ingen arbeider kan ansettes på ringere vilkår enn hvad denne overenskomst bestemmer.

§ 2.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke.

§ 3.

Som timelønn i dagararbeide betales.

1. Tømmermenn og snekkere, smeder, jernbindere og elektrikere kr. 1.30
2. For spergning, rensning og støpning m. v. .... « 1.20
3. For tippere, kran, spill- og pumpekjørere .... « 1.10
4. Sjau- og øvrige arbeidere .... « 1.00
5. Ved akkordarbeide er arbeiderne garantert en minstelønn av kr. 1.00 pr. time som utbetales i forskudd.

Til ovennevnte lønssats erholdes et høifjellstillegg stort kr. 0.10 pr. time. Dette tillegg erholdes også i akkord og utbetales som tillegg til forskuddsbetalingen.

Arbeidere under 18 år og arbeidere hvis arbeidsevne er nedsatt, betales etter overenskomst.

§ 4.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Ved overtidarbeide forstås arbeide som forlanges utført utover den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales i de 5 første virkedager i uken 25 pct. tillegg for de 2 første arbeidstimer og forøvrig 50 pct. tillegg.

For overtidarbeide som påbegynnes etter kl. 21 og således ikke faller i flukt med ordinært arbeide betales 100 pct. tillegg. Der betales minst for 1 time selv om arbeidet varer kortere.

Alt arbeide utføres såvidt mulig på dagskift.

Ordinært arbeide som faller mellom kl. 18 og kl. 6 regnes for nattarbeide, dog således at hvor der arbeides med dobbelt skift regnes alltid det ene som nattskift.

Hvor der arbeides på 3 skift beregnes procenttillegget fra kl. 18 til kl. 6.

Ordinært nattarbeide betales med minst 25 pct. tillegg, uansett enten nattskift anordnes ved akkordens utsettelse eller senere.

Når den normale daglige arbeidstid av særlige grunner må deles, betales for arbeide som utføres i tiden mellom kl. 18 og kl. 6 et tillegg av 50 pct.

Som helligdagsarbeide regnes arbeide som utføres mellom kl. 18 før en sønn- eller helligdag til neste dag eller, når 2 eller flere helligdager følger på hinannen, til den sist helligdags aften kl. 22. For helligdagsarbeide betales 100 pct. tilleg. « Hvor regulært nattskift påbegynnes på helligdag, begynner arbeidet kl. 22.

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time som akkorden uten hensyntagen til overtidstillegg går ut med.

For utført arbeide kan på samme tid ikke tilberegnes mere enn et av ovennevnte procenttillegg.

Foranstående bestemmelse kommer ikke til anvendelse på arbeidere som har fast måneds- eller årslønn.

§ 5.

Akkorders utsettelse.

Ved akkorders utsettelse skal der utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av priser, arbeidets art, omfang og masser samt måten hvorpå arbeidet skal utføres.

Akkordpriser og akkorders omfang fastsettes av arbeidsbestyreren etter fri forhandling mellom ham og vedkommende akkordformann ved arbeidets begynnelse, medmindre begge parter er enige om å utsette hermed nogen tid. Akkordformannen skal høre lagets mening før akkorden vedtas.

Akkorder utsettes enten med utregnet sum eller etter enhetspriser med påfølgende opmåling. Akkord med utregnet sum skal fortrinnsvis søkes anvendt.

Opdages feil i akkordberegningen, skal beriktigelse finne sted når feilen er til skade for akkordlaget.

De profiler som er lagt til grunn for akkordberegningen skal på anmodning forevises

Akkorder skal som regel begrenses til 2 måneders varighet. Dog kan akkorden utstrekkes til et lengere tidsrum hvis det praktiske hensyn i det enkelte tilfelle tilsier det og begge parter er enig herom.

§ 6.

Tilleggsarbeide. (Ekstraarbeide.)

Med tilleggsarbeide forstås arbeide som utføres av laget utenfor den utsatte hovedakkord mens det er beskjeftiget med denne. Herunder inngår arbeide med snerydning, ishugning, vannlensning, transport av redskap og materiell til og fra arbeidsstedet, hugning av arbeidsviller samt legning og reparasjon av skinnegang m. v.

Laget plikter på arbeidsbestyrerens forlangende å utføre sådant arbeide mot ekstrabetaling enten ved særskilt akkord eller mot omfor-
enet timelønn. Hvor avtale herom undtagelsesvis ikke er truffet, be-
tales pr. time den pris hvormed akkorden utlønnes.

Arbeidsskift på grunn av maskinskade eller mangel på arbeids-
materiell av lengere varighet enn 1 time godtgjøres med samme beløp
pr. time som utbetales som forskudd i akkord, inntil anlegget kan an-
vise annet arbeide.

Godtgjørelsen bortfaller hvis ikke melding straks er sendt og hvis
arbeidsstansen skyldes uhell eller materialmangel som anlegget ikke
er herre over.

Betalingen for tilleggsarbeidet anføres særskilt i akkordboken eller
på den tid akkordformannen utleverte gjenpart av akkordoppgjøret og
tillegges den ordinære akkordsum ved oppgjøret.

For tilleggsarbeide med uttagning av masser utenfor profilet fast-
settes på forhånd enhetspriser, hvis ikke annen avtale treffes.

Herom skal akkordseddelen inneholde fornøden bestemmelse.

§ 7.

Ferie.

Arbeiderne erholder 1 dags ferie pr. arbeidet måned. Feriegodt-
gjørelsen beregnes etter den i overenskomsten fastsatte timelønn.

Ferietiden regnes fra 15 mai det ene år til 15 mai det annet år.

For inneværende år blir feriegodtgjørelsen å regne fra 15 mai 1934
Ferien skal gis og benyttes innen kalenderårets utgang.

§ 8.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst gjelder fra 1 mai 1935 til 1 mai 1936 og videre
ett år ad gangen hvis den ikke av en av partene er opsagt med 1 — en
måneds forutgående varsel før opsigelsesfristens utløp.

Oslo den 28 mai 1935.

Glommen og Lågens Brukseierforening

(sign.) *K. Furuholmen,*
adm. direktør.

Norsk Arbeidsmandsforbund,
(sign.) *Johs. M. P. Ødegård.*

Protokolltilførsel.

1. Den mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige
Landsorganisasjon inngåtte Hovedavtale gjøres gjeldende som en
del av nærværende overenskomst.
2. Den nuværende betaling for barakker m. v. forblir uforandret i over-
enskomstperioden.
3. Arbeiderne utbetales i efterskudd kr. 0.20 pr. arbeidet time i tiden
fra 18 april 1935 til nærværende overenskomst ikrafttreden 1 mai
1935.
Bedriften beskjeftiger 70 arbeidere.

Per Vikaunes Tønnefabrikk A/S, Stjørdal.

Efter krav fra arbeiderne ved nevnte bedrift blev der optatt for-
handlinger om overenskomst. Forbundet var representert ved forman-
nen i Trøndelag faglige Samorganisasjon.

Bedriften beskjeftiger 7 mann. Alle organiserte.

Der opnåddes enighet om følgende

Overenskomst

mellom Per Vikaunets Tønnefabrikk A.s på den ene side og Norsk Ar-
beidsmannsforbund og dets avdeling på Stjørdal på den annen side, for-
såvidt angår lønns- og arbeidsvilkår for bedriftens arbeidere.

§ 1.

Arbeidsgiveren forplikter sig til ikke å ansette nogen arbeider på
ringere vilkår enn hvad denne overenskomst fastsetter.

§ 2.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. For-
såvidt der innføres skiftarbeide skal annet skift betales et tillegg til den
ordinære lønn med 25 pct.

§ 3.

Lønninger.

For arbeidere over 19 år betales en timelønn av ..... kr. 0.85
For den arbeidende formann ..... « 0.95

For arbeidere på akkord betales følgende:

1. Kromtønner (pr. stk.) ..... kr. 0.52
  2. Selisiumtønner (pr. stk.) ..... « 0.55
- Alt fordeles inntil 7 mann.

Arbeides det på akkord skal timelønningen gjelde som minstelønn.

For omsetning av maskiner fra den ene sort til en annen under ak-
kord, betales den fastsatte timelønn.

§ 4.

Overtidsarbeide.

Overtidsarbeide skal innskrenkes til det minst mulige. Overtids-
arbeide betales med følgende tilleggsprocenter:

Arbeide i de fem første virkedager i uken betales med 25 pct. for de
2 første timer. Forøvrig med 50 pct. Arbeide på lørdager og dager før
helligdager efter den ordinære arbeidstids slutt og arbeide på sønn- og
helligdager onntil siste helligdags aften kl .10 betales 100 pct.

§ 5.

Arbeidstidens inndeling.

Den ordinære arbeidstid legges i tiden mellom kl. 7 morgen og til kl. 5 ettermiddag med ½ times frokost og 1 times middagspause. På lørdager slutter arbeidet kl. 1 med ½ times frokostpause.

§ 6.

Opsigelse.

Opsigelsesfristen mellom arbeiderne og arbeidsgiveren er 14 dager.

§ 7.

Ferie.

Ferien fastsettes til 12 arbeidsdager med en feriegodtgjørelse av 4.5 procent.

1. Enhver bedrift skal gi sine arbeidere en ferie. Arbeideren må godtgjøre at han ikke tidligere i kalenderåret har hatt ferie. Ferien gis innenfor tidsrummet 15 mai—15 september, da ferietiden er ute. Er bedriftsmessige hensyn til hinder herfor, blir ferietiden å fastsette ved særskilt overenskomst. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger bedriftens leder. Bedriften skal, hvis ikke særlige grunner hindrer det, gi beskjed om ferien minst 14 dager i forveien.
2. Enhver arbeider som har vært ansatt ved en bedrift i et sammenhengende tidsrum av 4 uker, godskrives feriegodtgjørelse fra tiltrødelsesdagen. Feriegodtgjørelsen godskrives uten hensyn til tidsrum, dersom arbeiderens fratredelse skyldes opsigelse fra arbeidsgiverens side. Feriegodtgjørelsen beregnes for tidsrummet 15 mai det ene år til 15 mai det påfølgende år.
3. Feriegodtgjørelsen beregnes med 4.5 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn multiplisert med det av ham i bedriftens tjeneste utførte antall arbeidstimer.
4. Bedriften beregner den enkelte arbeiders feriegodtgjørelse pr. 1 januar og utleverer arbeideren en anvisning lydende på feriepengenes beløp. Hvis en arbeider slutter etter lovlig opsigelse, skal arbeidsgiveren sende en gjenpart av ferieanvisningen og dekning for beløpet til Norsk Arbeidsgiverforening eller dennes representant på stedet. Denne betaler ut beløpet, når legitimasjon forelegges for ferietidens inntreden under forutsetning av at pengene er inngått. Fjorten dager før feriens inntreden kan arbeideren forlange disse anvisningsbeløp utbetalt mot legitimasjon fra hans daværende arbeidsgiver. Kan sådan legitimasjon ikke skaffes, fordi arbeideren ikke lengere er ansatt ved nogen bedrift, kan han kreve anvisningsbeløpene utbetalt den 1 september.

Den bedrift hvor arbeideren er ansatt ved feriens inntreden utbetaler ham kontant dagen forut de av ham i tiden mellom siste opgjør og 15 mai optjente feriepenge.

§ 8.

Tillitsmenn.

De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne anerkjennes som representanter og talsmenn for de organiserte arbeidere.

Tillitsmennene er forpliktet til, såvel overfor sin organisasjon som overfor bedriften, å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet. Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til anleggets bestyrer eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger. De arbeidere som er valgt til tillitsmenn inntar forøvrig ingen særstilling ved anlegget, dog forutsettes at tillitsmenn ikke avskjediges med mindre saklige grunner er tilstede.

§ 9.

Tvistens behandling.

Enhver tvist mellom arbeidsgiveren og arbeideren skal først søkes bilagt ved forhandling med arbeidernes tillitsmenn eller i tilfelle med arbeidernes hovedorganisasjoner. Hvis enighet ikke opnåes, kan tvisten ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for arbeidsretten i henhold til lov om arbeidstvister, dog skal forhandlingsmøte avholdes forut og senest innen 8 dager etter at skriftlig krav herom er fremkommet fra en av partene.

§ 10.

Ved innskrenkninger og gjeninntagelse skal de arbeidere som tidligere har arbeidet ved anlegget være fortrinsberettiget.

§ 11.

Organisasjonsretten.

Bedriften skal anerkjenne organisasjonsretten og kun benytte fagorganiserte arbeidere i sin tjeneste.

§ 12.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst gjelder fra den dag den er vedtatt av begge parter og til 1 juni 1936 og videre ett år ad gangen, såfremt den ikke av en av partene skriftlig blir opsagt med 2 måneders varsel.

Trondheim, 8 november 1935.

Oslo, 11 desember 1935.

Per Vikaune A.s

P. Vikaune.

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Johs. M. P. Ødegård.

Løvenskiold, Vækkerø.

(Behandlet på Landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretn.)
Ved denne bedrift er ingått følgende

Overenskomst

mellem Løvenskiold-Vækkerø på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo og Omegn Anleggsarbeiderforening på den annen side angående arbeidsvilkårene ved vann- og kloakkarbeide på Røa i Ullern.

§ 1.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Arbeidstidens fordeling fastsettes således, at den ordinære arbeidstid slutter de første 5 dager i uken kl. 5 (17). Lørdager og dager før helligdager kl. 1 (13).

§ 2.

Timelønn.

Timelønnen fastsettes til kr. 1.38 pr. time. Denne timelønn skal også gjelde som minstelønn i akkord.

§ 3.

Akkord.

Ved anvendelse av akkordarbeide skal der på forlangende utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av priser, arbeidets omfang og akkordens varighet. Akkordpriser så vel som akkordens varighet fastsettes etter fri forhandling mellom vedkommende arbeidere og arbeidsbestyreren.

Oppnåes ikke enighet om akkordprisen, utføres arbeidet på time-lønnen.

§ 4.

Redskapshold.

Arbeiderne erholder fri redskap og materiell som er nødvendig til arbeidets utførelse. Ved anvendelse av akkord trekkes ammunisjon.

§ 5.

Ferie.

- Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn til etterfølgende bestemmelser:
- Ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrummet 15 mai til 15 september. Hvis det er påkrevet av hensyn til arbeidsdriften kan arbeidsbestyreren henlegge ferien til en annen årstid. Arbeiderne skal på forlangende gjøres bekjent med grunnen til sådan bestemmelse. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger arbeidsbestyreren.

- Feriegodtgjørelsen beregnes med 5 pct. av den i tariffen fastsatte timelønn kr. 1.38 ganger antallet ordinære timer. Ferielønnen utbetales ham ved feriens begynnelse.
- Feriegodtgjørelsen for vedkommende arbeider beregnes fra tiltredelsesdagen i ferieåret uansett tjenestetidens varighet.

§ 6.

Utbetaling av lønninger m. v.

- Med fornøden regulering av hensyn til fridager og helligdager som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver lørdag før arbeidets slutt.
- Når en arbeider slutter eller blir opsagt utlønnes han helt ved avgangen, heri innbefattet mulig optjent ferielønn. Gjelder opsigelsen den enkelte arbeider blir eventuelt akkordoverskudd å utbetale ved akkordoppgjøret.

§ 7.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Ved overtidsarbeide forståes arbeide, som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales 25 pct. for de første 2 timer og siden 50 pct. tillegg de første 5 virkedager i uken. Der betales minst for en time, selv om arbeidet varer kortere.

For arbeide, som utføres etter den ordinære arbeidstids slutt dagen før søn- eller helligdager samt på søn- og helligdager betales 100 pct. tillegg til den til enhver tid gjeldende timelønn.

Ordinært arbeide som utføres mellom kl. 6 aften og 6 morgen regnes som *nattarbeide*, dog således at hvor der arbeides med dobbelt skift regnes alltid det ene som nattskift. Hvor ordinært nattarbeide kommer til anvendelse, betales med minst 25 pct. tillegg, uansett enten nattskift anordnes ved akkordarbeide eller timelønn.

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time, som akkorden uten hensyntagen til hvad overtids-tillegget går ut med.

§ 8.

Spisebord.

Ved hver arbeidsplass skal anordnes spisebord hvor arbeiderne kan få opvarmet sin mat og innta sine måltider. Rengjøringen og opvarming av spiseboden bekostes av vedkommende arbeidsgiver.

§ 9.

Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter.

Opsies en eller flere arbeidere og der kan forutsettes at der ikke foreligger gyldig grunn til opsigelsen, skal der straks optas forhandlinger med foreningen om saken.

Ingen arbeider kan inntas i arbeide på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er bestemt.

Denne overenskomst innskrenker ikke arbeidernes rett til å delta i en streik, som er besluttet eller godkjent av Norsk Arbeidsmandsforbund.

§ 10.

Denne overenskomst trer i kraft fra arbeidets påbegynnelse og gjelder til 1 juli 1936, videre ett år ad gangen hvis den ikke av en av partene opsies med en måneds forutgående varsel.

Oslo den 19 juli 1935.

(sign.) *Løvenskiold-Vækerø.*
Norsk Arbeidsmandsforbund,
(sign.) *Johs. M. P. Ødegård.*

Protokolltilførsel:

Norsk Arbeidsmandsforbund vil ikke motsette at firmaets faste arbeidere kan anvendes ved anlegget i vintersesongen, når dette ikke skjer til fortregning av arbeidere, som allerede er beskjeftiget ved anlegget.

Vækerø den 19 juli 1935.

(sign.) *Løvenskiold-Vækerø.* (sign.) *Hans Røste.*

Overenskomsten omfatter 25 arbeidere. Alle organisert.

Trondheim kommune, Hyttefossen kraftanlegg (Grindstad og Svean.)

(Behandlet på Landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretn.)

Bedriften beskjeftiger 73 mann.

Efter forutgående opsigelse av den tidligere overenskomst, blev den 26 juni optatt forhandlinger om ny overenskomst. Forhandlingene fortsatte til og med 28 juni, men avsluttedes uten at endelig enighet var opnådd.

Videre forhandlinger blev optatt 11 juli og 12 samme måned enedes man om følgende

Overenskomst

vedrørende anleggsarbeidet ved Hyttefossen kraftanlegg (Grindstad og Svean).

§ 1.

Arbeidstid.

Arbeidstiden er ukentlig 48 timer, som fordeler sig i tiden fra og med søndag til og med lørdag efter arbeidsledelsens nærmere bestemmelse og under hensyntagen til følgende regler for ordinær arbeidstid:

- a) Dagarbeid henlegges til tiden fra og med mandag til og med lørdag og fra kl. 7.00 form. alle dager til kl. 4.00 em. de fem første dager i uken og til kl. 1.00 em. lørdag.

- b) Skiftarbeide som avbrytes i helgene, henlegges til tiden mellom kl. 3.00 em. søndag og kl. 4.00 em. lørdag. Avbrytelse før helligdag i uken begynner kl. 4 em. dagen før helligdagen og varer til kl. 3.00 em. helligdagen eller den siste helligdag, hvis der er flere sammenhengende helligdager.
- c) Skiftarbeide, som holdes gående kontinuerlig, eksempelvis vannlensning og driften av de derhen hørende maskinanlegg, fordeles over hele døgnet på samtlige ukens 7 dager.

§ 2.

Lønningstermin.

Lønningsterminen regnes fra og med søndag til og med lørdag. Utbetaling av lønninger finner sted ukentlig hver onsdag efter lønningsterminens utløp ved den ordinære arbeidstids slutt om aftenen, men i arbeidstiden.

§ 3.

Arbeidslønn med faste lønnsatser.

Arbeidslønnen beregnes pr. arbeidet time og er for ordinært arbeide av enhver art utført for fast lønnsats av voksne arbeidere (over 19 år gamle) kr. 1.28 — en krone og åtteogtyve øre — pr. time.

Dessuten betales i tillegg:

- a) For smeder og elektrikere 15 øre pr. time.
- b) For arbeidsformenn 19 øre pr. time.
- c) For jernbindere og forskallingssnekkere 10 øre pr. time.
- d) For bygningsnekkere, tømmermenn og heiskjørere 6 øre pr. time, hvortil kommer 4 øre pr. time for dem som selv holder fullt utstyr av snekkerverktøi.
- e) For dykkere kr. 1.22 pr. dykkertime.

For arbeidere under 19 år bestemmes lønningene av arbeidsledelsen i hvert enkelt tilfelle.

§ 4.

Arbeidslønn ved akkord.

Ved akkordarbeide beregnes arbeidslønnen pr. arbeidet time og der utbetales i forskudd ved hver lønning kr. 1.14 — en krone og fjorten øre — pr. time samt de i § 3 nevnte tillegg.

Disse tillegg blir å utbetale utenom akkordfortjenesten, hvis ikke annen avtale herom er truffet.

I tilfelle det er forhold som ikke kan legges arbeideren til last, som er årsak i at der ikke opnåes en fortjeneste minst svarende til ordinær timelønn efter § 3 utlønnes overensstemmende med sistnevnte paragrafs bestemmelse.

§ 5.

Arbeidslønn ved tilleggsarbeide.

Ved tilleggsarbeide forstås arbeide, som utføres av et akkordlag utenfor den utsatte hovedakkord, mens laget er beskjeftiget med hovedakkorden. Herunder inngår arbeide med snerydning, ishugning, vann-

lensning, transport av redskaper og materiell til arbeidsstedet med undtagelse av hvad der kan medtas på almindelig gangtid, hovedreparasjon av skinnegang og sprengning av skytenisjeer m. v.

Laget plikter på arbeidsledelsens forlangende å utføre sådanne arbeider for særskilt betaling bestemt enten i form av akkordsum eller for en betaling svarende til de i § 3 for ordinært arbeide med faste lønnsatser bestemte lønninger.

§ 6.

Lønn ved ufrivillig arbeidsstans.

Arbeidsskøft på grunn av maskinskade eller materialmangel av lengere varighet enn en time godtgjøres inntil arbeidsledelsen kan anviser annet arbeide efter den i § 3 bestemte timelønn inkl. de i nevnte paragraf nevnte tillegg.

Godtgjørelsen bortfaller, hvis melding ikke straks avgis til arbeidsledelsen.

§ 7.

Ved overtidsarbeide beregnes arbeidslønnen pr. arbeidet time, og der betales et tillegg av 100 pct. for tiden fra den ordinære arbeidstids slutt dagene før søn- og helligdager til den ordinære arbeidstids begynnelse næstfølgende virkedag. Ved annen overtid betales et tillegg av 25 pct. for de to første timer og 50 pct. for de øvrige timer.

Overtidstilleggene beregnes efter den i § 3 for ordinært arbeide med faste lønnsatser bestemte timelønn tillikemed samtlige de i nevnte paragraf anførte tillegg med undtagelse av det i punkt d) nevnte verk-tøitillegg.

§ 8.

Sykeunderstøttelse.

Arbeiderne er underkastet de lover om syke- og ulykkesforsikring som til enhver tid er gjeldende.

Under fravær fra arbeidet på grunn av sykdom og ulykke, tilståes en arbeider som er familieforsørger, i inntil en måned en godtgjørelse som sammen med Trygdekassens eller Rikstrygdeverkets bidrag utgjør 90 pct., og andre arbeidere 75 pct., av den daglønn som er fastsatt i overenskomsten for vedkommende arbeider. Denne godtgjørelse tilståes dog ikke for de første 3 sykedager, med mindre det ved lægerklæring godtgjøres at fraværet skyldes nytt anfall av sykdom som det tidligere i samme år er ydet godtgjørelse for.

Varer fraværet av de grunner som foran er nevnt utover 1 måned, får arbeideren en godtgjørelse som sammen med Trygdekassens eller Rikstrygdeverkets bidrag utgjør full lønn, regnet fra 1. sykedag og inntil 3 måneder fra denne. Er sykehusophold ordinert av læge, gjelder det samme for den hele syketid, selv om ikke sykdommen varer så lenge som 1 måned.

Har en arbeider hatt sådan lønn under tjenesteuførhet på grunn av sykdom eller ulykke i 3 måneder, har han ikke krav på lignende lønn under ny tjenesteuførhet på grunn av sykdom eller ulykke før han har tjenestegjort i minst 1 måned og ikke mere enn ytterligere 1 måned i

samme år. Om han ikke innen 3 måneder er blitt tjenestefør igjen, eller om han i løpet av et år har hatt 4 måneders tjenestefrihet for sykdom eller ulykke, kan formannskapet gi ham ytterligere inntil 9 måneders tjenestefrihet med lønn som ovenfor nevnt. For å få dette, må vedkommende ha vært i kommunens tjeneste i minst 3 måneder.

I tilfelle av sykdom, forvoldt ved uforskyldt ulykke under arbeide ved bedriften, erholder arbeiderne en godtgjørelse som sammen med Trygdekassens eller Rikstrygdeverkets bidrag utgjør full lønn fra første sykedag — uten hensyn til om vedkommende har arbeidet i kommunens tjeneste kortere tid enn 3 måneder. Godtgjørelsen ydes ikke utover 3 måneder uten formannskapets samtykke.

Lægeattest skal på forlangende forevises. Etaten har rett til å la tilfellet undersøke ved Trygdekassens kontroll og kontrolllege, hvis avgjørelse er bindende. Sykdommen må av vedkommende besørger meldt til opsynsmannen snarest mulig og senest innen 24 timer. Arbeidet må tas op igjen straks lægens tillatelse er gitt til det. Kommunen er i dette tilfelle berettiget til å anvende egen kontrolllege.

Den som arbeider på redusert arbeidstid, får under sykdomsforfall sin sykeunderstøttelse tilsvarende redusert. Til grunn for beregningen av en sådan reduksjon legges vedkommendes arbeidstid i de sist forløpne 3 måneder. Som arbeidstid regnes også den tid hvori man har oppbåret sykebidrag efter denne paragraf.

§ 9.

Akkordutsetning.

Ved utsetning av akkord skrives akkordseddel som inneholder opgave over arbeidets art, omfang og såvidt mulig masse samt måte hvorpå arbeidet skal utføres, og dessuten pris, enten i rund sum eller som enhetspris, samt bestemmelser om hvilke forbrukssaker og redskaper der er gjenstand for trekk.

Akkordformannen skal høre lagets mening før akkorden vedtas.

Akkordseddelen skal være utstedt innen 4 dager efter arbeidets påbegynnelse, forsåvidt ikke partene finner å ville sette en lengere frist.

Efter akkordens fastsettelse skal der ikke uten overenskomst med akkordlaget inntas et større antall arbeidere enn anført på akkordseddelen, hvis ikke arbeidet må forseres. Hvis akkorden derved forringes, skal der gis et forholdsvis tillegg til akkordsummen. Opnåes ikke enighet om tilleggets størrelse, kan akkorden avbrytes mot forholdsvis betaling for det utførte arbeide.

Hvis enighet om prisen ikke opnåes og bedriften allikevel ønsker arbeidet utført, betales efter timelønn som nevnt i § 3.

§ 10.

Underbringelse.

De arbeidere som bor i anleggets hus, forsynes med ved, som de selv må hugge og bære inn, og erholder hver seng med madrass og pute samt låsbart klæsskap. Dessuten holder anlegget fullt kjøkkenutstyr i hvert hus.

Som avgift herfor betaler hver mann pr. løpende dag 24 — fireogtyve — øre, som trekkes ved utbetaling av lønningene.

Ved de arbeidssteder, hvorfra arbeiderne ikke kan rekke til sine bosteder til måltidene, skal der anordnes spiserum med opvarmning. Anlegget bekoster disse spiserum rengjort en gang pr. uke.

§ 11.

Tillitsmenn.

Arbeiderne ved hver av avdelingene Grindstad og Svean velger innen sin midte 2 tillitsmenn som sine representanter. Byggeledelsen underrettes om hvem der til enhver tid er arbeidernes tillitsmenn.

Tillitsmennene skal henvende sig direkte til byggeledelsen, når de har noget å fremføre på arbeidernes vegne.

Ved eventuelle forhandlinger som blir sammenkalt på foranledning av bedriften, skal utgiftene til skyss og tapt arbeidsfortjeneste utredes av bedriften.

§ 12.

Ferie.

Der tilstås ferie med full lønn etter følgende bestemmelser:

Tiden for ferien bestemmes av arbeidsledelsen og skal såvidt mulig falle mellom 15 mai og 15 september.

Det er forutsetningen at tilstått ferie virkelig benyttes som ferie.

Ved tilståelse av ferie og ved fratredelse gis der avsluttende oppgjør med full utbetaling for tilgodehavende feriegodtgjørelse, således at der ikke senere skal kunne reises krav om feriegodtgjørelse vedkommende den tid, som ligger foran dagen for dette oppgjør. Godtgjørelsen beregnes derfor i sin helhet fra dagen for tiltredelsen etter sist erholdte ferie eller fra dagen for tiltredelsen i bedriften og til dagen for avsluttet ferie eller dagen for fratredelsen tillagt de optjente feriedager.

Feriegodtgjørelsen beregnes med den i § 3 for ordinært arbeide med fast lønnsats bestemte timelønn (de i punkt a, b, c, d og e nevnte tillegg ikke medtatt) multiplisert med 8 (timer) og produktet multiplisert med tjenestetidens antall kalendermåneder.

Ved ferieberegningen innføres deler av kalendermåneder med en trettiendedel for hver løpende dag av tjenestetiden i bedriften.

Ved permisjon eller fravær som sammenlagt ikke overstiger 1 måned i ferieåret, gjøres intet fradrag ved beregning av ferie.

§ 13.

Tvistigheter.

Hvis der mellom byggeledelsen og arbeiderne oppstår tvist som ikke kan bilegges ved direkte forhandling mellom partene, henvises saken til avgjørelse ved arbeidsretten overensstemmende med lovens bestemmelser herom.

§ 14.

Beskyttelsesklær.

Når man i tunnelen passerer partier med vanntilsig av sådant omfang at oljetrøier er påkrevet, eller det kreves utført arbeide på steder, hvor generende vanddybde nødvendiggjør anvendelse av gummistøvler, skal arbeiderne få utlånt nevnte beklædningsgjenstander avgiftsfritt hos anlegget.

§ 15.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst blir gjeldende fra og med 1 juli 1935 og gjelder til 30 juni 1936. Er overenskomsten til den tid ikke opsagt av en av partene med 2 — to — måneders varsel, gjelder den fremdeles ett år ad gangen med samme gjensidige opsigelsesfrist.

Protokolltilførsler.

1. Ved skattetrekk oppgis det trukne beløp samt hvilken skattepost trekket gjelder.
2. Overtidsbetaling blir å utbetale således som anført i verkets skrivelse av 25 november 1930.
3. Nærværende tariff omfatter også arbeiderne i anleggsarbeide ved Lerfossene.
4. For Kristi himmelfartsdag, bededag og 1 mai når sistnevnte dag faller på en hverdag utbetales lønn som i § 12 for ferie bestemt.
5. Lønn i ferie etter 1 juli 1935 utbetales etter de i nærværende overenskomsts § 12 anførte bestemmelser.
6. Opsigelse eller avskjedigelse av tillitsmenn kan ikke skje uten saklig grunn.

Komunen plikter ved individuell opsigelse av en tillitsmann å gi ham minst 4 ukers varsel. For øvrig inntar tillitsmennene ingen særstilling.

Er opsigelsen begrunnet med arbeidsmangel, blir varsel til tillitsmennene de samme som for de øvrige lønntagere.

Når kommunen går til opsigelse eller avskjedigelse av en tillitsmann, skal der om vedkommende tillitsmann fremsetter ønske herom, konfereres med tillitsmennene om den saklige grunn som foreligger.

Trondheim den 22 juli 1935.

Norsk Arbeidsmandsforbund

Johs. M. P. Ødegård.

Komitéen for Trondheim Gass- og Elektrisitetsverk

O. M. Mæhle.

Stjørdalens Bygningskommune.

(Behandlet på Landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretn.)

Den 27 juni blev det efter krav fra arbeiderne optatt forhandlinger om opprettelse av overenskomst for angjeldende arbeide. Forbundet var representert ved formannen i Trøndelag faglige distriktsorganisasjon.

Efter endel forhandlingsmøter opnåddes den 17 juli enighet om følgende

Overenskomst

mellem Stjørdalshalsens Bygningskommune og Stjørdal Arbeidsmandsforening av Norsk Arbeidsmandsforbund.

§ 1.

Arbeidsgiveren forplikter sig til ikke å ansette nogen arbeider på ringere vilkår enn hvad der i denne overenskomst er fastsatt.

§ 2.

Lønninger.

For anleggsarbeidere over 19 år betales kr. 0.90 pr. time. For arbeidere under 19 år og arbeidere, hvis arbeidsevne på grunn av alderdom er nedsatt, fastsettes en timelønn av kr. 0.80.

§ 3.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke.

§ 4.

Overtid, natt- og helligdagsarbeide.

Overtidsarbeide skal kunne finne sted i den utstrekning som rasjonert drift eller spesielle arbeiders utførelse nødvendiggjør med den begrensning som den til enhver tid gjeldende lovgivning medfører.

Overtidsarbeide -betales med følgende tilleggsprocenter til time lønnen.

Arbeide i de fem første virkedager i uken betales med 25 pct. for de to første arbeidstimer etter endt arbeidstid, og forøvrig med 50 pct. Arbeide på lørdager og dager før helligdager etter den ordinære arbeidstid og arbeide på søn- og helligdager inntil siste helligdagsaften kl. 10 betales med 100 pct.

For avbrudt nattarbeide som forlanges påbegynt etter kl. 9 aften betales 100 pct. Det betales for minst en time selv om arbeidet varer kortere.

Forsåvidt der innføres skiftarbeide bestemmer arbeidsgiveren lengden og inndelingen av disse. Det betales intet ekstra for nattskift, men de arbeidere som arbeider på nattskift skal ha anledning til å skifte over til dagskift. Forøvrig foreholdes i overensstemmelse med lov om arbeiderbeskyttelse.

§ 5.

Arbeidstidens inndeling.

Den ordinære arbeidstid legges i tiden mellom kl. 7 morgen og til kl. 5 eftermiddag med 1/2 times frokostpause og 1 time middag. På lørdage sluttes kl. 1 med 1/2 times frokostpause.

I tilfelle skiftarbeide à 8 timer inngår en 1/2 times spisepause i arbeidstiden.

§ 6.

Akkordarbeide anvendes hvor dertil er anledning i den utstrekning som anlegget finner tjenlig samt bestemmer antallet av arbeidere i hvert akkordlag. Akkordprisen fastsettes før arbeidet påbegynnes gjennom fri forhandling mellom arbeidsgiveren og vedkommende akkordlag. Ved akkordens utsettelse skal der utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av lagets størrelse, arbeidets art og omfang samt måten hvorpå dette skal utføres.

Akkorden skal som regel ikke strekke sig utover 1 måned. Opnåes ikke enighet om akkordprisen utføres arbeidet etter gjeldende timelønn.

Innsettes et større antall arbeidere enn forutsatt ved akkordens inngåelse og akkorden derved forringes, gis et forholdsvis tillegg til akkordsummen. Opnåes ikke enighet om tilleggets størrelse kan akkorden avbrytes mot forholdsvis utbetaling for det utførte arbeide.

Enhver arbeider har rett til å få skriftlig oppgjør for det utførte arbeide.

Opgjør foretas hurtigst mulig etter hvert akkordarbeides avslutning.

Ved akkordarbeide er arbeiderne garantert den gjeldende timelønn kr. 0.90 og kr. 0.80 pr. time og som utbetales hver lønningdag (hver fredag) som forskudd på akkorden.

Hvis det på arbeidsgiverens forlangende arbeides overtid på akkordarbeide, og dette ikke er forutsatt i akkordseddelen, tilkommer det arbeiderne vanlig overtidprocenter på timelønnen.

For ekstraarbeide som ikke er angitt på akkordseddelen eller midlertidig stans som ikke skyldes akkordlaget, betales timepenger.

§ 7.

Redskapshold.

Arbeidsgiveren holder alle fornødne redskaper m. v. og transportmaterieell foruten spader som holdes av arbeiderne.

§ 8.

Opsigelse.

Opsigelsesfristen mellom arbeiderne og arbeidsgiveren er 8 dager.

§ 9.

Ferie.

Ferien fastsettes til 12 arbeidsdager med en feriegodtgjørelse av 3 procent.

1. Enhver bedrift skal gi sine arbeidere en ferie. Arbeideren må godtgjøre at han ikke tidligere i kalenderåret har hatt ferie. Ferien gis innenfor tidsrummet 15 mai—15 september, da ferietiden er ute. Er bedriftsmessige hensyn til hinder herfor, blir ferietiden å fastsette ved særskilt overenskomst. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger bedriftens leder. Bedriften skal hvis ikke særlige grunner hindrer det, gi beskjed om ferien minst 14 dager i forveien.
2. Enhver arbeider som har vært ansatt ved en bedrift i et sammenhengende tidsrum av 4 uker, godskrives feriegodtgjørelse fra tiltrødelsesdagen. Feriegodtgjørelsen godskrives uten hensyn til tidsrum, dersom arbeidernes fratredelse skyldes opsigelse fra arbeidsgiverens side. Feriegodtgjørelsen beregnes for tidsrummet 15 mai det ene år til 15 mai det påfølgende år.
3. Feriegodtgjørelsen beregnes med 3 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn multiplisert med det av ham i bedriftens tjeneste utførte antall arbeidstimer.
4. Bedriften beregner den enkelte arbeiders feriegodtgjørelse pr. 1 januar og utleverer arbeideren en anvisning lydende på feriepengenes beløp. Hvis en arbeider slutter etter lovlig opsigelse, skal arbeidsgiveren sende en gjenpart av ferieanvisningen og dekning for beløpet til Norsk Arbeidsgiverforening eller dennes representant på stedet. Denne betaler ut beløpet, når legitimasjon forelegges for ferietidens inntreden under forutsetning av at pengene er inngått. Fjorten dager før feriens inntreden kan arbeideren forlange disse anvisningsbeløp utbetalt mot legitimasjon fra hans daværende arbeidsgiver. Kan sådan legitimasjon ikke skaffes, fordi arbeideren ikke lenger er ansatt ved nogen bedrift, kan han kreve anvisningsbeløpene utbetalt den 1 september.

Den bedrift hvor arbeideren er ansatt ved feriens inntreden utbetaler ham kontant dagen forut av de av ham i tiden mellom siste oppgjør og 15 mai optjente feriepengene.

§ 10.

Tillitsmenn.

De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne anerkjennes som representanter og talsmenn for de organiserte arbeidere.

Tillitsmennene er forpliktet til, såvel overfor sin organisasjon som overfor bedriften, å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet. Tillitsmennene skal når de som sådanne har noget å fremføre henvende sig direkte til anleggets bestyrer eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger. De arbeidere som er valgt til tillitsmenn inntar forøvrig ingen særstilling ved anlegget, dog forutsettes at tillitsmenn ikke avskjediges med mindre saklige grunner er tilstede.

§ 11.

Twisters behandling.

Enhver tvist mellom arbeidsgiveren og arbeiderne skal først søkes bilagt ved forhandling med arbeidernes tillitsmenn eller i tilfelle med arbeidernes hovedorganisasjon. Hvis enighet ikke opnåes kan tvisten ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for arbeidsretten i henhold til lov om arbeidstvister, dog skal forhandlingsmøte avholdes forut og senest innen 8 dager etter at skriftlig krav herom er fremkommet fra en av partene.

§ 12.

Ved innskrenkninger og gjeninntagelse skal de arbeidere som tidligere har arbeidet ved anlegget være fortrinsberettiget.

§ 13.

Overenskomstens varighet.

Nærværende overenskomst trer i kraft fra den dag den er vedtatt av begge parter og gjelder til 1 juli 1936. Den fortsetter fremdeles å gjelde ett år ad gangen, såfremt den ikke er opsagt av en av partene med en måneds skriftlig varsel i rek. brev. Første gang innen 1 juni 1936.

Forhandling om ny overenskomst skal optas innen opsigelsestidens utløp.

Vedtatt den 17 juli 1935.

Trondheim, den 17 juli 1935.

Stjørdalshalsens Bygningskommune,

G. Johnsen,

ordf.

Stjørdals Arbeidsmannsforening,

Eduard Byberg.

f. t. form.

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Johs. M. P. Ødegård.

Til vitterlighet:

Trøndelag faglige Samorganisasjon,

Karl Tømmeraaas.

Overenskomsten omfatter 41 arbeidere, 35 organiserte.

Skedsmo kommune.

(Behandlet på landsmøtet 1935 i forbindelse med den muntlige beretning).

I desember 1934 blev det optatt forhandlinger om ny overenskomst for Skedsmo kommunes arbeidere. Ved de optatte forhandlinger kom man frem til enighet om følgende

Overenskomst

mellem Skedsmo kommune på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Skedsmo Arbeidsmannsforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkårene:

§ 1.

Almindelige bestemmelser.

Denne overenskomst gjelder for alt arbeide, såsom: Sandtak, stenbrudd, pukkverk, gravningsarbeide samt veiarbeide (herunder innbefattet de anlegg hvortil fylket yder bidrag og overtar administrasjonen).

§ 2.

Arbeidstiden.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. For ekstraordinært arbeide gjelder som før 40 timer pr. uke.

§ 3.

Akkord og overtidarbeide.

- Akkordarbeide anvendes i den utstrekning kommunen finner det tjenlig.
- Er overtidarbeide nødvendig skal vedkommende ha fri senest påfølgende uke med procentvis tillegg til de oparbeidede fritimer i. h. t. følgende:

For de første 5 virkedager i uken beregnes et tillegg av 50 pct. etter den ordinære arbeidstid. Arbeide på lørdager og dager før helligdager etter ordinær arbeidstid, samt for søn- og helligdager betales med 100 pct.

§ 4.

Lønnsbestemmelser.

- For ordinært arbeide betales kr. 1.28 pr. time.
- Ekstraordinært arbeide betales med kr. 1.00 pr. time + familietillegg kr. 0.03 pr. time for hvert hjemmевærende barn under 16 år.
- Av optjent lønn ved ekstraordinært arbeide skal ikke skattetrekk foretas med over 5 pct.

§ 5.

Lønningsbestemmelser.

Fra herredskassererkontoret utbetales lønning hver fredag i arbeidstiden. For de arbeidere der arbeider akkord utbetales den fastsatte timelønn som forskudd og gjelder denne som minstelønn.

§ 6.

Feriebestemmelser.

Enhver arbeider som i budgettåret har tilsammen 800 arbeidstimer, tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med lønn i henhold til § 4, a. For de arbeidere der ikke har oppnådd 800 timer ydes feriegodtgjørelse med 4½ pct. av optjent lønn. En tjenestetid under 192 timer i budgettåret gir ikke rett til feriepenger. Ferie gis i tidsrummet 15 mai—15 september. Ved legitimert sykdomsfravær gis ikke fratrekk i ferielønn.

§ 7.

Tvistbestemmelser.

Enhver tvist mellom Skedsmo kommune og Skedsmo Arbeidsmandsforening angående denne overenskomst skal først forsøkes løst ved forhandling. Opnåes ikke enighet henvises spørsmålet først til Arbeidsmandsforbundet eller Arbeidsretten.

§ 8.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst gjelder til 1 juli 1935, og fortsetter å gjelde såfremt ikke en av partene opsier overenskomsten innen utgangen av mai måned. Den av partene som opsier overenskomsten innkaller til forhandling snarest og før overenskomsten utløper.

Timelønnen både for ordinært og ekstraordinært arbeide blir etter forslaget som i tidligere overenskomst. Det av flertallet fremsatte forslag er vedtatt av arbeiderne.

Skedsmo formannskap den 5 januar 1935.

Jonathan Larsen,

ordfører.

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Johs. M. P. Ødegård.

Overenskomsten omfatter 6 arbeidere.

Oppegård kommune.

Den 20. mars avholdtes forhandlingsmøte med representanter for kommunen, hvor der fra foreningen og forbundet blev fremlagt forslag til overenskomst. Lønnsatsen gikk her ut på følgende: Dagarbeidere kr. 1.37 pr. time, fagarbeidere kr. 1.47 pr. time og forskudd i akkord kr. 1.15. Feriegodtgjørelse 4 pct. av optjent lønn. For øvrig de vanlige almindelige bestemmelser.

I ovennevnte forhandlingsmøte enedes man om å forelegge sine mandanter de fremlagte forslag med den forandring at lønnsatsene blev satt til henholdsvis kr. 1.15, kr. 1.25 og kr. 1.00 i forskudd.

I forbindelse med behandlingen av forslaget i Oppegård Veiarbeiderforening deltok også Oppegård Arbeidsløses Forenings medlemmer, og forslaget blev forkastet.

Forbundet mente at de arbeidsløses forening ikke kunde delta i avstemningen over et tarifforslag og stillet saken i bero.

Oslo og Akershus faglige Samorganisasjon optok i oktober forhandlinger hvor man fikk et forslag som stort sett var det samme som foreningen forkastet tidligere, og som nu vedtokes av begge parter.

Overenskomsten går ut på følgende:

Overenskomst mellom Oppegård kommune på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Oppegård Veiarbeiderforening på den annen side.

§ 1.

Almindelige bestemmelser.

Ingen arbeidere kan ansettes på ringere betingelser enn hvad nedenfor er fastsatt. Ved inntagelse av arbeidere skal de som tidligere har vært i kommunens arbeide såvidt mulig inntas først. Der bør dog være anledning til å ta hensyn til fagkunnskap, arbeidsledighet o. s. v.

§ 2.

Lønnsbestemmelser.

Dagarbeide	kr. 1.15	pr. time
Dagarbeide for fagarbeidere	« 1.25	—
Forskudd i akkord	« 1.00	—

§ 3.

Hvileboder.

Når det viser sig påkrevet skal før et større arbeide påbegynnes i den kolde årstid, de nødvendige hvileboder opsettes eller anskaffes. Disse skal være anordnet på en sådan måte at de gir tilstrekkelig beskyttelse mot kulde og nedbør og være forsynt med ovn, border, benker og nødvendig forbindingsmateriell.

§ 4.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal være 48 timer i uken. Kommunen kan dog igangsette arbeide på innskrenket tid når budgettmessige hensyn tilsier det, dog ikke under 40 timer pr. uke.

§ 5.

Overtid.

Arbeide utover den ordinære arbeidstid er overtidsarbeide, og det betales for sådant arbeide i ukens 5 første dager etter endt ordinær

arbeidstid et tillegg av 25 pct. for de første 2 arbeidstimer, senere 50 pct. tillegg. For helligdager betales 100 pct. tillegg mellom kl. 22 lørdag (eller dager før helligdager) til kl. 22 på helligdagen.

§ 6.

Akkordarbeide.

- Akkordarbeide anvendes i den utstrekning som kommunen finner det tjenlig. Akkordprisene fastsettes av kommunens arbeidsledere før arbeidets begynnelse forsåvidt ikke begge parter er enige om å la dette utstå nogen tid. Ved akkordens utsettelse skal der utferdiges akkordseddel med tydelig angivelse av priser, lagets størrelse, arbeidets art og omfang, samt måten hvorpå det skal utføres. Hver lønningsdag skal akkordarbeidere ha utbetalt den fastsatte forskuddsbetaling for hvert utført dagsverk der er arbeidet i akkorden. I forskuddet skal intet fradrag gjøres utenom erstatning for hvad der av redskaper måtte være ødelagt eller bortkommet ved bevislig skjødesløshet.
- Når forandringer i arbeidsplanen eller andre tvingende omstendigheter krever arbeidets ophør for kortere eller lengere tid, når særskilt uhell inntreffer eller når arbeidet utføres utilfredsstillende, har administrasjonen rett til å avbryte eller opheve akkorden mot forholdsvis utbetaling idet der foretas opmåling og derhos ved oppgjøret tas fornødent hensyn til såvel det utførte som det gjenstående arbeide. Når det under akkord ansees nødvendig for kortere tid å anvende akkordlaget til annet arbeide (f. eks. vedlikeholdsarbeide) lønnes arbeiderne herunder med ordinær time-lønn eller ny akkord. Bliir noget akkordlag påbudt utover det som er beregnet i akkorden, bør dette søkes ordnet gjennom tilleggsakkord, likeså for uforskyldt ras av fjell og jord.
- Hvis en arbeider uten gyldig grunn forlater et omforenet akkordarbeide før dette er bragt til avslutning, utbetales kun almindelig forskuddsbetaling. Resten av den oparbeidede fortjeneste tilfaller laget, men skal, når laget ønsker det, utbetales vedkommende når akkorden er ferdig og oppgjort. Flytning av redskap fra den ene arbeidsplass til den annen betales av kommunen.
Formannens penger betales av kommunen og fastsettes efter formannen dyktighet og lagets størrelse til fra 5 øre til 10 øre pr. formannstime. Når der ved kommunens pukkverker arbeides skift deles formannspengene mellom formennene. Arbeidslagets formann skal til enhver tid ha ajourført redskap- og ammunisjonsbok samt fortegnelse over hver manns arbeidstimer. Ved akkordarbeide, hvor administrasjonen forlanger overtidsarbeide, beregnes procenttillegget av den fortjeneste som gjennomsnittlig opnåes i akkorden.
- Inntagelse av arbeidere til det arbeide overenskomsten omfatter foretas av arbeidsbestyreren i samråd med arbeidsledighetskomitéens formann.

§ 7.

Lønninger.

Lønninger skjer hver fredag i arbeidstiden forsåvidt intet er avtalt. Ved større akkorder kan ekstraforskudd utbetales efter tidligere praksis. Akkordlagets lønning utbetales til lagets formann.

§ 8.

Redskapshold m. v.

Kommunen plikter å skaffe ammunisjon og redskaper m. v. samt transportmateriell. Ammunisjon etc. leveres fra kommunens ammunisjonslager eller nærmeste jernbanestasjon. Ved arbeide som utføres på akkord betales arbeiderne for brukt ammunisjon efter kommunens innkjøpspriser med tillegg av omkostninger. Redskaper samt alt transportmateriell som trenges til dette arbeides utførelse får arbeiderne fritt.

§ 9.

Ferier.

- a) Arbeidere som har vært beskjeftiget i kommunens tjeneste i et sammenhengende tidsrum av minst 4 uker, godskrives ferielønn fra tiltredelsesdagen. Ferielønnen utbetales ved arbeidets ophør.
- b) Ferielønnen beregnes efter den gjeldende timelønn tillagt 20 pct., multiplisert med 4.5 pct. av det hver enkelt arbeider utført antall timer.

§ 10.

Arbeidernes tillitsmenn.

- a) De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne anerkjennes som talsmen og representanter for de organiserte arbeidere. Disse tillitsmenn blir å velge blandt de anerkjent dyktige arbeidere. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles arbeidsledelsen.
- b) Tillitsmennene skal når de som sådanne har noget å fremføre henvende sig direkte til arbeidsledelsen.
- c) Tillitsmennene er forpliktet til såvel overfor sin organisasjon som overfor arbeidsgiveren å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et godt og rolig samarbeide på arbeidsstedet.
De arbeidere som er valgt til tillitsmenn inntar for øvrig ingen særstilling, dog kan disse ikke avskjediges med mindre saklige grunner herfor er til stede.
- d) Avtaler mellom arbeiderne vedrørende arbeidet eller andre forhold som angår kommunen, er uten vedkommende forbunds godkjennelse virkningsløse.

Avtalens gyldighet.

Denne overenskomst gjelder fra vedtagelsen og til 1 november 1936 og fortsetter å gjelde de følgende budgettår såfremt ikke partene op sier overenskomsten med 1 — en — måneds varsel.

Avtalen gjelder alt kommunalt arbeide som ikke omfattes av annen overenskomst. Også bygdeveier og hovedveier hvortil fylket yder bidrag.

Oslo 25 oktober 1935.

For Oppegård kommune,
Tidemand Fossum,
ordfører.

Norsk Arbeidsmandsforbund,
Chr. Henriksen.
Oppegård Veiarbeiderforening,
Wilhelm Johansen.

Eidanger kommune.*Vannverksanlegget.*

Overenskomsten av 26 september 1934 blev av arbeiderne opsagt til utløp 31 august 1935. Kommunen protesterte mot opsigelsens lovligheit på grunn av den form som bestemmelsen om varigheten hadde, men den aksepterte opsigelsen uten videre innvendinger.

Forhandlinger om ny overenskomst blev optatt mellem partene 1 september, men avsluttedes uten resultat. For å søke fremtvinge en ordning blev plassene opsagt til fratredelse den 19 oktober 1935. Megling blev optatt ved kretsmeglingsmannen for Østlandet den 18 oktober 1935, men avsluttedes uten resultat. Arbeidsstans inntrådte den 22 oktober 1935 og pågikk ved årets utgang.

Konflikten omfatter 12 arbeidere.

Nesodden kommune.

Den gjeldende overenskomst blev opsagt av foreningen. Ved forhandlinger med kommunen blev det fremlagt forslag til ny overenskomst med en rekke nye og forbedrede bestemmelser.

Man kom ikke til nogen enighet med kommunen, og saken blev innbragt for meglingsmannen som fremsatte forslag som blev vedtatt av begge parter.

Forslaget går ut på følgende:

Overenskomst mellem Nesodden kommune på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Nesodden Fagforening på den annen side angående kommunens veiarbeider.

§ 1.

Ingen arbeider ved kommunens veiarbeider ansettes på ringere betingelser enn nedenfor fastsatt.

§ 2.

Veiarbeide hvor dagarbeide kommer til anvendelse betales med kr. 1.00 pr. time.

Akkordarbeide betales etter den gjeldende pris for Akershus fylke. Forskudd betales med kr. 0.80 pr. time. Akkordene garanteres å gi minst forskuddsutbetalingen.

§ 3.

Lønn under sykdom eller ved ulykke under arbeide behandles etter ansøking av herredsstyret.

§ 4.

Før et arbeide settes i gang, skal de nødvendige hvileboder settes op eller anskaffes. Disse skal være 1 panel og vanntett tak og være forsynt med ovn, benker og nødvendige forbindelsessaker.

§ 5.

Den ordinære arbeidstid settes mellom kl. 7.30 og kl. 17 de fem første virkedager og fra kl. 7.30 til kl. 13.30 dager før søn- og helligdager, med hviletid fra kl. 9.30 til kl. 10 og fra kl. 13 til kl. 13.30.

§ 6.

Arbeide utover den ordinære arbeidstid er overtidsarbeide og betales det for sådant arbeide de fem første ukedager etter endt ordinær arbeidstid 25 pct. for de to første arbeidstimber, senere 50 pct. tillegg. For overtidsarbeide etter kl. 13.30 lørdager og dager før helligdager, samt alle søn- og helligdager betales 100 pct. tillegg.

§ 7.

Ved akkordens utsettelse skal det utferdiges akkordseddel med tydelig ansettelse av priser, lagets størrelse, arbeidets art og omfang.

Hver lønningsdag skal arbeiderne ha utbetalt den fastsatte forskuddsbetaling for hvert utført dagsverk.

Avbrytelse i akkordarbeide må ikke forekomme uten erstatning til laget.

Akkordlagets formann velges av laget i samråd med arbeidsbestyreren (opsynsmannen). I tilfelle tvist mellom laget og opsynsmannen bestemmer arbeidsledighetskomitéen hvem som skal være formann.

Enhver tvist om denne overenskomst mellom Nesodden kommune og dens arbeidere søkes bilagt ved forhandling mellom kommunens vedkommende og arbeiderne, de sistnevnte ved deres tillitsmenn.

§ 8.

Lønning skjer hver fredag i arbeidstiden. Akkordlagets lønning utbetales til lagets formann og en av arbeiderne som lagets tillitsmenn.

Lønningene utbetales i lønningsposer lydende på hver mann i laget således at unødvendig veksling på arbeidsplassen kan undgås.

Ved større akkorder kan ekstrarorskudd utbetales.

§ 9.

Kommunen plikter å skaffe ammunisjon og redskaper m. v. samt transportmateriell.

Ammunisjon etc. leveres av kommunen på arbeidsplassen.

Ved arbeide som utføres på akkord betaler arbeiderne for brukt ammunisjon etter kommunens innkjøpspriser. Alle andre redskaper samt alt transportmateriell som trenges til arbeidets utførelse erholder arbeiderne fritt. Arbeiderne er ansvarlige for det mottatte verktøi.

§ 10.

For ordinært veiarbeide skal arbeidsuken være 48 timer.

For ekstraordinært veiarbeide skal arbeidsuken minst være på 30 timer. Dette veiarbeide skal kommunen ha adgang til å rasjonere etter forsørgelsesbyrden.

§ 11.

Denne overenskomst gjelder til 30. september 1936 med 1 — en — måneds forutgående gjensidig skriftlig opsigelse. Finner ingen opsigelse sted, gjelder den fremdeles ett år ad gangen.

Oslo, 7. september 1935.

Harald Julsrud.

Statens veiarbeidsdrift.

I forbindelse med at resultatet av forhandlingene og meglingen om arbeidernes krav om overenskomst for statens veiarbeidsdrift blev forelagt til avstemning blandt veiarbeiderne utsendtes følgende sirkulære:

Cirkulære nr. 16.

Ad forhandlingene og megling for revisjon av lønninger og arbeidsbestemmelser ved Statens Veiarbeidsdrift.

For bedømmelse av forbundets stilling og resultatet av de langvarige forhandlinger som er ført med Veidirektoratet og senere meglingsforhandlinger, tilstilles foreningene herved en oversikt over sakens gang:

I overensstemmelse med krav fra veiarbeiderne blev der ved skrivelse fra forbundet datert 10 mai til Arbeidsdepartementet, anmodet om å få optatt forhandlinger mellom representanter fra Arbeidsdepartementet og Norsk Arbeidsmandsforbund for revisjon av det gjeldende Reglement og Lønnsbestemmelser for Statens veivesen. I skrивelsen blev det meddelt at det fra forbundets side under de forhandlinger som var anmodet om vilde bli fremsatt forslag til *overenskomst* i stedet for det gjeldende reglement.

Som svar på forbundets anmodning om forhandling, mottok forbundet svar fra Arbeidsdepartementet den 19 juni, hvori meddelte at de begjærte forhandlinger ikke kunde begynne før i juli måned, da veidirektøren som var opnevnt som Statens representant var bortreist

og nærmere bestemmelse om tid og sted for forhandlingenes påbegynnelse vilde bli gitt så snart dertil var anledning.

I anledning Arbeidsdepartementets svar behandlet forbundsstyret saken og besluttet å anmode de stedlige styrer i følgende fylker å velge representanter til arbeidernes forhandlingsutvalg: Østfold 1, Akershus 1, Buskerud 1, Opland 1, Telemark 1, Vest-Agder 1, Hordaland 1, Møre 1, Sør-Trøndelag 1 og Nordland 1. Da forbundsstyret innskrenket sig til at det skulde velges 10 representanter til fylkene var det av praktiske grunner og under forutsetning av at de valgte representanter også skulde representere de nabofylker som ikke hadde representant i forhandlingsutvalget. (Se sirkulære nr. 9 av 20 juni 1935.)

I første halvdel av juli måned da forhandling ifølge Arbeidsdepartementets svar skulde vært optatt, anmodet veidirektøren om en konferanse med representanter for Arbeidsmandsforbundet for å få nærmere orientering om de krav som vilde bli stilt fra forbundets side under de direkte forhandlinger som skulde optas. Konferansen blev holdt hos veidirektøren den 12 juli, hvor der fra forbundets representanter i korte trekk blev meddelt, at de krav som fra forbundets side under de direkte forhandlinger som skulde optas vilde bli fremmet grunnet sig på de beslutninger som blev vedtatt på veiarbeiderkonferansen den 11 februar 1934 i Oslo.

Under konferansen meddelte veidirektøren at han forbeholdt sig å innhente uttalelser fra veivesenets overingeniører i fylkene før det kunde optas reelle forhandlinger om arbeidernes krav, og meddelte videre i denne forbindelse at overingeniørene og fylkenes veikomiteer praktisk talt var suverene når det gjaldt administrasjonen i fylkenes veivesen.

Da forbundet ikke kunde fremtvinge en forhandling før uttalelsene fra overingeniørene forelå blev forhandlingene på nytt utsatt og blev efter senere avtale med veidirektøren berammet til mandag den 23 september.

I overensstemmelse med avtalen med veidirektøren om forhandling den 23 september blev de av de stedlige styrer valgte forhandlere ved skrivelse av 13 september inkalt til å møte på forbundets kontor. lørdag den 21 september for sammen med forbundsstyret å utarbeide de endelige krav.

Som representanter var følgende valgt:

Fra Østfold fylke: Olav Sletten.

« Akershus fylke: Thv« Thorstensen.

« Buskerud fylke: Johan Jensen.

« Opland fylke: Ole Nordvik.

« Telemark fylke: Marthinius Karlsen.

« Vest-Agder fylke: Knut Hartmark.

« Hordaland fylke: Olav Frydheim.

« Møre fylke: Idar Kleveland.

« Sør-Trøndelag fylke: John Neergaard.

« Nordland fylke: Konrad Jensen.

Videre hadde forbundet ved skrivelse av 14 september anmodet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon om å la sig representere under de forhandlinger som skulde optas, og som Landsorganisasjonens representant møtte sekretær Lars Evensen.

Som grunnlag for forhandlingsutvalgets forslag til overenskomst for Statens veiarbeidsdrift besluttet forhandlingsutvalget å legge de lønns- og arbeidsbestemmelser til grunn som nu er gjeldende ved Statens jernbaneanlegg, med de tillegg eller forandringer som av praktiske grunner må foretas.

I overensstemmelse hermed blev der utarbeidet et overenskomstforslag, hvori er inntatt bestemmelser om overenskomstens virkeområde: Akkorders utsettelse, Bestemmelser om tilleggsarbeider (ekstraarbeider), Redskapshold og smiarbeide, Akkorders avbrytelser, Akkorders oppgjør, Arbeidstid, Overtids- og helligdagsarbeide, Utbetaling av lønninger, Opsigelser, Utvotering av akkordlag, Arbeidsbøker og attester, Boliger, Spiseboder, Smier og forsamlingslokaler, Feriebestemmelser, Godtgjørelse m. v. ved skiftning av arbeidsplass, Bestemmelser om tillitsmenn og bestemmelser om lønnsatser. Derunder bestemmelser om lønninger for veivoktere. Timelønn for dagarbeidere, fagarbeidere og spesialarbeidere. Forskuddslønninger i akkord, samt timelønn for transport med lastebiler, og for hest og mann.

Som grunnlønn for veivoktere foreslo forhandlingsutvalget kr. 2400.00 pr. år med alderstillegg efter 3, 6 og 9 års tjeneste.

For fagarbeidere og spesialarbeidere, samt høvelkjørere og lignende blev foreslått en timelønn av kr. 1.35 pr. time.

Som lønnsgrunnlag for akkordarbeide ved anleggene foreslo forhandlingsutvalget den samme forskuddslønn som er gjeldende ved Statens jernbaneanlegg kr. 0.90 pr. time med et procentvis tillegg som gjennomsnittsførtjeneste i akkord efter de ved anlegg almindelige beregninger. Videre foreslo forhandlingsutvalget som lønn for lastebilkjørere med egen bil kr. 3.00 pr. time og kr. 1.50 for hest og mann.

På grunnlag av de i korte trekk gjengitte hovedtitler på arbeidernes forslag til overenskomst blev det optatt forhandlinger med Veidirektoratets representanter den 23 september. Som Veidirektoratets forhandlere møtte veidirektøren, ing. Torp og Nicolaisen fra Veidirektoratet, samt overingeniørene fra Akershus, Telemark og Hordaland.

Som arbeidernes forhandlere møtte de foran anførte representanter valgt av de stedlige styrer, samt forbundets formann og viceformann, samt sekretær Evensen fra Landsorganisasjonen.

Forhandling mellom partene fortsatte hver dag fra 23 september til 3 oktober. Det viste sig allerede straks ved forhandlingenes begynnelse at arbeidernes forslag støtte på motstand og vanskeligheter av uovervinnelig art til å kunne gjennomføres. En av de største vanskeligheter var vår nuværende veilov av 21 juni 1912 med endringslover av 1926 og 1931 samt 19 mai 1933. Denne veilov gir de lokale veimyndigheter i distriktene stor innflytelse, og i visse tilfelle avgjørende bestemmelsesrett over de disposisjoner som skal tas.

Da arbeidernes krav blandt annet gikk ut på å få opprettet en tidsbestemt overenskomst, hvor senere tvister som kunde opstå på grunnlag

av de i overenskomsten innfattede bestemmelser kunde innankes for Arbeidsretten til avgjørelse, så møtte overenskomstkravet en prinsipiell motstand fra Veidirektoratets side. En motstand som sterkt kunde understrekes under henvisninger til forannevnte veilov.

Det blev da fra forhandlingsutvalgets side optatt spørsmål om å utbygge arbeidsreglementet på en sådan måte at der i reglementet blev inntatt bestemmelser om tvisters behandling, *så at tvister kunde innbringes til løsning ved voldgift av Arbeidsretten.*

I samråd med Landsorganisasjonens juridiske konsulent blev en ny paragraf for tvisters behandling utarbeidet, og partene er nu blitt enig om å ta inn bestemmelsen som et nytt ledd i reglementet. Ved den nye bestemmelse har arbeidernes representanter fått tilgodesett de krav som forelå som sterkeste argument for kravet om overenskomst.

Forhandlingene fortsatte for forbedring av reglementets øvrige bestemmelser, og den politiske situasjon med den nu sittende arbeiderregjering avspeiler resultatet av Regjeringens inflytelse på veiadministrasjonen i de forandringer av reglementet som partene under forhandlinger er blitt enig om.

De resultater som var oppnådd ved forhandlinger i tiden 23 september til 3 oktober blev forelagt forbundets landsmøte. De ting der ikke var oppnådd enighet om da saken blev forelagt på landsmøtet som beretning, var feriepørsmålet og lønnsbestemmelsene, samt enkelte redaksjonelle forandringer og protokolltilførsler.

På grunn av forbundets landsmøte blev forhandlingene innstilt og blev optatt den 18 oktober. I de videre forhandlinger etter forbundets landsmøte har som arbeidernes representanter deltatt de samme representanter som tidligere nevnt samt den på landsmøtet valgte sekretær i forbundet, Albert Karlsen.

I de 5 forhandlingsmøter som har vært holdt mellom partene direkte siden 18 oktober er man blitt enig om forandringer i de tidligere feriebestemmelser, enkelte forandringer og tilføielse i andre paragrafer og protokolltilførsler. Men da forhandlerne kom frem til behandling av lønnssetsene, var det ikke mulig i forhandling direkte mellom partene å komme frem til et resultat som arbeidernes forhandlere kunde forelegge for medlemmene. Arbeidernes krav, hvor grunnlaget for de andre lønnsbestemmelser var bygd på en stipulert forskuddslønn i akkord og ensartede lønnssetser for de enkelte fylker, viste sig umulig å få Veidirektoratets forhandlere til å akseptere.

I den statistikkopgave som Veidirektoratets forhandlere fremla over lønningene i de enkelte fylker som var bygd på gjennomsnittsprinsippet, viste det sig at såvel forskuddslønn som gjennomsnittsførtjeneste varierte sterkt fylkesvis og anleggsvis i de enkelte fylker. Det samme var tilfelle med lønninger for dagarbeidere, veivoktere og spesialarbeidere. I de enkelte fylker varierte forskuddslønn i akkord fra kr. 0.50 til kr. 0.70 pr. time samt i 2 fylker kr. 0.75 pr. time og ved et spesielt anlegg kr. 0.80 pr. time i forskudd i akkord.

Veidirektoratets forhandlere kom med tilbud om å forhøje samtlige forskuddssatser for de anleggs vedkommende som hadde en forskudd på 50 og 55 til 60 øre. Disse anlegg utgjør ca. 22 pct. av det samlede

antall arbeidstimer i akkordarbeide ved anleggene i landet. For de øvrige anleggs vedkommende, som har en forskudd av 60, 65 og 70 øre, var de villig til å gå til en forhøielse av 5 øre pr. time. Som grunnlag for den beregnede gjennomsnittsførtjeneste i akkord var det forutsetning et tillegg av 45 pct. av de for hvert anlegg stipulerte forskuddslønninger. Som grunnlag for lønn for *dagarbeide* var det forutsetning at det skulde gis et tillegg til de stipulerte forskuddssatser med 15 øre pr. time. Disse lønnssetser kunde arbeidernes forhandlere ikke forelegge for medlemmene, hvorfor man ved skrivelse av 26 oktober anmodet om å få lønnstvistene optatt til megling under lovens tvungne former.

I anledning denne anmodning mottok forbundet avskrift av skrivelse fra Arbeidsdepartementet, datert 28 oktober, til Riksmeglingsmannen, hvorav fremgår at «nærværende departement vil på veidirektørens anbefaling efter omstendighetene ikke motsette sig at spørsmålet optas til megling.»

I overensstemmelse hermed blev megling optatt av Riksmeglingsmannen den 1 november.

Allerede ved meglingsbegynnelse fikk man konstatert at Regjeringen ikke kunde strekke sig så langt i lønnsforhøielse som arbeidernes krav gikk ut på, da forhøielse av lønningene sammen med forhøielse av ferieutgifter og forhøiede formannspenger og de derved økede administrasjonsutgifter måtte gis som et tillegg til det allerede da utarbeidede veibudgett, for så vidt Veivesenet ikke skulde gå til avskjedigelse av arbeidere eller innskrenkning av det for budgettet forutsatte antall arbeidstimer.

For å få et grunnlag for videre utregning av lønnsforhøielsens størrelse, anmodet Riksmeglingsmannen Veidirektoratet om å foreta en beregning på grunnlag av de nuværende lønninger som forutsatte en forhøielse innenfor rammen av en sum på kr. 2 300 000.00.

Disse utregninger blev foretatt på grunnlag av det i Veidirektoratet foreliggende materiell og viste at det ved anleggene er 12.43 pct. som har en forskuddslønn på 50 øre pr. time, 0.9 av 55 øre, 53.46 pct. av 60 øre, 17.68 pct. av 65 øre, 6.02 pct. av 70 øre og 7.23 pct. av 75 øre samt 1.68 pct. av 80 øre pr. time i forskudd i akkord.

Den gjennomsnittlige forskuddslønn for det hele land er i henhold til foranstående opgave 62 øre pr. time.

Da veivesenets budgett for 1936—37 forutsetter 22 millioner arbeidstimer, så vil enhver forstå at det var ugjørlig å kunne få dekning for arbeidernes krav om forskuddslønn innenfor rammen av det beløp som Regjeringen antydte å kunne strekke sig til.

For å komme frem til et større beløp enn antydte til lønnsforhøielse, stilte forbundet krav til Landsorganisasjonens sekretariat om å få lønsspørsmålet behandlet i sekretariatet, eventuelt i samarbeidskomitéen, mellom Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Det norske Arbeiderparti.

Saken blev behandlet i sekretariatmøtet mandag den 25 november, hvor veiarbeidernes forhandlingsutvalg var til stede og redegjorde for saken. Det blev videre behandlet av samarbeidskomitéen samme dag, som fattet følgende beslutning:

«Efter en del debatt besluttedes å foreslå for sekretariatet at under forutsetning av at man kan få et meglingsforslag, hvor lønnsansøkningen inkélusiv de økede formanns- og feriepengar kan beregnes og fordeles innenfor en sum av 2½ million kroner, at sekretariatet anbefaler Norsk Arbeidsmandsforbunds styre og forhandlingsutvalg å anbefale medlemmene å vedta det.»

Sekretariatet behandlet innstillingen fra samarbeidskomitéen i møte den 26 november, hvor veiarbeidernes forhandlingsutvalg var til stede uten stemmerett. Samarbeidskomitéens innstilling blev enstemmig godkjent av sekretariatet og beslutningen blev oversendt forbundet ved skrivelse datert 27 november.

I anledning av de foran refererte beslutninger hadde forhandlingsutvalget møte den 27 november og besluttet følgende: *Forhandlingsutvalget finner under de foreliggende omstendigheter å måtte ta sekretariatets anbefaling til etterretning.»*

I overensstemmelse med forhandlingsutvalgets beslutning blev det foretatt en ny beregning av forskuddslønningene, for på grunnlag av de oppgaver som foreligger fra Veidirektoratet om forskuddslønningene i 1934—35 i de enkelte fylker komme frem til forskuddslønninger som skal være etter revisjon med dekning for forhøielse innenfor rammen av 2 500 000 kroner.

Disse utregninger blev forelagt Riksmeglingsmannen og Veidirektoratet for kontrollberegning den 28 november.

Ved skrivelse datert den 2 desember til Riksmeglingsmannen meddeler Veidirektoratet at de har foretatt den ønskede kontrollberegning over arbeidernes endrede forslag og at de til den «tallmessige beregning intet vesentlig har å bemerke». Det endrede forslag blev så ved Riksmeglingsmannen forelagt Regjeringen.

I møte hos Riksmeglingsmannen den 4 desember, hvor beregningene fra arbeidernes forhandlingsutvalg forelå til lønninger, erklærte Veidirektoratets forhandlere at de lønnssetser som var stipulert i arbeidernes utregning ikke kan dekkes innen rammen av en samlet lønnsforhøielse på 2½ million kroner.

I anledning denne erklæring meddelte meglingsmannen at han ikke aktet å fremsette forslag til lønnsbestemmelser så lenge der mellom partene var uenighet om at de lønnssetser som var fremkommet på grunnlag av de foretatte beregninger kunde dekkes innenfor rammen av en lønnsforhøielse på 2½ million kroner. Og i overensstemmelse hermed påla Riksmeglingsmannen partene på ny å foreta nye utregninger til lønnsforhøielse, og at de nye utregninger ikke måtte overskride det beløp, 2½ million kroner, som kunde stilles til disposisjon til lønnsforhøielse.

Meglingen blev i overensstemmelse hermed utsatt og ny beregning av lønnsbestemmelsene blev foretatt.

I meglingsmøte den 10 desember fremla partene de utregninger som var fremkommet etter pålegg av Riksmeglingsmannen den 4 desember.

Til de beregninger som arbeidernes forhandlingsutvalg hadde foretatt meddelte Veidirektoratets forhandlere at de der stipulerte lønnssetser var for høie og at i beregningene fremdeles ikke var medtatt alle

faktorer som Veidirektoratet måtte regne med som en uundgåelig forhøielse.

De beregninger som Veidirektoratet hadde foretatt, ledsaget med tabellariske fremstillinger over forskudd og fortjeneste i akkord, timelønnsarbeide ved anlegg, samt lønninger ved veivedlikehold, var oppbygd på de faktorer som Veidirektoratet mente burde medtas, og var ledsaget med oppgaver over forutsetninger for beregningen og den fordyrelse som de for beregningen stipulerte lønnssetser vilde gi som tillegg til den kvotadel av det samlede veibudgett som går til de enkelte fylker.

Til orientering for veiarbeiderforeningene og medlemmene gjengis her Veidirektoratets forutsetning for lønnsberegning, og den samlede lønnsøkning som ifølge beregningen utgjør kr. 2 455 830.00.

Veidirektoratets forutsetninger for beregningen.

Akkord anlegg.

Forskudd 66, 70 og 75 øre pr. time.

Høifjellstillegg 10 øre pr. time.

Timelønn anlegg.

Almindelig arbeide 86, 90 og 95 øre pr. time.

Spesialarbeide kr. 0.96, kr. 1.00 og kr. 1.05 pr. time.

Vedlikehold.

Veivoktere minimum 86, 90 og 95 øre pr. time.

Almindelige arbeidere 86, 90 og 95 øre pr. time.

Smeder og formenn 96, 100 og 105 øre pr. time.

Chauffører og maskinførere 115, 120 og 125 øre pr. time i gjennemsnitt.

Leiet bil samt hest og mann ca. 9 øre pr. time i tillegg.

Ferie: 1 øre pr. time + 4 pct. av fordyrelsen.

Brakker: kr. 100 000.00.

Regnskap og sykeforsikring: 4 pct. av fordyrelsen.

Administrasjon: kr. 150 000.00.

Sammenstilling:

Akkord anlegg	kr. 1 166 120.00
Timelønn anlegg	« 418 710.00
Vedlikehold	« 871 000.00
<hr/>	
Fordyrelse av arbeidspenger	kr. 2 455 830.00
Regnskap m. v.	kr. 98 230.00
Brakker	« 100 000.00
Administrasjon	« 150 000.00
<hr/>	
	« 348 230.00
<hr/>	
	Kr. 2 804 060.00

Fordyrelse fylkesvis.

Fylke.	Anlegg Kor.	Akkord. Kor.	Timelønn. Kor.	Vedlikehold. Kor.	Sum Kor.
Østfold	63 550		24 500	81 900	169 950
Akershus	14 930		11 020	22 600	48 550
Hedmark	89 980		12 870	47 310	150 160
Opland	74 630		18 820	91 850	185 300
Buskerud	150 700		27 710	49 330	227 740
Vestfold	27 180		600	28 160	55 940
Telemark	29 000		11 510	62 830	103 340
Aust-Agder	16 880		6 720	41 470	65 070
Vest-Agder	59 940		9 860	17 410	87 210
Rogaland	30 580		9 480	35 840	75 900
Hordaland	40 860		5 140	37 140	83 140
Sogn og Fjordane	159 040		34 940	54 550	248 530
Møre og Romsdal	155 580		54 230	62 950	272 760
Sør-Trøndelag	7 930		11 040	31 050	50 020
N. Trøndelag	6 000		35 230	60 150	101 380
Nordland	115 130		61 140	80 580	256 850
Troms	57 760		48 550	31 270	137 580
Finnmark	68 450		35 350	35 610	137 410
	1 166 120		418 710	871 000	2 455 830

Arbeidernes forhandlingsutvalg har som tidligere nevnt ikke medtatt i sine beregninger for lønnsforhøielse alle de faktorer som Veidirektoratet regner med som en uundgåelig forhøielse, og av den grunn er forskudds- og timelønningene høiere etter arbeidernes tabellariske fremstillinger.

I meglingsmøte den 17 desember fremsatte Riksmeglingsmannen følgende forslag:

*Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser for
Statens veiarbeidere.*

I.

Forskuddslønn i akkord.

Det almindelige anleggsarbeide forutsettes utført på akkord og akkordprisen fastsettes i overensstemmelse med § 6 i de reglementsmessage bestemmelser og forutsettes å gi et tillegg til den fastsatte forskuddslønn i overensstemmelse med de beregninger og oppgaver som foreligger fra Veidirektoratet pr. time:

Østfold fylke	kr. 0.75
Akershus fylke	« 0.76
Hedmark fylke	« 0.66
Opland fylke	« 0.66
Buskerud fylke	« 0.66
Vestfold fylke	« 0.76

Telemark fylke	kr. 0.66
Aust-Agder fylke	« 0.66
Vest-Agder fylke	« 0.66
Rogaland fylke	« 0.66
Hordaland fylke	« 0.66
Sogn og Fjordane fylke	« 0.66
Møre og Romsdal fylke	« 0.66
Sør-Trøndelag fylke	« 0.71
Nord-Trøndelag fylke	« 0.71
Nordland fylke	« 0.66
Troms fylke	« 0.66
Finnmark fylke	« 0.66

II.

Timelønn ved anlegg.

Almindelig arbeide 20 øre over de foran under I nevnte forskuddssatser.

Spesialarbeide 30 øre over de foran under I nevnte forskuddssatser.

Vedlikehold.

Veivoktere minimum 20 øre over de foran under I nevnte forskuddssatser.

Almindelig arbeide 20 øre over de foran under I nevnte forskuddssatser.

Smeder og formenn 30 øre over de foran under I nevnte forskuddssatser.

Chauffører og maskinførere kr. 1.15, 1.20 og 1.25 pr. time.

Lønningene for leiet bil samt hest og mann forhøies med 9 øre pr. time.

Høifjellstillegg 10 øre pr. time.

Arbeide med legging av faste veidekker lønnes som for fagarbeidere bestemt.

Arbeidere som beordres til arbeide så langt utenfor sitt almindelige arbeidssted at de må overnatte utenfor hjemstedet gis et diét-tillegg av minst kr. 2.00 pr. døgn.

Veivoktere som bruker sykkel i tjenesten tilståes en sykkelgodtgjørelse av kr. 5.00 pr. måned. Dog ikke over kr. 40.00 pr. år.

Veivokteres minste årlige tjenestetid skal ikke være under 1 000 timer pr. år.

De arbeidere som nu har høiere lønn enn de foran nevnte satser betinger, skal bibeholde sin nuværende lønn.

Reglementets almindelige bestemmelser.

- a) Reglementets almindelige bestemmelser angående arbeidsordningen ved Statens veiarbeidsdrift trer i kraft straks etter at det fremsatte forslag er akseptert av Arbeidsdepartementet på den ene side og vedtatt av Norsk Arbeidsmandsforbund og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon på den annen side.
- b) Reglementets § 20, feriebestemmelsene, trer — forsåvidt angår optjeningstiden til ferie — i kraft samtidig.
- Ved utregning av optjeningstid og ferielønn for 1936 gjøres de i nærværende reglement fastsatte regler gjeldende med tilbakevirkende kraft fra 1 april 1935.
- c) De fastsatte lønnsbestemmelser trer i kraft fra den tid Stortingets godkjennelse foreligger.

Oslo den 17 desember 1935.

Andr. Claussen.

Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser og det ved forhandling mellom partene opnådde forslag til reglementsmessige bestemmelser blev forelagt og behandlet av veiarbeidernes forhandlingsutvalg sammen med forbundsstyret den 18 desember.

Fra møtet blev opsatt følgende protokoll:

År 1935 den 18 desember holdtes forbundsstyremøte sammen med veiarbeidernes forhandlingsutvalg for behandling av Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser m. v. ved Statens veiarbeidsdrift og forslag til reglementsmessige bestemmelser.

Av forbundsstyrets medlemmer møtte: Johs. M. P. Ødegård, Albert Karlson, Hans Røste, Waldemar Larsen, Kristian Simensen, Adolf K. Lien og Karl Edvardson som møtte som varamann for Chr. Henriksen.

Av veiarbeidernes forhandlingsutvalg møtte samtlige de valgte medlemmer samt Landsorganisasjonens representant Lars Evensen.

I saken refererte Albert Karlson en beretningsmessig opsatt oversikt over de forhandlinger som er ført med Veidirektoratet og resultatet av disse samt grunnlaget hvorpå meglingen om lønnsbestemmelser var ført og Riksmeglingsmannens forslag.

Efter at de enkelte representanter hadde sagt sin mening om det foreliggende forslag, fremsatte Albert Karlson på vegne av dem som var av den opfatning at det foreliggende forslag under den nuværende omstendighet burde vedtas, følgende uttalelse:

«Forbundsstyret og veiarbeidernes forhandlingsutvalg er opmerksom på de krav som i år er stillet til forbedring av veiarbeidernes lønns- og arbeidsbestemmelser. Da det ikke ved denne anledning har vært mulig å komme frem til generelle lønnsbestemmelser i overensstemmelse med arbeidernes krav, så skyldes det faktorer som arbeidernes organisasjoner ikke har herredømme over.

Fellesmøtet konstaterer at ved denne anledning er opnådd forbedringer i lønninger og arbeidsbestemmelser som ikke tidligere ved forhandlinger og megling har vært mulig å opnå.

Av de forbedringer som er opnådd vil fellesmøtet i første rekke peke på: Ensartede forskudds- og timelønnssetninger i de enkelte fylker, hvor de laveste lønnssetninger er forhøiet med 16 øre pr. time. Sikring ved bestemmelse at de med høiere lønninger enn de nu fastsatte ikke skal ha lønnsreduksjon i lønnsperioden. Gjennomførelse av arbeidernes medbestemmelserrett ved utsettelse av akkorder og fastsettelse av akkordpriser, gjennomførelse av voldgiftsbestemmelser hvor det kan opstå tvist om akkordoppgjør. Forbedring av feriebestemmelser, så arbeiderne med en sammenlagt arbeidstid i ferieåret på 600 timer inklusiv legitimert sykdomsfravær får ferie. Bestemmelsen om rettstvisters behandling (reglementets § 21) sikrer arbeiderne i realiteten den samme medbestemmelserrett over lønns- og arbeidsvilkårene som en overenskomst vilde gi. Forbedring av brakke- og boligbestemmelser o. s. v., hvorom henvises til de reglementsmessige bestemmelser og Riksmeglingsmannens forslag.

Under henvisning til foranstående og den i nærværende fremstilling refererte innstilling fra samarbeidskomitéen mellom Det norske Arbeiderparti og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og sekretariatets beslutning i saken den 26 november, forelegges forslaget til reglementsmessige bestemmelser og Riksmeglingsmannens forslag for foreningen til vedtagelse.»

For videre behandling av saken i forbundsstyret og foreningene besluttet å ordne voteringen på den måte at det stemtes først over hvorvidt Riksmeglingsmannens forslag skulde anbefales vedtatt eller ikke, og at det ved en annen votering skulde bringes på det rene hvorvidt forhandlingsutvalget vilde tilråde medlemmene å gi forbundsstyret myndighet til å opsi plassene og gå til arbeidsstans i tilfelle forslaget skulde bli forkastet.

Av forhandlingsutvalget stemte følgende for at Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser skulde vedtas: Johs. M. P. Ødegård, Albert Karlson, Olav Sletten, Olav Nordvik, Johan Jensen og Idar A. Kleveland.

Mot å anbefale forslaget til vedtagelse stemte følgende: Thv. Thorstensen, Marth. Karlson, Knut Hartmark, Olav Frydheim og Konrad Jensen.

John Nergaard avgav ikke stemme i saken, men henviste som begrunnelse for sin stillingtagen til følgende protokoll:

«Undertegnede representant for Trøndelagfylkene vil i anledning de førte forhandlinger om veiarbeidernes lønns- og arbeidsvilkår erklære sig enig og anbefale til vedtagelse de opnådde resultater når det gjelder de reglementsmessige bestemmelser samt ferieordningen.

Ad lønningene.

Når det gjelder lønningene er undertegnede klar over de vanskeligheter Regjeringen kan ha for å skaffe penger til alle krav som stilles.

Likeledes mener jeg at man i dette tilfelle burde ha strukket sig en smule lenger, særlig ved å ta i betraktning de store beløp som veiarbeiderne siden 1932 mener å ha hatt berettiget krav på av den grunn

at Riksmeglingsmannens forslag til bileggelse av veikonflikten 1932 ikke er overholdt fra veimyndighetenes side.

Det beløp på 2.5 millioner som er stilt til disposisjon til forbedring av veiarbeidernes lønninger mener jeg kunde aksepteres i tilfelle grunnlaget for utregningen hadde vært de lønnssetninger som blev fastsatt i 1932.

Efter de opgaver og utregninger som nu foreligger vil det disponible beløp praktisk talt medgå til å dekke differansen mellom lønningene idag og de lønninger som veiarbeiderne i følge Riksmeglingsmannens forslag av 1932 har krav på.

For Trøndelagfylkenes vedkommende, hvor bestemmelsene om den fastsatte gjennomsnittslønn er overholdt, blir forholdet enda ugunstigere og meningsløst, idet begge disse fylker efter de nye lønnsbestemmelser får en lønnsreduksjon på ca. 3 øre pr time i akkord i forhold til den gjeldende og praktiserte gjennomsnittsførtjeneste.

Når det gjelder dagarbeide vil de nye bestemmelser praktisk talt bety status quo eller for enkelte en lønnsforbedring på 1 øre pr. time eller 8 øre pr. dag for Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag litt mere for enkelte grupper vedkommende.

Skjønt enig i de bestrebelse som er gjort for å strekke de laveste lønninger opover, kan jeg allikevel ikke innse hverken berettigelsen eller nødvendigheten av å gå til så drastiske skritt som å redusere lønningene for enkelte grupper og fylkers vedkommende. Dette så meget mindre som det slett ikke er sikkert at besparelsene kommer de øvrige fylkers veiarbeidere til gode.

I henhold til de her anførte kjensgjerninger finner jeg ikke uten videre å kunne anbefale det foreliggende forslag, men vil stille mine mandater helt fritt ved bedømmelsen av stillingen.

Da forutsetningene for de betingelser jeg satte i forhandlingsutvalget den 28 november d. å. angående gjeninntagelse av de 3 trakasserte kamerater i Sør-Trøndelag også er forrykket i og med at forskuddssatsene for de angjeldende fylkers vedkommende ytterligere er redusert med 1 øre siden den gang, kan jeg på det nuværende tidspunkt hverken fraråde eller tilråde at det kommer en ordning i stand på dette grunnlag.

John Nergaard (sign.)»

Til spørsmålet om forhandlingsutvalget skal tilråde medlemmene å gå til konflikt i tilfelle forslaget skulde bli forkastet og i den forbindelse gi forbundsstyret fullmakt til å opsi plassene, stemte følgende for ikke å tilråde medlemmene å gå til arbeidsstans, med den motivering at en konfliktssituasjon med arbeidsstans under den nuværende situasjon, med den oversikt man for nærværende har, neppe kan føre til et bedre resultat enn de nu foreliggende forslag: Johs. M. P. Ødegård, Albert Karlsen, Olav Sletten, Ole Nordvik, Johan Jensen og Idar A. Kleveland.

For så vidt forslaget blir forkastet av medlemmene stemte følgende av forhandlingsutvalget for å tilråde å gå til arbeidsnedleggelse: Thv. Thorstensen, Marth. Karlsen, Knut Hartmark, Olav Frydheim og Konrad Jensen. Som motivering for sin stemmegivning anførtes følgende:

«Undertegnede representanter vil som vår mening tilføie:

Vi er enig i at når det gjelder de rent reglementsmessige bestemmelser, er det opnådd fordeler for veiarbeiderne av ikke liten betydning som fremholdt i protokollen, dog har vi ikke fått medhold i et vesentlig punkt, nemlig ansiennitetsspørsmålet, men bortsett herfra må de reglementsmessige bestemmelser sies å være tilfredsstillende.

Når det gjelder Riksmeglingsmannens forslag til ordning av lønnsbestemmelsene er det også opnådd fordeler for flere fylkers vedkommende, men for de fylker som representeres av undertegnede i forhandlingsutvalget er det ikke opnådd forbedringer i den utstrekning at vi kan ta ansvaret for å anbefale det til vedtagelse. Det kan til og med for enkelte grupper vedkommende resultere i lønnsreduksjon, og sett i forhold til Riksmeglingsmannens forslag av 1932 er den opnådde lønnsforbedring minimal som helhet betraktet for veiarbeiderne.

I henhold til ovenstående finner vi ikke å kunne anbefale Riksmeglingsmannens forslag til vedtagelse.

Vi finner derfor at det ikke er annen utvei enn å gå til arbeidsnedleggelse for om mulig å kunne fremtvinge et bedre resultat.

Marth. Karlsen.

Thv. Thorstensen.

Knut Hartmark.

Konrad Jensen.

Olav Frydheim.

John Nergaard stemte for å gå til arbeidsstans i tilfelle forslaget skulde bli forkastet, med den begrunnelse som han tidligere har anført i sin protokolltilførsel.

Foranstående protokoll ble referert og behandlet i møte den 19 desember av forhandlingsutvalget og besluttet forelagt forbundsstyret som forhandlingsutvalgets innstilling.

Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser og forslag til reglementsmessige bestemmelser samt forhandlingsutvalgets innstilling behandledes av forbundsstyrets i møte den 19 desember 1935.

I anledning de av forhandlingsutvalgets mindretall anførte protokollasjoner for sin stemmegivning i spørsmålet om anbefaling av det foreliggende forslag til lønninger og arbeidsbestemmelser gjør forbundsstyret opmerksom på:

1. Ad John Nergaards protokolltilførsel gjøres opmerksom på at lønnsforhøielsene er minst 6 øre pr. time efter Riksmeglingsmannens forslag, og ikke som anført av Neergaard 1 øre, idet lønnsgrunnlaget som nu er bygget på den stipulerte forskuddslønn er forhøiet fra 65 øre til 71 øre pr. time for Trøndelagsfylkene.

2. Ad mindretallets anførsler hvor det anføres at Riksmeglingsmannens forslag kan «resultere i lønnsreduksjon» for enkelte grupper vedkommende, så henvises til det punkt i Riksmeglingsmannens forslag, hvor det fastslåes at «de arbeidere som nu har en høiere lønn» enn de foran nevnte satser betinger, skal bibeholde sin nuværende lønn».

3. Til mindretallets anførsler om at arbeiderne i de fylker som de representerer ikke har opnådd særlige lønnsforbedringer må bemerkes at store grupper også i disse fylker har opnådd betydelige forbedringer, og da de foreliggende forslag omfatter lønnsbestemmelser for

samtligte arbeidere ved Statens veiarbeidsdrift og det hele land, må det hele sees i sammenheng.

Under henvisning til foranstående og den motivering som forhandlingsutvalgets flertall har gitt som begrunnelse for å anbefale de foreliggende forslag vedtatt av arbeiderne, som også i vesentlige punkter er vedtatt av forhandlingsutvalgets mindretall, vil forbundsstyrets flertall, Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Alb. Karlsen og Hans Røste *anbefale medlemmene å vedta* det foreliggende forslag til lønns- og arbeidsbestemmelser.

Forbundsstyrets mindretall, Adolf K. Lien, Waldemar Larsen og Kristian Simensen *kan ikke anbefale* det foreliggende forslag og henviser som motivering for sin stemmegivning til den motivering som er gitt av forhandlingsutvalgets mindretall.

Under henvisning til foranstående forelegges forslag til reglementsmessige bestemmelser og Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser ved Statens veiarbeidsdrift for medlemmene til avstemning.

Foreningenes svar på om forslaget er vedtatt eller forkastet skal være innsendt til forbundskontoret innen 30 januar 1936, som skal avgi svar til Riksmeglingsmannen fredag den 31 januar.

Oslo den 20 desember 1935.

Norsk Arbeidsmandsforbund
For forbundsstyret
Johs. M. P. Ødegård.

Alb. Karlsen.

Reglementsmessige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens veiarbeidsdrift.

§ 1. Akkordlagets dannelselse m. v.

Akkordlag dannes enten på den måte, at en del arbeidere som er enige om å gå sammen, velger en formann og fremstiller sig for arbeidsbestyreren eller ved at bestyreren henvender sig til en arbeider som han anser dyktig til akkordformann og anmoder ham om å medvirke til dannelsen av lag. I alle tilfelle må såvel formannen som arbeiderne godkjennes av bestyreren.

Når formannsplassen av en eller annen grunn blir ledig foreslår laget ny formann som ansettes hvis bestyreren dertil finner ham skikket, i motsatt fall velger bestyreren ny formann.

Arbeidsbestyreren bestemmer lagets størrelse. Etter akkordens fastsettelse innsettes ikke flere arbeidere i laget uten vedkommende akkordformanns samtykke. Hvis arbeidet må forseres og flere arbeidere av den grunn må anvendes, treffes avtale herom forsåvidt så ikke allerede er skjedd ved akkordens fastsettelse.

§ 2. Opsigelse.

Når derom ikke er truffet særskilt overenskomst gjøres for de ved Statens veiarbeidsdrift ansatte arbeidere ingen opsigelsesfrist gjeldende.

Hvis en arbeider eller et akkordlag uten gyldig grunn forlater et omforenet akkordarbeide forinnan dette er bragt til avslutning, utbetales kun almindelig forskuddsbetaling. Resten av den oparbeidede fortjeneste tilfaller i første tilfelle laget og i siste tilfelle det lag som fullfører akkorden. Dog utbetales fortjenesten til vedkommende arbeider selv, når han har forlatt arbeidet med samtykke av arbeidsbestyreren, og laget er enig i at utbetalingen kan skje.

§ 3. Avskjedigelse.

Deltagere i akkordlag eller arbeidere som i følge sin ansettelse har krav på opsigelse kan av arbeidsbestyreren avskjediges med kort varsel (på stedet), når vedkommende arbeider i høi grad gjør sig skyldig i slett forhold.

Forsettlig fusk som forringer arbeidets soliditet samt nektelse eller undlatelse av å følge gitte forskrifter o. s. v., skal som regel medføre vedkommende arbeiders avskjed.

Før avskjedigelse finner sted skal arbeidernes valgte representanter gis anledning til å uttale sig.

Avskjedigede arbeidere utlønnes såvidt mulig helt ved avgangen. Kan dette ikke skje, skal resttilgodehavende tilstilles vedkommende snarest mulig.

§ 4. Utvotering av akkordlag.

Når minst $\frac{2}{3}$ av akkordens deltagere finner at formannen eller en arbeider bør fjernes på grunn av uskikkethet for arbeidet eller slett forhold, kan de henvende sig til arbeidsbestyreren med begjæring derom.

Dersom denne efter undersøkelse finner klagen beføiet, blir vedkommende å fjerne fra laget.

§ 5. Arbeidsbok.

For hver arbeider utstedes en arbeidsbok inneholdende navn, fødested og datum samt angivelig hjemstavn.

I arbeidsboken innføres opplysning om når arbeideren har begynt og sluttet ved de forskjellige arbeider og om hvad slags arbeide han hovedsakelig har utført.

Har vedkommende forrettet som akkordformann skal boken inneholde opplysning derom.

Boken oppbevares hos arbeidsbestyreren og utleveres arbeideren ved hans avgang fra anlegget.

Overflyttes arbeideren til et annet offentlig arbeide, utleveres ikke boken, men sendes rekommandert til arbeidsbestyreren ved det arbeide hvortil arbeideren flytter.

Før avreisen skal arbeidsboken på begjæring forevises arbeideren.

§ 6. Akkorders utsettelse.

Akkorder utsettes: enten som et innen et visst område begrenset og til en viss sum beregnet arbeide som skal utføres for akkordbeløpet (akkorder med forut bestemt sum) eller efter enhetspriser med påfølgende oppmåling og oppgjør (akkorder med enhetspriser).

Akkordpriser og akkorders omfang fastsettes av arbeidsbestyreren etter fri forhandling mellom ham og akkordformannen ved arbeidets begynnelse. Kan sådan forhandling ikke komme i stand før akkordseddelen er utskrevet og laget er misfornøyd med akkorden skal arbeidsbestyrerens stedfortreder (i tilfelle opsynsmannen) og akkordformannen komme sammen til forhandling på stedet, hvorefter arbeidsbestyrerens endelige avgjørelse innhentes. Akkordformannen skal høre lagets mening før akkorden vedtas.

Den endelige fastsettelse av akkorden kan utstå noen tid når begge parter er enige herom.

Akkorder med forut beregnet beløp skal fortrinsvis brukes.

Akkorden skal såvidt gjørlig omfatte alt forekommende arbeide, så ekstrahjelp undgås.

Ethvert Akkordlag gis ved akkordens overtagelse en akkordseddell eller akkordbok, som inneholder de bestemmelser der gjelder for akkorden.

For akkorder med forut bestemt beløp, skal den tillike inneholde en gjenpart av den for akkorden opgjorte beregning.

Opdages det ved sådanne akkorder — etterat akkorden er utsatt og påbegynt — feil i akkordberegningen, skal fornøden beriktigelse av akkordbeløpet finne sted, når feilen er til skade for akkordlaget.

For akkorder med enhetspriser anføres disse. Enhetsprisene gjelder kun hvad der ved akkordens utsettelse er forutsatt, ikke uberegnete arbeider (se ekstraarbeide).

De profiler som er lagt til grunn for akkordberegningen, skal etter begjæring av akkordlaget forevises.

Akkorder skal som regel ikke strekke sig utover 6 uker.

§ 7. Akkorders avbrytelse.

Når forandring i arbeidsplan eller andre tvingende omstendigheter krever arbeidets ophør for kortere eller lengere tid, når særskilt uhell inntreffer, eller når arbeidet utføres utilfredsstillende, har bestyreren rett til å avbryte og opheve akkorden mot forholdsvis betaling, idet det ved oppjøret tas hensyn såvel til det utførte som det gjenstående arbeide.

Sådan avbrytelse av akkorden med forholdsvis utlønning kan også kreves av akkordlaget når arbeidet innstilles for lengere tid.

§ 8. Ekstraarbeide.

Ved ekstraarbeide forstås arbeide som utføres av laget utenfor den utsatte akkord mens det er beskjeftiget med denne. Herunder inngår såfremt dette ikke er særskilt beregnet og opført på akkordseddelen arbeide med snerydning, ishugning, vannlensning, transport av redskap og materiell til og fra arbeidsstedet, hugning av sviller samt legning av skinnegang m. v.

Laget plikter på anleggsbestyrerens forlangende å utføre sådant arbeide mot særskilt betaling som etter omstendighetene tillegges akkordbeløpet ved oppjøret eller oppjøres særskilt.

Hvor ekstraarbeidet er av nogen større utstrekning, skal det om mulig utsettes tilleggsakkord.

Er arbeidet av mindre betydning, eller akkord ikke har kunnet utsettes, betales den timelønn hvormed akkorden utlønnes, forsåvidt det ikke på forhånd er avtalt en bestemt timelønn for arbeidet.

Hvor særskilt godtgjørelse skal ydes for ekstraarbeidet med uttagning av masser utenfor profilet som følge av «slepper» eller lignende (overfjell), ler- eller jordras o. s. v., skal såvidt mulig på forhånd fastsettes enhetspriser, som anføres i akkordboken eller på akkordseddelen.

Arbeidsskift av lengere varighet enn 1 time på grunn av maskinskade eller mangel på arbeidsmateriell godtgjøres for inntil et dagsverk med vanlig forskuddsbetaling, forsåvidt der ved anlegget ikke kan anvises annet arbeide.

§ 9. Overtids- og helligdagsarbeide.

Ved overtidsarbeide forstås arbeide som faller utenfor den for vedkommende arbeide fastsatte arbeidstid.

For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg.

For søn- og helligdagsarbeide betales 100 pct. tillegg. Som søn- og helligdagsarbeide regnes alt arbeide som utføres fra kl. 6 aften før en søn- og helligdag til neste dags eller — når to eller flere helligdager følger på hinannen — til den siste helligdags aften kl. 6.

Hvor det ved akkordens fastsettelse er bestemt at det skal arbeides med dobbelt skift, betales nattskift likt med dagskift.

Når man ved et igangværende akkordarbeide, som er forutsatt å skulle drives som dagskift, går over til dag- og nattskift, skal nattskiftet gis 25 pct. tillegg.

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time som akkorden uten hensyntagen til overtidstillegget går ut med.

Når det på forhånd er gitt at et overtidsarbeide eller helligdagsarbeide i større utstrekning må finne sted, kan dette etter avtale med akkordlaget iberegnes i akkorden, hvorom akkordboken eller akkordseddelen skal inneholde opplysning. I så tilfelle bortfaller det ovenfor nevnte tillegg.

§ 10. Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid er 48 timer pr. uke.

§ 11. Redskapshold.

Veivesenet skaffer de nødvendige redskaper m. v.

Ved arbeidet som utføres på akkord, betaler arbeiderne forbruksaker og spader med deres selvkostende på arbeidsstedet.

Den forringelse som de av anlegget utleverte stålredskaper har lidt ved benyttelsen godtgjøres etter vekt, likesom hvessing og reparasjoner av disse betales av laget, som også betaler de til disse redskaper hørende skafter.

Andre gjenstander som utleveres laget benyttes av dette uten slitningsgodtgjørelse.

Alt transportmateriell, såsom skinner, vogner, trillebører og planer, decauvillemateriell, kraner o. l. anskaffes av anlegget og benyttes av akkordlagene uten slitningsgodtgjørelse.

Redskaper m. v. og transportmateriell som er bortkommet eller bevislig har tatt skade ved skjødesløs behandling betales av laget.

Ved enhver akkord føres en materialbok, hvori ved utlevering innføres alle materialer og redskaper som akkordlaget mottar, hvad enten anskaffelsen skjer for veivesenets eller akkordlagets regning.

Ved opslag eller i materialboken skal meddeles opgave over de for anlegget fastsatte priser for redskapsmink, forbrukssaker og smedarbeide.

Snekkere og tømmermenn som holder sig selv med det almindeligste verkøi, godtgjøres herfor med minst 2 øre pr. time.

Ved særlig smussig arbeide, såsom tjærearbeide, holder anlegget vareklær. Ved fundamenteringsarbeide og lignende holder anlegget hvor dette er nødvendig vadestøvler.

§ 12. Formannspenger.

Formannspenger utbetales av anleggets midler utenom akkordbeløpet med minst 2 øre for hver time i akkorden, formannens og kjøretimer iberegnet.

Ved vanskelige mur- eller andre arbeider, som fordrer særegen kyndighet, kan dog formannspengene forhøies, hvilket også kan skje når en formann tildeles et lag av uøvede arbeidere.

§ 13. Akkorders oppgjør.

Efterat arbeidet er ferdig og godkjent, oppgjøres akkorden snarest, om mulig ved første lønning.

Ved måling for oppgjør av akkorder med enhetspriser skal akkordformannen og en mann av laget gis anledning til å være til stede.

Opstår meningsforskjell om mål eller masser uten at enighet opnåes ved forhandling, skal eftermåling snarest mulig finne sted.

Ved sådan eftermåling skal som regel en ingeniør og en opsynsmann tillikemed 2 mann av laget, hvoriblandt formannen, være til stede. Laget skaffer de fornødne håndlangere.

Et akkordlag kan ikke kreve eftermåling eller mulig feil ved et oppgjør rettet, hvis ikke forlangende herom fremsettes senest innen 6 virkedager efter at akkordsummen er utbetalt.

Et arbeidslag som slutter kan ikke forlange oppgjør før de utleverte redskaper og materialer er tilbakelevert i godkjent stand ved nærmeste materialbod eller mottatt av anlegget på et omforenet sted.

§ 14. Voldgift.

Hvor det i anledning av oppgjør opstår meningsforskjell, og denne ikke utjevnes ved forhandling (eftermåling m. v.), skal spørsmålet avgjøres av en voldgiftsrett sammensatt av et medlem for hver av partene. Blir voldgiftsmennene ikke enige velger de en opmann. Blir de heller ikke enig om opmann opnevner distriktets sorenskriver denne.

Omkostningene ved avsigelsen av voldgiftskjennelsen bæres med en halvdel av hver av partene, uansett til hvilken side kjennelsen går.

Voldgiftsrettens kjennelse er endelig og bindende for begge parter. Retten bestemmer selv hvor meget det skal erlegges som godtgjørelse til voldgiftsmennene.

§ 15. Utbetaling av lønninger.

Enhver arbeiders tilgodehavende betales på de bestemte lønningsdager — hver 14. dag. Oppgjør til akkordlaget utbetales til lagets formann og en av dets arbeidere, som begge kvitterer for mottagelsen.

Det blir laget egen sak å etterse akkordboken og påse at dets medlemmer får hvad de tilkommer, idet anleggets forpliktelse ophører ved den til formannen og arbeideren stedfunne betaling.

I tilfelle av formannens forfall, skjer utbetalingen til to av lagets medlemmer, som er bemyndiget til å motta lønningen.

§ 16. Henvendelser fra arbeiderne.

Har en arbeider noget å forebringe, henvender han sig herom til arbeidsbestyreren. Har flere arbeidere noget fellesanliggende å forebringe for bestyreren skal dette skje ved to av og blandt arbeiderne der til valgte menn.

§ 17. Tillitsmenn.

De organiserte arbeideres tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter i spørsmål av felles interesse. Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til arbeidsbestyreren eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.

Arbeidsbestyreren skal være underrettet om hvem der til enhver tid er arbeidernes tillitsmenn.

§ 18. Brakker.

Brakker skal ikke ha større belegg enn 4 mann i hvert rum. Hvert soverum skal inneholde et minimum luftrum av 10 kbm. pr. mann.

Det skal bare anvendes enkeltmannskøier og skal overkøier mest mulig undgås.

I hver brakke innredes de fornødne rum til opbevaring av mat og klær, samt kjøkken, spise-, vaske- og tørkerum.

Anlegget holder det nødvendige inventar samt lys, brenne og sengklær. Herfor betaler hver arbeider en leie av 20 øre pr. dag.

Sengklærne utleveres til hver mann og innleveres av vedkommende ved avgang, hvorefter de blir forsvarlig rengjort og desinfisert.

Anlegget bekoster også den almindelige hovedrengjøring.

Ved sommerbrakker kan det foretas lempninger i ovennevnte bestemmelser.

Hvor brakker ikke bygges og tjenlig hus ikke kan skaffes i rimelig nærhet av arbeidsplassen, bekoster anlegget hel eller delvis transport av arbeiderne til og fra arbeidsplassen.

På de arbeidsplasser hvor arbeiderne forlanger det og hvor det viser sig påkrevet, skal det være boder, hvor arbeiderne kan få opvarmet sin mat og innta sine måltider.

Bodene skal være lune og tette og være forsynt med kokeovn samt bord og benker av høvlede materialer.

Faste smier skal oppføres med tette vegger og tak.

§ 19. Godtgjørelse for skiftning av arbeidsplass.

Når en arbeider beordres fra et arbeidssted til et annet skal vedkommende ha vanlig timelønn i den tid som medgår til flytningen. Likeså er vedkommende berettiget til fri reise.

§ 20. Ferie.

1. Enhver arbeider som i ferieåret har en sammenlagt arbeidstid minst 600 timer ved Statens veiarbeidsdrift, tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn som beregnes etter arbeidstiden (utførte arbeidstimer + legitimert sykdomsfravær). I arbeidstiden medregnes også tjeneste som er anvendt ved offentlig veiarbeide for øvrig (bygdeveianlegg), men arbeidstid her kommer ikke i betraktning ved beregningen av den ferielønn som utredes av Statens anleggs og vedlikehold. Om ferielønn for arbeidstid ved fylkenes og herredenes veiarbeider treffes bestemmelse henholdsvis av fylket og vedkommende herreder. Er det til disse arbeider ydet statsbidrag, deltar Staten med sin kvotadel.
2. Et ferieår regnes fra 1 april til 30 mars neste år.
3. Lønnen for ferietiden beregnes for almindelige veiarbeidere etter det for hovedveianlegg i vedkommende distrikt gjeldende forskudd med tillegg av 40 pct. av dette, multiplisert med 5 pct. av det av hver enkelt arbeider utførte antall arbeidstimer i ferieåret.

For spesialarbeidere beregnes ferielønn etter den for vedkommende person fastsatte timelønn ganger 5 pct. av antall arbeidstimer.

4. Tidspunktet for ferien bestemmes av arbeidsbestyreren etter samråd med vedkommende arbeider.
Ferien skal kunne anordnes som fellesferie for en del eller samtlige arbeidere ved et anlegg.
5. Blir nogen arbeider opsagt, eller han slutter etter eget ønske før han benytter en optjent ferie, tilkommer han den til hans arbeidstid svarende ferielønn.
6. Fravær fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom medregnes i arbeidstiden, dog ikke utover en samlet tid av 12 uker i ferieåret.
7. Lønn for feriedagene utbetales ved feriens begynnelse, og ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrummet 15 mai til 15 september.
8. Lønn for feriedagene utbetales ikke med mindre vedkommende arbeider virkelig tar ferie fra offentlige anlegg.
9. Ferielønn utbetales ikke under streik eller lockout.

§ 21. Tvisters behandling.

I tilfelle av at det oppstår tvist mellom arbeidsbestyreren og en eller flere arbeidere om forståelsen av reglementets bestemmelser eller om krav som grunner sig på dette, skal det optas forhandlinger mellom

overingeniøren eller den han dertil bemyndiger og arbeidernes tillitsmenn om tvistens løsning. Dersom enighet ikke opnåes, skal spørsmålet innbringes til fortsatte forhandlinger mellom veidirektøren og den hovedorganisasjon angjeldende arbeider eller arbeidere er tilsluttet. Opnåes heller ikke enighet ved disse forhandlinger, kan hver av partene innbringe tvisten til løsning ved voldgift av Arbeidsretten.

Den av voldgiftsretten (Arbeidsretten) truffne ordning er endelig og bindende for begge parter.

§ 22. De reglementsmessige bestemmelsers ikrafttreden.

- a) Reglementets almindelige bestemmelser angående arbeidsordningen ved Statens veiarbeidsdrift trer i kraft straks etter at det er akseptert av Arbeidsdepartementet.
- b) Reglementets § 20, feriebestemmelsene, trer — forsåvidt angår optjeningstiden til ferie — i kraft samtidig.

Ved utregningen av optjeningstid og ferielønn for 1936 gjøres de i nærværende reglement fastsatte regler gjeldende med tilbakevirkende kraft fra 1 april 1935.

Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser for Statens veiarbeidere.

I.

Forskuddslønn i akkord.

Det almindelige anleggsarbeide forutsettes utført på akkord og akkordprisen fastsettes i overensstemmelse med § 6 i de reglementsmessige bestemmelser og forutsettes å gi et tillegg til den fastsatte forskuddslønn i overensstemmelse med de beregninger og opgaver som foreligger fra Veidirektoratet pr. time.

Østfold fylke	kr. 0.75	Rogaland fylke	« 0.66
Akershus fylke	« 0.76	Hordaland fylke	kr. 0.66
Hedmark fylke	« 0.66	Sogn og Fjordane fylke	« 0.66
Opland fylke	« 0.66	Møre og Romsdal fylke..	« 0.66
Buskerud fylke	« 0.66	Sør-Trøndelag fylke ...	« 0.71
Vestfold fylke	kr. 0.76	Nord-Trøndelag fylke ..	kr. 0.71
Telemark fylke	« 0.66	Nordland fylke	« 0.66
Aust-Agder fylke	« 0.66	Troms fylke	« 0.66
Vest-Agder fylke	« 0.66	Finnmark fylke	« 0.66

II.

Timelønn ved anlegg.

Almindelige arbeidere 20 øre over de foran under I. nevnte forskuddssatser.

Spesialarbeidere 30 øre over de foran under I. nevnte forskuddssatser.

III.

Vedlikehold.

Veivoktere minimum 20 øre over de foran under I. nevnte forskuddssatser.

Almindelige arbeidere 20 øre over de foran under I. nevnte forskuddssatser.

Smeder og formenn 30 øre over de foran under I. nevnte forskuddssatser.

Chauffører og maskinførere 1.15, 1.20 og 1.25 pr. time.

Lønningene for leiet bil samt hest og mann forhøies med 9 øre pr. time.

Høifjellstillegg 10 øre pr. time.

Arbeide med legging av faste veidekker lønnes som for fagarbeidere bestemt.

Arbeidere som beordres til arbeide så langt utenfor sitt almindelige arbeidssted at de må overnatte utenfor hjemstedet gis et diéttillegg av minst kr. 2.00 pr. døgn.

Veivoktere som bruker sykkel i tjenesten tilståes en cykkelgodtgjørelse av kr. 5.00 pr. måned. Dog ikke over 40 kroner pr. år.

Veivokteres minste årlige tjenestetid skal ikke være under 1 000 timer pr. år.

De arbeidere som har høiere lønn enn de foran nevnte satser betinger, skal bibeholde sin nuværende lønn.

De fastsatte lønnsbestemmelser trer i kraft fra den tid Stortingets godkjennelse foreligger.

Oslo, den 17 desember 1935.

Andr. Claussen.

Sandtak.*Overenskomst*

mellem Norsk Arbeidsgiverforening og Skedsmo Sandforretning på den ene side og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund og Skedsmo Arbeidsmandsforening på den annen side.

(Behandlet på forbundets Landsmøte 1935 i forbindelse med den muntlige beretning.)

§ 1.

Arbeidsgiveren forplikter sig til ikke å ansette nogen arbeider på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er fastsatt.

§ 2.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 arbeidstimer pr. uke.

§ 3.

Lønninger.

Timelønn kr. 1.25 pr. time.

§ 4.

For arbeidere under 19 år og for arbeidere, hvis arbeidsevne på grunn av alderdom, sykdom eller vanførhet er nedsatt, fastsettes lønnen etter avtale mellom bedriftens leder og vedkommende arbeider. Hvis arbeideren mener at hans lønn settes for lavt, skal der konfereres med en av arbeidernes tillitsmenn.

§ 5.

Akkordarbeide.

Akkordarbeide anvendes i den utstrekning som selskapet finner tjenlig.

Akkordprisene fastsettes gjennom fri forhandling mellom arbeidsgiveren og akkordlaget.

Akkordprisen skal fastsettes før arbeidet påbegynnes med mindre begge parter er enige om å utsette hermed nogen tid.

Opnåes ikke enighet om prisen med nogen arbeider, og arbeidsgiveren allikevel ønsker arbeidet utført, betales etter gjeldende timelønn.

§ 6.

Overtidsarbeide.

Overtidsarbeide, som skal innskrenkes til det minst mulige, betales med følgende tilleggsprocenter:

Arbeide i de fem første virkedager i uken betales med 25 pct. for de 2 første arbeidstimer og forøvrig med 50 pct.

Arbeide på lørdager og dager før helligdager etter den ordinære arbeidstid, og arbeide på søn- og helligdager inntil siste helligdagsaften kl. 10 betales med 100 pct.

§ 7.

Ferie.

a) Enhver arbeider, som har vært ansatt i bedriftens tjeneste i et sammenhengende tidsrum av 6 måneder, har rett til en sammenhengende ferie på 10 arbeidsdager. At bedriften i nevnte tidsrum har gått med innskrenket arbeidstid, medfører ikke innskrenkning i arbeiderens rett til ferie. Arbeideren må godtgjøre at han ikke i kalenderåret har hatt ferie.

b) Ferien skal gis som sommerferie i tidsrummet 15 mai—15 september, da ferietiden er ute. Er bedriftsmessige eller andre hensyn til hinder herfor, blir tidsrummet å fastsette ved særskilt overens-

komst. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger bedriftens leder.

- c) I ferien skal arbeideren ha en godtgjørelse som svarer til hans personlige timelønn for 10 arbeidsdager. Feriegodtgjørelsen utbetales dagen før ferien begynner.
- d) Hvis en arbeider deltar i en felles ferie før han har vært 6 måneder i bedriftens tjeneste, tilkommer der ham feriegodtgjørelse på 6-månedersdagen for hans tiltredelse ved bedriften, beregnet på foranstående grunnlag. Blir en arbeider sagt op til fratredelse 15 mai eller senere i året, men før han har fått adgang til å benytte en optjent ferie, tilkommer der ham feriegodtgjørelse.
- e) Den sammenhengende effektive tjenestetid skal ikke betraktes som avbrutt ved arbeidsstans som skyldes:
1. Lockout eller streik, som er besluttet eller på forhånd godkjent henholdsvis av Norsk Arbeidsgiverforening eller Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.
  2. En midlertidig arbeidsstans på grunn av bedriftsmessige årsaker.
  3. Ordinær militærtjeneste, som ikke strekker sig utover rekruttskolen og en regimentsamling.
  4. Legitimert sykdomsforfall, dog ikke utover 3 måneder.

§ 8.

Nye maskiner.

I tilfelle anskaffelse av nye maskiner eller innførelse av nye arbeidsmetoder nødvendiggjør en forandring i de tidligere fastsatte lønninger, skal der herom forhandles med arbeidernes tillitsmenn. Hvis ikke enighet oppnåes, henvises saken til forhandling mellom hovedorganisasjonene, eventuelt voldgift. Voldgiftsretten skal bestå av 3 medlemmer. Partene velger hver en representant. Blir disse ikke enige om oppmannen, oppnevnes denne av Riksmeglingsmannen.

§ 9.

Tillitsmenn.

- a) De tillitsmenn, som er valgt av arbeiderne, anerkjennes som representanter og talsmenn for de organiserte arbeidere.
- Disse tillitsmenn blir å velge blandt de anerkjent dyktige arbeidere, som såvidt gjørlig har arbeidet de to siste år ved bedriften. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles arbeidsgiveren.
- b) Tillitsmennene er forpliktet til såvel overfor sin organisasjon som overfor arbeidsgiveren å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.
- c) Tillitsmennene skal, når de har noget å fremføre, som sådanne henvende sig direkte til bedriftens bestyrer eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.
- d) De arbeidere, som er valgt til tillitsmenn, inntar forøvrig ingen særstilling innen bedriften, dog forutsettes at tillitsmenn ikke avskjediges med mindre saklige grunner herfor er til stede.

- e) Avtaler mellom arbeiderne vedrørende arbeidet eller andre forhold som angår bedriften er uten vedkommende forbunds godkjennelse virkningsløse.

§ 10.

Attester.

Når en arbeider forlater en bedrift, enten det skjer etter eget ønske eller han blir opsagt, uansett av hvilken grunn, skal der gis ham en bevidnelse for hvor lenge han har arbeidet på stedet.

Bevidnelsen skal kun inneholde:

1. Navn, fødselsår og dato.
2. Når begynt i bedriften.
3. Når sluttet (uten anførelse av årsak).
4. Fag.
5. Timelønn, da han forlot sitt arbeide.
6. Tiden for siste ferie eller feriegodtgjørelse.

§ 11.

Twisters behandling.

Enhver tvist mellom bedriften og dens arbeidere, som omfattes av denne overenskomst, skal først søkes bilagt ved forhandling mellom vedkommende bedrifts leder og arbeidere, de sistnevnte ved sine tillitsmenn.

Hvis enighet ikke oppnåes, eller hvis det gjelder en tvist mellom organisasjonene, skal forhandling optas mellom vedkommende forbund og Norsk Arbeidsgiverforening eller de underorganisasjoner disse dertil bemyndiger. Forhandlingsmøte skal avholdes senest 8 dager etterat skriftlig krav herom er fremkommet fra en av partene.

Tvist, som angår denne overenskomst, kan ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for Arbeidsretten.

Foranstående bestemmelser innskrenker ikke bedriftens eller arbeidernes rett til uten forutgående forhandling å delta i en arbeidsstans som er besluttet eller godkjent av Norsk Arbeidsgiverforening eller Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

§ 12.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft fra vedtagelsen og er gjeldende til 1 oktober 1936 og videre 1 år ad gangen, hvis den ikke av en av partene skriftlig opsies med 2 — to — måneders forutgående varsel.

Protokolltilførsel 1.

For borttagning av matjord betales en akkordpris av kr. 1.00 pr. m².

Protokolltilførsel 2.

Partene er enige om, at for det tilfelle der senere blir vedtatt en hovedtariffavtale mellom de 2 hovedorganisasjoner, skal denne også gjøres gjeldende for Skedsmo Sandforretning.

Oslo 16 januar 1935.

Norsk Arbeidsgiverforening,
Finn Dahl.

Norsk Arbeidsmandsforbund,
Chr. Henriksen.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon,
sekretariatet,
O. Hindahl.

Overenskomsten omfatter 12 arbeidere.

Overenskomst

mellem H. Mangschau & Co. på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkårene ved Skøyen Sandtak.

(Behandlet på forbundets landsmøte 1935 i forbindelse med den muntlige beretning.)

§ 1.

Arbeidstiden.

Den ordinære arbeidstid er 48 timer pr. uke. Arbeidstidens fordeling fastsettes således at den ordinære arbeidstid slutter de første 5 dager i uken kl. 5 (17) ettermiddag. Lørdager samt dagen før helligdager kl. 1 (13) ettermiddag.

§ 2.

Timelønn og minstelønn.

Timelønnen og minstelønn i akkord fastsettes til kr. 1.40 pr. time.

§ 3.

Akkordarbeide.

- a) Akkordarbeide kan anvendes i den utstrekning vedkommende arbeider og bedriften blir enig om.
- b) Akkordprisen fastsettes etter fri forhandling mellom arbeidslaget og arbeidsbestyreren (bedriften). Opnåes ikke enighet om akkordprisen blir arbeidet å utføre på timelønn. For akkordarbeide så vel som arbeide på timelønn, utbetales oppgjør hver uke på lønningsdagen.

§ 4.

Ammunisjon og redskapshold.

Arbeiderne erholder fri redskap og øvrig materiell som er nødvendig til arbeidets utførelse samt fri ammunisjon. Ved anvendelse av akkordarbeide betales ammunisjon av laget etter den pris som den koster bedriften.

§ 5.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser.
- b) Ferien gis som sommerferie i tidsrummet 15 mai til 15 september.
- c) Feriegodtgjørelsen beregnes med 4.5 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid optjente lønn, som utbetales ham ved feriens begynnelse.
- d) Feriegodtgjørelsen for vedkommende arbeider beregnes fra tiltredelsesdagen.

§ 6.

Utbetaling av lønninger.

Med fornøden regulering av hensyn til fridager og helligdager som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver lørdag ved arbeidets slutt.

Når en arbeider slutter eller blir opsagt, utlønnes han helt ved avgangen, heri innbefattet mulig optjent ferie.

§ 7.

Overtidsarbeide.

Ved overtidsarbeide forståes arbeide, som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg de første virkedager i uken. Arbeide på søn- og helligdager betales med 100 pct.

§ 8.

Spiseboder.

På de arbeidssteder hvor arbeiderne ikke kan rekke hjem til måltidene, skal være boder, hvor arbeiderne kan få opvarmet sin mat og innta sine måltider.

§ 9.

- a) Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter.
- b) Opsies en eller flere arbeidere og det kan forutsettes at det ikke foreligger gyldig grunn for opsigelsen, skal det straks optas forhandlinger med foreningen om saken.
- c) Ingen arbeider kan inntas i arbeide på ringere betingelser enn hvad denne overenskomst bestemmer.
- d) Denne overenskomst innskrenker ikke arbeidernes rett til å delta i en streik som er besluttet eller godkjent av Norsk Arbeidsmandsforbund.

§ 10.

Denne overenskomst trer i kraft den 1 april 1935 og er gjeldende til 1 april 1936, videre et år ad gangen hvis den ikke av en av partene er opsagt med en måneds forutgående varsel (innen 1 mars).

Oslo, 28 mars 1935.

Hans Mangschau.

Norsk Arbeidsmandsforbund

Johs. M. P. Ødegård.

Hans Røste.

Overenskomsten omfatter 5 arbeidere.

Overenskomst

mellem P. N. Mjøseng på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkårene ved Grorud Sandtak.

(Behandlet på forbundets landsmøte 1935 i forbindelse med den muntlige beretning.)

§ 1.

Arbeidstiden.

Den ordinære arbeidstid er 48 timer pr. uke. Arbeidstidens fordeling fastsettes således at den ordinære arbeidstid slutter de første 5 dager i uken kl. 5 (17) ettermiddag. Lørdager samt dagen før helligdager kl. 1 (13) ettermiddag.

§ 2.

Timelønn og minstelønn.

Timelønnen og minstelønnen i akkord fastsettes til kr. 1.40 pr. time.

§ 3.

Akkordarbeide.

- a) Akkordarbeide kan anvendes i den utstrekning vedkommende arbeider og bedriften blir enig om.
- b) Akkordprisen fastsettes etter fri forhandling mellom arbeidslaget og arbeidsbestyreren (bedriften). Opnåes ikke enighet om akkordprisen blir arbeidet å utføre på timelønn. For akkordarbeide så vel som arbeide på timelønn, utbetales oppgjør hver uke på lønningsdagen.

§ 4.

Ammunisjon og redskapshold.

Arbeiderne erholder fri redskap og øvrig materiell som er nødvendig til arbeidets utførelse samt fri ammunisjon. Ved anvendelse av akkordarbeide betales ammunisjon av laget etter den pris som den koster bedriften.

§ 5.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser:
- b) Ferien gis som sommerferie i tidsrummet 15 mai til 15 september.
- c) Feriegodtgjørelsen beregnes med 4.5 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid optjente lønn, som utbetales ham ved feriens begynnelse.
- d) Feriegodtgjørelsen for vedkommende arbeider beregnes fra tiltreldesdagen.

§ 6.

Utbetaling av lønninger.

Med fornøden regulering av hensyn til fridager og helligdager som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver lørdag ved arbeidets slutt.

Når en arbeider slutter eller blir opsagt, utlønnes han helt ved avgangen, heri innbefattet mulig optjent ferie.

§ 7.

Overtidsarbeide.

Ved overtidarbeide forstås arbeide, som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg de første virkedager i uken. Arbeide på søn- og helligdager betales med 100 pct.

§ 8.

Spiseboder.

På de arbeidssteder hvor arbeiderne ikke kan rekke hjem til måltidende, skal være boder, hvor arbeiderne kan få opvarmet sin mat og innta sine måltider.

§ 9.

- a) Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter.
- b) Opsies en eller flere arbeidere og det kan forutsettes at det ikke foreligger gyldig grunn for opsigelsen, skal det straks optas forhandlinger med foreningen om saken.
- c) Ingen arbeider kan inntas i arbeide på ringere betingelser enn hvad denne overenskomst bestemmer.
- d) Denne overenskomst innskrenker ikke arbeidernes rett til å delta i en streik som er besluttet eller godkjent av Norsk Arbeidsmandsforbund.

§ 10.

Denne overenskomst trer i kraft den 15 juli 1935 og er gjeldende til

15 juli 1936, videre ett år ad gangen hvis den ikke av en av partene er opsagt med en måneds forutgående varsel (innen 15 juni).

Oslo den 20 juli 1935.

P. N. Mjøseng,
Gjelleråsen, pr. Grorud.

Norsk Arbeidsmandsforbund

Johs. M. P. Ødegård.

Hans Røste.

Bedriften beskjeftiger 3 mann.

Overenskomst

mellem Edvard Sethern på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkårene ved Revstad Sandtak.

(Behandlet på forbundets landsmøte 1935 i forbindelse med den muntlige beretning.)

§ 1.

Arbeidstiden.

Den ordinære arbeidstid er 48 timer pr. uke. Arbeidstidens fordeling fastsettes således at den ordinære arbeidstid slutter de første 5 dager i uken kl. 5 (17) ettermiddag. Lørdager samt dagen før helligdager kl. 1 (13) ettermiddag.

§ 2.

Timelønn og minstelønn.

Timelønningen og minstelønn i akkord fastsettes til kr. 1.40 pr. time.

§ 3.

Akkordarbeide.

- a) Akkordarbeide kan anvendes i den utstrekning vedkommende arbeider og bedriften blir enig om.
- b) Akkordprisen fastsettes etter fri forhandling mellom arbeidslaget og arbeidsbestyreren (bedriften). Opnåes ikke enighet om akkordprisen blir arbeidet å utføre på timelønn. For akkordarbeide så vel som arbeide på timelønn, utbetales oppgjør hver uke på lønningdagen.

§ 4.

Ammunisjon og redskapsbehov.

Arbeiderne erholder fri redskap og øvrig materiell som er nødvendig til arbeidets utførelse samt fri ammunisjon. Ved anvendelse av akkordarbeide betales ammunisjon av laget etter den pris som den koster bedriften.

§ 5.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser:
- b) Ferien gis som sommerferie i tidsrummet 15 mai til 15 september.
- c) Feriegodtgjørelsen beregnes med 4.5 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid optjente lønn, som utbetales ham ved feriens begynnelse.
- d) Feriegodtgjørelsen for vedkommende arbeider beregnes fra tiltretdelsedagen.

§ 6.

Utbetaling av lønninger.

Med fornøden regulering av hensyn til fridager og helligdager som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver lørdag ved arbeidets slutt.

Når en arbeider slutter eller blir opsagt, utlønnes han helt ved avgangen, heri innbefattet mulig optjent ferie.

§ 7.

Overtidsarbeide.

Ved overtidarbeide forstås arbeide, som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg de første virkedager i uken. Arbeide på søn- og helligdager betales med 100 pct.

§ 8.

Spiseboder.

På de arbeidssteder hvor arbeiderne ikke kan rekke hjem til måltidene, skal være boder, hvor arbeiderne kan få oppvarmet sin mat og innta sine måltider.

§ 9.

- a) Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter.
- b) Opsies en eller flere arbeidere og det kan forutsettes at det ikke foreligger gyldig grunn for opsigelsen, skal der straks optas forhandlinger med foreningen om saken.
- c) Ingen arbeider kan inntas i arbeide på ringere betingelser enn hvad denne overenskomst bestemmer.
- d) Denne overenskomst innskrenker ikke arbeidernes rett til å delta i en streik som er besluttet eller godkjent av Norsk Arbeidsmandsforbund.

§ 10.

Denne overenskomst trer i kraft den 1 mai 1935 og er gjeldende til

1 mai 1936, videre et år ad gangen hvis den ikke av en av partene er opsagt med en måneds forutgående varsel (innen 1 april).

Oslo den 2 mai 1935.

Norsk Arbeidsmandsforbund

Chr. Henriksen.

Hans Røste.

Refstad Sandtak

Edvart Sæthern.

Bedriften beskjeftiger 9 mann.

Pukkverk.

Overenskomst

mellem Tormod Øye på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkårene ved Flaen Pukkverk.

(Behandlet på forbundets landsmøte 1935 i forbindelse med den muntlige beretning.)

§ 1.

Arbeidstiden.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Arbeidstimenes fordeling fastsettes således, at den ordinære arbeidstid slutter kl. 4.30 de første 5 dager i uken. Lørdag samt dagen før helligdager slutter den ordinære arbeidstid kl. 1 (13).

§ 2.

Timelønn og minstelønn i akkord.

Timelønningen fastsettes til kr. 1.40 pr. time. Denne timelønn gjelder også som forskuddsbetaling og minstelønn i akkord.

§ 3.

Akkordarbeide.

- a) Akkordarbeide kan anvendes i den utstrekning vedkommende arbeider og bedriften blir enig om.
- b) Akkordprisen pr. hektoliter pukk og singels fastsettes etter fri forhandling mellom arbeidslaget og bedriften (arbeidsbestyreren). Opnåes ikke enighet om akkordprisen blir arbeidet å utføre på timelønn.
- c) Arbeidsstans på grunn av maskinskade eller mangel på redskaper som varer inntil 4 timer, og forsåvidt der ikke blir anvist annet arbeide, betales etter den gjeldende timelønn.

§ 4.

Ammunisjon og redskapshold.

Arbeiderne erholder fri redskap og øvrig materiell, som er nødvendig til arbeidets utførelse samt fri ammunisjon. Ved anvendelse av akkordarbeide betales ammunisjon av laget etter den pris, som den koster bedriften.

§ 5.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser:
- b) Feriegodtgjørelsen beregnes med et tillegg av 5 pct. av den i overenskomsten fastsatte timelønn kr. 1.40 pr. time. Ferieåret regnes fra 15 mai det ene år til 15 mai det annet år.
- c) Feriegodtgjørelsen beregnes fra tiltredelsesdagen i ferieåret og utbetales ved feriens begynnelse.
- d) Ferien gis som sammenhengende sommerferie i tidsrummet 15 mai 15 september.
- e) Blir en arbeider opsagt av bedriften eller slutter etter eget ønske, utbetales den ham tilkommende ferielønn ved avgangen.

§ 6.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Ved overtidsarbeide forstås arbeide som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg de første virkedager i uken. Det betales for en time, selv om arbeidet varer kortere.

For arbeide, som utføres etter den ordinære arbeidstids slutt dagen før søn- eller helligdager samt på søn- og helligdager, betales 100 pct. tillegg til den til enhver tid gjeldende timelønn.

Ordinært arbeide som faller mellom kl. 6 (18) aften og 6 morgen regnes som *nattarbeide*, dog således at hvor der arbeides med dobbelt skift, regnes alltid det ene som nattskift. Hvor ordinært nattarbeide kommer til anvendelse, betales dette med minst 25 pct. tillegg, uansett enten nattskift anordnes ved akkordarbeide eller timelønn.

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av en akkordfortjeneste pr. time som akkorden, uten hensyntagen til overtidstillegget, går ut med.

§ 7.

Spisebod.

Ved pukkverket anordnes med spisebod, hvor arbeiderne kan få oppvarmet sin mat og innta sine måltider. Rengjøring og oppvarming av spiseboden bekostes av vedkommende arbeidsgiver.

§ 8.

Utbetaling av lønninger.

Med fornødent hensyn til helligdager og fridager, som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver lørdag. Både akkord- og time-

lønnede arbeidere gis skriftlig oppgjør. Når en arbeider slutter eller blir opsagt, utlønnes han helt ved avgangen.

§ 9.

Tillitsmenn m. v.

- a) Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter.
- b) Opsies en eller flere arbeidere og det kan forutsettes at det ikke foreligger gyldig grunn for opsigelsen, skal der straks optas forhandlinger med foreningen om saken.
- c) Ingen arbeider kan inntas i arbeide på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er bestemt.
- d) Denne overenskomst innskrenker ikke arbeidernes rett til å delta i en streik som er besluttet eller godkjent av foreningen og Norsk Arbeidsmandsforbund.

§ 10.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft 1 oktober 1935 og gjelder til 1 oktober 1936, videre ett år ad gangen hvis den ikke av en av partene opsies med en måneds forutgående varsel.

Oslo den 1 oktober 1935.

Norsk Arbeidsmandsforbund
Johs. M. P. Ødegård.
Hans Røste.

Flaen Pukkverk
Tormod Øye.

Overenskomst

mellem Fjeldhus Pukkverk på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkårene.

(Behandlet på forbundets landsmøte 1935 i forbindelse med den muntlige beretning.)

§ 1.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Arbeidstimenes fordeling fastsettes således at den ordinære arbeidstid slutter kl. 5 (17) de første 5 dager i uken. Lørdag samt dager før helligdager slutter den ordinære arbeidstid kl. 1 (13).

§ 2.

Timelønn og minstelønn i akkord.

Timelønn kr. 1.40 pr. time.

Denne timelønn gjelder også som minstelønn i akkord.

§ 3.

Akkordarbeide og maskinskade.

- a) Akkordarbeide kan anvendes i den utstrekning vedkommende arbeider og bedriften blir enig om.
- b) Akkordprisen fastsettes etter fri forhandling mellom arbeidslaget og arbeidsbestyreren. Opnåes ikke enighet om akkordprisen blir arbeidet å utføre på timelønn.
- c) Under arbeidsstans som skyldes maskinskade eller mangel på arbeidsmateriell forsåvidt der ikke kan anvises annet arbeide, skal vedkommende arbeider betales timelønnen for den tid arbeidsstansen varer, dog ikke utover 4 timer.

§ 4.

Ammunisjon og redskapshold.

Arbeidere erholder fri redskap og øvrig materiell som er nødvendig til arbeidets utførelse, samt fri ammunisjon. Ved anvendelse av akkordarbeide betales ammunisjon av laget etter den pris som den koster bedriften.

§ 5.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser:
- b) Feriegodtgjørelsen beregnes med et tillegg av 5 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid optjente lønn i ferieåret som regnes fra 15 mai det ene år til 15 mai det annet år.
- c) Feriegodtgjørelsen beregnes fra tiltredelsesdagen i ferieåret uansett tjenestetidens varighet og utbetales ved feriens begynnelse.
- d) Ferien gis som sammenhengende sommerferie i tidsrummet 15 mai — 15 september.
- e) Blir en arbeider opsagt av bedriften eller slutter etter eget ønske, utbetales det ham tilkommende ferielønn ved avgangen.

§ 6.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Ved overtidsarbeide forstås arbeide som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg de første 5 virkedager i uken. Det betales minst for en time selv om arbeidet varer kortere.

For arbeide som utføres etter den ordinære arbeidstids slutt dagen før søn- eller helligdager samt på søn- og helligdager, betales 100 pct. tillegg til den til enhver tid gjeldende timelønn.

Ordinært arbeide som faller mellom kl. 6 (18) aften og 6 morgen regnes som *nattarbeide*, dog således at hvor det arbeides med dobbelt

skift regnes alltid det ene som nattskift. Hvor ordinært nattarbeide kommer til anvendelse betales dette med minst 25 pct. tillegg uansett enten nattskift anordnes ved akkordarbeide eller timelønn.

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av en akkordfortjeneste pr. time som akkorden uten hensyntagen til overtidstillegget går ut med.

§ 7.

Spisebod.

Ved pukkverket anordnes med spisebod hvor arbeiderne kan få varmet sin mat og innta sine måltider. Rengjøring og varming av spiseboden bekostes av vedkommende arbeidsgiver.

§ 8.

Utbetaling av lønninger.

Med fornøden hensyntagen til helligdager og fridager som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver fredag. Både akkord og timelønnede arbeidere gis skriftlig oppgjør. Når en arbeider slutter eller blir opsagt, utlønnes han helt ved avgangen.

§ 9.

- a) Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter.
- b) Opsies en eller flere arbeidere og det kan forutsettes at det ikke foreligger gyldig grunn for opsigelsen, skal det straks optas forhandling med foreningen om saken.
- c) Ingen arbeider kan inntas i arbeide på ringere betingelser enn hvad det i denne overenskomst er bestemt.
- d) Denne overenskomst innskrenker ikke arbeidernes rett til å delta i en streik som er besluttet eller godkjent av foreningen eller av Norsk Arbeidsmandsforbund.

§ 10.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft den 8 juli 1935 og gjelder til 8 juli 1936 med en gjensidig opsigelsesfrist av en måned. Blir den ikke opsagt av nogen av partene gjelder den ytterligere ett år ad gangen.

Fjeldhus den 7 juli 1935.

Johan Olafson.   Martin Hansen.

Norsk Arbeidsmandsforbund

Johs. M. P. Ødegård.

Hans Røste.

Overenskomst

mellem Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening på den ene side og Grorud Pukkverk på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkårene ved denne bedrift.

(Behandlet på forbundets landsmøte 1935 i forbindelse med den muntlige beretning.)

§ 1.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Arbeidstimenes fordeling fastsettes således, at den ordinære arbeidstid slutter kl. 5 (17) de første 5 dager i uken. Lørdag samt dager før helligdager slutter den ordinære arbeidstid kl. 1 (13).

§ 2.

Timelønn og minstelønn i akkord.

Timelønn kr. 1.40 pr. time.

Denne timelønn gjelder også som minstelønn i akkord.

§ 3.

Akkordarbeide og maskinskade.

- a) Akkordarbeide kan anvendes i den utstrekning vedkommende arbeider og bedriften blir enig om.
- b) Akkordprisen fastsettes etter fri forhandling mellom arbeidslaget og arbeidsbestyreren. Opnåes ikke enighet om akkordprisen blir arbeidet å utføre på timelønn.
- c) Under arbeidsstans som skyldes maskinskade eller mangel på arbeidsmaterieell forsåvidt der ikke kan anvises annet arbeide, skal vedkommende arbeider betales timelønningen for den tid arbeidsstansen varer, dog ikke utover 4 timer.

§ 4.

Ammunisjon og redskapshold.

Arbeiderne erholder fri redskap og øvrig materieell, som er nødvendig til arbeidets utførelse samt fri ammunisjon. Ved anvendelse av akkordarbeide betales ammunisjon av laget etter den pris som den koster bedriften.

§ 5.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser:
- b) Feriegodtgjørelsen beregnes med et tillegg av 5 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid optjente lønn i ferieåret som regnes fra 15 mai det ene år til 15 mai det annet år.

- c) Feriegodtgjørelsen beregnes fra tiltredelsesdagen i ferieåret uansett tjenestetidens varighet og utbetales ved feriens begynnelse.
- d) Ferien gis som sammenhengende sommerferie i tidsrummet 15 mai—15 september.
- e) Blir en arbeider opsagt av bedriften eller slutter etter eget ønske, utbetales det ham tilkommende ferielønn ved avgangen.

§ 6.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Ved overtidarbeide forstås arbeide, som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg de første 5 virkedager i uken. Det betales minst for en time selv om arbeidet varer kortere.

For arbeide som utføres etter den ordinære arbeidstids slutt dagen før søn- og helligdager samt på søn- og helligdager, betales 100 pct. tillegg til den til enhver tid gjeldende timelønn.

Ordinært arbeide, som faller mellom kl. 6 (18) aften og 6 morgen regnes som *nattarbeide*, dog således at hvor det arbeides med dobbelt skift regnes alltid det ene som nattskift. Hvor ordinært nattarbeide kommer til anvendelse betales dette med minst 25 pct. tillegg uansett enten nattskift anordnes ved akkordarbeide eller timelønn.

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av en akkordfortjeneste pr. time som akkorden uten hensyntagen til overtidstillegget går ut med.

§ 7.

Spisebod.

Ved pukkverket anordnes med spisebod, hvor arbeiderne kan få varmet sin mat og innta sine måltider. Rengjøring og varmning av spiseboden bekostes av vedkommende arbeidsgiver.

§ 8.

Utbetaling av lønninger.

Med fornøden hensyntagen til helligdager og fridager, som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver fredag. Både akkord- og time-lønnede arbeidere gis skriftlig oppgjør. Når en arbeider slutter eller blir opsagt utlønnes han helt ved avgangen.

§ 9.

- a) Arbeidernes tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter.
- b) Opsies en eller flere arbeidere og det kan forutsettes at det ikke foreligger gyldig grunn for opsigelsen, skal det straks optas forhandlinger med foreningen om saken.
- c) Ingen arbeider kan inntas i arbeide på ringere betingelser enn hvad det i denne overenskomst er bestemt.

- d) Denne overenskomst innskrenker ikke arbeidernes rett til å delta i en streik som er besluttet eller godkjent av foreningen eller av Norsk Arbeidsmandsforbund.

§ 10.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft den 15 februar 1935 og gjelder til 1 mars 1936 med en gjensidig opsigelsesfrist av en måned. Blir den ikke opsagt av nogen av partene gjelder den ytterligere et år ad gangen.

Grorud den 16 februar 1935.

For Grorud Pukkverk
Martin Løken.

Hans Røste.

Lønnsbevegelser avsluttet 1935.

Løpe-nr.	Bedrift	Ant. ar-beidere		Tidligere lønn- og dyr-tidstillegg			Opnådd lønn- og dyr-tidstillegg			Arb.t. pr. u.		Tillegg for over-natt- og hel.d.arb.		Ferie i dage		Blev overenskomst opprettet?	Var det overenskomst før?	Var det arbeidsstans?	
		I alt	Derav med-lønner	Pr. time	Pr. dag	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. dag	Minstelønn i akkord	Tidligere	Opnådd	Tidligere	Opnådd	Tidligere	Opnådd				
I. Bergverksindustri.																			
1	Foldals Verk	360	276	0.66-0.92			0.66-0.92			48	48	25-50-100	25-50-100	8	9	ja	janei		
2	Fosdalen																		
3	Killingdal grube																		
4	A/S Stordø Kisgruber																		
5	A/S Sulitjelma Gruber																		
6	A/S Bjørkaasen Gruber																		
7	Dunderland Iron Ore Ltd.	2244	1846		0.45-0.70-0.77-0.86		0.45-0.70-0.77-0.86			48	48	25-50-100	25-50-100	8	9	ja	janei		
8	Raff.verket A/S, grube- og hytteanlegg																		
9	A/S Knaben Molybden gr.																		
10	Bergv. selskapet Nord-Norge A/S																		
11	A/S Rødsand gruber	80	72	77-92-72-87			77-82-92-97			48	48	25-50-100	25-50-100	8	9	ja	janei		
12	A/S Skaland gruber ¹⁾	93	78				77-1.04			48	48	25-50-100	25-50-100	8	9	ja	janei		
13	A/S Titania	440	414	1.50-1.15			1.00-1.25			48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	janei		
II. Forskjellige virksomheter.																			
14	Norsk Vaktselskap ²⁾	24	24	275 pr. m.			1.00-1.30			48	48	25-50-100	25-50-100	14	14	ja	janei		
15	Glommen og Lågen Br.eif.	70	70							48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	janei		
16	Oppegård Form.skap ³⁾	20	20				1.00-1.25			48		25-50-100	25-50-100	Eft. ant. arb. tim.		ja	janei		

17	Stjørdalshalsen Bygn.kom.	41	35				0.80-0.90			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
18	Hyttefossen Kraftanlegg	73	72				1.22-1.28			48		25-50-100	25-50-100	Eft. arb. utf.		ja	janei		
19	Per Vikaugets Tønnefabr.	7	7				0.55-0.95			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
20	Verdalens komm. anlegg vann og kloakkanlegg						0.90			48		25-50-100	25-50-100	Eft. arb. tim. utf.		ja	janei		
III. Pukk- og Sandtak.																			
21	Skøien Sandtak	5	5				1.40			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
22	Revstad Sandtak	9	9				1.40			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
23	Løvenskjold - Vækerø	25	25				1.38			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
24	Ing. Kr. Lund	30	30				1.38			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
25	Bjelkerud Pukkverk	7	7				1.40			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
27	Asker Kommune	80	69				1.15			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
28	Olaf Christiansen, Vinmopolets vei- og kloakkanlegg	7	7				1.38			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
29	Fjellhus Pukkverk	4	4				1.40			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
30	Loftshus, anlegg vei- vann- og kloakk.	8	8				1.38			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
31	Flaen Pukkverk	7	7				1.40			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
32	Grorud Sandtak	3	3				1.40			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
33	Grorud Pukkverk	5	5				1.40			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
34	Grefsenfjellets Stenbrudd	8	8				1.38			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
35	A/S Norsk Portland Cement	27	27				1.38			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
36	Universitetets Bot. Have	10	10				1.31			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		
37	Skedsmo Sandforretning	12	12				1.25			48		25-50-100	25-50-100	10		ja	janei		
38	Skedsmo Kommune	6	6				1.28			48		25-50-100	25-50-100	12		ja	janei		

¹⁾ Inn under Landsoverenskomsten for bergverkene.

²⁾ Prolongasjon.

³⁾ Før 0.80 pr. time, ikke ferie.

Konflikter 1935.

Avd. nr.	Avdelingens navn	Bedriftens navn	Arbeidet nedlagt	Arbeidet optatt	Streik		Utbetalt under-støttelse
					Antall medl.	Antall under-støtt.	
25	Sør Trøndelag veiarb.for.	Veivesenet i Sør Trøndelag	Forts. fra forrige år	30/5	5	660	1 070.30
65	Fåberg veiarb.forening	Huseskogsveien, Fåberg	27/7	4/8	2	24	21.45
102	Avd. 102 N.A.F.	A/S Høyer Ellefsen bygg, Ila 3	11/11	24/11	1	12	28.00
117	Kr.sund og omegn. arb.for.	Kr.sund-Frei, Veianl.og prof.b.	23/9	30/12	29	2436	8 218.33
127	Gyland jernbanearb.for.	Kongevold i Gyland.	11/2	18/2	26	156	554.60
145	Nesodden fagforening	Nesodden kommune.	5/10	22/10	28	498	1 317.50
161	Vestre Spone grubearb.for.	Hans E. Overn	18/6	pågår	7	1176	1 372.00
179	Furnes og Ringsaker veifor.	Brøttum sag- og høvleri	20/3	2/4	1	24	18.70
188	Bremsnes veiarb.for.	Veianl.og brof b., Kr.sund-Frei	23/9	30/12	3	252	1 002.40
194	Eidanger arb.m.for.	Eidanger vannverk	22/10	pågår	10	540	1 362.00
205	Hosanger grubearb.forening.	Hosanger gruber	18/6	22/7	54	348	913.20
213	Tromsøund veiarb.for.	Røneshavn isanlegg	8/2	19/6	2	192	224.00
215	Mosjøen arb.m.for.	Rørl.firma Alfred Nilsen, Bodø	8/5	6/6	1	24	60.00
	Forskjellige personer.						25.00
					169	6342	16 187.48

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND

STIFTET 13. APRIL 1895

BERETNING

OM

FORBUNDETS VIRKSOMHET

1936

VED

JOHS. M. P. ØDEGÅRD

CHR. HENRIKSEN

ALB. KARLSEN

OSLO 1938

ARBEIDERNE AKTIETRYKKERI

Forbundsstyret.

Forbundsstyret består av følgende: Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Alb. Karlsen, Adolf K. Lien, Kristian Simensen, Hans Røste, Jørgen Hersleb. Suppleant Borghild Tharaldsen som har møtt for Karl Edvardsen.

Representantskapet.

Representantskapet består av følgende: Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Alb. Karlsen, Adolf K. Lien, Kristian Simensen, Hans Røste, Jørgen Hersleb, Simon Simonsen, Kristian Moljord, Lars Bergundhaugen, Johannes Togstad, Knut Hartmark, Olaf Sletten, J. P. Karlsrud, Peder O. Moan. Suppleanter for veiarbeiderne: Aleksander Holmen, for anleggsarbeiderne: Hans J. Svare, og for grubearbeiderne, Alfred Brandt.

Representantskapet avholdt møte i dagene 12. til 14. juli.

Forbundets medlemstall og antall foreninger i 1936.

Det gjennomsnittlige antall medlemmer har i året vært 15 226. Herav 274 æresmedlemmer. Ved årets utgang var antallet av foreninger 390. Det er ialt stiftet 119 foreninger og nedlagt 10.

Det skandinaviske samarbeide.

Den 22.—23. juli 1936 avholdt Den skandinaviske Gjensidighetskomité sitt møte på Bornholm. For Norsk Arbeidsmandsforbund møtte forbundets formann, Johs. M. P. Ødegård.

Arbeidsvirksomheten og beskjeftigelsesgraden av arbeidere som sogner til vårt forbund har i året 1936 vært større enn på mange år tidligere. Den økede beskjeftigelsesgrad blandt våre medlemmer er et samvirkende resultat av konjunkturen og de tiltak som er gjort av Det norske Arbeiderparti og Regjeringen for å skaffe beskjeftigelse for de ledige arbeidermasser.

Innledning.

Efter mangeårig krise og usikkerhet har det i 1936 efter hvert lysnet og arbeidsforholdene er mere og mere kommet i normale og stabile folder, og selv på de områder hvor det ikke har vært adgang til lønnsrevisjoner, grunnet bestående overenskomster, har det vært lønnsstigning og arbeidsforholdene har festnet sig og derved skapt større trygghet for arbeiderne. Dette kan i særlig grad sies å være tilfelle for grubearbeidernes vedkommende. Som industri betraktet har grubeindustrien vært hårdt trykket i de siste 6 år av krisesituasjonen, og arbeiderne har vært de som har fått føle trykket hardest.

Men som sagt, det år som nu er gått har bragt en betydelig lysning. Vi ser det nye år i møte med de beste forhåpninger og på intet område kan man si at det er skuffelser. Vi vil særlig peke på: Den nyorganisering som påbegyntes i 1935 er fortsatt i året 1936, og utenom de som i året er blitt nyorganisert, men på en eller annen måte glidd ut igjen, har forbundet en effektiv tilvekst av 6 498 medlemmer, og forbundet har ved årsskiftet registrert 18 227 medlemmer.

Den største del av de nyorganiserte medlemmer er kommet fra vei-arbeidsdriften og Statens Havnevesen. For øvrig har det vært et jevnt tilsig av nye medlemmer beskjeftiget i kommunal anleggsvirksomhet, samt mindre private og offentlige arbeidsgrener.

På det lønnsavtalemessige område har forbundet i det år som er gått også hatt en rivende utvikling. Alle overenskomster med utløpstid i året som er gått er revidert med lønnsforbedring og forbedring i almindelige bestemmelser, som ferie, overtidsbestemmelser og lignende.

En rekke nye grupper som ikke tidligere har hatt overenskomst om lønns- og arbeidsvilkår, er det opprettet overenskomst for.

Av større grupper innen forbundet som har hatt revisjon av lønns- og arbeidsbestemmelser kan nevnes: Arbeiderne ved Statens Vei-arbeidsdrift, Jernbaneanleggenes arbeidere, Fyr- og Merkevesenets arbeidere, Statens Havnevesens arbeidere og arbeiderne ved Statens Vassdragsvesens forbygningsarbeider. De lønnsforbedringer disse grupper har oppnådd ved lønnsrevisjon i 1936 representerer flere millioner kroner.

Bergverksindustrien.

Almindelige bemerkninger.

I begynnelsen av året 1936 kunde man merke at det var tendenser til bedring i konjunktorene, enskjønt det var meget svakt. Bergverksindustrien her i landet er helt avhengig av det internasjonale prismsarked både hvad stigning og fall angår i prisene.

Det må sees som et tegn på bedringen, at man for Sulitjelma grubers vedkommende fikk ophevet det siden 1931 bestående forhold med kriseavtaler, basert på kobbernoteringene, idet man fra 1. april gikk over på Bergverkenes landsoverenskomst. Det viste sig imidlertid at efter en så langvarig unormal tilstand var vanskelig å få bringe alle ting, med hensyn til lønningene, på sin rette plass. Ved gjentatte forhandlinger på stedet, lyktes det efter hvert å komme over på normal basis, sett i forhold til utgangspunktet efter tariffrevisjonen 1931.

Året 1936 bød ikke på store tariffbevegelser innen bergsverksindustrien, idet landsoverenskomsten hadde varighet til 1. april 1937.

Den almindelige situasjon, på tross av nogen bedring i konjunktorene, var dog således at en del bergverker fremdeles arbeidet med «kriseavtaler». Blandt disse kan nevnes Foldals Verk, Båsmo Gruber og Røros Verk. Ved istandbringelse av de avtaler som har vært gjeldende ved nevnte bedrifter har også forbundet vært medvirkende uten å være part i andre overenskomster enn ved Foldals Verk.

Vigsnes Kobberverk som tidligere har stått utenfor Arbeidsgiverforeningen, tilsluttet sig denne våren 1936, og ved tariffrevisjonen samme vår blev i henhold til *Hovedavtalen*, den gjeldende landsoverenskomst gjort gjeldende. Den tidligere overenskomst ved Vigsnes Kobberverk var hvad lønnsbestemmelsene og ferie angår gunstigere enn landsoverenskomsten, men det oppnåddes enighet med bedriften om at dens innmeldelse i Arbeidsgiverforeningen ikke skulde ha til følge senkning i lønnsnivået.

Til orientering hitsettes en oversikt over gjennomsnittsnoteringene pr. måned for Elektrolytisk kobber og Best selected kobber i 1936. Vi

vil bemerke at det kan muligens være en liten differanse fra det absolutt faktiske på grunn av at vi savner noteringene for enkelte dager i enkelte måneder. Stort sett gir det et faktisk bilde av situasjonen.

Kobbernoteringer for 1936. Gjennomsnittlig.

Elektrolytisk.		Best selected.
38 $\frac{7}{8}$ — 39 $\frac{2}{8}$	Januar	37 $\frac{7}{8}$ — 39 $\frac{1}{8}$
39 $\frac{1}{2}$ — 40	Februar	38 $\frac{1}{2}$ — 39 $\frac{3}{4}$
40 $\frac{3}{8}$ — 40 $\frac{5}{8}$	Mars	39 $\frac{1}{4}$ — 40 $\frac{1}{2}$
41 $\frac{1}{8}$ — 41 $\frac{1}{4}$	April	40 — 40 $\frac{1}{4}$
40 $\frac{3}{4}$ — 41 $\frac{1}{4}$	Mai	39 $\frac{3}{4}$ — 41 $\frac{1}{4}$
40 $\frac{3}{8}$ — 40 $\frac{7}{8}$	Juni	39 $\frac{3}{8}$ — 40 $\frac{1}{8}$
41 $\frac{1}{8}$ — 41 $\frac{1}{4}$	Juli	40 $\frac{1}{4}$ — 41 $\frac{1}{2}$
42 $\frac{1}{4}$ — 43	August	41 $\frac{5}{8}$ — 42 $\frac{1}{2}$
43 $\frac{1}{4}$ — 43 $\frac{3}{4}$	September	42 $\frac{1}{2}$ — 43 $\frac{3}{4}$
45 — 45 $\frac{1}{2}$	Oktober	44 $\frac{1}{8}$ — 45 $\frac{3}{8}$
48 $\frac{3}{8}$ — 48 $\frac{7}{8}$	November	47 $\frac{3}{8}$ — 48 $\frac{7}{8}$
49 $\frac{1}{2}$ — 50 $\frac{1}{4}$	Desember	49 — 50 $\frac{1}{4}$

FOLDALS VERK

Den tidligere overenskomst var av arbeiderne opsagt til utløp 31. desember 1935. Det blev straks etter årsskiftet optatt forhandlinger om revisjon av overenskomsten. Partene blev ganske snart enig om å beholde de almindelige bestemmelser uforandret, da de tidligere var i overensstemmelse med landsoverenskomstens bestemmelser. Det vesentligste som forhandlingene dreiet sig om var overenskomstens varighet og lønnbestemmelsene.

I forhandlingsmøter i tiden 18.—24. mai kom man til enighet om et forslag. Bedriftens representanter forbeholdt sig å innhente den engelske direksjons sanksjon på forslaget. Dette tok en forholdsvis lang tid. Det opnådde resultat var følgende:

Den nugjeldende overenskomst prolongeres til og med 1938 med følgende forandringer:

Lønnsbestemmelser:	III	
	Akkord.	Dagarb.
Sjakthuggere, første 12 måneder	kr. 0.75	kr. 0.92
Utlærte	« 0.82	« 0.99
Øvrige arbeidere i gruben	« 0.75	« 0.92
Grubekjørerere, tippere, rørleggere og skinneleggere	« 0.78	« 0.95
Arbeidere i dagen	« 0.69	« 0.84
Spesialarbeidere	« 0.75	« 0.95
Spesialarbeidere i flottasjonen	« 0.75	« 0.95
Utkjørerere i flottasjonen	«	« 0.95
Fagarbeidere, verkstedarbeidere etc.	«	« 0.95
Hjelpearbeidere	«	« 0.85

IV

Den nugjeldende brakkeleie oprettholdes til utgangen av 1938.

V

Denne overenskomst gjelder for årene 1937 og 1938 og videre for et år ad gangen dersom ikke en av partene skriftlig opsier den innen 1. november samme år.

VI.

Dersom det offisielle indekstall for april 1937 er steget eller falt mere enn 3 points i forhold til april 1936, og likeledes for 1938, april måned i forhold til samme måned 1937, blir alle lønninger og lønnssetninger, minstelønninger og timelønninger så vel som akkordsatser og prislistes, å forhøje eller nedsette med det procenttall som fremkommer ved en sammenligning mellom de to indekstall. Lønnsforandringer inntreder fra 1. mai samme år.

Protokolltilførsel.

1. Dersom det blir nogen forandringer med hensyn til feriebestemmelsene i overenskomsten mellom Landsorganisasjonen, Norsk Arbeidsgiverforening og Bergverkenes Landssammenslutning, skal disse automatisk tre i kraft også for denne overenskomst.
2. Når bedriftshensyn nødvendiggjør opsigelser skal de uorganiserte opsies først, dog således at denne bestemmelse først trer i kraft 1. april 1937.

VIGSNES KOBBERVERK

Overenskomsten av 9. august 1934 blev av begge parter opsagt til utløp 31. juli 1936. Innen opsigelsen av overenskomsten fant sted hadde bedriften tilmeldt sig Norsk Arbeidsgiverforening, og i henhold til Hovedavtalens § 11 blev Bergverkenes landsoverenskomst av 17. april 1935 gjort gjeldende som ny overenskomst ved bedriften.

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULLKOMPANI

Ifølge anmodning fra Longyearbyens Arbeiderforening opsa forbundet den 20. mars den mellom Store Norske Spitsbergen Kullkompani og vårt forbund gjeldende overenskomst til utløp den 1. oktober. Den 31. mars mottok vi selskapets bekreftelse på mottagelsen av opsigelsen samtidig som overenskomsten også blev opsagt fra selskapets side. Overenskomsten var ikke revidert siden 1931.

Føreløbige forhandlinger påbegyntes på Svalbard den 20. april mellom selskapet og Longyearbyens Arbeiderforening. Forbundets formann reiste til Svalbard, hvor forhandlingene blev optatt den 15. juni og fortsattes de følgende dager. Overenskomsten går ut på følgende:

Overenskomst

mellem Store Norske Spitsbergen Kullkompani, aktieselskap, på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og dets lokale avdeling nr. 142, Spitsbergen, på den annen side, angående lønns- og arbeidsforhold.

§ 1.

Selskapet forplikter sig til ikke å ansette nogen arbeider på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er fastsatt.

Arbeidere under 19 år og kvinner samt arbeidere, hvis arbeidsevne på grunn av alderdom, sykdom eller vanførhet er nedsatt, betales efter overenskomst mellom selskapet og den enkelte arbeider.

Opvartere henregnes til månedslønnede, som i likhet med stuerter og kokker etc. settes av selskapet på særskilte månedskontrakter og inngår således ikke under overenskomsten.

§ 2. Lønn.

Minstelønn i akkord	kr. 0.88 pr. time
Dagarbeide	« 1.05 —
Verkstedsarbeidere, elektrikere, smeder, snekkere, skyttere	« 1.37 —
Skinneleggere	« 1.47 —
Stemple	« 1.75 —

Kutterkjørere gjennomsnittsfortjeneste på strosser med underkuttet stuff. Dette skal ikke være til hinder for innførelse av andre akkordsystemer som partene under tariffperioden ved fri forhandling måtte bli enige om.

Kutterhjelpere avlønnes med 95 pct. av kutterkjørernes fortjeneste. Hjelpere der efter 6 måneders tjeneste godtgjør at de er habile kutterkjørere, avlønnes som sådanne.

Lokomotivkjørere og konduktører kr. 1.25 + 0.70 vognører.

Fjellheiskjører	kr. 1.32
Lossing	« 1.22
Trimming	« 1.31

§ 3. Akkorders utsettelse.

1. Akkordarbeide utsettes i den utstrekning selskapet finner det tjenlig.
2. Akkordprisen fastsettes eller forandres gjennom fri forhandling mellom arbeidslederne og den eller de arbeidere som akkorden tilbys. Foreningen har rett til å kontrollere akkordprisene.
3. Ved akkorders utsettelse utskrives en akkordseddel med tydelig angivelse av pris, arbeidssted, arbeidets art, omfang, lagets størrelse samt måten arbeidet skal utføres på og mulige andre bestemmelser for arbeidets utførelse. Ved akkorder av lengere varighet skal akkordseddelen være akkordlaget i hende senest 4 dager efter at arbeidet er påbegynt. For akkorder av kortere varighet utskrives akkordseddelen om mulig før arbeidet påbegynnes.

§ 4. Ekstraarbeide.

1. Ved ekstraarbeide forstås arbeide som ikke uttrykkelig er innbefattet i akkordavtalen og som må utføres av akkordlaget i forbindelse med og utenfor den utsatte hovedakkord, mens det er beskjefteget med denne.
2. Akkordlaget er forpliktet til å utføre sådant arbeide mot ekstra betaling enten ved særskilt akkord eller mot omforenet timelønn. Hvor avtale herom ikke er truffet, betales den pris pr. time som laget tjener i akkorden.
3. Er et akkordlag på grunn av maskinskade eller mangel på arbeidsmateriell hindret i å utføre arbeide som henhører under akkorden og stansningen strekker sig over ½ time, godtgjøres tiden med den for akkordarbeide fastsatte minstelønn inntil annet arbeide anvises. Annet arbeide som anvises betales i henhold til punkt 2. Arbeideren må straks gjøre melding til overordnet om sådan stansning.

§ 5. Redskapshold.

Alle for arbeidets utførelse nødvendige redskaper og materialer leveres arbeideren fritt uten trekk. For ammunisjon, karbid samt hvesning av hakker og bor skal der være adgang til trekk efter disse sakers selvkostende på Spitsbergen, efter ny fri forhandling om forhøiet akkordpris. Redskaper og materiell som er bortkommet eller reparasjoner av sådant, nødvendiggjort ved bevislig skjødesløs behandling, betales av laget. Verktøi som arbeiderne er trukket for ved utleveringen blir ved tilbakelevering godtgjort med full pris.

§ 6. Arbeidstiden.

1. Arbeidstiden er 8 timer pr. dag (48 timer pr. uke), som for grubearbeiderne begynner ved grubeåpningen, hertil kommer spisepausen.
2. På grunn av skibningssesongens korte varighet kan arbeidstiden for lossing og lastning i skibningstiden utstrekkes til 10 timer pr. dag. De to siste timer betraktes da som overtid og betales med den timelønn som svarer til vedkommende arbeiders daglønn med tillegg av 25 pct.

§ 7. Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

1. Alt arbeide som av selskapet forlanges utført utenfor den for vedkommende sesong fastsatte ordinære arbeidstid, betraktes som overtidsarbeide og betales i ukens 5 første virkedager med 25 pct. tillegg for de første 2 timer, for overskytende tid betales 50 pct.
2. For avbrutt arbeide (arbeide som ikke faller i flukt med det ordinære skift) betales 100 pct. tillegg. Der betales minst for 2 timer, selv om arbeidet varer kortere. Arbeide som skjer i sammenheng med det ordinære skift og påbegynnes 4 timer eller derover før skiftets begynnelse, regnes for avbrutt arbeide og betales med 100 pct. tillegg.

3. Alt arbeide i tiden fra den ordinære arbeidstids avslutning lørdag eller dagen før helligdag og til den påfølgende virkedags morgen betraktes som helligdagsarbeide og betales med 100 pct. tillegg. Ordinære skift som faller innenfor denne tid, regnes ikke som helligdagsarbeide.
4. For dagarbeide beregnes det procentvise tillegg av den timelønn som svarer til vedkommende arbeiders daglønn.
5. For akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den fortjeneste pr. dag (time) som vedkommende arbeider tjener i akkorden.
6. Enhver arbeider er forpliktet til å overta overtidsarbeide, deriblandt avbrutt arbeide, hvis selskapets drift og særlige omstendigheter krever det, i den utstrekning som gjeldende lov hjemler.

Man er dog enig om at overtidsarbeide innskrenkes til det minst mulige og i særdeleshet at det ikke overdrives av eller overfor den enkelte arbeider.

§ 8. Opgjør.

1. Spesifisert lønnsopgjør finner sted 7de virkedag i hver måned for den foregående måned.
2. Opgjøret utstedes av grubekontoret på regulære blanketter merket «Månedsopgjør».
3. I oppgjøret fratrekkes alle forskudd og trekk (herunder også utlegg til familiebidrag, skatterestanser og lignende, som de norske myndigheter har pålagt selskapet å utbetale av lønnen) og all i månedens løp opstått gjeld til selskapet. Til sikkerhet for mulig gjeld til selskapet under vintersesongen kan dette, om det finner det nødvendig, tilbakeholde av arbeiderens lønn inntil 10 pct.
4. Når sådant oppgjør er mottatt og der ikke innen neste oppgjør er fremkommet bemerkninger fra nogen av partene, ansees det for endelig godkjent av begge parter.

Optjent lønn skal om ønskes kunne innsettes på en sparebankkonto hos selskapet, som til enhver tid forrenter innskuddene med almindelig sparebankrente.

5. Det endelige oppgjør utferdiges når arbeideren forlater selskapets tjeneste på Spitsbergen. For arbeidernes tilgodehavende etter det endelige oppgjør utstedes anvisning på selskapets Harstad-kontor eller på norsk bank, som mot kvittert anvisning utbetaler beløpet.

§ 9. Kost og losji m. v.

1. Selskapet anskaffer proviant og holder god, velsmakende og kraftig kost. Der ydes 4 måltider om dagen.
2. Arbeidermessen holdes i forsvarlig stand, det samme gjelder inventar, dekketøi og renslighet.
3. Til å føre kontroll med at renslighet og orden iakttas, så vel i arbeidermessen som i beboelseshusene, samt at matlagning og servering foregår på tilfredsstillende måte velger foreningen en komité på 3 medlemmer. Alle klager fremføres for komitéen som har å

undersøke om klagen er berettiget og om nødvendig forelegge saken for selskapets representant på stedet. Gjelder klagen en spesiell proviantsort, skal komitéen om nødvendig få anledning til ved henvendelse til selskapets representant på stedet å undersøke vedkommende vare.

4. For kost og losji samt lys og brenne betaler arbeideren kr. 2.60 pr. dag uten hensyn til om der arbeides eller ikke.
5. Hvis en arbeidsdyktig arbeider uten forut innhentet tillatelse uteblir fra arbeidet, betaler han for kost, losji, lys og brenne kr. 4.00 pr. dag. Denne bestemmelse kommer ikke til anvendelse såfremt arbeideren på grunn av naturhindringer er forhindret fra å komme til arbeidsplassen.
6. Belegget i barakkene skal ikke overstige det av sundhetsvedtektene for Svalbard bestemte antall. Såfremt der ikke er vannmangel, skal gulvene i beboelsesrummene vaskes 2 ganger ukentlig; rundvask finner sted minst 1 gang i hver sesong.

§ 10. Feriegodtgjørelse.

1. a) Enhver arbeider som har vært ansatt i selskapets tjeneste på Spitsbergen i et sammenhengende tidsrum av minst 6 måneder, er berettiget til 9 dagers feriegodtgjørelse for et år ad gangen. I ferien skal arbeideren ha en lønn (feriegodtgjørelse) motsvarende minstelønn i akkord + 50 pct., som utbetales ved avreisen fra Spitsbergen, dog senest innen driftsårets utgang.
  - b) Enhver arbeider som har tatt arbeide for sommersesongen og har vært ansatt i selskapets tjeneste på Spitsbergen i et sammenhengende tidsrum av minst 3 måneder, er berettiget til 3 dagers feriegodtgjørelse, der utbetales når vedkommende arbeider avreiser fra Spitsbergen. Arbeidere som etter endt sommersesong fortsetter i selskapets tjeneste den påfølgende vinter utbetales feriegodtgjørelse i henhold til punkt 1. a).
2. Den sammenhengende effektive tjenestetid skal ikke betraktes som avbrutt ved arbeidsstans som skyldes:
  - a) Lockout eller streik, som er besluttet eller på forhånd godkjent henholdsvis av selskapet eller Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.
  - b) En midlertidig arbeidsstans på grunn av bedriftsmessige årsaker.
  - c) Ordinær militærtjeneste, som ikke strekker sig utover en rekruttskole og en regimentsamling.
  - d) Legitimert sykdomsforfall, dog ikke utover 3 måneder. Den tid hvori stansen eller ledigheten varer, medregnes dog ikke i tjenestetiden. Dersom noen arbeider under vintersesongen på grunn av sykdom ikke opnår feriegodtgjørelse i henhold til foranstående bestemmelser, utbetales han dog feriegodtgjørelse i forhold til den arbeidstid han har før og etter sykdommen.
3. Skoft utover henholdsvis 8 og 4 dagers sammenlagt varighet i ferieoptjeningstiden blir å fratrekke med et tilsvarende antall dager i ferien og feriegodtgjørelse. Det regnes ikke som skoft, når vedkommende arbeider har fått permisjon.

§ 11. *Reisecomkostninger.*

1. Selskapet skaffer fri reise fra det sted arbeideren engageres i Norge, for tiden Harstad, og til Spitsbergen samt etter endt arbeidssesong tilbake igjen. Overreisen fra norsk havn til Spitsbergen og tilbake igjen skal foregå på fullt forvarlig måte som til enhver tid bestemt av skibskontrollen i Norge.
2. Fra og med den tid arbeideren etter selskapets bestemmelse avreiser fra Norge og inntil han kommer til Longyearbyen, erholder han kr. 4.00 pr. dag og fri kost. Tiden for overreisen regnes i fulle døgn fra det klokkeslett skibet forlater Norge. Overskrides jevnt døgnantall med minst 6 timer, betales for helt døgn. Det samme gjelder for overførselen til Norge.
3. Hvis en arbeider tilsies å fremmøte en bestemt dag på et bestemt sted og der fra denne tid og inntil avreisen kan finne sted hengår over 48 timer, søn- og helligdager undtatt, betales for den overskridende tid kr. 5.00 pr. dag.
4. Arbeiderne antas for én sesong ad gangen, og der gjelder således ingen opsigelsesfrist. En arbeider som reiser tilbake til Norge av egen fri vilje før utløpet av den sesong hvorfor han er antatt, må selv betale sin tilbakereise, hvorfor der fratrekkes kr. 50.00 i hans tilgodehavende lønn.

§ 12. *Overførsel til Norge.*

Så snart sommersesongen begynner, skjer overførselen til Norge etter hver som det passer med selskapets skib. Hvis flere ønsker å reise enn skibet kan medta, skal plass først skaffes syke og tilskadekomne arbeidere og mulig avskjedigede arbeidere, dernæst kommer først de i betraktning som har vært lengst i tjenesten. Hvis flere arbeidere har vært like lenge, og de ikke blir enige om hvem der skal reise først, avgjøres saken ved loddtrekning. Arbeidstiden gjelder inntil hjemreisen.

Såfremt der medgår over 48 timer etter avgangstiden er bestemt, betales for den overskytende ventetid kr. 4.00 pr. dag (søn- og helligdager undtatt).

§ 13. *Attester.*

Når en arbeider etter eget ønske forlater selskapets tjeneste på Spitsbergen, eller han blir opsagt, uansett av hvilken grunn, erholder han en bevidnelse for hvor lenge han har arbeidet på stedet. Bevidnelsen skal kun inneholde:

1. Navn.
2. Når begynt arbeidet.
3. Når sluttet (uten anførsel av årsak).
4. Fag.
5. Tiden for siste ferie eller feriegodtgjørelse.

§ 14. *Klager.*

Klager fra arbeiderne anmeldes på kontoret på sådan måte at ingen hindring eller stans i arbeidet finner sted på grunn av klagens anmeldelse eller under dens behandling.

§ 15. *Funn eller opdagelser.*

Funn eller opdagelser av enhver art, såsom metaller, mineraler, olje eller annet tilhører selskapet og må straks anmeldes til de overordnede. Jakt og fangst kan kun finne sted med selskapets samtykke, således at hvis tillatelse på forhånd ikke er innhentet, har selskapet rett til fangsten.

§ 16. *Ansettelse og avskjedigelse av arbeidere.*

Arbeiderne antas, beskjefliges og avskjediges av selskapet, som for øvrig med iakttagelse av overenskomstens og arbeidsreglementets bestemmelser, har rett til å lede og fordele arbeidet og å anvende de maskiner og arbeidsmetoder det finner tjenlig og forsvarlig.

Hvis en arbeider avskjediges eller mulktres i henhold til arbeidsreglementets bestemmelse, har foreningen, hvis den finner grunn til å ta sig av vedkommende arbeiders sak, krav på å få sig meddelt sakens begrunnelse for avskjedigelsen eller mulkten.

§ 17. *Tillitsmenn.*

1. De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne anerkjennes som representanter og talsmenn for de organiserte arbeidere. Disse tillitsmenn skal være ansatt ved bedriften. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles selskapets leder.
2. Tillitsmennene er forpliktet til så vel overfor sin organisasjon som overfor selskapet å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.
3. Samtidig erklærer selskapet at det gjennom sin arbeidsledelse i Longyearbyen også er forpliktet til å søke fremmet et godt forhold like overfor organisasjonen.
4. Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til selskapets arbeidsleder eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.
5. De arbeidere som er valgt til tillitsmenn inntar for øvrig ingen særstilling ved bedriften. Dog forutsettes at tillitsmennene ikke avskjediges med mindre saklige grunner herfor er til stede.

§ 18. *Tvisters behandling.*

Eventuelle tvister som måtte opstå i tariffperioden, må ikke søkes løst ved arbeidsstans eller arbeidsstengning. Kan ikke en tvist løses ved forhandling mellom bedriftens leder og arbeidernes tillitsmenn, skal saken innbringes for selskapets styre og Norsk Arbeidsmandsforbund.

Tvist som måtte opstå i vinterhalvåret og hvorom der ikke opnåes enighet ved forhandling på stedet, blir å opta til forhandling som ovenfor nevnt straks etter første båts ankomst til Norge fra Adventfjorden.

§ 19. *Forbundets ansvar for tariffens overholdelse.*

Forbundet kan ikke støtte en ulovlig konflikt som måtte iverksettes av selskapets arbeidere på Spitsbergen, men på enhver måte søke den bilagt. Forbundet påtar sig for øvrig den samme forpliktelse for tarif-

fens overholdelse som det har like overfor lignende overenskomster vedrørende arbeidsforholdene i Norge.

Hvis konflikter oppstår i Norge, som ikke står i forbindelse med tariffrevisjoner ved Store Norske Spitsbergen Kulkompani A.s, skal sympatistreik på Spitsbergen ikke anvendes.

§ 20. Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft fra 1. oktober 1936 og gjelder til 1. oktober 1937 og fremdeles ett år ad gangen, såfremt den ikke skriftlig opses av en av partene innen 1. mai hvert år.

Hvis opsigelse finner sted, skal forhandling om ny tariff være påbegynt innen 20. mai og forhandling om eventuell megling vært tilendebragt innen 1. juli.

Protokolltilførsel.

Det er en forutsetning at akkordprisene for akkordarbeide stipuleres således at de for de enkelte akkorder gir et gjennomsnittlig akkordoverskudd svarende til ca. 75 pct. over minstelønn i akkord, idet forholdet mellom akkordfortjenesten for utearbeide og grubearbeide i alt vesentlig bibeholdes som hittil praktisert.

Ad verkstedarbeidere. Ved overflytning av arbeidere for kortere tid fra et skift til et annet skal tilbakeføring av vedkommende arbeider til det for ham vanlige skift skje i søn- eller helligdagsdøgnet. Foretas tilbakeføring tidligere enn søn- eller helligdagsdøgnet blir der å betale procenttillegg.

Longyearbyen, den 26. juni 1936.

Pr. pr. Store Norske Spitsbergen Kulkompani Aktieselskap.

Einar Sverdrup. Finn Boger.

Norsk Arbeidsmandsforbund

Johs. M. P. Ødegaard.

Longyearbyens Arbeiderforening

(avd. 142 av Norsk Arbeidsmandsforbund)

Egil Ludvigsen. Jakob Jakobsen.

A/S MINERAL, HOLANDSFJORD

Holandsfjord Arbeidsmandsforening, hvis medlemmer er beskjeftiget ved A/S Mineral, besluttet i møte den 20. mai å anmode forbundet om å opta forhandlinger med bedriften for opprettelse av overenskomst om lønns- og arbeidsvilkårene. Forbundet tilskrev bedriften den 15. juli med krav om forhandlinger. Den 25. juli fikk forbundet en meddelelse fra A/S Mineral om at forhandlinger kunde optas den 12. august.

Det blev opsatt følgende protokoll som blev vedtatt av begge parter:

År 1936 den 12. august avholdtes forhandlingsmøte på Mo Hotell i Mo i anledning av spørsmålet om overenskomst for arbeiderne ved A/S Mineral, Holandsfjord.

Til stede var:

For arbeiderne Alfred Brattland og Harald Skoglund, Holandsfjord.

For Norsk Arbeidsmandsforbund Chr. Henriksen.

For bedriften Paul Holmsen og Per Kr. Rygh.

Arbeiderne fremsatte krav om at landsoverenskomsten i bergverksindustrien gjøres gjeldende for A/S Mineral.

Man drøftet saken. Bedriften fremholdt herunder, at den p. t. er i økonomiske vanskeligheter, idet utgiftene overstiger inntektene, vesentlig på grunn av den ubetydelige kvote clearingen tilstår bedriften. Kvoten for august var således bare kr. 14 800.00. Arbeidslønningene i samme tidsrum vil utgjøre ca. kr. 10 000.00. Hertil kommer lønninger til funksjonærer og alle de andre driftsutgifter.

Efter nærmere å ha drøftet spørsmålet, enedes man til slutt om å forelegge for sine mandanter følgende forslag til ordning:

1. De almindelige bestemmelser i landsoverenskomsten for bergverksindustrien gjøres gjeldende ved A/S Mineral fra 1. september 1936.
2. For inneværende år erholder arbeiderne 6 — seks — dagers ferie med lønn. Ferien skal gis i løpet av høsten. Feriebestemmelsen gjelder for de arbeidere som har vært i bedriftens tjeneste fra arbeidets gjenoptagelse i vår.
3. De arbeidere som nu har *kr. 0.65* pr. time, erholder et tillegg av *kr. 0.10* — ti øre — pr. time. Lønnsforhøielsen gjelder fra den tid da A/S Mineral får en grafitkvote på kr. 20 000.00 — tyve tusen — pr. måned, tilsvarende en utskibning av ca. 85 — fem og åtti — tonn grafit pr. måned.
4. I henhold til ovenstående er partene enige om at de videre forhandlinger om en endelig overenskomst utsettes til i første halvdel av mars 1937.
Arbeidernes representanter henstillet til bedriften å holde driften gående også i vintertiden. Bedriftens representanter svarte, at dette også er i selskapets interesse, og vil der fra bedriftens side bli gjort hvad gjøres kan for å drive også i vintertiden.
5. Partenes svar angående ovennevnte forslag til overenskomst avgis innen 25. august.

Protokollen blev oplest.

Per Kr. Rygh. Paul Holmsen.

Chr. Henriksen. Alfred Brattland. Harald Skoglund.

SULITJELMA GRUBER

Denne særavtale som i 1935 blev prolongert til 1. april 1936 blev opsagt ved fristens utløp og B. V. L. landsoverenskomst av 17. april 1935 blev gjort gjeldende.

KONGSBERG SØLVVERK

(Grubevirksomheten.)

15. og 16. september avholdtes forhandlingsmøter i Handelsdepartementet hvor det blev stillet krav om forandringer og forbedringer i det nuværende regulativ.

Efter at saken var forelagt departementet mottok man sådan skrivelse fra departementet:

Norsk Arbeidsmandsforbund, Møllergaten 3, Oslo.

Kongsberg Sølvverk. Lønnsregulativ.

Herved meddeles at det ved kgl. resolusjon av 29. oktober 1936 er bestemt:

«I medhold av den ved Stortingets beslutning av 26. april 1926 gitte bemyndigelse bestemmes at der i det ved kgl. resolusjon av 14. september 1934 fastsatte lønnsregulativ for Kongsberg Sølvverks arbeidere foretas endringer overensstemmende med et i Handelsdepartementets foredrag av 29. oktober 1936 inntatt utkast.»

Utkastet er sålydende:

I.

- «1. I § 1 utgår: «Av de foran nevnte lønnssetninger er en del å anse som dyrtidstillegg.
2. § 6 f skal lyde: «Foruten de 2 ukers sommerferie skal arbeiderne ha følgende fridager med bibehold av lønn for så vidt disse dager faller på virkedager:
  1. mai, 17. mai, fredag etter Kristi Himmelfartsdag og julaften.»
3. Under «Spesielle bestemmelser» tilføies som innledning:

Lønn under sykdom.

Arbeiderne tilståes under fravær på grunn av legitimert sykdom av minst 14 dagers varighet i inntil 3 måneder fra sykdommens begynnelse 25 pct. av sin almindelige timelønn.»

4. I bestemmelsen om lønn under utførelse av borgerplikt forandres 25 dager til 30 — tredve — dager.

II.

De foran nevnte forandringer gjøres gjeldende fra 5. oktober 1936.

III.

Arbeiderne tilståes betaling etter vanlige satser for fridager for 1. mai 1936.»

Oslo, den 29. oktober 1936.

Alfred Madsen.

KONGSBERG SØLVVERK

(Mynten.)

I henhold til krav fra arbeiderne ved Mynten om forandringer og forbedringer i det gjeldende regulativ avholdtes forhandlingsmøte i Finansdepartementet 16. januar og 11. og 13. mars.

Efter å ha gjennomgått og drøftet arbeidernes krav i ovennevnte møter erklærte Finansdepartementets ekspedisjonschef Nissen å ville forelegge finansministeren med anbefaling en del nærmere bestemte krav.

Fra Finansdepartementet mottok forbundet 11. april en skrivelse. I denne skrivelse fremgår de forbedringer som ovennevnte forhandlinger resulterte i.

Departementets skrivelse går ut på følgende:

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Myntarbeidernes lønn.

Under henvisning til skrivelse herfra av 14. f. m. og det ærede forbunds skrivelse av 4. d. m. tillater man sig herved å meddele at departementet, under forbehold av Stortingets samtykke har godtatt følgende forandringer i de gjeldende lønns- og fritidsbestemmelser for Myntens arbeidere som gjeldende fra 1. april d. å. og inntil videre:

Mannlige arbeidere, som nu får 5 tillegg å 5 øre pr. time til grunnlønnen kr. 0.87 pr. time etter 1, 2, 3, 4 og 5 års tjenestetid etter fylte 21 år, skal få et ytterligere tillegg av 5 øre pr. time etter 6 års tjenestetid.

Arbeiderne tilståes under fravær på grunn av legitimert sykdom av minst 14 dagers varighet i inntil 3 måneder fra sykdommens begynnelse 25 pct. av sin daglønn.

Arbeiderne tilståes som nye betalte fridager 1. mai, for så vidt denne ikke faller på en søn- eller helligdag, og lørdag mellom jul og nyttår, for så vidt denne faller mellom 2 helligdager.

For øvrig beholdes de gjeldende bestemmelser uforandret.

Adolf Indrebø. Alf Nissen.

Statens Veiarbeidsdrift.

Reglement og lønnsbestemmelser.

I forbundets beretning for året 1935 er på side 102 til side 110 inntatt partenes forhandleres forslag til reglementsmessige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens Veiarbeidsdrift, samt Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser.

Forslagene var ved årsskiftet 1935—36 forelagt medlemmene til avstemning, og avstemningsresultatet skulde i henhold til forbundets cirkulære nr. 16—1935 være innsendt til forbundet senest 30. januar 1936.

Efter avstemningsfristens utløp blev det fra forbundet utsendt følgende cirkulære:

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo den 11. februar 1936.

Cirkulære nr. 3.

Ad avstemningen over Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser og forslag til reglementsmessige bestemmelser ved Statens Veiarbeidsdrift.

Herved meddeles at det ved avstemningsfristens utløp 31. januar til forbundets kontor var innkommet avstemningsresultat fra 148 fagforeninger. Det er samlet avgitt ialt 3 017 stemmer. Av de 3 017 stemmer er det avgitt 1900 for vedtagelse og 1117 for forkastelse av forslaget. Altså et samlet flertall for vedtagelse av Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser og forslaget til reglementsmessige bestemmelser ved Statens Veiarbeidsdrift på 783 stemmer.

Fylkesvis er avstemningsresultatet fordelt således:

	For vedtagelse:	Mot vedtagelse:
Østfold	66	0
Akershus	57	200
Hedmark	118	11
Opland	247	32
Buskerud	122	96
Vestfold	51	47
Telemark	75	39
Aust-Agder	70	17
Vest-Agder	21	110
Rogaland	29	32
Hordaland	19	180
Sogn og Fjordane	349	19
Møre	313	29
Sør-Trøndelag	31	75
Nord-Trøndelag	53	29
Nordland	109	191
Troms	102	8
Finnmark	68	2

Til kontroll for de enkelte foreninger vedlegges en oppgave over stemmeresultatet i de enkelte foreninger.

Da avstemningsresultatet skulde meddeles Riksmeglingsmannen den 31. januar blev det fra Statens representanter stillet krav om utsettelse

med å avgi svar til den 8. februar. Riksmeglingsmannen innrømmet denne utsettelse.

Når det fra Statens side blev stillet krav om utsettelse med å avgi svar så var det på grunn av at forslagene fra veidirektørens side var forelagt til behandling og uttalelse i de enkelte fylkesveistyrer og overingeniører, og såvidt forbundet har bragt i erfaring er resultatet av veidirektørens fylkesvise behandling et sterkt flertall for ikke å kunne godta enkelte bestemmelser i de foreliggende forslag.

Efter at begge parter hadde avgitt svar til Riksmeglingsmannen den 8. februar, blev det fra Riksmeglingsmannen utsendt følgende meddelelse:

«Riksmeglingsmannens forslag til ordning av lønnsbestemmelser m. v. ved Statens Veiarbeidsdrift er vedtatt av begge parter. For departementets vedkommende under forbehold av Stortingets godkjennelse.»

I henhold til foranstående og forutsetningen i Riksmeglingsmannens forslag av 17. desember 1935 skal de nye reglementsmessige bestemmelser tre i kraft straks efter at forslaget er akseptert av Arbeidsdepartementet og vedtatt av forbundet. I overensstemmelse hermed går vi ut fra at det fra regjeringen vil bli gitt meddelelse til veidirektøren om at det nye reglement skal gjøres gjeldende en av de første dager.

Når det gjelder de nye lønnsbestemmelser så må de i overensstemmelse med riksmeglingsmannens forslag og departementets svar forelegges Stortinget til godkjennelse. Om Stortingets godkjennelse kan foreligge før lenger ut på våren eller sommeren kan man ikke gi nogen bestemt uttalelse om nu.

Det vil selvsagt fra forbundets side bli gjort det som gjøres kan for å få de nye bestemmelser gjort gjeldende snarest mulig, og så snart det foreligger avgjørelse i saken skal foreningene bli underrettet.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Johs. M. P. Ødegård.

Alb. Karlsen.

Ved skrivelse av 3. mars mottok forbundet følgende meddelelse fra Arbeidsdepartementet gjennom Veidirektoratet:

Det kongelige Departement
for offentlige Arbeider.

Til Norsk Arbeidsmandsforbund.

Herved tillater man sig å meddele at departementet i henhold til bemyndigelse gitt ved kgl. res. av 28. februar 1936 har utferdiget nytt reglement for arbeidsordningen ved Statens veiarbeidsdrift overensstemmende med det forslag man blev enig om under forhandlingene om lønnsvilkår m. v.

Reglementet trer i kraft fra idag med undtagelse av bestemmelsen i reglementets § 20 angående nedsettelse av den fornødne tjenestetid for

opnåelse av ferie til 600 timer. Denne bestemmelse vil bli forelagt Stortinget, jfr. vedlagte ekstraavskrift av det til grunn for ovennevnte resolusjon liggende foredrag.

En del eksemplarer av reglementet som for tiden er under trykning vil bli eftersendt.

Oslo, den 3. mars 1936.

Adolf Indrebø.

K. Nicolaisen.

Ekstraavskrift av foredraget av 28. februar 1936 om bemyndigelse for Arbeidsdepartementet til å endre reglementet for arbeidsordningen ved Statens veiarbeidsdrift.

Forslaget som antas å ville påføre veivesenet en årlig merutgift av kr. 300 à 350 000.00 inneholder en rekke endringer sammenlignet med det nu gjeldende reglement. De fleste av disse endringer er av mindre betydning, og vilde formentlig kunne vært foretatt av Arbeidsdepartementet i henhold til den ved kgl. resl. av 22. august 1919 gitte bemyndigelse til å foreta sådanne mindre endringer i reglementet som senere måtte vise sig påkrevet eller hensiktsmessig.

I følgende §§ er det derimot foretatt forandringer som er av vesentlig betydning.

§ 6. Akkordenes utsetning.

Her er nu inntatt bestemmelse om obligatoriske forhandlinger på arbeidsplassen.

§ 16. Utbetaling av lønninger.

Utlønning skal herefter foregå hver 14. dag.

§ 17. Tillitsmenn.

En helt ny bestemmelse som går ut på at de organiserte arbeideres tillitsmenn skal anerkjennes som arbeidernes representanter.

§ 20. Ferie.

Den vesentligste endring her er at den tidligere betingelse om 1000 timers tjenestetid for opnåelse av ferie nu er endret til 600 timers arbeidstid.

Veivesenets forhandlere har fremholdt at disse forandringer må ansees for uhensiktsmessige og tildels ugjenneførlige under veivesenets egenartede og spredte arbeidsdrift.

Fylkenes veimyndigheter som har fått sig saken forelagt, har likeledes for det alt overveiende antall fylkers vedkommende gitt uttrykk for meget sterke betenkeligheter overfor disse bestemmelser. Veidirektøren har derefter uttalt at det muligens vil vise sig nødvendig å opta reglementet til revisjon, når det har vært prøvet en tid i praksis, men finner således som saken ligger an å måtte anbefale at de foreslåtte forandringer nu settes i kraft bortsett fra bestemmelsen om tjenestetid i reglementets § 20.

Forsåvidt angår bestemmelsen i § 20 om nedsettelse av den fornødne tjenestetid for opnåelse av ferie til 600 timer, har veidirektøren bemerket

at det har vært forhandlerne forutsetning at denne bestemmelse skulde forelegges Stortinget til godkjenning.

Man vil etter det foreliggende anbefale at departementet bemyndiges til å foreta endringer i reglementet i det vesentlige i overensstemmelse med det av forhandlerne fremlagte forslag.

Overensstemmende med den av veidirektøren nevnte forutsetning vil departementet tilstille Stortinget en redegjørelse angående forandringen i reglementets § 20 i forbindelse med spørsmålet om veiarbeidernes lønns- og arbeidsvilkår hvorom Riksmeglingsmannen har fremsatt et forslag som er akseptert av Regjeringen med forbehold av Stortingets godkjenning. Ovennevnte bestemmelse i reglementets § 20 forutsettes således først satt i kraft når Stortingets avgjørelse foreligger.

I overensstemmelse med departementets forutsetning i sin skrivelse av 3. mars blev Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser m. v. forelagt Stortinget og blev med 88 mot 51 stemmer vedtatt og gjort gjeldende fra 1. juli 1936.

De ved Riksmeglingsmannens forslag gjennomførte lønnsbestemmelser, sammen med de forandringer som er foretatt i de reglements- messige bestemmelser forutsetter en samlet lønnsøkning i budgettåret 1936—37 på kr. 2 485 000.00.

Statens Fyr- og Merkevesen.

Efter krav fra forbundet blev det optatt forhandling med Statens Fyr- og Merkevesen om overenskomst den 10. februar. Forhandling mellom partenes representanter fortsatte til 15. februar, hvorunder forhandlerne blev enig om de almindelige reglements- messige bestemmelser.

Om reglementets § 1, som omhandler inntagelse av arbeidere, samt bestemmelsen om lønnsbestemmelser opnåddes ikke enighet mellom partene i direkte forhandling, hvorfor tvistepunktene blev innbragt for meglingsmann.

Megling blev optatt den 30. mars med dommer Kruse-Jensen som meglingsmann, og meglingen fortsatte til 2. april da meglingsforslag blev fremsatt.

Meglingsmannens forslag blev forelagt arbeiderne og vedtatt. For Statens vedkommende blev meglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser, samt forhandlerne forslag til reglements- messige bestemmelser forelagt Stortinget og vedtatt.

De ved meglingsforslaget gjennomførte lønnsbestemmelser, samt de forbedringer som blev gjort i de reglements- messige bestemmelser innebærer en samlet lønnsøkning på kr. 30 000.00 i budgettåret.

Reglement for Fyr- og Merkevesenets arbeidere.

§ 1.

Arbeidere til Fyr- og Merkevesenets skøitelag og større landlag forhyres for sesongen. Sesongen vil søkes utstrakt for så lang tid av året som forholdene og den disponible bevilgning gjør det mulig.

Andre arbeidere antas for de forskjellige arbeider.

Fyr- og merkearbeidere som minst 5 år har vært beskjeftiget i Fyrvesenet, får fortrinsvis rett til fremtidig beskjeftigelse i Fyr- og Merkevesenet, forsåvidt den nevnte arbeidstid ligger innenfor de sist forløpne 10 år.

De arbeidere som har vært beskjeftiget i Fyr- og Merkevesenet de siste sesonger har fortrinsrett til arbeide så lenge arbeider pågår i vedkommende distrikt.

§ 2.

Lønnen utbetales fra og med den dag vedkommende møter på arbeidsstedet, og til og med den dag han slutter.

Hvis arbeiderne antas utenfor vedkommende arbeidssteds kommune, betales lønn fra disse reiser hjemmefra og til de kommer tilbake.

Skal der for månedslønnede beregnes lønn for en brøkdel av en hel måned, finnes denne ved å dividere det arbeidede antall dager med 26.

§ 3.

Reisegodtgjørelse.

Arbeidere har fri befordring og soveplass på 3. plass dampskib og 3. klasse jernbane.

Må en arbeider under reise overnatte i land, godtgjøres hans utlegg til nattelosji.

Nødvendige transportutgifter refunderes for medbragt nødvendig bagasje (klær og verktøi). Utgifter for innskrevet reisegods godtgjøres kun rent undtagelsesvis. Forlanges sådanne utgifter godtgjort, skal der på regningen gis opplysning om grunnen til at godset blev innskrevet.

§ 4.

Arbeidstid.

Den regulære arbeidstid er 54 timer pr. uke.

Arbeidstiden for ingeniørfartøiene settes til 10 timer pr. døgn, eksklusive måltidene.

Værhindringer regnes ikke for skoft.

§ 5.

Overtidsarbeide.

Gjør forholdene det nødvendig å arbeide utover den ordinære arbeidstid, skal der for overtidstimerne betales regulær timelønn plus følgende tillegg:

For de to første timer etter arbeidstidens slutt 25 pct.

For de efterfølgende timer 50 pct.

For søn- og helligdager 100 pct.

Som søn- og helligdagsarbeide regnes det arbeide som utføres fra kl. 18 før søn- og helligdager til neste dag, eller, når to eller flere helligdager følger hverandre, til den siste helligdags aften kl. 18.

For månedslønnede finnes den regulære timelønn ved å dividere månedslønnen med 234.

Påbegynt time regnes for hel.

Overtidsarbeide kan efter merkechefens, eller distriktsingeniørens bestemmelse anvendes i den utstrekning loven hjemler.

Regning for overtidsarbeide skal innsendes sammen med månedsregnskapet og inneholde opplysning om hvorfor det har vært nødvendig å arbeide overtid, samt klokkeslettene for dette arbeide.

§ 6.

Undtagelsesbestemmelser fra § 5.

1. Blir det ved enkelte anledninger nødvendig å dele arbeidslaget i dag og nattskift, skal nattskiftet ha 25 pct. tillegg til sin regulære lønn.
2. Ved forskyvning i arbeidstiden, så den delvis faller på natten, betales et nattillegg av 50 pct.
3. For arbeidsfartøier under gang langs kysten eller mellom arbeidsstedene fastsettes ingen bestemt arbeidstid. Denne innrettes efter forholdene, men bør som regel ikke overskride 11 timer i døgnet.
Vakt, båttjeneste, forhalingsarbeide, vedlikeholdsarbeide med motor, samt annet arbeide for å trygge fartøiet skal utføres uten særskilt godtgjørelse.
4. For mannskap på ingeniørfartøiene betales for kontroll av lysgrenser kr. 1.00 pr. time og kr. 0.50 for hver påbegynt halvtime, regnet fra kl. 19 til fartøiet efter endte undersøkelser atter har ankret.
§ 6, punkt 3, 2net avsnitt gjelder også for ingeniørfartøiene. I tillegg hertil gjelder også for disse at nødvendig gang- og arbeidstid i ekstraordinære tilfelle (f. eks. ved havari på fyr- og fyrlamper) skal utføres uten ekstra godtgjørelse.
5. For flaggskipper og motormann ombord i arbeidsfartøiene medregnes ikke månedstillegget ved beregning av overtidsbetalingen.
6. Kokker oppebærer ikke overtidsbetaling.

§ 7.

Arbeide utenfor lag.

Blir en arbeider beordret bort fra sitt lag for å utføre arbeide for fyrvesenet, tilkommer han reiseutgifter efter § 3.

Under fravær fra sitt arbeidslag skal han ha fritt losji, fri kokning og et tillegg for forøkede utgifter ved kosthold utenfor lag. For tiden er dette tillegg kr. 3.00 pr. dag.

Samme regel gjelder om en arbeider utenfor regulær arbeidssesong utfører arbeide for Fyrvesenet.

§ 8.

Sykdom.

En arbeider som må forlate arbeidet på grunn av sykdom får lønn for de 3 første dager etter at han har sluttet arbeidet.

Under sykdommen følges trygdekassens regler for lægetilsyn, reiser, dagpenger m. v.

Blir vedkommende utskrevet som arbeidsdyktig betaler Fyrvesenet reisen tilbake til arbeidsstedet. Må den syke reise hjem betaler Fyrvesenet reisen til hjemstedet. Reisen godtgjøres i begge tilfelle etter § 3.

§ 9.

Avgang før arbeidstidens slutt.

Forlater en mann arbeidet før dettes slutt, eller blir han avskjediget på grunn av uduelighet, slett opførsel eller lignende, får han lønn til og med den dag han slutter, men ingen godtgjørelse for hjemreise.

§ 10.

Feriegodtgjørelse.

En arbeider tilkommer godtgjørelse for ferie, hvis han i arbeids-sesongen har hatt en sammenhengende arbeidstid av minst 4 uker.

For en arbeidstid av minimum 5 måneder tilståes en feriegodtgjørelse regnet til 9 dager. For kortere arbeidstid finnes godtgjørelsen ved å multiplisere den ordinære timelønn med 5 pet. av det av hver enkelt arbeider utførte antall arbeidstimer til den dag han slutter.

Hvis en arbeider har vært fraværende fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom, medregnes den tid sykdomsfraværet har vart med 9 timer pr. arbeidsdag, dog ikke utover 6 uker i arbeidssesongen.

Feriegodtgjørelsen utbetales ved arbeidets slutt.

Feriegodtgjørelse utbetales ikke under streik og lockout.

Hvis en arbeider med forsørgelsesbyrde dør uten å ha fått den ferielønn han tilkom, blir den — i henhold til ovenstående bestemmelser — optjente godtgjørelse å utbetale til den av avdødes etterlatte som etter merkechefens eller distriktsingeniørens opfatning er berettiget til å motta beløpet.

§ 11.

Aldersgrense.

Arbeidernes aldersgrense er 60 år.

§ 12.

Redskapshold.

Snekkere og tømmermenn holder selv verktøi. For dette betales et tillegg av 5 øre pr. time. Annen redskap holdes av Fyrvesenet.

Ved særlig smussig arbeide, så som ved våre vedlikeholdslag, holder Fyrvesenet vareklær.

Ved fundamenteringsarbeider o. l. holder Fyrvesenet, hvor det er nødvendig, vadestøvler.

§ 13.

Underbringelse.

Fyrvesenet sørger for losji, kokning og bolstre til kjøier, samt dekketøi. Skaffetøi, skje, kniv og gaffel, samt kjøklær må arbeideren selv holde.

Fyrvesenet sørger også for lys og brenne.

Dette skaffes arbeideren uten trekk i hans lønn.

§ 14.

Henvendelse fra arbeiderne.

Har en arbeider noget å forebringe, henvender han sig til merkechefen eller distriktsingeniøren. Har flere arbeidere noget fellesanliggende å forebringe, skal dette skje ved to av og blandt arbeiderne dertil valgte menn.

§ 15.

Tillitsmenn.

De organiserte arbeideres tillitsmenn anerkjennes som representanter i spørsmål av felles interesse.

Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til merkechefen eller distriktsingeniøren, som til enhver tid skal være underrettet om hvem som er arbeidernes tillitsmenn.

§ 16.

I tilfelle av at det opstår tvist mellom merkechefen eller distriktsingeniøren og en eller flere arbeidere om forståelsen av reglementets bestemmelser eller krav som grunner sig på dette, skal det optas forhandlinger mellom den fyrdirektøren dertil bemyndiger og arbeidernes tillitsmenn om tvistens løsning. Dersom enighet ikke opnåes, skal spørsmålet innbringes til fortsatte forhandlinger mellom fyrdirektøren og den hovedorganisasjon angjeldende arbeider eller arbeidere er tilsluttet. Opnåes ikke enighet, kan partene innbringe tvisten til løsning ved voldgift for Arbeidsretten. Den av Arbeidsretten trufne ordning er endelig og bindende for begge parter.

Tillegg til arbeidsreglementet.

Lønninger ved Fyr- og Merkevesenets anleggs- og vedlikeholdsarbeider fastsatt ved stortingsbeslutning av 14. juli 1936.

Lønningene gjøres gjeldende fra arbeidets begynnelse våren 1936.

a) Smeder	kr. 1.32	pr. time
b) Fortrinsberettigede arbeidere i skøitelag og landlag	« 1.17	—
c) Andre arbeidere i skøitelag og sesonglag:		
1. år	« 1.07	—
2. år	« 1.12	—
3. år	« 1.17	—
d) Arbeidere fra distriktet til mindre arbeider:		
Øvede	« 1.00	—
Uøvede	« 0.80	—

e) Mannskap på ingeniørfartøiene	kr. 280.00	pr. mnd.
f) Tillegg for arbeidsskøiter:		
Flaggskipper	« 15.00	—
Motormann	« 15.00	—
g) Kokker:		
Kvinnelige kokker fra	« 100.00	—
Mannlige kokker:		
under 19 år fra	« 175.00	—
over 19 år	« 250.00	—
— 19 år med stuertskole	« 280.00	—

Statens Havneanlegg.

BERLEVÅG

På foranledning av forslag fra Berlevåg Havneanleggsarbeiderforening blev det mellom representanter fra forbundet og Statens Havnevesen optatt forhandling den 27. april om lønns- og arbeidsbestemmelser for arbeidere som beskjeftiges i Statens Havnevesen.

Forhandling mellom partenes representanter pågikk til 9. mai. Da partenes forhandlere ikke blev enig om lønnsbestemmelsene, samt virkeområdet for de reglements-messige bestemmelser blev tvistesakene innbragt for megling. Megling blev optatt den 15. mai under kretsmeglingsmann Harald Julsruds ledelse og fortsatte til 28. mai da meglingsmannen fremsatte forslag til lønnsbestemmelser for anlegget ved Berlevåg.

I forbindelse med avstemning over meglingsmannens forslag blev følgende sirkulære utsendt:

Norsk Arbeidsmandsforbund.
Cirkulære nr. 10.

Oslo den 6. juni 1936.

Til foreningene ved Statens Havneanlegg.

Ad overenskomst for Statens Havneanlegg.

Den 3. april 1936 blev det i konferanse på Havnedirektørens kontor av representanter for Norsk Arbeidsmandsforbund fremmet krav om kollektivoverenskomst om lønninger og arbeidsbestemmelser for arbeidere ved Statens Havneanlegg.

Som grunnlag for forhandlingene om overenskomst blev det fra forbundets side stillet krav om at overenskomsten av 1. april mellom Departementet for de offentlige arbeider og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdelinger om arbeidsordningen ved Statens jernbaneanlegg skulde gjøres gjeldende som

overenskomst ved Statens havneanlegg, med de forandringer og tilføielser som praktisk måtte foretas.

Forhandling på grunnlag av det av forbundet stilte krav blev optatt den 27. april.

Som partenes forhandlere møtte:

For Statens Havnevesen overingeniør Prom-Jensen og sekretær Skattebøl. For Norsk Arbeidsmandsforbund sekretær Albert Karlsen og for Berlevåg Havneanleggsforening Harder Olsen.

Under forhandlingene erklærte havnevesenets representanter at de på grunn av at organisasjonen i dette tilfelle representerte bare et fåtall av havnevesenets arbeidere vanskelig kunde opta forhandlinger om en *kollektiv overenskomst*, men var villig til å forhandle om «*reglements-messige bestemmelser og lønsvilkår*».

Efter at forbundets og arbeidernes representanter hadde konferert med forbundsstyret om saken, fortsattes forhandlingene og det avholdtes 8 forhandlingsmøter mellom partene i tiden 27. april til 9. mai. Under disse forhandlinger blev partenes representanter enig om et forslag til reglements-messige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens Havnevesens anleggsdrift.

Da det gjaldt forslag til lønnsbestemmelser viste det sig å være vanskelig, for ikke å si umulig, å opnå enighet om et forslag som partenes forhandlere kunde anbefale vedtatt av sine mandanter, idet arbeidernes krav til lønninger efter havnevesenets beregning vilde bety en lønnsøkning av 42 pct. i forhold til tidligere lønninger eller omgjort i kroner efter kalkulerte dagsverk i budgettåret, kr. 381 963.00.

Forhandlingsutvalget blev derfor enig om å innbringe lønnstvistene for Riksmeglingsmannen med anmodning om å opta frivillig megling under meglingslovens tvungne former.

Megling blev optatt av Riksmeglingsmannen den 15. mai og fortsatte den 16. mai, da meglingen foreløbig blev innstilt, for å foreta undersøkelse om hvordan de bevilgende myndigheter stilte sig til de foreliggende krav.

Ny megling blev optatt den 27. mai med dommer Harald Julsrud som meglingsmann, og fortsatte den 28. mai.

Den 5 juni fremsatte meglingsmannen følgende forslag:

Meglingsmannens forslag

vedkommende de reglements-messige bestemmelser for anleggsarbeider ved Statens Havnevesen.

I.

De almindelige reglements-messige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens Havnevesens anleggsdrift som havnevesenets forhandlere og Norsk Arbeidsmandsforbunds forhandlere er blitt enige om ved direkte forhandlinger i april—mai 1936, gjøres gjeldende fra 1. juli 1936.

II.

For havneanlegget i Berlevåg fastsettes fra 1. juli 1936 inntil videre følgende lønnsatser:

1. *Almindelige timelønnede arbeidere:*

1. sesong	kr. 1.00	pr. time.
2. —	« 1.05	—
3. —	« 1.10	—

Til almindelige arbeidere regnes alle som er beskjeftiget med brytning, lasting, kjøring, tipping, ordning av skråninger, håndboring samt hjelpearbeidere og opslagere.

2. *Spesialarbeidere og fagarbeidere på timelønn:*

1. sesong	kr. 1.20	pr. time.
2. —	« 1.25	—
3. —	« 1.30	—

Til spesialarbeidere og fagarbeidere regnes: Lastebaser, skytebaser, tippebaser, maskinborere, smeder, tømmermenn, winchemenn og maskinpassere samt lokomotivførere på motorlokomotiver.

Som sesong i p. 1 og 2 regnes en arbeidsperiode på ordinært anlegg av minst 900 timer i samme kalenderår. Arbeidsperioder av 500 til 900 timer i et kalenderår regnes to for en sesong. Kortere arbeidsperioder på ordinært arbeide samt arbeidstid på nødsarbeide regnes ikke.

3. Arbeidere under 18 år og arbeidere hvis arbeidsevne er nedsatt lønnes etter avtale i de enkelte tilfelle.

III.

For de øvrige havneanleggs vedkommende forutsettes forhandlingene om lønnsatser fortsatt, således at forslag om sådanne satser kan bli forelagt administrasjonen og eventuelt Stortinget så tidlig at satsene om mulig kan bli gjort gjeldende fra sesongens begynnelse i 1937.

Oslo den 5. juni 1936.

Harald Julsrud, meglingsmann.

Forslaget til reglementsmessige bestemmelser og det meglingsforslag som foreligger til lønnsbestemmelser for havnevesenets anlegg er av forhandlingsutvalget forelagt for forbundsstyret som er enig i at det bør vedtas.

Da forbundet ikke har regulære fagforeninger ved mer enn et av de ordinære havneanlegg (Berlevåg) som nu er i drift, besluttet forbundsstyret at forslagene forelegges Berlevåg Havneanleggsarbeiderforening til avstemning og godkjennelse.

Da de nye bestemmelser etter meglingsmannens forslag skal tre i kraft fra 1. juli 1936 må foreningens svar om forslaget er vedtatt eller forkastet være forbundet i hende senest 25. juni.

Under forutsetning av at meglingsmannens forslag også blir vedtatt fra Statens side av departementet, eventuelt Stortinget kan man ved denne anledning slå fast at havnevesenets arbeidere gjennom sin organisasjon har gjort et betydelig fremskritt til forbedring av sine lønninger og arbeidsvilkår.

Sett på bakgrunn av den elendige tilslutning fra havnevesenets arbeidere til de stedlige foreninger og forbundet, og på bakgrunn av at

det ikke tidligere i havnevesenet har vært fastsatt bestemmelser om lønninger og arbeidsvilkår, har de få organiserte havnearbeidere ved sitt initiativ og tiltak tatt et løft for den samlede havnearbeidergruppe som de kan være stolt av.

Den politiske situasjon at landet har en arbeiderregjering som er forståelsesfull og lydhør for berettigede krav fra de dårligst stillede grupper i samfundet, har også bidratt til det foreliggende resultat.

Det foreliggende resultat danner grunnlag for videre fremskritt for havneanleggenes arbeidere til å arbeide sig fremover og opover på det samme nivå som de best organiserte arbeidere i samfundet, og det vil være en spore for dem som enda står utenfor organisasjonen til å slutte sig til.

Av det resultat som er opnådd til reglementsmessige bestemmelser, skal man peke på: Regler for inntagelse av arbeidere, nedsettelse av arbeidstiden med 4 timer pr. uke, bestemmelser om lønn for overtids-, natt og helligdagsarbeide, akkordlags dannelse og regler for akkorders utsettelse, tillegg for akkordformenn, ferie og ferielønn, barakkeforhold og bestemmelse om godtgjørelse for losjuttgifter, reisegodtgjørelse, anerkjennelse av organisasjonen og organisasjonens tillitsmenn, samt bestemmelse om tvisters behandling.

Alt sammen bestemmelser som hver for sig er av den største betydning for arbeiderne, og sammenlagt i henhold til timeverk i budgettåret representerer en sum på mellom 70 000 à 80 000 kroner pr. år.

Efter meglingsmannens forslag til lønninger for Berlevåg er grunnlaget for de fremtidige lønninger ved havnevesenets anlegg lagt. Selv om disse lønninger er små i forhold til hvad vi mener de burde være, så representerer de en lønnsforhøielse på 23.8 pct. i forhold til lønningene i 1935, og forsåvidt man senere i år ved forhandling i overensstemmelse med meglingsmannens forslag kan komme frem til de samme lønninger for samtlige Statens havneanlegg vil det representere en samlet lønnsøkning på kr. 215 407.00 i budgettåret efter det forutsatte antall timeverk.

Under henvisning til foranstående tillater man sig på vegne av forbundsstyret og forhandlingsutvalget å anbefale de foreliggende forslag vedtatt.

Oslo den 5. juni 1936.

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Forhandlernes forslag til Reglementsmissige bestemmelser og meglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser blev ved avstemning vedtatt av arbeiderne. Fra Statens side blev forslagene gjennom Havnedirektøren forelagt for Stortinget og godkjent.

STATENS HAVNEVESENS ANLEGGSDRIFT
MUDDERAPPARATER OG FARTØIER

I overensstemmelse med meglingsmannens forslag vedrørende lønnsbestemmelser for anlegget Berlevåg, blev det optatt forhandling mellem representanter for forbundet og arbeiderne og Statens Havnevesen den 25. november for fastsettelse av lønninger og arbeidsbestemmelser for samtlige arbeidere som beskjeftiges ved Statens Havnevesens anleggsdrift, mudderapparater og fartøier.

I direkte forhandlinger mellom partenes representanter i tiden 25. november til 8. desember opnåddes enighet om de reglementsmessige bestemmelser, men derimot opnåddes ikke enighet om lønnsbestemmelsene.

Lønnstvisten blev derfor innbragt for Riksmeglingsmannen til megling, og megling blev optatt den 16. desember og fortsatte til 21. desember da Riksmeglingsmannen fremsatte forslag til lønnsbestemmelser.

Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser samt forhandlingernes forslag til reglementsmessige bestemmelser blev forelagt foreningene til avstemning. Resultatet av avstemningen skal først foreligge i januar 1937 og partenes gjensidige svar skal avgis til Riksmeglingsmannen 1. februar 1937.

I forbindelse med forslagene til nye lønns- og reglementsbestemmelser blev følgende sirkulære utsendt til foreningene:

Norsk Arbeidsmandsforbund.
Sirkulære nr. 23.

Oslo den 29. desember 1936.

Til foreningene ved Statens Havnevesen.

Ad reglementsmessige bestemmelser og Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser ved Statens Havnevesen.

I overensstemmelse med meglingsmannens forslag av 5. juni 1936, som senere blev vedtatt av Stortinget, blev det optatt forhandling mellom representanter for Statens Havnevesen og Norsk Arbeidsmandsforbund den 25. november for fastsettelse av lønns- og arbeidsbestemmelser for Statens Havnevesen.

For Statens Havnevesen deltok overingeniør Prom-Jensen og kon-torchef Lars Skattebøl.

For Norsk Arbeidsmandsforbund, sekretær Alb. Karlsen, Odin Herø og Johan Løvvik.

For Finansdepartementet, Magnus Ofstad.

For Handelsdepartementet, Leif Østern.

I de direkte forhandlinger mellom partenes representanter i tiden 25. november til 8. desember fremla forbundets representanter forslag

til lønnsbestemmelser bygget på en begynnerlønn av kr. 1.30 for almindelige arbeidere, stigende med 5 øre for annen og tredje sesong til kr. 1.40 pr. time med 10 øres tillegg for fagarbeidere og spesialarbeidere.

For månedslønnede arbeidere fremla forbundets forhandlere et lønnsfor-slag bygget på topplønn i timelønn for spesialarbeidere multiplisert med 213 arbeidstimer pr. måned.

Havnevesenets representanter fremla forslag til lønnssetser opbygget etter en timelønn for almindelige arbeidere av 90 øre pr. time.

Under de direkte forhandlinger mellom partenes representanter var det ikke mulig å opnå enighet om lønnsbestemmelser, men man blev enig om å foreta en del forandringer i de reglementsmessige bestemmelser som var nødvendig av hensyn til at reglementet nu skal omfatte alle arbeidere i Statens Havnevesens anleggsdrift, vedlikeholdsstasjoner, mudderapparater og fartøier.

Da enighet om lønnsbestemmelser ikke kunde opnåes ved forhand-ling mellom partene, blev man enig om å innbringe lønnstvisten for megling.

Megling blev optatt den 16. desember og pågikk i møter til 21. desember da Riksmeglingsmannen fremsatte vedlagte forslag.

Meglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser, samt de i forhand-lingmøter mellom partene foretatte forandringer i de reglementsmessige bestemmelser blev forelagt fellesmøte av arbeidernes forhandlingsutvalg og forbundsstyret den 22. desember, som enstemmig fattet følgende beslutning:

- «1. De i forhandlingsmøter i tiden 25. novbr. til 7. desbr. mellom representanter for Statens Havnevesen og Norsk Arbeidsmandsforbund foretatte forandringer i de reglementsmessige bestemmelser for Statens Havnevesens anleggsdrift, vedlikeholdsstasjoner, mud-der apparater og fartøier godkjennes.
2. De i Riksmeglingsmannens forslag foreslåtte lønnssetser for Statens Havnevesens anleggsdrift, vedlikeholdsstasjoner, mudderapparater og fartøier anbefale vedtatt.
3. De reglementsmessige bestemmelser og Riksmeglingsmannens for-slag til lønnsbestemmelser for Statens Havnevesens anleggdrift m. v. forelleges havnearbeiderforeningene og medlemmene til ved-tagelse i den utstrekning som de på grunn av arbeidssesongens ophør er mulig å få avholdt møter i foreningene.

Arbeidernes forhandlingsutvalg og forbundsstyret anbefaler de foreliggende forslag vedtatt.»

Til Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser for månedslønnede tilføiet Johan Løvvik følgende:

«Undertegnede beklager at Riksmeglingsmannens forslag til lønns-satser ikke gir en rimelig lønnsøkning til samtlige av de nu ansatte månedslønnede arbeidere, da lønnsnivået også for de nu høiestlønnede burde vært forhøiet. Men undertegnede finner dog under nuværende omstendigheter å måtte anbefale Riksmeglingsmannens forslag vedtatt.»
Johan Løvvik.

Idet vi herved i overensstemmelse med forbundsstyrets beslutning oversender forslaget til foreningene og medlemmene til avgjørelse ved

avstemning skal meddeles, at det opnåede lønnsforslag betinger en effektiv gjennemsnittlig lønnsforhøielse i forhold til de nuværende lønninger på ca. 20 pct.

Sett i forhold til lønnsbudgettet i sesongen 1936 og de i sesongen utførte arbeidstimer blir den samlede lønnsøkning etter Riksmeglingsmannens forslag ca. kr. 200 000.00.

Som det fremgår av meglingsforslaget skal de nye lønnssetser gjøres gjeldende fra sesongens begynnelse 1937.

Partene skal avgi svar den 1. februar om Riksmeglingsmannens forslag er vedtatt.

Under henvisning til foranstående anmodes de foreninger som har medlemmene på stedet å avholde medlemsmøte for behandling og avstemning over vedlagte forslag.

Avstemningen skal foregå ved skriftlig votering. De som stemmer for godkjennelse skriver ja. De som stemmer mot godkjennelse skriver nei.

Efterat avstemning er foretatt skal foreningene innsende til forbundet opgave over avstemningsresultatet med tydelig angivelse av hvor mange som har stemt for vedtagelse og antall stemmer mot.

Avstemningsresultatet skal være innsendt til forbundet før 28. januar.

For de foreninger som ikke kan få avholdt medlemsmøte for behandling av forslagene, må styremedlemmene ta stilling til saken og meddele forbundet resultatet på den måte som angitt foran.

Idet vi på ny anbefaler forslaget vedtatt tegner vi med solidarisk hilsen

For Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Reglementsmessige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens Havnevesens anleggsdrift.

§ 1.

Reglementets virkeområde.

Dette reglement gjelder for alle Statens Havnevesens anlegg, vedlikeholdsstasjoner, mudderapparater og fartøier under ordinær drift.

§ 2.

Inntagelse av arbeidere.

- a) *Faste* arbeidere er de som er ansatte med 3 måneders opsigelse og 6 eller 8 måneders ansettelse og samtidig medlemmer av Statens Pensjonskasse. De beskjeftiges i 6 henholdsvis 8 måneders sesong som etter forholdene kan plaseres forskjellig i de forskjellige distrikter og ved de forskjellige anlegg.

- b) Alle andre arbeidere, time- og månedslønnede antas ved anlegget for sesongen og tilsikres ingen bestemt lengde av denne.
- c) Ved inntagelse av arbeidere skal faste arbeidere og de som tidligere har vært beskjeftiget ved ordinært arbeide i Havnevesenet være fortrinsberettiget til å fylle halvparten av ethvert lag mens anleggsledelsen skal stå fritt til å anta den annen halvpart blandt tidligere arbeidere i Havnevesenet eller andre arbeidere.

Foranstående bestemmelser gjelder ikke ved mindre, kortvarige anlegg og vedlikeholdsarbeider.

- d) Tidligere arbeidere blir å innta etter anciennitetsprinsippet, idet arbeidsledelsen dog herunder også tar hensyn til dyktighet og særlig til mulig spesialøvelse eller fagutdannelse. Mulig arbeidstid ved nødsarbeide på havneanlegg kommer ikke i betraktning ved beregning av tjenestetid.

§ 3.

Arbeidstid.

- a) Arbeidstiden på anlegg og vedlikeholdsstasjoner samt på mudderapparater, arbeidsfartøier og slepebåter under ordinær anleggsdrift er i sommerhalvåret fra 15. april til 15. oktober 50 timer pr. uke. I vinterhalvåret 48 timer pr. uke.
- b) Arbeidstiden skal i sommerhalvåret fordeles med 9 timer på ukens 5 første virkedager og 5 timer på lørdager. I vinterhalvåret kan den fordeles mellom 6×8 og $5 \times 9 + 3$ etter forholdene på de enkelte anlegg.
- c) Den normale dag legges mellom kl. 6 og kl. 18 og kan innenfor denne grense forskyves i sesongen, bl. a. for å utnytte dagslyset og vannstandsforhold.
- d) For inspeksjons-, laste- og opmålingsfartøier, for arbeidsfartøier under gang mellom arbeidssteder og for mudderapparater og slepebåter under lengere slep, kan arbeidstiden henlegges til hvilken som helst tid av døgnet. Sammenlagt ordinær arbeidstid under gang og ved land skal dog i forannevnte tilfelle ikke overstige 11 timer i noget enkelt døgn og 54 timer pr. uke.

§ 4.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Alt arbeide utføres så vidt mulig på ordinær arbeidstid. Må overtidsarbeide brukes gjelder følgende:

- a) For arbeide utført etter ordinær arbeidstid og i sammenheng med

denne betales i ukens 5 første dager 25 pct. tillegg for de første 2 timer. Legges spisepausen mellom den ordinære tid og overtiden regnes den dog som sammenhengende.

- b) Ved alt annet overtidsarbeide betales 50 pct. tillegg.
- c) For søn- og helligdagsarbeide fra kl. 18 dagen før søn- eller helligdag til kl. 22 dagen før neste søgnedag betales 100 pct. tillegg.
- d) Må på anlegg og mudderapparater den ordinære arbeidstid f. eks. av hensyn til vannstandsforhold deles så den delvis faller om natten, betales for tiden mellom kl. 18 og kl. 6 et tillegg av 25 pct.
- e) For månedslønnede regnes timelønningen ved overtidsberegning etter 213 timer pr. måned i sommerhalvåret og 204 timer i vinterhalvåret.

§ 5.

Undtagelsesbestemmelser ved overtidsberegning.

- a) På arbeids- og opmålingsfartøier betales intet tillegg om arbeidstiden av hensyn til strøm- eller vannstandsforhold må deles på dag og natt. Dog betales i så fall mulig forlengelse av det ordinære timetall med 50 pct. tillegg.
- b) Utslepning av mudderpram som er slepeklar minst 15 minutter før ordinær arbeidstids slutt utføres uten at overtidstillegg beregnes.
- c) På fartøier etc. som inngår under § 3 d skal vakt, båttjeneste, forhalingsarbeide og annet arbeide for å trygge apparatet eller fartøiet utføres uten at overtid beregnes.
- d) Arbeidere som er antatt og lønnet som winchemenn, lokomotivførere og fyrbøtere skal sørge for damp eller startet motor ved arbeidstidens begynnelse. Nødvendig arbeide hermed — begrenset til 1 time pr. dag — utføres uten at overtid beregnes.
- e) Kokker og stuerter oppebærer i almindelighet ikke overtid.
- f) Beregnes arbeidstiden etter bestemmelsene i § 3, punkt d, betales ikke overtid etter reglene i § 4. Overskrides i dette tilfelle den for døgn eller uke fastsatte arbeidstid ydes en godtgjørelse for overtiden med kr. 1.00 pr. time og kr. 0.50 pr. påbegynt halvtime. Dog skal pålagt arbeide som ikke inngår under denne paragrafs punkt c, betales etter de almindelige bestemmelser om overtidsbetaling i § 4 såfremt det utføres i tiden mellom kl. 18 dag før søn- eller helligdag og kl. 22 dagen før næst påfølgende hverdag.

§ 6.

Akkordlags dannelse m. v.

Akkordlag dannes enten på den måte, at en del arbeidere, som er blitt enige om å gå sammen, velger en akkordformann og fremstiller sig for anleggsbestyreren, eller ved at denne henvender sig til en arbeider som han anser skikket til akkordformann og anmoder ham om å medvirke til dannelse av lag. I alle tilfelle må så vel akkordformann som arbeidere godkjennes av bestyreren.

Når formannsplassen av en eller annen grunn blir ledig, foreslår laget ny akkordformann, som ansettes hvis bestyreren finner ham skikket dertil, i motsatt fall velger bestyreren ny akkordformann.

Anleggsbestyreren bestemmer lagets størrelse. Etter akkordens fastsettelse innsettes ikke flere arbeidere i laget uten vedkommende akkordformanns samtykke. Hvis arbeidet må forseres og flere arbeidere av den grunn må anvendes, treffes avtale herom, forsåvidt så ikke allerede er skjedd ved akkordens fastsettelse.

§ 7.

Akkorders utsettelse.

Ved akkorders utsettelse skal det utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av priser, arbeidets art, omfang og masser samt måten hvorpå arbeidet skal utføres.

Akkordpriser og akkorders omfang fastsettes av anleggsbestyreren etter fri forhandling mellom ham og vedkommende akkordformann ved arbeidets begynnelse med mindre begge parter er enige om å utsette hermed nogen tid. Akkordformannen skal høre lagets mening før akkorden vedtas.

Akkorder utsettes enten med utregnet sum eller etter enhetspriser med påfølgende opmåling.

Opdages feil i akkordberegningen, skal beriktigelse finne sted, når feilen er til skade for akkordlaget.

De profiler som er lagt til grunn for akkordberegningen, skal på anmodning forevises.

Akkorder skal som regel begrenses til 2 måneders varighet. Dog kan akkorden utstrekkes til et lengere tidsrum, hvis praktiske hensyn i det enkelte tilfelle tilsier det og begge parter er enige herom.

§ 8.

Tilleggsarbeide (ekstraarbeide).

Laget plikter på anleggsbestyrerens forlangende å utføre arbeide som ikke omfattes av hovedakkorden mot ekstrabetaling enten ved sær-

skilt akkord eller mot den i overenskomsten fastsatte timelønn for dagarbeide. Hvor avtale herom ikke undtagelsesvis er truffet, betales pr. time den pris hvormed akkorden utlønnes.

Arbeidsskift på grunn av maskinskade eller mangel på arbeidsmateriell av lengere varighet enn 1 time godtgjøres med samme beløp pr. time som utbetales som forskudd i akkord, inntil anlegget kan anvisse annet arbeide.

Godtgjørelsen bortfaller hvis melding ikke straks er sendt.

Betaling for tilleggsarbeide anføres særskilt i akkordboken eller på den til akkordformannen utleverte gjenpart av akkordoppgjøret og tillegges den ordinære akkordsum ved oppgjøret.

§ 9.

Redskapshold.

Anlegget holder de nødvendige redskaper og materialer og holder dem i brukbar stand.

Snekkere, tømmere, smeder og andre fagarbeidere som etter anmodning av anleggsledelsen holder sig selv med det almindeligste verk-tøi godtgjøres herfor med minst 4 øre pr. time.

Under arbeide hvor det er nødvendig holder anlegget vadestøvler.

Arbeiderne er forpliktet til å behandle alle redskaper og materialer med omhu og påpasselighet.

§ 10.

Akkorders avbrytelse.

Når forandringer av arbeidsplanen eller andre tvingende omstendigheter krever arbeidets ophør for kortere eller lengere tid, når særskilte uhell inntreffer eller arbeidet utføres utilfredsstillende, har anleggsbestyreren rett til å avbryte og opheve akkorden mot forholdsvis utbetaling, idet det foretas opmåling og derhos ved oppjøret tas fornødent hensyn så vel til det utførte som til det gjenstående arbeide.

Sådan avbrytelse av akkorden med forholdsvis utlønning kan også kreves av akkordlaget, når arbeidet må innstilles for en lengere tid.

§ 11.

Akkorders oppgjør.

Efterat arbeidet er ferdig og godkjent, oppgjøres og utbetales akkorden snarest, om mulig ved første lønning.

Ved måling for oppgjør av akkorder med enhetspriser, skal akkordlaget ha anledning til å være til stede.

Opstår meningsforskjell om mål eller masser uten at enighet opnåes ved forhandling, skal eftermåling straks finne sted.

Ved sådan eftermåling skal en ingeniør og en opsynsmann tillikemed minst to mann av laget, hvoriblandt formannen være tilstede. Laget skaffer de fornødne håndlangere.

Et akkordlag kan ikke kreve eftermåling eller mulige feil ved et oppgjør rettet, hvis ikke forlangende herom fremsettes for anleggsbestyreren senest innen 6 virkedager efter at akkordsummen er utbetalt laget.

Et arbeidslag som slutter kan ikke forlange oppgjør før de utleverte redskaper og materialer er tilbakelevert i godkjent stand ved nærmeste materialbod eller mottatt av anlegget på et omforenet sted.

§ 12.

Tillegg for akkordformenn.

Uttas arbeider til akkordformann utbetales det ham av anlegget et tillegg fra kr. 0.10 til kr. 0.15 pr. time, avpasset efter hans dyktighet og lagets størrelse.

Under særegne forhold eller ved vanskeligere arbeider, som fordrer større kyndighet, kan tilleggspengene ytterligere forhøies.

Tillegget kan nedsettes for lag på 3 eller færre mann.

§ 13.

Lønningsregler.

- a) Faste månedslønnede med 6 eller 8 måneders lønn betales fra den dag lønnen begynner å dreie til den dag lønningsperioden løper ut. Lønningsperioden fastsettes forskjellig efter som arbeidssesongen må anlegges efter forholdene. Forsåvidt vedkommende utenfor den fastsatte arbeidsperioden beholder sitt vanlige arbeide ved ordinært anlegg betales nettolønnen. Inntas vedkommende utenfor lønningsperioden for å utføre annet arbeide betales den for dette arbeide vanlige timelønn.

For brøkdeler av måned beregnes månedslønn efter regelen:

Månedsdag ved utlønningen dividert med antall dager i måneden multiplisert med månedslønnen.

- b) Andre månedslønnede betales fra den dag de møter på arbeidsplassen til den dag de slutter. For brøkdeler av måned regnes som under a).
- c) Timelønnede betales fra den dag de møter på arbeide til den dag de slutter.

§ 14.

Utbetaling av lønninger.

Lønning avholdes hver 14de dag med fornøden regulering av hensyn til fridager og helger. Månedslønnede utbetales 1 gang pr. måned, hvis de ikke særskilt krever utlønning 2 ganger.

Det blir et lags egen sak å etterse akkordoppgjør og lønningslister og påse at dets medlemmer får hvad de tilkommer. Hver mann kvitterer for sin lønning.

I den kolde årstid skal det sørges for at lønning foregår i opvarmet rum.

§ 15.

Ferie og feriegodtgjørelse.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av minst 9 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser:

For en sammenhengende arbeidstid av over 6 måneder på ordinært anlegg gis et tillegg til forannevnte ferie av en feriedag for hver oparbeidet hel måned over 6 måneder, dog således at den samlede ferie ikke må overstige 12 virkedager.

- b) Ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai til 15. september. Hvis det er påkrevet av hensyn til arbeidsdriften, kan distriktsingeniøren henlegge ferien til en annen årstid. Arbeiderne skal på forlangende gjøres bekjent med grunnen til en sådan bestemmelse. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger distriktsingeniøren. Arbeidere som deltar i en fellesferie tilkommer ferielønn i den utstrekning som den er optjent.

- c) Enhver som i arbeidssesongen har hatt en sammenhengende arbeidstid av minst 4 uker, godskrives ferielønn fra tiltredelsesdagen.

- d) Ferielønn beregnes:

1. For time- og månedslønnede med kortere arbeidstid enn 6 måneder i sesongen med 5 pct. av den utbetalte ordinære lønn.
2. For time- og månedslønnede med lengere arbeidstid enn 6 måneder i sesongen etter den ordinære timelønn og 8½ time pr. feriedag. For månedslønnede beregnes den ordinære timelønn ved å dividere månedslønn med 213.00. Beregning av ferielønn for månedslønnede bortfaller når de gis ferie med full ordinær lønn.

- e) Hvis en arbeider har vært fraværende fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom medregnes den tid sykdomsfraværet har vart med 8½ time pr. arbeidsdag, dog ikke utover 6 uker i sesongen.
- f) Slutten en arbeider i løpet av arbeidssesongen utbetales oparbeidet ferielønn. De øvrige arbeidere utbetales optjent ferielønn ved feriens begynnelse og ved arbeidssesongens avslutning. Ved streik eller lockout utbetales ikke ferielønn.
- g) Ferielønn beregnes og utbetales ikke ved nødsanlegg med mindre det gjelder folk som beordres overført til slike anlegg i den ordinære arbeidssesong.
- h) Hvis en arbeider med forsørgelsesbyrde dør uten å ha fått den ferielønn han tilkommer blir den optjente ferielønn å utbetale til den av hans etterlatte som etter distriktsingeniørens opfatning er berettiget til beløpet.

§ 16.

Brakker m. v.

Havnevesenet holder som regel brakke ved anleggene hvor dette er praktisk og økonomisk forsvarlig. Belegget i soverum skal ikke være større enn at det er 10 m.³ luftvolum pr. mann. Det skal bare brukes enkeltmannskøier og overkøier søkes mest mulig undgått. Det skal ved brakken sørges for særskilt rum til mat og klær samt spise- og kokerum, vaske- og tørkerum. Anlegget holder det nødvendige inventar og kjøkkentøi, lys, brensel, rengjøring og kokning. Arbeiderne holder selv sengeklær og skaffetøi (spisetøi).

Ved mindre kortvarige anlegg som drives om sommeren, kan lempes på kravene til brakker.

Ligger arbeidsplassen så langt fra brakken eller arbeidernes hjemsted at de ikke uten vanskelighet kan innta sine mellemmåltider eller opbevare oljeklær m. v. i brakke eller hjem skal det sørges for boder hertil ved arbeidsplassen. De skal være tette og utstyres med bord og benker av høvlede materialer samt kokeovn.

Arbeiderne betaler ingen brakkeleie.

Anleggets arbeidere skal ha adgang til å benytte spiserummet til sine mulige møter. Deres tillitsmenn plikter da å påse at rummet blir bragt i orden etter møtet og å godtgjøre kokken for mulig ekstra renhold m. v.

Beordres arbeider utenfor sitt hjemsted til anlegg hvor det ikke er brakkehold skal han ha en godtgjørelse for losjiutgifter av kr. 3.00 pr. dag.

§ 17.

Opsigelse og avskjedigelse.

- a) Når derom ikke er truffet særskilt avtale gjøres for arbeiderne ingen opsigelsestid gjeldende — dog bør ved reduksjon av lag gis 8 dagers varsel til dem som opsies. Ordre om overføring av arbeider fra lag til annet skal kunne gis på kort varsel.
- b) Hvis en arbeider uten gyldig grunn og uten opsigelse forlater en akkord, utbetales han ved akkordoppgjøret bare forskudd hvis ikke akkordlaget begjærer at også fortjenesten skal utbetales ham.
- c) Arbeider som lider av sykdom som enten er smittefarlig eller ved sin ytringsform virker ubehagelig eller forstyrrende for de øvrige folk på arbeidssted, i brakke eller matsal kan opsies med kort varsel eller avskjediges.
- d) Arbeidere som viser sig uskikket for arbeidet kan fjernes eller forflyttes av arbeidsledelsen.
- e) Arbeider kan opsies på stedet hvis de gjør sig skyldig i slett forhold, misbruk av rusdrikk og lignende. Likeså kan nektelse eller undlatelse av å følge gitte forskrifter medføre avskjedigelse på stedet. Avskjedigede arbeidere utlønnes helt ved avgangen. Hvis dette ikke lar sig gjøre skal vedkommende snarest etter få sitt tilgodehavende tilsendt.
- f) Når flertallet av arbeiderne i et akkordlag eller ved et anlegg finner at en arbeider bør fjernes på grunn av slett opførsel eller uskikkethet for arbeidet kan de henvende sig til arbeidsledelsen herom. Hvis formannen finner klagen beføiet kan vedkommende fjernes fra laget etter at saken har vært forelagt distriktsingeniøren.

§ 18.

Arbeidsbok.

For enhver arbeider utstedes en arbeidsbok, inneholdende navn, fødested og datum samt angivelig hjemstavn.

I denne arbeidsbok innføres bare opplysning om, når vedkommende arbeider har begynt og sluttet sitt arbeide samt hvad slags arbeide han hovedsakelig har utført. Har vedkommende arbeider vært akkordformann eller bas skal dette anmerkes.

Likeså anmerkes om og i hvilken utstrekning arbeideren har hatt ferie.

Boken opbevares hos anleggsbestyreren og utleveres arbeideren ved hans avgang fra anlegget. Hvis arbeideren overflyttes til et annet

havneanlegg utleveres boken ikke til ham, men sendes rekommandert til anleggsbestyreren ved det anlegg, hvortil arbeideren overflyttes. Før avreisen skal arbeidsboken forevises arbeideren hvis han ønsker det.

§ 19.

Reisegodtgjørelse.

- a) Faste folk som ikke er berettiget til almindelig skyss- og kostgodtgjørelse, og arbeidere som etter forhåndsavtale eller søknad innkalles av arbeidsledelsen er berettiget til reisegodtgjørelse etter følgende regler:
  1. Fri befordring fra hjemsted til arbeidssted på 3. kl. jernbane og 2. kl. dampskib hvor 3. kl. ikke finnes.
  2. For reiser som varer over 3 timer dekkes utgifter til bagasje og kost med kr. 3.00 pr. reisedøgn. Del av døgn under 8 timer regnes for halvt døgn. Det tilståes dog alltid godtgjørelse for minst 1 døgn så fremt reisen varer 3 timer eller derover. For kortere reisetid enn 3 timer dekkes kun billettutgifter.
  3. Godtgjørelse etter pkt. 1. og 2. gis også for hjemreise ved anleggets eller arbeidssesongens avslutning eller når arbeidsforholdet opphører ved opsigelse fra anleggsledelsens side uten vedkommende arbeiders egen skyld.
  4. Arbeidere som blir avskjediget etter § 17 pkt. e) og f) eller som slutter etter eget ønske før anleggets eller arbeidssesongens avslutning tilkommer ikke godtgjørelse for hjemreise. Slik godtgjørelse tilståes heller ikke ved streik.
  5. Arbeidere som melder sig som arbeidssøkende på arbeidsstedet uten å være innkalt av anleggsledelsen tilkommer kun reisegodtgjørelse for hjemreise etter pkt. 3.
- b) Beordres arbeider overflyttet fra et anlegg til et annet har han foruten reisegodtgjørelse etter pkt. a) 1. og 2. også lønn for normal dag.

§ 20.

Tillitsmenn.

- a) De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne anerkjennes som representanter og talsmenn for arbeiderne. Disse tillitsmenn skal være beskjefteget ved anlegget. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles anleggslederen.
- b) Tillitsmennene er forpliktet til så vel overfor sine arbeidskamerater og sin mulige organisasjon som overfor anlegget å gjøre sitt

beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.

- c) Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til distriktsingeniøren eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.
- d) De arbeidere som er valgt til tillitsmenn inntar forøvrig ingen særstilling ved anlegget og kan således heller ikke avskjediges med mindre saklige grunner herfor er tilstede.

§ 21.

Tvistens behandling.

I tilfelle av at det oppstår tvist mellom anleggsbestyreren og en eller flere arbeidere om forståelsen av reglementets bestemmelser eller om krav som grunner sig på dette, skal det optas forhandlinger mellom distriktsingeniøren eller den han dertil bemyndiger og arbeidernes tillitsmenn om tvistens løsning. Dersom enighet ikke opnåes, skal spørsmålet innbringes til fortsatte forhandlinger mellom Havnedirektøren og den hovedorganisasjon angjeldende arbeider eller arbeidere er tilsluttet. Opnåes heller ikke enighet ved disse forhandlinger, kan hver av partene innbringe tvisten til løsning ved voldgift av Arbeidsretten.

Den av voldgiftsretten (Arbeidsretten) truffne ordning er endelig og bindende for begge parter.

Riksmeglingsmannens forslag til lønnsbestemmelser for Statens Havnevesens anleggsdrift, vedlikeholdsstasjoner, mudderapparater og fartøier.

I. Anlegg og vedlikeholdsstasjoner.

Almindelige bestemmelser.

- a) Arbeidere under 18 år, og arbeidere hvis arbeidsevne er nedsatt, for eksempel på grunn av alderdom, invaliditet eller lignende, lønnes etter avtale i de enkelte tilfelle.
- b) Som sesong regnes en arbeidsperiode på ordinært anlegg eller vedlikeholdsstasjon av minst 900 timer i samme kalenderår. Arbeidsperioder av 500 til 900 timer i et kalenderår regnes to for en sesong. Kortere arbeidsperioder på ordinært anlegg samt arbeidstid på nødsarbeide regnes ikke med i sesongen.
- c) Som spesial- og fagarbeidere regnes de som er antatt som: Baser, lokomotivførere, dykkere, smeder, tømmermenn, maskinborere, winchemenn og maskinpassere.

For at en arbeider skal ha lønn som spesial- og fagarbeider må han enten ha tilfredsstillende øvelse i vedkommende arbeide eller fag i Havnevesenet, eller dokumentere tilsvarende øvelse fra annen bedrift, eller utstått læretid i faget.

Arbeidsledelsen bestemmer antallet av spesial- og fagarbeidere ved det enkelte anlegg.

- d) Bas som fungerer som selvstendig leder av anlegg får herunder et tillegg i lønn, således at månedslønnen blir som grunnlønnen for formenn av kl. B med 8 måneders tjeneste.

Lønnsbestemmelser:

a) Timelønn for almindelige arbeidere:

1. sesong	kr. 1.00 pr. time.
2. sesong	« 1.05 —
3. sesong	« 1.10 —

b) Timelønn for spesial- og fagarbeidere:

1. sesong	kr. 1.20 pr. time.
2. sesong	« 1.25 —
3. sesong	« 1.30 —

c) Månedslønnende spesial- og fagarbeidere:

1. sesong	kr. 265.00 pr. mnd.
2. sesong	« 275.00 —
3. sesong	« 285.00 —

d) Dykkertillegg:

Arbeidere som er antatt som dykkere betales et dykkertillegg av kr. 1.70 pr. dykkertime.

II. Mudderapparater.

Almindelige bestemmelser:

- a) Arbeidere under 18 år, og arbeidere hvis arbeidsevne er nedsatt, for eksempel på grunn av alderdom, invaliditet og lignende, lønnes etter avtale i de enkelte tilfelle.
- b) Som sesong regnes en arbeidsperiode av minst 900 timer i samme kalenderår.

Arbeidsperioder av 500 til 900 timer i et kalenderår regnes to for en sesong.

Lønnsbestemmelser:

a) Timelønn for hjelpemannskaper og pramfolk:

1. sesong	kr. 1.00 pr. time.
2. sesong	« 1.05 —
3. sesong	« 1.10 —

b) *Månedslønnede mannskaper:*

1. Dekksmenn og prammanskaper ..... kr. 250.00 pr. måned stigende med kr. 10.00 pr. måned for henholdsvis 2. og 3. sesong til kr. 270.00 pr. måned.
2. Fyrbøtere ..... kr. 250.00 pr. måned stigende med kr. 10.00 pr. måned for henholdsvis 2. og 3. sesong til kr. 270.00 pr. måned.
3. Stuerter ..... kr. 280.00 pr. måned stigende med kr. 10.00 pr. måned for henholdsvis 2. og 3. sesong til kr. 300.00 pr. måned.

For dem som har gjennomgått stuertskole kommer ytterligere et tillegg av kr 10.00 pr. måned fra ansettelsen.

4. Kokker ..... kr. 250.00 pr. måned stigende med kr. 10.00 pr. måned for henholdsvis 2. og 3. sesong til kr. 270.00 pr. måned.
5. Hjelpekokker (messe gutter) ..... kr. 150.00 pr. måned.
6. Maskinfører på «Ekskavator 6» ..... « 290.00 —

III. *Arbeidsfartøier, laste-, inspeksjons- og opmålingsfartøier.**Almindelige bestemmelser:*

De under romertall II. Mudderapparater, almindelige bestemmelser, under punktene a og b gjelder også for arbeidsfartøier, laste-, inspeksjons- og opmålingsfartøier.

Lønnsbestemmelser:

- a) Midlertidig førere ..... kr. 340.00 pr. måned.
- b) Bestmann ..... « 290.00 —
stigende med kr. 10.00 pr. måned for henholdsvis 2. og 3. sesong til kr. 310.00 pr. måned.
Bestmann som fungerer som selvstendig fører av slepebåter etc. gis herunder et tillegg av kr. 30.00 pr. måned.
- c) Motormann ..... kr. 265.00 pr. måned stigende med kr. 10.00 pr. måned for henholdsvis 2. og 3. sesong til kr. 285.00 pr. måned.
- d) Fyrbøtere ..... kr. 250.00 pr. måned stigende med kr. 10.00 pr. måned for henholdsvis 2. og 3. sesong til kr. 270.00 pr. måned.
- e) Matroser ..... kr. 250.00 pr. måned stigende med kr. 10.00 pr. måned for henholdsvis 2. og 3. sesong til kr. 270.00 pr. måned.

- f) Dekks gutter ..... kr 150.00 pr. måned.
- g) Stuerter ..... « 280.00 —
stigende med kr. 10.00 pr. måned for henholdsvis 2. og 3. sesong til kr. 300.00 pr. måned.

For dem som har gjennomgått stuertskole kommer ytterligere et tillegg av kr. 10.00 pr. måned fra ansettelsen.

- h) Kokker på arbeids-, laste- og slepefartøier.... kr. 250.00 pr. måned stigende med kr. 10.00 pr. måned for henholdsvis 2. og 3. sesong til kr. 270.00 pr. måned.

IV. *Regulering av lønnsbestemmelser.*

- a) Forsåvidt en arbeider under lønnsgruppene II og III anvendes 1 måned eller lengere i stilling hvorfor det er fastsatt høiere lønn enn den han ellers har, skal han ha den for den høiere stilling fastsatte lønn så lenge han anvendes i stillingen.

- b) Arbeidere som før nærværende reglements ikrafttreden har personlige høiere lønninger enn foranstående lønnsbestemmelser, skal beholde sin personlige lønn.

Foranstående lønnssetser gjøres gjeldende fra sesongens begynnelse 1937.

Oslo, den 21. desember 1936.

Andr. Claussen (sign.).

Statens Vassdragsvesen.

FORBYGNINGSARBEIDER

Protokoll.

År 1936 den 12. mai holdtes på foranledning av tidligere innkomne krav fra arbeidere ved Statens Vassdragsvesen og innhentede opplysninger, konferanse på Norsk Arbeidsmandsforbunds kontor mellom representanter for Norsk Skog- og Landarbeiderforbund og Norsk Arbeidsmandsforbund for gjennomgåelse av det innhentede materiell vedrørende lønninger og arbeidsvilkår for arbeide som utføres for Statens Vassdragsvesen, samt ta stilling til om der fra organisasjonens side skal stilles krav om overenskomst med Vassdragsvesenet og på hvilket grunnlag kravet om overenskomst skal fremmes.

Som representanter møtte:

For Norsk Skog- og Landarbeiderforbund: P. H. Vestad og M. Liengen.

For Norsk Arbeidsmandsforbund: Johs. M. P. Ødegård og Albert Karlsen.

Efter at de dokumenter som forelå i saken var gjennomgått blev konferansen enig om at forslag til overenskomst med Statens Vassdrags-

vesen skal utarbeides i fellesskap mellom Norsk Skog- og Landarbeiderforbund og Norsk Arbeidsmandsforbund, og at kravet om overenskomst blir fremmet av de 2 forbund så snart lønnsforholdet for Statens veiarbeidere og Statens Havnevesen blir godkjent av statsmyndighetene.

Konferansen var enig om at lønninger og reglementsmessige bestemmelser for arbeidere ved Statens veiarbeidsdrift skal legges til grunn for utarbeidelse av tariffkrav.

Konferansen var videre enig om at det under forberedelsen av saken og de forberedende forhandlinger, på grunn av de rådende forhold ved vassdragsvesenet, ikke skal innkalles representanter direkte for arbeiderne, men at saken forberedes og fremmes av de 2 forbund, samtidig som man forutsetter at saken forelegges for Landsorganisasjonen til godkjenning av de krav som skal stilles, og at Landsorganisasjonen deltar i de eventuelle forhandlinger.

Protokollen oplest og godkjent.

P. H. Vestad. M. Liengen. Johs. M. P. Ødegård. Alb. Karlsen.

I overensstemmelse med protokoll av 12. mai blev det gjennom Norsk Arbeidsmandsforbund fremmet krav til Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen om å få optatt forhandling om lønns- og arbeidsbestemmelser for vassdragsvesenets forbygningsarbeidere.

Forhandling mellom partene blev optatt den 29. september og fortsatte i møte den 5. oktober.

Forhandlingene resulterte i følgende reglement som blev godkjent av de interesserte forbund, Landsorganisasjonen og Arbeidsdepartementet:

*Reglementsmessige bestemmelser
for arbeidsordningen ved vassdragsvesenets forbygningsavdelings anlegg.
«Utferdiget av Arbeidsdepartementet 6. januar 1937 i henhold til
kgl. res. av 23. desember 1936.)*

§ 1.

Akkordlags dannelse m. v.

Akkordlag dannes enten på den måte, at en del arbeidere som er enige om å gå sammen, velger en formann og fremstiller sig for arbeidsbestyreren, eller ved at bestyreren henvender sig til en arbeider som han anser dyktig til akkordformann og anmoder ham om å medvirke til dannelse av lag. I alle tilfelle må så vel formannen som arbeiderne godkjennes av bestyreren.

Når formannsplassen av en eller annen grunn blir ledig, foreslår laget ny formann som settes hvis bestyreren dertil finner ham skikket, i motsatt fall velger bestyreren ny formann.

Arbeidsbestyreren bestemmer lagets størrelse. Etter akkordens fastsettelse innsettes ikke flere arbeidere i laget uten vedkommende akkord-

formanns samtykke. Hvis arbeidet må forseres og flere arbeidere av den grunn må anvendes, treffes avtale herom forsåvidt så ikke allerede er skjedd ved akkordens fastsettelse.

§ 2.

Opsigelse.

Når derom ikke er truffet særskilt overenskomst, gjøres for de ved Vassdragsvesenets forbygningsavdeling ansatte arbeidere ingen opsigelsesfrist gjeldende.

Hvis en arbeider eller et akkordlag uten gyldig grunn forlater et omforenet akkordarbeide forinnan dette er bragt til avslutning, utbetales kun almindelig forskuddsbetaling. Resten av den oparbeidede fortjeneste tilfaller i første tilfelle laget og i siste tilfelle det lag som fullfører akkorden. Dog utbetales fortjenesten til vedkommende arbeider selv, når han har forlatt arbeidet med samtykke av arbeidsbestyreren, og laget er enig i at utbetalingen kan skje.

§ 3.

Avskjedigelse.

Deltager i akkordlag eller arbeidere som ifølge sin ansettelse har krav på opsigelse, kan av arbeidsbestyreren avskjediges med kort varsel (på stedet), når vedkommende arbeider i høi grad gjør sig skyldig i slett forhold.

Forsettlig fusk, som forringer arbeidets soliditet, samt nektelse eller undlatelse av å følge gitte forskrifter o. s. v., skal som regel medføre vedkommende arbeiders avskjed.

Før avskjedigelse finner sted skal arbeidernes valgte representanter gis anledning til å uttale sig.

Avskjedigede arbeidere utlønnes så vidt mulig helt ved avgangen. Kan dette ikke skje, skal resttilgodehavende tilstilles vedkommende snarest mulig.

§ 4.

Utvotering av akkordlag.

Når minst $\frac{2}{3}$ av akkordens deltagere finner at formannen eller en arbeider bør fjernes på grunn av uskikkethet for arbeidet eller slett forhold, kan de henvende sig til arbeidsbestyreren med begjæring derom.

Dersom denne efter undersøkelse finner klagen berettiget, blir vedkommende å fjerne fra laget.

§ 5.

Arbeidsbok.

Før hver arbeider utstedes en arbeidsbok, inneholdende navn, fødested og datum samt angivelig hjemstavn.

I arbeidsboken innføres opplysning om når arbeideren har begynt og sluttet ved de forskjellige arbeider og om hvad slags arbeide han hovedsakelig har utført.

Har vedkommende forrettet som akkordformann, skal boken inneholde opplysning herom.

Boken opbevares hos arbeidsbestyreren og utleveres arbeideren ved hans avgang fra anlegget.

Overflyttes arbeideren til et annet offentlig arbeide, utleveres ikke boken, men sendes rekommandert til arbeidsbestyreren ved det arbeide hvortil arbeideren flytter.

Før avreisen skal arbeidsboken på begjæring forevises arbeideren.

§ 6.

Akkorders utsettelse.

Akkorder utsettes: enten som ett innen et visst område begrenset og til en viss sum beregnet arbeide som skal utføres for akkordbeløpet (akkorder med forut bestemt sum) eller efter enhetspriser med påfølgende opmåling og oppgjør (akkorder med enhetspriser).

Akkordpriser og akkorders omfang fastsettes av arbeidsbestyreren efter fri forhandling mellom ham og akkordformannen ved arbeidets begynnelse. Kan sådan forhandling ikke komme i stand før akkordseddelen er utskrevet, og laget er misfornøid med akkorden, skal arbeidsbestyrerens stedfortreder (i tilfelle opsynsmannen) og akkordformannen komme sammen til forhandling på stedet, hvorefter arbeidsbestyrerens endelige avgjørelse innhentes. Akkordformannen skal høre lagets mening før akkorden vedtas.

Den endelige fastsettelse av akkorden kan utstå noen tid når begge parter er enige herom.

Akkorder med forut beregnet beløp skal fortrinsvis brukes.

Akkorden skal så vidt gjørlig omfatte alt forekommende arbeide, så ekstraarbeide undgås.

Ethvert akkordlag gis ved akkordens overtagelse en akkordseddel eller akkordbok, som inneholder de bestemmelser der gjelder for akkorden.

For akkorder med forut bestemt beløp skal den tillike inneholde en gjenpart av den for akkorden oppgjorte beregning.

Opdages det ved sådanne akkorder — efterat akkorden er utsatt og påbegynt — feil i akkordberegningen, skal fornøden beriktigelse av akkordbeløpet finne sted, når feilen er til skade for akkordlaget.

For akkorder med enhetspriser anføres disse. Enhetsprisene gjelder kun hvad der ved akkordens utsettelse er forutsatt, ikke uberegnete arbeider (se ekstraarbeide).

De profiler som er lagt til grunn for akkordberegningen, skal efter begjæring av akkordlaget forevises.

Akkorder skal som regel ikke strekke sig utover 6 uker.

§ 7.

Akkorders avbrytelse.

Når forandring i arbeidsplan eller andre tvingende omstendigheter krever arbeidets ophør for kortere eller lengere tid, når særskilt uhell inntreffer eller når arbeidet utføres utilfredsstillende, har bestyreren rett til å avbryte og opheve akkorden mot forholdsvis betaling, idet det ved oppgjøret tas hensyn så vel til det utførte som det gjenstående arbeide.

Sådan avbrytelse av akkorden med forholdsvis utlønning kan også kreves av akkordlaget når arbeidet innstilles for lengere tid.

§ 8.

Ekstraarbeide.

Ved ekstraarbeide forstås arbeide som utføres av laget utenfor den utsatte akkord mens det er beskjeftiget med denne. Herunder inngår såfremt dette ikke er særskilt beregnet og opført på akkordseddelen arbeide med snerydning, ishugning, vannlensning, transport av redskap og materiell til og fra arbeidsstedet, hugning av sviller samt legning av skinnegang m. v.

Laget plikter på anleggsbestyrerens forlangende å utføre sådant arbeide mot særskilt betaling som efter omstendighetene tillegges akkordbeløpet ved oppgjøret eller oppgjøres særskilt.

Hvor ekstraarbeidet er av nogen større utstrekning, skal der om mulig utsettes tilleggsakkord.

Er arbeidet av mindre betydning, eller akkord ikke har kunnet utsettes, betales den timelønn hvormed akkorden utlønnes, forsåvidt det ikke på forhånd er avtalt en bestemt timelønn for arbeidet.

Hvor særskilt godtgjørelse skal ydes for ekstraarbeidet med uttagning av masser utenfor profilet som følge av «slepper» eller lignende (overfjell), ler- eller jordras o. s. v., skal så vidt mulig på forhånd fastsettes enhetspriser, som anføres i akkordboken eller på akkordseddelen.

Arbeidsskift av lengere varighet enn 1 time på grunn av maskinskade eller mangel på arbeidsmateriell godtgjøres for inntil et dagsverk med vanlig forskuddsbetaling, forsåvidt der ved anlegget ikke kan anvises annet arbeide.

§ 9.

Overtids- og helligdagsarbeide.

Ved overtidsarbeide forstås arbeide som faller utenfor den for vedkommende arbeide fastsatte arbeidstid.

For sådant arbeide betales 50 pct. tillegg.

For søn- og helligdagsarbeide betales 100 pct. tillegg. Som søn- og helligdagsarbeide regnes alt arbeide som utføres fra kl. 6 aften før en søn- og helligdag til neste dags eller — når to eller flere helligdager følger på hinannen — til den siste helligdags aften kl. 6.

Hvor det ved akkordens fastsettelse er bestemt at det skal arbeides med dobbelt skift, betales nattskift likt med dagskift.

Når man ved et igangværende akkordarbeide, som er forutsatt å skulle drives som dagskift, går over til dag- og nattskift, skal nattskiftet gis 25 pct. tillegg.

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time som akkorden uten hensyntagen til overtidstillegget går ut med.

Når det på forhånd er gitt at overtidsarbeide eller helligdagsarbeide i større utstrekning må finne sted, kan dette efter avtale med akkordlaget innberegnes i akkorden, hvorom akkordboken eller akkordseddelen skal inneholde opplysning. I så tilfelle bortfaller det ovenfor nevnte tillegg.

§ 10.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid er 48 timer pr. uke.

§ 11.

Redskapshold.

Vassdragsvesenet skaffer de nødvendige redskaper m. v.

Ved arbeide som utføres på akkord, betaler arbeiderne forbruksaker og spader med deres selvkostende på arbeidsstedet.

Den forringelse som de av anlegget utleverte stålredskaper har lidt ved benyttelsen, godtgjøres etter vekt, likesom hvessing og reparasjoner av disse betales av laget, som også betaler de til disse redskaper hørende skaffer.

Andre gjenstander som utleveres laget, benyttes av dette uten slitningsgodtgjørelse.

Alt transportmateriell, så som skinner, vogner, trillebærer og planker, decauvillemateriell, kraner o. l. anskaffes av anlegget og benyttes av akkordlagene uten slitningsgodtgjørelse.

Redskaper m. v. og transportmateriell som er bortkommet eller bevislig har tatt skade ved skjødesløs behandling, betales av laget.

Ved enhver akkord føres en materialbok, hvori ved utlevering innføres alle materialer og redskaper som akkordlaget mottar, hvad enten anskaffelse skjer for Vassdragsvesenets eller akkordlagets regning.

Ved opslag eller i materialboken skal meddeles opgave over de for anlegget fastsatte priser for redskapsmink, forbrukssaker og smedarbeide.

Snekkere og tømmermenn som holder sig selv med det almindeligste verktøy, godtgjøres herfor med minst 2 øre pr. time.

Ved særlig smussig arbeide, så som tjærearbeide, holder anlegget vareklær. Ved fundamenteringsarbeide og lignende holder anlegget, hvor det er nødvendig, vadestøvler.

§ 12.

Formannspenger.

Formannspenger utbetales av anleggets midler utenom akkordbeløpet med minst 2 øre for hver time i akkorden, formanns- og kjøretimer iberegnet.

Ved vanskelige mur- eller andre arbeider, som fordrer særegen kyndighet, kan dog formannspengene forhøies, hvilket også kan skje når en formann tildeles et lag av uøvede arbeidere.

§ 13.

Akkorders oppgjør.

Efter at arbeidet er ferdig og godkjent, oppgjøres akkorden snarest, om mulig ved første lønning.

Ved måling for oppgjør av akkorder med enhetspriser skal akkordformannen og en mann av laget gis anledning til å være til stede.

Opstår meningsforskjell om mål eller masser uten at enighet opnåes ved forhandling, skal eftermåling snarest mulig finne sted.

Ved sådan eftermåling skal som regel en ingeniør og en opsynsmann tillikemed 2 mann av laget, hvoriblandt formannen, være til stede. Laget skaffer de nødvendige håndlangere.

Et akkordlag kan ikke kreve eftermåling eller mulig feil ved et

oppgjør rettet, hvis ikke forlangende herom fremsettes senest innen 6 virkedager efter at akkordsummen er utbetalt.

Et arbeidslag som slutter kan ikke forlange oppgjør før de utleverte redskaper og materialer er tilbakelevert i godkjent stand ved nærmeste materialbod eller mottatt av anlegget på et omforenet sted.

§ 14.

Voldgift.

Hvor der i anledning av oppgjør opstår meningsforskjell, og denne ikke utjevnes ved forhandling (eftermåling m. v.), skal spørsmålet avgjøres av en voldgiftsrett sammensatt av et medlem for hver av partene. Blir voldgiftsmennene ikke enige, velger de en opmann. Blir de heller ikke enig om opmann, opnevner distriktets sorenskriver denne.

Omkostningene ved avsigelsen av voldgiftskjennelsen bæres med en halvdel av hver av partene, uansett til hvilken side kjennelsen går.

Voldgiftsrettens kjennelse er endelig og bindende for begge parter.

Retten bestemmer selv hvor meget der skal erlegges som godtgjørelse til voldgiftsmennene.

§ 15.

Utbetaling av lønninger.

Enhver arbeiders tilgodehavende betales på de bestemte lønningsdager — hver 14. dag. Oppgjør til akkordlaget utbetales til lagets formann og en av dets arbeidere, som begge kvitterer for mottagelsen.

Det blir lagets egen sak å etterse akkordboken og påse at dets medlemmer får hvad de tilkommer, idet anleggets forpliktelse ophører ved den til formannen og arbeideren stedfunne utbetaling.

I tilfelle av formannens forfall, skjer utbetalingen til to av lagets medlemmer, som er bemyndiget til å motta lønningen.

§ 16.

Tillitsmenn.

De organiserte arbeideres tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter i spørsmål av felles interesse. Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til arbeidsbestyreren eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.

Arbeidsbestyreren skal være underrettet om hvem der til enhver tid er arbeidernes tillitsmenn.

§ 17.

Brakker.

Brakker skal ikke ha større belegg enn 4 mann i hvert rum. Hvert soverum skal inneholde et minimum luftrum av 10 kbm. pr. mann.

Det skal bare anvendes enkeltmannskøier, og skal overkøier mest mulig undgås.

I hver brakke innredes de fornødne rum til opbevaring av mat og klær samt kjøkken, spise-, vaske- og tørkerum.

Anlegget holder det nødvendige inventar samt lys, brenne og sengklær. Herfor betaler hver arbeider en leie av 20 øre pr. dag.

Sengklærne utleveres til hver mann og innleveres av vedkommende ved avgang, hvorefter de blir forsvarlig rengjort og desinfisert.

Anlegget bekoster også den almindelige hovedrengjøring.

Ved sommerbrakker kan det foretas lempninger i ovennevnte bestemmelser.

Hvor brakker ikke bygges og tjenlig hus ikke kan skaffes i rimelig nærhet av arbeidsplassen, bekoster anlegget hel eller delvis transport av arbeiderne til og fra arbeidsplassen.

På de arbeidsplasser hvor arbeiderne forlanger det, og hvor det viser sig påkrevet, skal det være boder, hvor arbeiderne kan få opvarmet sin mat og innta sine måltider.

Bodene skal være lune og tette og være forsynt med kokeovn samt bord og benker av høvlede materialer.

Faste smier skal opføres med tette vegger og tak.

§ 18.

Godtgjørelse for skiftning av arbeidsplass.

Når en arbeider beordres fra et arbeidssted til et annet, skal vedkommende ha vanlig timelønn i den tid som medgår til flytningen. Likeså er vedkommende berettiget til fri reise.

§ 19.

Ferie- og feriegodtgjørelse.

1. Enhver arbeider ved forbygnings- og senkningsanleggene, som vesentlig ernærer sig som lønnsinntaker, og ikke som grunneier er interessert i arbeidet, tilkommer en årlig ferie på 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser.

2. Rett til ferielønn inntreder ved en sammenlagt arbeidstid + legitimert sykdomsfravær i ferieåret med minst 600 timer ved Vassdragsvesenets forbygnings- og senkningsarbeider. Ferieåret regnes fra 1. april til 31. mars.*

3. Lønnen for ferietiden beregnes for almindelige arbeidere etter det for vedkommende distrikt gjeldende forskudd med tillegg av 40 pct. av dette, multiplisert med 5 pct. av det av hver enkelt arbeider utførte antall arbeidstimer ved forbygnings- og senkningsanleggene i ferieåret.

For spesialarbeidere beregnes ferielønn etter den for vedkommende person fastsatte timelønn multiplisert med 5 pct. av utførte antall arbeidstimer.

4. Tidspunktet for ferien bestemmes av arbeidsbestyreren etter samråd med vedkommende arbeider.

Ferien skal kunne anordnes som fellesferie for en del eller samtlige arbeidere ved et anlegg.

5. Blir noen arbeider opsagt, eller han slutter etter eget ønske før han benytter en optjent ferie, tilkommer han den til hans arbeidstid svarende ferielønn.

*) *Anmerkning.* Optjening av ferie regnes fra begynnelsen av ferieåret 1936—37 (1. april 1936).

6. Fravær fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom medregnes i arbeidstiden, dog ikke utover en samlet tid av 12 uker i ferieåret.

7. Lønn for feriedagene utbetales ved feriens begynnelse, og ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai til 15. september.

8. Lønn for feriedagene utbetales ikke med mindre vedkommende arbeider virkelig tar ferie fra offentlig anlegg.

9. Ferielønn utbetales ikke under streik eller lockout.

§ 20.

Twisters behandling.

I tilfelle av at det oppstår tvist mellom arbeidsbestyreren og en eller flere arbeidere om forståelsen av reglementets bestemmelser eller om krav som grunner sig på dette, skal det optas forhandlinger mellom overingeniøren eller den han dertil bemyndiger og arbeidernes tillitsmenn om tvistens løsning. Dersom enighet ikke opnåes, skal spørsmålet innbringes til fortsatte forhandlinger mellom generaldirektøren og den hovedorganisasjon angjeldende arbeider eller arbeidere er tilsluttet. Opnåes heller ikke enighet ved disse forhandlinger, kan hver av partene innbringe tvisten til løsning ved voldgift av Arbeidsretten.

Den av voldgiftsretten (Arbeidsretten) truffne ordning er endelig og bindende for begge parter.

Lønnsbestemmelser.

Forskuddslønn i akkord.

Det almindelige anleggsarbeide forutsettes som regel utført på akkord med forskuddslønn pr. time

- kr. 0.76 i Akershus og Vestfold fylker,
- « 0.75 i Østfold fylke,
- « 0.71 i Sør- og Nord-Trøndelag fylker og
- « 0.66 i landets øvrige fylker.

Timelønn for dagarbeide

kr. 0.20 over satsene for forskuddslønn i de respektive distrikter.

Fagarbeidere erholder et tillegg av kr. 0.10 pr. time.

Hest og mann betales 40 pct. over tilsvarende satser for arbeidere.

De arbeidere som nu har høiere lønn enn de foran nevnte satser betinger, skal beholde sin nuværende lønn.

Anmerkning.

Lønnsbestemmelsene gjøres gjeldende fra 1. januar 1937.

Forskjellige overenskomster.

NESODDEN KOMMUNE

Meglingsmannens forslag til overenskomst

mellem Nesodden kommune på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Nesodden Fagforening på den annen side.

§ 1.

Overenskomstens virkeområde.

Denne overenskomst omfatter alt arbeide som utføres av og for Nesodden kommune, derunder også veiarbeider hvortil kommunen yder bidrag og veiarbeider hvortil kommunen får bidrag eller refusjon til fra fylket, forsåvidt ikke arbeidet omfattes av andre overenskomster med kommunen.

§ 2.

Lønnsbestemmelser.

Almindelige arbeidere betales en timelønn i dagarbeide av	kr. 1.10 pr. t.
Fagarbeidere	« 1.25 —
Leiet bil og chauffør (minst 1½ tonns bil)	« 2.75 —
Leiet hest og mann	« 1.25 —

Arbeidslederen bestemmer hvem som skal ansees som fagarbeider. Bestemmelsen treffes før arbeidet utføres.

§ 3.

Lønn under sykdom.

De arbeidere som har vært i kommunens tjeneste sammenhengende 7 måneder i budgettåret får under sykdomstilfelle full lønn inntil 3 måneder. Dagpenger av Rikstrygdeverket eller trygdekassen tilfaller i de tilfelle Nesodden kommune.

§ 4.

Arbeidstid.

For ordinært veiarbeide skal arbeidsuken være 48 timer. Den ordinære arbeidstid settes mellom kl. 7.30 til kl. 17 de første 5 virkedager, og fra kl. 7.30 til kl. 13.30 dager før søn- og helligdager, med hviletid fra kl. 9.30 til kl. 10 og fra kl. 13 til kl. 13.30.

For ekstraordinært veiarbeide skal arbeidsuken være minst 28 timer for den som ikke har nogen å forsørge, minst 36 timer for den som har til og med 3 å forsørge, og minst 40 timer for den som har 4 eller flere å forsørge. Dette ekstraordinære veiarbeide skal kommunen ha adgang til å rasjonere etter forsørgelsesbyrden.

§ 5.

Overtid.

Arbeide utover den ordinære arbeidstid er overtidsarbeide og betales det for sådant arbeide de 5 første ukedager etter endt ordinær arbeidstid 25 pct. for de 2 første arbeidstimer, senere 50 pct. tillegg. For overtidsarbeide etter kl. 13.30 lørdager og dager før helligdager, samt alle søn- og helligdager betales 100 pct. tillegg.

§ 6.

Akkordarbeide.

Ved akkordarbeide og akkorders utsettelse benyttes de regler som gjelder for veiarbeidsdriften i Akershus fylke. Der utferdiges akkordseddel med tydelig ansettelse av prisen, lagets størrelse, arbeidets art og omfang.

Forskudd betales med kr. 0.90 pr. time. Akkorden garanteres å gi minst forskuddsbetalingen.

Avbrytelse av akkordarbeidet må ikke forekomme uten erstatning til laget.

Akkordlagets formann velges av laget i samråd med arbeidsbestyrelsen (opsynsmannen).

§ 7.

Feriebestemmelser.

- Enhver arbeider som har arbeidet ved Nesodden kommune sammenhengende i 192 arbeidstimer godskrives ferielønn fra tiltredelsesdagen.
- Feriegodtgjørelse (tiden for optjening av ferielønn) beregnes for tidsrummet 1. juli det ene år, til 30. juni det påfølgende år.
- Ferielønnen beregnes med 4 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn, multiplisert med det av ham ved Nesodden kommune utførte antall arbeidstimer i ferieåret.
- Ferien gis i tiden 1. juli—15. september.

Feriepenger betales ved feriens begynnelse da arbeideren får ferie.

- Hvis en arbeider slutter eller får slutt før han har fått adgang til å benytte en optjent ferie, utbetales hans optjente ferielønn når han får ferie hos en annen arbeidsgiver, eller i tilfelle han ikke får ferie senest 1. september.

§ 8.

Verktøihold og vareklær.

Kommunen holder det for arbeidets utførelse nødvendige verktøi. Ved særlig smussig arbeide, som tømning av septiktanker og kummer, særlige våte og smussige fundamenterings- og kloakkarbeider, klorkalsiumsspredning og lignende, erholder arbeiderne utlånt nødvendige vareklær, vadestøvler og hansker.

§ 9.

Spise- og hvileboder.

Før et arbeide igangsettes skal der ved arbeidsplassen opføres eller anskaffes nødvendige hvileboder. Hvilebodene skal være forsynt med ovn samt bord og benker av høvlede materialer.

I hvilebodene skal være nødvendige forbindingssaker.

§ 10.

Tillitsmenn.

Arbeidernes organisasjon skal ha rett til å velge 2 tillitsmenn som skal representere arbeiderne. De organiserte arbeideres tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter i spørsmål av felles interesser.

Tillitsmennene skal når de som sådanne har noget å fremføre henvende sig direkte til kommunens arbeidsbestyrer eller den kommunen dertil bemyndiger.

Arbeidernes organisasjon plikter å holde kommunen og arbeidsbestyreren underrettet om de som er valgt som arbeidernes tillitsmenn.

§ 11.

Tvistens behandling.

Twist om bestemmelser i denne overenskomst eller krav som grunner sig på denne, eller i anledning arbeider, kan ikke søkes løst ved arbeidsstans i overenskomstperioden.

I tilfelle der oppstår twist mellom arbeidsbestyreren og en eller flere arbeidere om forståelsen av overenskomstens bestemmelser eller om krav som grunner sig på denne, skal der optas forhandling mellom kommunen eller de kommunen dertil bemyndiger og arbeidernes tillitsmenn om tvisters løsning.

Opnåes ikke enighet ved disse forhandlinger kan hver av partene innbringe tvisten til løsning ved voldgift av Arbeidsretten.

Den av Arbeidsretten trufne ordning er endelig og bindende for begge parter.

§ 12.

Overenskomstens varighet.

Foranstående overenskomst gjelder fra 1. oktober 1936 til 30. september 1937, og videre ett år ad gangen forsåvidt den ikke opsies skriftlig av en av partene innen utgangen av august måned.

Oslo den 3. november 1936.

Harald Julsrud.

Vedtatt av Nesodden kommune og Norsk Arbeidsmandsforbund og forbundets avdeling Nesodden Fagforening.

For Nesodden Formannskap

Markus Løes,
ordf.

For Norsk Arbeidsmandsforbund og Nesodden Fagforening

Alb. Karlsen. Ingolf Ellingstad.

SKEDSMO KOMMUNE

Overenskomst

mellom Skedsmo kommune og Strømmen byggekommune på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Skedsmo Arbeidsmandsforening på den annen side angående lønninger og arbeidsvilkår.

§ 1.

Almindelige bestemmelser.

Denne overenskomst gjelder for alt arbeide, så som sandtak, sprengnings- og støpningsarbeide, stenbrudd, pukkverk, gravningsarbeide samt veiarbeide (herunder innbefattet de anlegg hvortil fylket yder bidrag og overtar administrasjonen).

§ 2.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke.

§ 3.

Overtidsarbeide.

Er overtidarbeide nødvendig, skal utført overtid utlignes med tilsvarende fritid senest påfølgende uke.

For overtidarbeide betales følgende tillegg til den fastsatte timelønn:

For arbeide etter den ordinære arbeidstid i ukens 5 første virkedager betales 25 pct. tillegg til timelønnen for de to første timer, deretter 50 pct. tillegg.

For arbeide på lørdager og dager før helligdager etter den ordinære arbeidstid, samt arbeide på søn- og helligdager betales med 100 pct. tillegg.

§ 4.

Akkordarbeide.

Akkordarbeide skal anvendes i størst mulig utstrekning.

Akkordprisen fastsettes ved fri forhandling mellom arbeidslederen og vedkommende arbeider eller akkordlag.

Akkordprisen fastsettes ved arbeidets begynnelse forsåvidt begge parter ikke blir enig om å utsette hermed nogen tid.

Opnåes ikke enighet om akkordprisen, plikter arbeiderne å utføre arbeidet på timelønn kr. 1.35. Som minstelønn og forskudd i akkord utbetales hver ordinær lønningdag etter kr. 1.25 pr. time.

§ 5.

Lønnsbestemmelser.

a) For arbeide som utføres for Strømmen byggekommune, som veiarbeide, hovedvannledningsarbeide, vannreservoarer, kum- og kloakkarbeide betales med kr. 1.35 pr. time.

b) For ordinært arbeide som utføres for Skedsmo kommune betales med kr. 1.35 pr. time.

Arbeidere med minst 2 års sammenhengende tjenestetid erholder den stipulerte timelønn for bevegelige helligdager som faller i arbeidsuken, samt 1. mai og 17. mai.

§ 6.

Lønningdager.

For arbeidere ved Skedsmo kommune utbetales lønninger hver fredag i arbeidstiden.

For arbeidere ved Strømmen byggekommune utbetales lønninger hver fredag i arbeidstiden fra byggekommunens kasserer eller den byggekommunen dertil bemyndiger.

§ 7.

Feriebestemmelser.

- a) Enhver arbeider som i tiden 1. juli det ene år til 30. juni det annet år har tilsammen 8000 arbeidstimer, tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med lønn i henhold til § 5 i denne overenskomst.
- b) For de arbeidere som ikke opnår 800 timer i ferieåret ydes feriegodtgjørelse med 4.5 pct. av optjent lønn.
- c) Tjenestetid under 192 arbeidstimer i ferieåret gir ikke rett til ferielønn.
- d) Ferien gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai—15. september.
- e) For legitimert sykdomsfravær i arbeidstiden foretas ikke fratrekk i ferielønn.

§ 8.

Twisters behandling.

Twist om bestemmelser i denne overenskomst eller krav som grunner sig på denne skal først forsøkes løst ved forhandling mellom representanter for partene på stedet. Opnåes ikke enighet kan hver av partene innbringe tvisten for avgjørelse av Arbeidsretten.

§ 9.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst gjelder fra 1. juli 1936 til 30. juni 1937, og videre ett år ad gangen forsåvidt den ikke skriftlig opsies av en av partene før 1. juni.

Den av partene som opsier overenskomsten søker optatt forhandling snarest for å bringe overenskomstforholdet i orden før den opsagte overenskomst utløper.

Strømmen den 7. juli 1936.

For Skedsmo formannskap
Jonatan Larsen,
ordf.

For Strømmen Bygningskommune,
Torsten Ulsnes.

For Norsk Arbeidsmandsforbund og Skedsmo Arbeidsmannsforening,
Alb. Karlsen. Hilmar Antonsen.

RØYKEN KOMMUNE

Overenskomst

mellem Røyken kommune på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og dets underavdeling 262, Røyken Veiarbeiderforening, på den annen side om lønns- og arbeidsvilkår.

§ 1.

Den ordinære arbeidstid er 48 timer i uken.

§ 2.

Dagarbeide betales med kr. 1.05 pr. time.
Hest og mann betales med kr. 1.30 pr. time.

§ 3.

Forskuddsbetaling for akkordarbeide settes til kr. 0.90 pr. time. Akkordene søkes utsatt således at det gis anledning til å tjene ca. 35 pct. mere enn forskuddsbetalingen.

§ 4.

Fjellsprengning og uttagelse av kult samt oplegning i stuss betales med kr. 3.00 pr. kbm. målt i stuss. Arbeidslaget holder selv ammunisjon. Ved særlig vanskelige arbeidssteder gis et tillegg av kr. 0.25 pr. kbm. etter lensmannens skjønn.

§ 5.

Maskinpukking betales med kr. 2.85 pr. kbm. Ved strømskans betales timelønn.

§ 6.

Hjelpemenn på veifyllbilene betales med kr. 0.50 pr. kbm. 1 hjelpe-
mann for hver bil.

§ 7.

Ferien fastsettes til 12 arbeidsdager for alle. Enhver arbeider som har arbeidet ved Røyken ingeniørvesen i et sammenhengende tidsrum av 4 uker, godskrives feriegodtgjørelse fra tiltredelsesdagen. Feriegodtgjørelse beregnes for tidsrummet 1. juli det ene år til 30. juni det påfølgende år. Feriegodtgjørelse beregnes med 5 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn multiplisert med det av ham ved Røyken Ingeniørvesen utførte antall arbeidstimer. Arbeidere som av ingeniørutvalget leilighetsvis blir anvist pukking av sten, blir godskrevet en feriegodtgjørelse av 5 pct. av fortjenesten i pukkingen. Ferie gis i tiden 1. juli til 15. september. Feriepengene utbetales før arbeideren tiltrer ferien. Samtidig utbetales også feriepenge for de ferieberttiggede arbeidere som har sluttet i arbeidet tidligere.

§ 8.

Denne overenskomst gjelder for 2 år fra den dag den er vedtatt av Røyken herredsstyre og videre 1 år ad gangen, hvis den ikke er opsagt av en av partene med 2 måneders varsel.

Hvis Det Statistiske Centralbyrås indekstall for samtlige leveomkostninger et år efter overenskomstens ikrafttredelse viser fall eller stigning av 5 points eller mere, reguleres samtlige satser overensstemmende hermed op eller ned for det følgende år.

Røyken den 13. august 1936.

For Røyken kommune
Jon Leira.

For Norsk Arbeidsmandsforbund og Røyken Veiarbeiderforening,
Alb. Karlsen.

SANDAR KOMMUNE

Overenskomst

mellem Sandar kommune på den ene side, Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdeling Sandefjord og Omegn Anleggsarbeiderforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkår.

§ 1.

Overenskomstens virkeområde.

Overenskomsten gjelder kun ordinært arbeide.

Ved ordinært arbeide forståes arbeider som er opført i og bevilget til i kommunens budgett og som drives av kommunen, derimot ikke arbeider, som, i likhet med tidligere praksis, bortsettes på anbud eller som av kommunen settes i gang til avhjelp av arbeidsløshet.

Overenskomsten gjelder ikke veivokterne, funksjonærer (med måneds- eller årslønn) eller arbeidsgrupper, hvormed kommunen har spesiell tariff (montør ved elektrisitetsverket og møllens folk).

§ 2.

Ordinær arbeidstid.

Arbeidstiden er 48 timer pr. uke og inndeles således:

Arbeidet begynner kl. 7.30 morgen og slutter kl. 17 de 5 første virkedager, med middag fra 12 til 13.

Lørdager begynner arbeidet kl. 7.30 og slutter kl. 13.30 med frokost-hvil fra kl. 9.30 til 10.

§ 3.

Lønnsbestemmelser.

1. Almindelige arbeidere	kr. 1.15 pr. time
2. Kjørere: hest og mann	« 1.40 —
3. Leiet bil og chauffør (minst 1½ tonns bil)	« 2.75 —

Arbeidere der utfører arbeide der krever fagkunnskap, skal herfor oppebære et tillegg i timelønnen stort kr. 0.20 pr. time. Dette gjelder således formannsarbeide, smedarbeide, rørleggerarbeide, snekkerarbeide og tømmermannsarbeide.

For arbeidere, hvis arbeidsevne på grunn av alderdom, sykdom eller vanførhet er nedsatt avtales lønnen i hvert enkelt tilfelle.

§ 4.

Overtidsarbeide.

For overtidsarbeide (arbeide utover den ordinære arbeidstid) betales et tillegg av 50 pct.

For overtidsarbeide på lørdager og dager før helligdager samt arbeide på søn- og helligdager inntil neste virkedags morgen, betales 100 pct. tillegg.

§ 5.

Akkordbestemmelser.

- Akkordarbeide kan anvendes. I akkordarbeide er arbeiderne garantert sin timelønn som utbetales som forskudd til ordinære lønnings-tider.
- Akkordprisen fastsettes ved fri forhandling mellom arbeiderne og arbeidslederen. Ved akkorders utsettelse skal der utskrives akkord-seddel med tydelig angivelse av priser, arbeidets art, omfang samt måten arbeidet skal utføres på.
- Hvis der på arbeidsgiverens forlangende utføres overtidsarbeide på en akkord tilkommer arbeiderne overtidsprocenter på timelønn som i § 4 fastsatt.
- Når enkelte av deltagere i en akkord midlertidig settes til dag-arbeide, skal disse utlønnes for dette arbeide med den samme time-lønn som opnåes som fortjeneste i akkorden.

§ 6.

Feriebestemmelser.

Ferien fastsettes til 12 virkedager for alle arbeidere.

- Enhver arbeider som har arbeidet ved Sandar kommune godskrives ferielønn fra tiltredelsesdagen.
- Feriegodtgjørelsen (tiden for optjening av ferielønn) beregnes for tidsrummet 1. juli det ene år til 30 juni det påfølgende år.
- Ferielønnen beregnes med 4.5 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn, multiplisert med det av ham ved Sandar kommune utførte antall arbeidstimer i ferieåret.
- Ferien gis i tiden 1. juli—15. september.
Feriepengene utbetales ved feriens begynnelse da arbeideren får ferie.
- Hvis en arbeider slutter eller får slutt før han har fått adgang til å benytte en optjent ferie, utbetales hans optjente ferielønn da han får ferie hos en annen arbeidsgiver, eller i tilfelle han ikke får ferie senest 1. september.

§ 7.

Fridager.

Arbeidere som har vært i kommunens tjeneste i et sammenhengende tidsrum av et år, skal ha fri 1. og 17. mai med full lønn.

For dager før bevegelige helligdager er arbeidstiden som for lørdager bestemt. Julaften slutter arbeidet kl. 12. Arbeiderne erholder lønn for disse dager (forutsatt at de ikke faller på lørdager) etter 8 timers dag.

§ 8.

Verktøihold og vareklær.

Kommunen holder det for arbeidets utførelse nødvendige verktøi.

Ved særlig smussig arbeide, som tømning av septiktanker og kummer, særlig våte og smussige fundamenterings- og kloakkarbeider, klor-kalsiumspredning og lignende, erholder arbeiderne utlånt nødvendige vareklær, vadestøvler og hansker.

§ 9.

Tillitsmenn.

Arbeidernes organisasjon skal ha rett til å velge 2 tillitsmenn som skal representere arbeiderne.

De organiserte arbeideres tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter i spørsmål av felles interesser.

Tillitsmennene skal når de som sådan har noget å fremføre henvende sig direkte til kommunens arbeidsbestyrer eller den kommunen dertil bemyndiger.

Arbeidernes organisasjon plikter å holde kommunen og arbeidsbestyreren underrettet om de som er valgt som arbeidernes tillitsmenn.

§ 10.

Twisters behandling.

Twist om bestemmelser i denne overenskomst eller krav som grunner sig på denne, eller i anledning arbeider, kan ikke søkes løst ved arbeidsstans i overenskomstperioden.

I tilfelle der opstår twist mellom arbeidsbestyreren og en eller flere arbeidere om forståelse av overenskomstens bestemmelser, eller om krav som grunner sig på denne, skal der optas forhandling mellom kommunen eller den kommunen dertil bemyndiger og arbeidernes tillitsmenn om tvistens løsning.

Opnåes ikke enighet ved disse forhandlinger kan hver av partene innbringe tvisten til løsning ved voldgift av Arbeidsretten.

Den av Arbeidsretten trufne ordning er endelig og bindende for begge parter.

§ 11.

Overenskomstens varighet.

Foranstående overenskomst gjelder fra 1. juli 1936 til 30. juni 1937, og videre et år ad gangen forsåvidt den ikke opsies skriftlig av en av partene innen utgangen av mai måned.

Sandefjord, den 15. mai 1936.

For Sandar formannskap.

P. Irgens Odberg.

For Norsk Arbeidsmandsforbund og Sandefjord og Omegn

Anleggsarbeiderforening.

Alb. Karlsen.

Protokolltilførsel.

1. Skulde der i tariffperioden bli innført full lønn under sykdom for andre grupper arbeidere som ikke er omfattet av denne overenskomst, skal spørsmålet om lønn i sykdomstilfelle optas til behandling.
2. Så snart forslaget er vedtatt av partene blir kommunens ordinære arbeider snarest mulig å gjenopta, og de arbeidere som var beskjeftiget i dette arbeide ved arbeidets stans, skal fortrinnsvis inntas i sine plasser.

Oplest og vedtatt.

*P. Irgens Odberg. Alb. Karlsen. Hans Karlsen. Fredrik Engge.
Nils Skjelbred. Artur J. Olsen. Johan Nilsen. Henry Walle.*

HØNEFOSS KOMMUNE

*Rengjøringskvinnene.**Overenskomst*

mellom Hønefoss kommune på den ene side og avdeling 264, Rengjøringskvinnenes Forening, Hønefoss, av Norsk Arbeidsmandsforbund på den annen side, angående lønns- og arbeidsvilkår for rengjøring og vask i folkeskolen og den høiere skoles lokaler.

1.

Til rengjøringsarbeide skal fortrinnsvis anvendes kvinner med forsgelsesbyrde.

Den gjensidige opsigelsesfrist er 14 dager.

2.

Det nuværende rengjøringsarbeide ved folkeskolen og den høiere skole foregår som nu praktiseres, fordelt med 6½ rengjøringsplass på folkeskolen og 4 på den høiere skole under forutsetning av nuværende antall klasser.

3.

For folkeskolen betales en lønn av kr. 70.00 pr. måned for 6 rengjøringskvinner, samt kr. 40.00 for den halve plass. Ved den høiere skole kr. 70.00 pr. måned for 4 rengjøringskvinner. Lønnen utbetales i årets 12 måneder.

I lønnen inngår godtgjørelse for den ordinære hovedrengjøring som foregår i skolens sommerferie.

For rengjøringsarbeide som forlanges utført ekstra betales etter særskilt avtale. Opnåes ikke enighet om fast pris, betales kr. 1.00 pr. time.

4.

Rengjøringskvinner med minst 6 måneders tjenestetid i kommunen tilkommer under sykdom full lønn i inntil 2 måneder i budgettåret.

Kommunen har rett til å la tilfellet undersøke ved Trygdekassens kontroll, eller kontroll-læge, hvis avgjørelse er bindende.

Dagpenger av Riksforsikringen eller Trygdekassen tilfaller i denne tid kommunen.

5.

Foreningsretten skal respekteres og de av foreningen valgte tillitsmenn skal anerkjennes som representanter og talsmenn for arbeiderne.

6.

Opstår der twist om forståelsen av overenskomsten, skal denne søkes løst ved forhandling. Opnåes ikke enighet, avgjøres dette av en voldgiftsrett bestående av 3 medlemmer, hvorav hver part opnevner 1 og de i fellesskap opnevner opmann. Opnåes ikke enighet om opmannen, opnevnes denne av Riksmeglingsmannen.

Overenskomsten gjelder fra 1. mars 1936 til 1. juli 1937 med 1 — en — måneds gjensidig opsigelse. Er overenskomsten til den tid ikke opsagt er den fremdeles gjeldende for et år ad gangen inntil opsigelse skjer.

Hønefoss, den 19. mars 1936.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Johs. M. P. Ødegård.

Hønefoss faglige Samorganisasjon.

Floritz Gundersen.

Hønefoss formannskap.

R. C. Nesse,
ordfører.

TRONDHEIM KOMMUNE

Flyveplassen.

Overenskomst

mellem Trondheim kommune og Heimdalsmyra Fagforening, tilsluttet Norsk Arbeidsmandsforbund, angående lønninger og arbeidsordning ved flyveplassen på Heimdal.

Følgende paragrafer i overenskomst mellom Departementet for de offentlige Arbeider og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdelinger om arbeidsordningen ved *Statens jernbaneanlegg*, trådt i kraft 1. april 1936, gjøres gjeldende uforandret for nærværende overenskomst:

§§ 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 21, 22 og 23.

§ 3 er sålydende:

Lønnsbestemmelser. Forskudd i akkord.

Det almindelige anleggsarbeide forutsettes utført på akkord. I akkord er arbeiderne garantert en minstelønn av kr. 1.05 pr. time som utbetales som forskudd.

For fagarbeidere, smeder, snekkere, tømmermenn og stenhuggere kr. 1.05 pr. time.

Ved høifjellsstrekninger forhøies disse satser med kr. 0.10 pr. time. § 24 er sålydende:

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft 1. mai 1936 og varer til 31. mars 1937, og videre ett år ad gangen, hvis den ikke av en av partene opsies med 2 måneders skriftlig varsel.

Trondheim formannskap, 6. mai 1936.

Ivar Skjånes,
ordfører.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Alb. Karlsen.

TRONDHEIM KOMMUNE

Hyttfossen Kraftverk.

Protokoll.

År 1936 den 14. september avholdtes forhandlingsmøte i anledning av at Norsk Arbeidsmandsforbund ved skrivelse av 25. april 1936 hadde opsagt den gjeldende overenskomst for anleggsarbeidet ved Hyttfossen Kraftanlegg.

For Trondheim Elektrisitetsverk møtte styrets formann, borgermester Kobbe, og styremedlemmene Aae og Rogstad samt ingeniør Bauck. For Norsk Arbeidsmandsforbund møtte sekretær Henriksen og for Svean Arbeidsmannsforening herrerne Stenbak og Osvald Sveen.

Arbeidernes representanter fremla forslag til ny overenskomst. Nytt møte blev berammet til tirsdag 15. september kl. 11.

År 1936 den 15. september avholdtes nytt møte. De samme herrer til stede. Borgermesteren fremsatte på T. E. V.s vegne forslag om at den tidligere overenskomst blev prolongert til 30. april 1937 med den forandring at arbeidslønnen i § 3, 1. avsnitt, forhøies fra kr. 1.28 til kr. 1.32.

Arbeidernes representanter erklærte at de vilde anbefale forslaget på betingelse av at der innrømmedes full lønn for helligdager i uken og for 1. mai når denne faller på en hverdag, samt at den økede timelønn etterbetales fra 1. juli.

T. E. V.s forhandlere erklærte, at de var villig til å gå med på at etterbetaling finner sted fra 1. juli, men de kunde ikke anbefale innvilget kravet om lønn for helligdager i uken.

Arbeidernes representanter erklærte at de vilde forelegge saken for arbeiderne og gi svar i løpet av den følgende dag.

O. M. Kobbe. John Aae. L. O. Rogstad.
Osvald Sveen. A. Stenbak. Chr. Henriksen.

OPPEGÅRD KOMMUNE

Overenskomst

mellem Oppegård kommune på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund, Oppegård Veiarbeiderforening på den annen side.

§ 1.

Almindelige bestemmelser.

Ingen arbeider kan ansettes på ringere betingelser enn hvad nedenfor er fastsatt. Ved inntagelse av arbeidere skal de som tidligere har vært i kommunens arbeide så vidt mulig inntas først. Der bør dog være anledning til å ta hensyn til fagkunnskap, arbeidsledighet o. s. v.

§ 2.

*Lønnsbestemmelser.**Timelønn i dagarbeide.*

1. Almindelige arbeidere	kr. 1.25 pr. time.
2. Fagarbeidere og formenn	« 1.30 —
3. Kjørere: Hest og mann	« 1.40 —
4. Leiet bil og chauffør	« 2.50 —
5. Som forskudd i akkord betales	« 1.10 —

§ 3.

Ordinær arbeidstid.

Arbeidstiden er 48 timer pr. uke og inndeles således:

Arbeidet begynner kl. 7 morgen og slutter kl. 16.30 de 5 første virkedager.

Lørdager begynner arbeidet kl. 7 og slutter kl. 13.

Kommunen kan dog igangsette arbeide på innskrenket tid når budgettmessige hensyn tilsier det, dog ikke under 40 timer pr. uke.

Ved innskrenket arbeidstid avtales inndelingen av den daglige arbeidstid mellom arbeidsledelsen og arbeidernes tillitsmenn.

§ 4.

Overtidsbestemmelser.

Ved overtidsarbeide forståes arbeide som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. Overtidsarbeide i ukens 5 første virkedager betales med 25 pct. tillegg til den ordinære lønn for de 2 første arbeidstimer. For øvrig 50 pct. tillegg.

For overtidsarbeide på lørdager, samt søn- og helligdager inntil siste helligdags aften kl. 22 betales 100 pct. tillegg.

§ 5.

Akkordbestemmelser.

Akkordarbeide anvendes i den utstrekning som kommunen finner tjenlig.

Akkordprisen fastsettes ved fri forhandling mellom arbeidslederen og akkordlaget.

Akkordprisen fastsettes før arbeidet påbegynnes med mindre begge parter er enig om å utsette hermed nogen tid.

Ved akkorders utsettelse skal utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av pris, lagets størrelse, arbeidets art, omfang og masse, samt måten hvorpå arbeidet skal utføres.

Akkorder skal som regel ikke strekke sig ut over 6 uker. Dog kan akkorder utstrekkes til et lengere tidsrum hvis begge parter er enig herom.

Opnåes ikke enighet om akkordprisen, og arbeidsgiveren allikevel ønsker arbeidet utført, betales etter den gjeldende timelønn.

Som forskudd og minstelønn i akkord utbetales den fastsatte forskuddslønn hver ordinær lønningdag. Akkordoppgjør utbetales når akkorden er ferdig.

Blir en omforenet akkord av en eller annen grunn avbrutt av kommunen, skal der foretas oppgjør med forholdsmessig utbetaling for det utførte arbeide.

Formannspenger utbetales utenom akkordbeløpet med 2 øre pr. time for utførte arbeidstimer i akkorden.

§ 6.

Hvileboder.

Når det viser sig påkrevet skal før et større arbeide påbegynnes i den kolde årstid, de nødvendige hvileboder opsettes eller anskaffes. Disse skal være anordnet på en sådan måte at de gir tilstrekkelig beskyttelse mot kulde og nedbør og være forsynt med ovn, border, benker og nødvendig forbindingsmateriell.

§ 7.

Lønningdager.

Lønninger skjer hver fredag i arbeidstiden forsåvidt intet er avtalt. Ved akkorder som strekker sig over 6 uker kan ekstraforskudd utbetales etter tidligere praksis. Akkordlagets lønning utbetales til lagets formann.

§ 8.

Redskapshold m. v.

Kommunen plikter å skaffe ammunisjon og redskap m. v. samt transportmateriell. Ammunisjon etc. leveres fra kommunens ammunisjonslager eller nærmeste jernbanestasjon. Ved arbeide som utføres på akkord betaler arbeiderne for bruk av ammunisjon etter kommunens innkjøpspriser med tillegg av omkostninger. Redskaper samt transportmateriell som trengs til dette arbeides utførelse får arbeiderne fritt.

Ved særlig smussig arbeide, som tømning av septiktanker og kommer, særlig våte og smussige fundamenterings- og kloakkarbeider, klor-kalsiumspredning og lignende, erholder arbeiderne utlånt nødvendige vareklær, vadestøvler og hansker.

§ 9.

Feriebestemmelser.

Ferien fastsettes til 12 virkedager for alle arbeidere.

- Enhver arbeider som har arbeidet sammenlagt 192 arbeidstimer i ferieåret ved Oppegård kommune godskrives ferielønn fra tiltredelsesdagen.
- Feriegodtgjørelsen (tiden for optjening av ferielønn) beregnes for tidsrummet 15. mai det ene år til 15. mai det påfølgende år.
- Ferielønnen beregnes med 5 pct. av vedkommende arbeideres til enhver tid gjeldende timelønn, multiplisert med det av ham ved Oppegård kommune utførte antall arbeidstimer i ferieåret.
- Ferien gis i tiden 15. mai—15. september.

Feriepengene utbetales ved feriens begynnelse når arbeideren får ferie.

- Hvis en arbeider slutter eller får slutt før han har fått adgang til å benytte en optjent ferie, utbetales hans optjente ferielønn når han får ferie hos en annen arbeidsgiver, eller i tilfelle han ikke får ferie senest 1. september.

§ 10.

Arbeidernes tillitsmenn.

- a) De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne anerkjennes som talsmenn og representanter for de organiserte arbeidere. Disse tillitsmenn blir å velge blandt de anerkjent dyktige arbeidere. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles arbeidsledelsen.
- b) Tillitsmennene skal når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til arbeidsledelsen.
- c) Tillitsmennene er forpliktet til så vel overfor sin organisasjon som overfor arbeidsgiveren å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et godt og rolig samarbeide på arbeidsstedet.
- d) De arbeidere som er valgt til tillitsmenn inntar for øvrig ingen særstilling, dog kan disse ikke avskjediges medmindre saklige grunner herfor er til stede.
- e) Avtaler mellom arbeiderne vedrørende arbeidet eller andre forhold som angår kommunen, er uten vedkommende forbunds godkjennelse virkningsløse.

§ 11.

Twisters behandling.

Twist om bestemmelser i denne overenskomst eller krav som grunner sig på denne, eller i anledning arbeider, kan ikke søkes løst ved arbeidsstans i overenskomstperioden.

I tilfelle der opstår twist mellom arbeidsbestyreren og en eller flere arbeidere om forståelsen av overenskomstens bestemmelser eller om krav som grunner sig på denne, skal der optas forhandling mellom kommunen eller den kommunen dertil bemyndiger og arbeidernes tillitsmenn om tvistens løsning.

Opnåes ikke enighet ved disse forhandlinger, kan hver av partene innbringe tvisten til løsning ved voldgift av Arbeidsretten.

Den av Arbeidsretten trufne ordning er endelig og bindende for begge parter.

§ 12.

Overenskomstens varighet.

Foranstående overenskomst gjelder fra 1. november 1936 til 31. oktober 1937, og videre et år ad gangen for så vidt den ikke opsies skriftlig av en av partene innen utgangen av august måned.

Oppegård, den 5. oktober 1936.

For Oppegård kommune.

Tidemand Fossum.

For Norsk Arbeidsmandsforbund og Oppegård Veiarbeiderforening.

Alb. Karlsen. Frank Haugen.

Protokolltilførsel.

Vedrørende den daglige arbeidstid ved kommunens pukkverk er partene enig om at der optas forhandling mellom arbeidernes tillitsmenn og arbeidslederen om forskyvning av den daglige arbeidstid den tid som pukkleveransen til jernbanen foregår.

A/S BETONMAST

Overenskomst

mellom A/S Betonmast på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund med underavdelinger på den annen side angående lønninger og arbeidsvilkår for arbeidere i A.s Betonmasts tjeneste som ikke kommer inn under overenskomst som tidligere er opprettet mellom firmaet og Norsk Bygningsarbeiderforbund.

§ 1.

*Lønnsbestemmelser.**Minstelønn og forskudd i akkord.*

Som minstelønn og forskudd i akkord utbetales de nedenfor stipulerte lønnsatser:

1. Ved overføringsledninger, fordelingsnett og øvrige anlegg under 40 000 volt:
  - a) I bykommuner, bygningskommuner, i utpregede industristrøk såsom Sauda, Høyanger, Odda, Tamshavn, Løkken etc., samt i herreder omkring større byer, såsom Aker, Bærum, Solum, Fana etc. betales ..... kr. 1.00 pr. time.
  - b) For øvrig betales ..... « 0.75 —

Hvis en ledning strekker sig gjennom flere herreder gjøres de lønnsatser som vilde bli gjeldende for størstedelen av ledningen, gjeldende for hele ledningen.
2. Ved overføringsledninger med spenning 40 000 volt eller derover, samt ved kontaktledninger ..... kr. 1.00 pr. time.
3. Ved kontaktledningsanlegg til forstadsbanen og sporveier utenom Norges Statsbaner ..... kr. 1.25 pr. time.

Timelønn i dagarbeide:

I dagarbeide gis et tillegg til foranstående lønnsatser:

For punkt 1: kr. 0.20 pr. time.

—«— 2: « 0.20 —

—«— 3: « 0.25 —

Fagarbeidere gis et tillegg til de for de enkelte arbeidsplasser stipulerte lønnsatser av 5 øre pr. time. Retten til tillegget skal være omforenet ved arbeidernes inntagelse.

§ 2.

Akkordbestemmelser.

- a) Akkordarbeide skal uhindret kunne anvendes og skal alltid utføres som fellesakkord.
- b) Akkordprisen fastsettes ved fri forhandling mellom arbeidsgiveren eller hans representant og akkordlaget ved arbeidets begynnelse forsåvidt ikke begge parter blir enig om å utsette hermed nogen tid.

Opnåes ikke enighet om akkordprisen og arbeidsgiveren allikevel ønsker arbeidet utført, utføres arbeidet etter den fastsatte timelønn for dagarbeide.

- c) Ved akkordens utsettelse skal det utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av pris, lagets størrelse, arbeidets art og omfang, samt måten arbeidet skal utføres på.
- d) Der skal ikke tilsettes flere mann enn akkordseddelen er lydende på.
- e) Ved akkordarbeide er arbeiderne til enhver tid garantert den fastsatte minstelønn.
- f) Eventuelt tilleggsarbeide som kommer utenom det angitte på akkordseddelen betales med den fastsatte timelønn og tillegges akkorden.
- g) Akkordformenn (baser) representerer laget og mottar ordre og instruks av anleggsledelsen eller dens representant. Baser erholder for dette arbeide en ekstra godtgjørelse av kr. 0.10 pr. time.

§ 3.

Ordinær arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke.

Inndelingen av arbeidstiden skal være felles for hele anlegget og fastsettes etter nærmere forhandling på stedet. Hvis enighet ikke opnåes, skal følgende inndeling være gjeldende:

Arbeidet begynner kl. 7 morgen og slutter de første 5 virkedager kl. 5 em. og lørdager kl. 1 em. med middag kl. 12—1 undtagen lørdag, hvor det i steden holdes frokosthvil kl. 9.30—10.

§ 4.

Overtidsarbeide.

Overtidsarbeide skal innskrenkes til det minst mulige og skal i tilfelle det utføres på bedriftens forlangende betales med følgende tilleggsprocenter:

Overtidsarbeide i de 5 første virkedager i uken betales med 25 pct. for de 2 første arbeidstimer og for øvrig med 50 pct. Arbeidet på lørdager og dager før helligdager etter den ordinære arbeidstid og arbeide på søn- og helligdager betales med 100 pct.

Overtidsarbeide som må til for å få gjort ferdig en påbegynt mast går ikke inn under denne bestemmelse, men forutsettes avspasert. Bedriften er uten ansvar om avspaseringen ikke finner sted og plikter ikke å kontrollere av denne gjennomføres.

§ 5.

Lønningsdag.

Utlønning finner sted hver fredag umiddelbart etter arbeidstidens slutt. Lønningsuken utløper torsdag aften. Ved hver utlønning leveres lønningsbevis med angivelse av lønnstrekk av enhver art og dato for lønningsuke.

Denne bestemmelse skal ikke være til hinder for at der mellom bedriften og dens arbeidere på et sted treffes særlig avtale om en annen lønningsdag.

§ 6.

Ferie.

Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser:

- a) Enhver arbeider som i bedriftens tjeneste har en sammenlagt arbeidstid av 300 timer i kalenderåret godskrives ferielønn fra tiltredelsesdagen. Feriegodtgjørelsen beregnes for kalenderåret.
- b) Feriegodtgjørelsen beregnes med 4.5 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn, multiplisert med det i vedkommende arbeidsgivers tjeneste utførte antall arbeidstimer i ferieåret.
- c) Ferien skal, for såvidt forholdene tilsier det, gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai—15. september. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller fellesferie tilligger arbeidsgiveren. Dog bør arbeideren bli bekjentgjort med tiden for hans ferie 8 dager før feriens inntreden. Ferielønnen utbetales ved feriens begynnelse.
- d) Ferien kan anordnes enkeltvis eller som fellesferie etter arbeidsgiverens bestemmelser.

For å være berettiget til ferie eller feriegodtgjørelse må vedkommende arbeider godtgjøre at han ikke tidligere i ferieåret har hatt ferie eller mottatt feriegodtgjørelse.

- e) Når en arbeider slutter eller får slutt før han har fått anledning til å benytte en optjent ferie utbetales hans ferielønn sammen med opgjøret.

§ 7.

Tillitsmenn.

- a) Arbeidernes valgte og ansatte tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter og talsmenn.
- b) Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre henvende sig direkte til anleggslederen eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.
- c) Arbeidernes tillitsmenn inntar for øvrig ingen særstilling ved bedriften, dog forutsettes at tillitsmenn ikke avskjediges med mindre saklige grunner herfor er til stede.
- d) Avtaler mellom arbeiderne og bedriften som er i strid med nærværende overenskomst er uten forbundets godkjenning ugyldig.

§ 8.

Attester.

Når en arbeider forlater arbeidet, enten det skjer etter eget ønske eller han blir opsagt, uansett av hvilken grunn, skal det gis ham en bevidnelse for hvor lenge han har arbeidet på stedet.

Bevidnelsen skal kun inneholde:

1. Navn, fødselsår og dato.
2. Når begynt ved anlegget.
3. Når sluttet (uten anførsel av årsak).
4. Fag.
5. Tidspunkt for siste ferie eller feriegodtgjørelse.

§ 9.

Stans i arbeidet på grunn av materialmangel m. v.

Ventetid på grunn av mangel på arbeidsmaterieell som bedriften skal fremskaffe, godtgjøres forsåvidt stansen har varet over en time med minstelønnen, inntil annet arbeide er anvist.

Godtgjørelsen bortfaller hvis ikke melding straks er sendt opsynsmannen likeså ved force majeure, eller når arbeiderne har fått beskjed 3 dager før.

Ved akkordoppgjøret tillegges akkorden for ventetid, som lagbaser plikter å få attestert for hver gang av opsynsmannen med angivelse av datum, antall timer og årsak.

§ 10.

Twisters behandling.

a) Enhver tvist som oppstår mellom anleggsledelsen og arbeiderne skal først søkes løst ved forhandling mellom anleggslederen og vedkommende arbeidere, de sistnevnte ved sine tillitsmenn. Twister som angår denne overenskomst eller krav som grunner sig på denne, skal ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for Arbeidsretten.

b) *Voldgift.*

Hvor der i anledning arbeidsavtale om akkorder oppstår meningsforskjell, og denne ikke utjevnes ved forhandling mellom arbeidsbestyreren og akkordlaget eller arbeidernes valgte tillitsmenn, nedsettes en voldgiftsrett sammensatt av et medlem for hver av partene samt en formann som opnevnes av distriktets sorenskriver.

Retten fastsetter selv godtgjørelsen til voldgiftsdommerne og hvorledes utgiftene skal fordeles på partene.

Voldgiftsrettens kjennelse er endelig og bindende for begge parter.

§ 11.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst gjelder fra den dag den er vedtatt av begge parter til 1. januar 1937 og videre ett år ad gangen, forsåvidt den ikke skriftlig opsies fra en av partene med en måneds forutgående varsel.

A/S Betonmast

R. Meeg.

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Alb. Karlsen.

Protokolltilførsel.

Det er partenes forutsetning at akkordene beregnes således at de gir et rimelig tillegg til forskuddslønningene så vidt mulig i samsvar med praksis ved Statens veianlegg (hvor det gjennomsnittlige akkordtillegg er ca. 45 pct.).

Oslo den 2. mai 1936.

A/S Betonmast

R. Meeg.

Norsk Arbeidsmandsforbund,

Alb. Karlsen.

EIDANGER KOMMUNE

Overenskomst

mellem Eidanger kommune på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdeling Eidanger Arbeidsmannsforening på den annen side angående lønninger og arbeidsvilkår ved Eidanger Vannverks damanlegg og hovedvannledningsanlegg over Skjelsvik til fordelingsnett på Herøen og på Heistad samt de i forbindelse med disse nødvendige klokkanlegg (kum-avløp).

§ 1.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke.

Arbeidstiden er fra kl. 7 morgen til kl. 16.30 eftermiddag med frokost fra kl. 9.30 til 10.00 og middag fra kl. 13.00 til 13.30. Lørdager fra kl. 7.00 til kl. 13.00 med frokost fra kl. 9.30 til 10.00.

§ 2.

Lønnsbestemmelser.

- Minstelønn i akkord fastsettes til kr. 1.05 pr. time.
- Timelønn for dagarbeide kr. 1.10 pr. time.
- Fagarbeidere, som holder sig selv med det almindelige verktø, godtgjøres herfor med 4 øre pr. time.
- Lønninger utbetales hver fredag.

§ 3.

Akkorders utsettelse.

Ved akkorders utsettelse skal der utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av priser, arbeidets art, omfang og masser, samt måten, hvorpå arbeidet skal utføres.

Akkordpriser og akkorders omfang fastsettes av anleggslederen efter fri forhandling mellom ham og vedkommende akkordformann ved arbeidets begynnelse, medmindre begge parter er enige om å utsette hermed nogen tid. Akkordformannen skal høre lagets mening før akkorden vedtas og seddelen underskrives med gjenpart til ham.

Akkorden utsettes enten med utregnet sum eller efter enhetspris med påfølgende opmåling. Akkorder med utregnet sum skal fortrinnsvis søkes anvendt. Opdages feil i akkordberegningen, skal beriktigelse finne sted.

De profiler, som er lagt til grunn for akkordberegningen, skal på anmodning forevises.

Akkorder skal som regel begrenses til en måneds varighet. Dog kan akkorder utstrekkes til et lengere tidsrum, hvis praktiske hensyn i det enkelte tilfelle tilsier det og begge parter er enige derom.

Når forandring av planer eller andre tvingende omstendigheter krever arbeidets ophør eller utsettelse for kortere eller lengere tid, når

uhell inntreffer eller arbeider utføres utilfredsstillende, har arbeidsbestyreren rett til å avbryte og opheve akkorden med øieblikkelig oppgjør for denne. Sådant avbrytelse av akkorden med forholdsvis utlønning kan også kreves av akkordlaget, når arbeidet må innstilles for en lengere tid.

Lagene holder selv ammunisjon.

§ 4.

Tilleggsarbeide (ekstraarbeide).

Ved tilleggsarbeide forstås arbeide som utføres av laget utenfor den utsatte hovedakkord, mens det er beskjeftiget med denne og som er nødvendig for å få hovedakkorden utført. Herunder inngår arbeidet med snerydning, ishugging, vannlensning, transport av redskaper og materiell til arbeidsstedet samt legging og reparasjon av skinneganger m. v. som ikke er nevnt i akkordseddelen.

Laget plikter på anleggslederens forlangende å utføre sådant arbeide mot ekstrabetaling enten ved særskilt akkord eller mot omforenet timelønn, som dog ikke kan ligge under den i § 2 b fastsatte minstelønn.

Arbeidsskøft på grunn av maskinskade eller mangel på arbeidsmateriell av lengere varighet enn en time godtgjøres med samme beløp pr. time som utbetales som forskudd i akkord inntil anlegget kan anvise annet arbeide. Godtgjørelsen bortfaller, hvis ikke materialbestilling er sendt betimelig eller melding straks er blitt gitt. Betalingen for tilleggsarbeidet anføres særskilt i akkordboken (seddelen) og tillegges den ordinære akkordsum ved oppjøret.

For tilleggsarbeide med uttagning av masser utenfor profilet fastsettes på forhånd enhetspriser, hvis ikke annen avtale treffes. Også herom skal akkordseddelen inneholde fornøden bestemmelse.

§ 5.

Akkorders oppgjør.

Efter at arbeidet er ferdig og godkjent, oppgjøres og utbetales akkorden snarest, om mulig ved første lønning.

Ved måling for oppgjør av akkorder med enhetspriser skal akkordlaget ha anledning til å være til stede. Opstår meningsforskjell om mål eller masser uten at der opnåes enighet ved forhandlinger, skal eftermåling straks finne sted. Ved sådan eftermåling skal en ingeniør og en opsynsmann tilikemed minst 2 mann av laget, hvoriblandt formannen, være til stede. Laget skaffer de fornødne håndlangere.

Et akkordlag kan ikke kreve eftermåling eller mulige feil ved et oppgjør rettet, hvis ikke forlangendet herom fremsettes for anleggsbestyreren senest innen 6 virkedager efter at akkordsummen er utbetalt laget.

Sluttoppgjør kan ikke forlanges, før de utleverte redskaper og materialer er tilbakelevert i godkjent stand på fastsatt sted.

§ 6.

Ferie.

Enhver arbeider skal gis en sammenhengende ferie av 12 arbeidsdager. Arbeideren må godtgjøre at han ikke tidligere i kalenderåret har hatt ferie. Ferien skal gis som sommerferie innenfor tidsrummet 15. mai

—15. september, da ferietiden er ute. Den nærmere bestemmelse av den enkeltes ferie eller fellesferie tilligger arbeidsbestyreren, som, hvis ikke særlige grunner hindrer det, skal gi beskjed om ferien minst 14 dager i forveien.

Feriegodtgjørelsen beregnes for tidsrummet 15. mai det ene år til 15. mai det følgende år. Ved nyinntagning fra tiltredelsesdagen.

Feriegodtgjørelsen beregnes med 4.5 pct. av den i overenskomstens § 2 b gjeldende timelønn multiplisert med det av arbeideren i bedriftens tjeneste utførte antall arbeidstimer.

Hvis en arbeider slutter efter lovlig opsigelse, beregner anlegget hans feriegodtgjørelse inntil fratredelsesdagen og utleverer arbeideren en anvisning lydende på feriepengens beløp.

Fjorten dager efter feriens inntreden kan arbeideren forlange disse anvisningsbeløp utbetalt mot legitimasjon fra hans daværende arbeidsgiver. Kan sådan legitimasjon ikke skaffes, fordi arbeideren ikke lenger er ansatt ved nogen bedrift, kan han kreve anvisningsbeløpet utbetalt 1. september.

Det er begge parters gjensidige forutsetning av ferien ydes og benyttes som ferie.

§ 7.

Arbeidernes tillitsmenn.

De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne anerkjennes som talsmenn og representanter for de organiserte arbeidere. Disse tillitsmenn blir å velge blandt de anerkjente, dyktige arbeidere. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles arbeidsbestyreren.

Tillitsmennene er forpliktet til så vel overfor sin organisasjon som overfor kommunen å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedene.

Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til arbeidsbestyreren eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.

De arbeidere, som er valgt til tillitsmenn, inntar for øvrig ingen særstilling ved anlegget. Dog forutsettes, at tillitsmenn ikke avskjediges medmindre saklige grunner herfor er til stede.

Avtaler mellem arbeiderne vedrørende arbeidet eller andre forhold, som angår anlegget, er uten vedkommende forbunds godkjennelse virklingsløse.

§ 8.

Overtidsarbeide.

I tilfelle overtid finner sted, blir dette å utlønne med sedvanlig procenttillegg av den i § 2 b nevnte timelønn, nemlig 25 pct. for de to første arbeidstimer, derefter 50 pct. For overtidarbeide på lørdager efter kl. 13 og på søn- og helligdager 100 pct.

§ 9.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft fra den dag den er vedtatt av begge parter og gjelder til 31. desember 1937 og videre ett år ad gangen for såvidt den ikke opsies skriftlig av en av partene med en måneds forutgående varsel.

22. september 1936.

Norsk Arbeidsmandsforbund,
Chr. Henriksen.
Eidanger formannskap.
Simon Sørli.

Protokolltilførsel:

De arbeidere, som var i arbeide ved vannverket ved konfliktens utbrudd 1935 og som melder sig til arbeide innen en uke etter at overenskomsten er vedtatt av begge parter, gjeninntas i arbeide i den utstrekning kommunen har bruk for disse.

I tilfelle kommunen på grunn av den rådende arbeidsledighet i bygden finner å måtte rasjonere og eller fordele arbeidet, har kommunen uten hensyn til gjeldende overenskomst rett hertil. Det bør i tilfelle konfereres med Eidanger Arbeidsmandsforening herom.

22. september 1936.

Norsk Arbeidsmandsforbund,
Chr. Henriksen.
Eidanger formannskap.
Simon Sørli.

VESTNORGES MAKADAMVERK

Overenskomst

mellem Vest-Norges Makadamverk A/S på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdeling Borgøy Arbeiderforening på den annen side.

I.

Vedlagte Hovedavtale.

II.

§ 1.

Arbeidsgiveren forplikter sig til ikke å ansette nogen arbeider på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er fastsatt.

§ 2.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke.

§ 3.

Timelønn.

Almindelige arbeidere	kr. 0.95	pr. time
Fagarbeidere: 1ste smed	« 1.35	—
2nen «	« 1.10	—
Tømmere	« 1.25	—
Maskinpasser (smører)	« 0.85	—

For arbeidere under 19 år og for arbeidere, hvis arbeidsevne på grunn av alderdom, sykdom eller vanførhet er nedsatt, fastsettes lønnen etter avtale mellom bedriftens leder og vedkommende arbeider. Hvis arbeideren mener at hans lønn settes for lavt, skal der konfereres med en av vedkommende fags tillitsmenn.

§ 4.

Akkordarbeide.

Akkordarbeide kan anvendes i den utstrekning som selskapet finner tjenlig.

Den nuværende form for akkordarbeide bibeholdes, hvori inngår fjellsprenning og transport til storknuseren, til en akkordpris pr. vogn (nuværende størrelse) kr. 1.15. Knusepasseren inngår ikke i foranstående akkordpris.

For øvrig fastsettes akkordpriser ved fri forhandling mellom arbeidsgiveren og akkordlaget. Akkordprisen skal fastsettes før arbeidet påbegynnes, med mindre begge parter er enige om å utsette hermed nogen tid.

Ved akkordens utsettelse skal der utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av lagets størrelse, arbeidets art, omfang og masse, samt måten hvorpå det skal utføres. Akkorder skal som regel ikke strekkes utover en måned. Dog kan akkorder utstrekkes til et lengere tidsrum, hvis begge parter er enige herom. Opnåes ikke enighet om prisen med noen arbeidere, og arbeidsgiveren ønsker arbeidet utført, betales etter gjeldende timelønn. Ved akkordarbeide er arbeiderne garantert den gjeldende timelønn som minstelønn, som utbetales som forskudd på akkord hver ordinær lønningdag. Hvis arbeidsgiveren forlanger arbeide utført på overtid på et akkordarbeide, og dette ikke er forutsatt i akkordseddelen, tilkommer det arbeiderne vanlige overtidsprocenter på time-lønnen.

§ 5.

Overtidsarbeide.

Overtidsarbeide skal innskrenkes til det minst mulige og betales med følgende tilleggsprocenter: Arbeide på de 5 første virkedager i uken betales med 25 pct. tillegg for de to første arbeidstimer, og for øvrig med 50 pct. Arbeide på lørdager og dager før helligdager etter den ordinære arbeidstid, og arbeide på søn- og helligdager inntil siste helligdagsaften kl. 22 betales med 100 pct. tillegg.

§ 6.

Ferie.

Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie på 9 virkedager med ferielønn i henhold til følgende bestemmelser:

- a) Ferien kan anordnes enkeltvis eller som en fellesferie etter arbeidsgiverens bestemmelser. For å være berettiget til feriegodtgjørelse må vedkommende godtgjøre at han ikke tidligere i kalenderåret har hatt ferie eller mottatt feriegodtgjørelse.
- b) Ferien skal gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai—15. september. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller fellesferie, tilligger bedriften. Arbeidere som deltar i en fellesferie, tilkommer ferielønn i den utstrekning den er optjent.
- c) Enhver arbeider, som har vært ansatt i et sammenhengende tidsrum av 4 uker, godskrives feriegodtgjørelse fra tiltredelsesdagen. Feriegodtgjørelsen skal beregnes for tidsrummet 15. mai det ene år til 15. mai det påfølgende år.
- d) Feriegodtgjørelsen beregnes med 4.2 pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn multiplisert med det i vedkommende arbeidsgivers tjeneste utførte antall arbeidstimer.
- e) Ferielønnen betales ved feriens begynnelse.
- f) Når en arbeider slutter eller overflyttes, utleveres det ham et bevis med en oppgave over eventuelt optjent, men ikke utbetalt ferielønn. Beløpet kan først kreves utbetalt 1. september med mindre han i mellomtiden får ferie ved den tilflyttede arbeidsplass, hvilket han plikter å legitimere.

§ 7.

I tilfelle anskaffelse av nye maskiner eller innførelse av nye arbeidsmetoder nødvendiggjør en forandring i de tidligere fastsatte lønninger, skal det herom forhandles med arbeidernes tillitsmenn.

Hvis ikke enighet opnåes, henvises saken til forhandling mellom hovedorganisasjonene, eventuelt voldgift. Voldgiftsretten skal bestå av 3 medlemmer. Partene velger hver en representant. Blir disse ikke enige om opmannen, opnevnes denne av Riksmeglingsmannen.

§ 8.

Denne overenskomst trer i kraft fra 2. oktober 1936 og er gjeldende til 1. oktober 1937 og videre ett år ad gangen, hvis den ikke av en av partene skriftlig opses med 2 måneders forutgående varsel.

Oslo, den 26. september 1936.

pr. pr. Vest-Norges Macadamverk A/S

E. Børsum.

For Norsk Arbeidsmandsforbund og Borgøy Arbeiderforening

Alb. Karlsen.

SKI KOMMUNE

Overenskomst

mellem Ski kommune på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og forbundets avdeling, Ski Arbeidsmannsforening, på den annen side, angående lønninger og arbeidsvilkår for kommunens arbeidere.

§ 1.

Almindelige bestemmelser.

Denne overenskomst omfatter ikke arbeider, som igangsettes for avhjelp av arbeidsledighet.

Ingen arbeider kan ansettes på ringere vilkår enn fastsatt i nærværende overenskomst.

Ved inntagelse av arbeidere er under ellers like vilkår, de arbeidere som tidligere har vært i kommunens tjeneste fortrinsberettiget til arbeide.

§ 2.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke.

Den daglige arbeidstid fordeles med 8½ time i ukens 5 første virkedager og 5½ time på lørdager.

§ 3.

Lønnsbestemmelser.

a) Timelønn for dagsarbeide	kr. 1.10 pr. time
— « fagarbeidere	« 1.20 —
— « leiet bil og mann	« 2.00 —
— « —« (veiskrape) ..	« 2.50 —
— « leiet hest og mann	« 1.30 —
- b) I akkord garanteres den fastsatte minstelønn.
- c) Lønning utbetales hver fredag. Faller fredag på en helligdag utbetales lønningen nærmest forutgående virkedag.

§ 4.

Overtidsbestemmelser.

Ved overtidarbeide forstås arbeide som forlanges utført utenfor den ordinære arbeidstid. Overtidsarbeide i ukens 5 første virkedager betales med 25 pct. tillegg til den ordinære lønn for de 2 første arbeidstimer. For øvrig 50 pct. tillegg.

For overtidarbeide på lørdager, samt søn- og helligdager inntil siste helligdags aften kl. 22 betales 100 pct. tillegg.

Snebrøiting utenfor ordinær arbeidstid betales med 25 pct. tillegg.

§ 5.

Akkordbestemmelser.

Akkordarbeide anvendes i den utstrekning som kommunen finner tjenlig.

Akkordprisen fastsettes ved fri forhandling mellom arbeidslederen og akkordlaget.

Akkordprisen fastsettes før arbeidet påbegynnes med mindre begge parter er enig om å utsette hermed nogen tid.

Ved akkorders utsettelse skal utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av pris, lagets størrelse, arbeidets art, omfang og masse, samt måten hvorpå arbeidet skal utføres.

Akkorder skal som regel ikke strekke sig ut over en måned. Dog kan akkorder utstrekkes til et lengere tidsrum hvis begge parter er enig herom.

Opnåes ikke enighet om akkordprisen, og arbeidsgiveren allikevel ønsker arbeidet utført, betales efter den gjeldende timelønn.

Som forskudd på akkord utbetales den gjeldende forskuddslønn hver ordinær lønningdag. Akkordopgjør utbetales når akkorden er ferdig.

Blir en omforenet akkord av en eller annen grunn avbrutt, skal der foretas oppgjør med forholdsmessig utbetaling for det utførte arbeide.

Formannspenger utbetales av kommunen utenom akkordbeløpet med 5 øre pr. formannstime.

§ 6.

Redskapshold og hvileboder.

Kommunen anskaffer det nødvendige verktøi og materiell m. v. Ved arbeide som utføres på akkord betaler arbeiderne for brukt ammunisjon ved trekk efter den til enhver tid gjeldende innkjøpspris.

Før påbegynnelse av større arbeide skal det opføres eller anskaffes hvile- og spiseboder. Disse skal anordnes på en sådan måte at de gir tilstrekkelig beskyttelse mot nedbør og kulde, og være forsynt med bord, benker, ovn og nødvendig forbindingsmateriell.

§ 7.

Feriebestemmelser.

Enhver arbeider som i ferieåret har en sammenlagt tjenestetid av 200 arbeidstimer i ferieåret godskrives ferielønn fra tiltredelsesdagen.

Ferieåret regnes fra 1. mai det ene år til 1. mai det annet år.

Ferielønnen beregnes med 4½ pct. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn, multiplisert med det antall timer vedkommende arbeider har utført i kommunens tjeneste i ferieåret.

Ferien skal som regel gis som sommerferie, og ferielønnen utbetales ved feriens begynnelse.

§ 8.

Tillitsmannsbestemmelser.

De av arbeiderne valgte tillitsmenn anerkjennes som talsmenn og representanter for arbeiderne. Organisasjonen plikter å gi meddelelse til arbeidsgiveren om hvem som er valgt som arbeidernes tillitsmenn.

Tillitsmennene skal når de som sådanne har noget å fremføre henvende sig direkte til arbeidsledelsen.

Tillitsmennene er forpliktet til så vel overfor sin organisasjon som overfor arbeidsgiveren å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsplassen.

De arbeidere som er valgt som tillitsmenn inntar for øvrig ingen særstilling på arbeidsplassen. Dog kan tillitsmenn ikke avskjediges med mindre saklige grunner er til stede.

Avtaler mellom arbeidere og kommunen som er i strid med nærværende overenskomst er uten vedkommende forbunds godkjennelse virkningsløse.

§ 9.

Overenskomstens varighet.

Foranstående overenskomst gjelder fra den dag den er vedtatt av begge parter til 1. mai 1937, og videre et år ad gangen forsåvidt den ikke skriftlig opsies fra en av partene med en måneds forutgående varsel.

Oslo/Ski, den 4. august 1936.

For Ski kommune

Eger.

For Norsk Arbeidsmandsforbund og Ski Arbeidsmannsforening

Alb. Karlsen. Kristian Johannessen.

Partene er enige om, å innta som tillegg til overenskomstens § 5 (akkorder) det tillegg, som blev vedtatt i Ski herredstyes møte den 30. juli 1936.

Ski, 26. september 1936.

Ski formannskap

Eger.

Norsk Arbeidsmandsforbund og Ski Arbeidsmannsforening

Alb. Karlsen. Kristian Johannessen.

EIDSVOLL KOMMUNE

Protokoll.

År 1936 den 31. oktober holdtes forhandlingsmøte i kommunelokalet Eidsvollbakken mellom representanter for Eidsvoll kommune, Norsk Arbeidsmandsforbund og Eidsvoll Arbeidsmannsforening.

For partene møtte: Ordfører Aksel Bråten, Ole N. Tømte, kontor-chef A. Lærum, Albert Karlsen, Kristian Myhrer og Edvart Hemli.

Foranledningen til møtet var krav fra arbeiderne ved kommunens veianlegg om at lønnsbestemmelsene i overenskomst vedtatt av herredsstyret i møte 3. juli 1933 skal gjøres gjeldende for alt arbeide — også arbeide ved bygdeveianlegg og andre anlegg som settes i gang av kommunen med bidrag av fylket.

For løsning av lønnstvisten erklærte kommunens representanter at lønnsbestemmelsene i overenskomst av 1933 for fremtiden vil bli benyttet og de akkorder som nu pågår vil bli omberegnet i forhold til den gjeldende forskuddslønn kr. 0.90 pr. time.

Eidsvoll, 31. oktober 1936.

Aksel Bråten,

ordfører.

O. Tømte. A. Lærum.

Alb. Karlsen. Edv. Hemli. Kristian A. Myhrer.

ARBEIDSRETTSTVISTER

Tvist om veireglementet.

Straks etter at det nye reglement for veiarbeidsdriften var trådt i kraft opstod en rekke tvister om fortolkning av reglementet. Spesielt enkelte tvister om formannspenger, barakkespørsmål og transport av arbeidere etter reglementets § 18, ferielønn, lønn for veivoktere, lønn for arbeidere som legger faste veidekker, og betaling for hest og mann, samt bil var det ikke mulig å opnå enighet om på arbeidsplassen. For løsning av tvistespørsmålene holdtes forhandlingsmøte mellom representanter for forbundet og arbeiderne, samt representanter for Veidirektoratet den 25. juli.

Til de krav som blev fremlagt i forhandlingsmøtet den 25. juli gav veidirektøren i skrivelse av 29. juli svar, hvori veidirektøren erklærer å foranledige at arbeidernes krav når det gjelder spørsmålene formannspenger, barakke- og boligforhold, betaling for bil, hest og mann og arbeidslønn for legging av faste veidekker skal etterkommes i overensstemmelse med reglementets tekst.

Derimot opnåddes ikke enighet om feriebestemmelsene, samt lønn for veivoktere m. v.

For løsning av tvistesakene besluttet forbundets representantskap at de tvister som ikke blir løst i forhandling med anleggsledelsen og Veidirektoratet skal innbringes for Arbeidsretten til avgjørelse.

I overensstemmelse med representantskapets beslutning anmodet forbundet Landsorganisasjonens juridiske konsulent, Hansteen, om å fremme saken for Arbeidsretten for snarest mulig avgjørelse, og sakens dokumenter blev overlevert Landsorganisasjonens juridiske kontor den 18. september.

For å bringe prosessgrunnlaget i orden holdtes nytt møte med Veidirektoratet den 10. november, hvor forbundets representant i samråd med Landsorganisasjonens juridiske konsulent fremla de påstander som nevnt i følgende protokoll:

År 1936 den 10. november avholdtes på Veidirektoratets kontor forhandlingsmøte i anledning opstått tvist om forståelsen av en del bestemmelser i det nye reglement for Statens veiarbeidere.

Til stede var:

For Statens Veidirektorat: Overingeniør Nicolaysen, avdelingsingeniør Torp og avdelingsingeniør Backer.

For Norsk Arbeidsmandsforbund: Sekretær Albert Karlsen og advokat Viggo Hansteen.

Arbeidernes representanter henviste til tidligere konferanser med Veidirektoratet, siste forhandlingsmøte den 25. juli d. å. Forbundet hadde behandlet veidirektørens skrivelse av 29. juli, men kunde ikke erklære sig enig i det standpunkt som veidirektøren har inntatt forsåvidt angår følgende spørsmål:

1. Feriebestemmelsens tilbakevirkende kraft.

I skrivelsen av 29. juli har Veidirektoratet uttalt at folk som sluttet i veivesenet før det nye reglement trådte i kraft, får feriepenger utbetalt etter det da gjeldende reglement.

Forbundet kan ikke være enig i denne fortolkning av meglingsforslaget. Ifølge dette tilkommer det enhver arbeider som i ferieåret har en sammenlagt arbeidstid av minst 600 timer ved Statens veiarbeidsdrift, ferie og ferielønn etter § 20. I § 22 bestemmes at feriebestemmelsen, forsåvidt angår optjeningstiden, trer i kraft ved departementets approbasjon, altså 28. februar 1936. Samtidig bestemmes at de nye regler gjøres gjeldende med tilbakevirkende kraft fra 1. april 1935 ved utregningen av optjeningstid og ferielønn for 1936. Det kan da ikke spille nogen rolle for den enkelte arbeiders ferierett, hvilken tid han har sluttet i ferieåret. Enhver arbeider som oppfyller betingelsene i det nye reglements § 20 og som altså etter 1. april 1935 har i sammenlagt arbeidstid minst 600 timer, må ha krav på ferie og ferielønn uansett når han sluttet.

2. Beregning av ferielønn.

Ifølge skrivelsen av 29. juli har Veidirektoratet beregnet ferien på grunnlag av den forskuddslønn som var fastsatt ved de forskjellige anlegg i ferieåret. Lønnssatsene i det nye reglement er således bare tatt i betraktning for arbeider utført etter 1. juli 1936.

Efter forbundets opfatning er denne fortolkning av reglementet uriktig. Reglementet bestemmer selv, at de nye regler skal gis tilbakevirkende kraft fra 1. april 1935 ved utregning av ferielønn. Ferien for 1936 må derfor utregnes på grunnlag av de nye satser for de enkelte fylker uten hensyn til det tidspunkt da arbeidet er utført.

Forbundet måtte kreve at Veidirektoratet sørget for at det blev foretatt fornøden etterbetaling i henhold hertil. Det samme gjaldt også det forhold som er omtalt under foranstående punkt 1.

3. Veivokteres rett til ferie og ferielønn.

I Veidirektoratets skrivelse av 29. juli er henvist til en rundskrivelse fra veidirektøren av 8. februar 1930, hvori uttales at feriebestemmelsen bare gjelder for veivoktere forsåvidt der ikke i kontrakt eller overenskomst er forutsatt noget særskilt med hensyn til ferien.

Forbundet fant denne uttalelse uklar. En rekke veivoktere, således veivokterne i Buskerud, har kontrakter med veivesenet, hvori er fastsatt en viss måneds- eller årslønn for en viss arbeidsydelse, men uten at der i kontrakten finnes nogen bestemmelser om ferie. Disse veivoktere har efter forbundets opfatning krav på ferie etter reglementet, som omfatter enhver arbeider som i ferieåret har en sammenlagt arbeidstid av minst 600 timer. I det hele må reglementet ansees for å omfatte også veivokterne forsåvidt disse ikke i sine kontrakter har gunstigere feriebestemmelser enn de som er fastsatt i reglementet.

Man måtte derfor stille krav om at det blev foretatt etterbetaling av ferielønn til de veivoktere som ikke har fått utbetalt feriegodtgjørelse, hvor de efter foranstående har krav på dette.

4. Formannsgodtgjørelse til veivoktere.

Riksmeglingsmannens forslag inneholder i avsnittet om vedlikehold bestemmelse om at veivoktere skal ha minimum 20 øre over de reglementsmessige fastsatte nye forskuddssatser, mens formenn skal ha minst 30 øre over disse satser. De fleste veivoktere utfører i sin virksomhet formannsarbeide.

Efter forbundets mening har de krav på tillegg som for formenn bestemt, når de utfører arbeide som formenn, altså 30 øre over forskuddssatsene.

5. Feriegodtgjørelse til kjørere og chauffører.

Forbundet har fått klage bl. a. fra sin avdeling i Ytre Rælingen i anledning av at det var nektet utbetaling av feriegodtgjørelse til kjørere og chauffører.

Det var opplyst at nektelsen var foretatt i henhold til en sirkulærskrivelse fra Veidirektoratet, hvor det var anført at kjørere som ikke har like mange timer i et akkordlag som de har kjøretimer i året, ikke er berettiget til ferie.

Forbundet kunde ikke være enig i at det nye reglement gav anledning til en slik begrensning i feriebestemmelsen. I det omskrevne tilfelle i Rælingen var ferie bl. a. nektet til 3 kjørere som leier hest, kjøper alt før som skal til og kjører så å si året rundt, idet de skifter fra lag til lag. Siste vinter har de kjørt direkte for veivesenet, idet de kjørte kult fra skjæringene utover anlegget. Disse folk er arbeidere, og må da komme inn under reglementets feriebestemmelser, for såvidt de har den fornødne arbeidstid. Man måtte derfor stille krav om at det blev foretatt betaling av feriepenge til de angjeldende kjørere. Tilsvarende etterbetaling måtte foretas andre steder hvor ferie var nektet i henhold til den utsendte rundskrivelse. Forbundet måtte forlange at denne blev beriktiget overensstemmende med reglementet.

Veidirektoratets representanter forbeholdt sig å komme med skriftlig tilsvaer til arbeidernes påstand.

Veidirektoratets tilsvaer er tross gjentagende purringer ikke tilsendt forbundet eller Landsorganisasjonen ved årets utgang.

Arbeidsrettens avgjørelse kan av den grunn ikke foreligge før i 1937.

JERNBANEANLEGGENE

Efter krav fra foreningene ved jernbaneanleggene anmodet man Hovedstyret for Norges Statsbaner om forhandlinger i anledning revisjon av reglementet.

Forhandlingene blev påbegynt 18. februar. Efter forutgående valg møtte følgende som representanter fra avdelingene:

Lars Bakken og Didrik Isaksen, Nordlandsbanen.

Adolf K. Lieen, dobbeltsporet Ljan—Ski.
Anders Haugen, Vestfoldbanens ombygning.
J. P. Karlsrud og Anon Larsen, Sørlandsbanen.
Lars Bergundhaugen, Flåmsbanen.
Johs. M. P. Ødegård og Chr. Henriksen fra forbundet.

Arbeidernes representanter fremla forslag til forandringer i det nuværende reglement: Kravet gikk bl. a. ut på at det blev opprettet overenskomst istedenfor det nuværende reglement.

Det blev avholdt forhandlingsmøter mellom 18. og 28. februar, hvor det i siste møte blev konstatert at det ikke kunde opnåes enighet angående lønsspørsmålet, hvorefter forhandlingene blev avbrutt.

Saken blev derfor innbragt for meglingsmannen den 12. mars følgende forslag:

Riksmeglingsmannens forslag

til overenskomst mellom Departementet for de offentlige Arbeider (for jernbaneanleggene) på den ene side og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdelinger ved jernbaneanleggene på den annen side.

Det som partenes forhandlere under partsforhandlingene er blitt enige om gjøres gjeldende som tariffavtale med følgende tillegg:

Lønnsbestemmelser:

Forskudd i akkord.

Det almindelige anleggsarbeide forutsettes utført på akkord.

I akkord er arbeiderne garantert en minstelønn av kr. 0.95 pr. time som utbetales som forskudd.

For fagarbeidere, smeder, snekkere, tømmermenn og stenhuggere kr. 1.05 pr. time.

Ved høifjellsstrekninger forhøies disse satser med kr. 0.10 pr. time.

Dagarbeide.

Arbeide som ikke passende kan utføres på akkord utføres efter time-lønn og betales med kr. 1.30 pr. time.

Hvis arbeidet er av særlig art eller av lengere varighet har arbeidsbestyreren adgang til å yde høiere betaling.

Fagarbeidere erholder et tillegg av kr. 0.10 pr. time.

Ved høifjellsstrekninger forhøies disse satser med kr. 0.10 pr. time.

Arbeidere under 18 år og arbeidere hvis arbeidsevne er nedsatt, betales efter overenskomst.

Fri befordring på Statsbanene.

De nu i reglementet fastsatte bestemmelser gjøres gjeldende med den endring at gifte arbeidere erholder 4 billetter og ugifte erholder 2 billetter.

Varighet.

Overenskomsten som trer i kraft fra 1. april 1936, gjelder til 31. mars 1937 og videre ett år ad gangen hvis den ikke av en av partene opsies med 2 måneders skriftlig varsel.

Oslo, den 12. mars 1936.

Andr. Claussen.

Forslaget blev ved behandling i avdelingene vedtatt.

Videre mottok man gjennom Riksmeglingsmannen i skrivelse av 4. april avskrift av skrivelse sålydende:

Overenskomst om arbeidsordningen ved jernbaneanleggene.

Ved kgl. resolusjon av 3. april 1936 er det bestemt:

«Arbeidsdepartementet bemyndiges til å godkjenne overenskomst om arbeidsordningen ved Statens Jernbaneanlegg overensstemmende med departementets forslag i foredrag av 3. april 1936.»

Idet man vedlegger gjenpart av departementets skrivelse av idag til hovedstyret for Statsbanene går man ut fra at arbeidernes organisasjoner underrettes ved herr Riksmeglingsmannens foranstaltning.

Oslo, den 4. april 1936.

R. Skreiberg. Arne Drøvdal.

Overenskomsten går i sin helhet ut på følgende:

§ 1.

Ingen arbeidere kan beskjefliges på ringere vilkår enn hvad denne overenskomst bestemmer.

§ 2.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke.

Arbeidstimenes fordeling fastsettes i almindelighet likt for det hele anlegg.

§ 3.

Lønnsbestemmelser. Forskudd i akkord.

Det almindelige anleggsarbeide forutsettes utført på akkord. I akkord er arbeiderne garantert en minstelønn av kr. 0.95 pr. time som utbetales som forskudd.

For fagarbeidere, smeder, snekkere, tømmermenn og stenhuggere, kr. 1.05 pr. time.

Ved høifjellsstrekninger forhøies disse satser med kr. 0.10 pr. time.

Dagarbeide.

Arbeide som ikke passende kan utføres på akkord, utføres efter timelønn og betales med kr. 1.30 pr. time.

Hvis arbeidet er av særlig art eller av lengere varighet, har arbeidsbestyreren adgang til å yde høiere betaling.

Fagarbeidere erholder et tillegg av kr. 0.10 pr. time.

Ved høifjellsstrekninger forhøies disse satser med 0.10 pr. time.

Så vel for akkordarbeide som for dagarbeide gjelder at arbeidere under 18 år og arbeidere hvis arbeidsevne er nedsatt betales efter overenskomst.

§ 4.

Akkordlags dannelse m. v.

Akkordlag dannes enten på den måte, at en del arbeidere, som er blitt enige om å gå sammen, velger en formann og fremstiller sig for arbeidsbestyreren, eller ved at denne henvender sig til en arbeider som han anser skikket til akkordformann, og anmoder ham om å medvirke til dannelse av lag. I alle tilfelle må så vel formannen som arbeiderne godkjennes av bestyreren.

Når formannsplassen av en eller annen grunn blir ledig, foreslår laget ny formann, som ansettes hvis bestyreren finner ham skikket dertil, i motsatt fall velger bestyreren ny formann.

Arbeidsbestyreren bestemmer lagets størrelse. Efter akkordens fastsettelse innsettes ikke flere arbeidere i laget uten vedkommende akkordformanns samtykke. Hvis arbeidet må forseres og flere arbeidere av den grunn må anvendes, treffes avtale herom for så vidt så ikke allerede er skjedd ved akkordens fastsettelse.

§ 5.

Akkorders utsettelse.

Ved akkorders utsettelse skal det utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av priser, arbeidets art, omfang og masser samt måten, hvorpå arbeidet skal utføres.

Akkordpriser og akkorders omfang fastsettes av arbeidsbestyreren efter fri forhandling mellem ham og vedkommende akkordformann ved arbeidets begynnelse, med mindre begge parter er enige om å utsette hermed nogen tid. Akkordformannen skal høre lagets mening før akkorden vedtas.

Akkorder utsettes enten med utregnet sum eller efter enhetspriser med påfølgende opmåling. Akkord med utregnet sum skal fortrinsvis søkes anvendt.

Opdages feil i akkordberegningen, skal beriktigelse finne sted, når feilen er til skade for akkordlaget.

De profiler som er lagt til grunn for akkordberegningen, skal på anmodning forevises.

Akkorder skal som regel begrenses til 2 måneders varighet. Dog kan akkorden utstrekkes til et lengere tidsrum, hvis praktiske hensyn i det enkelte tilfelle tilsier det og begge parter er enige herom.

§ 6.

Tilleggsarbeide (ekstraarbeide).

Laget plikter på arbeidsbestyrerens forlangende å utføre arbeide som ikke omfattes av hovedakkorden mot ekstrabetaling enten ved særskilt akkord eller mot den i overenskomsten fastsatte timelønn for dagarbeide. Hvor avtale herom undtagelsesvis ikke er truffet, betales pr. time den pris hvormed akkorden utlønnes.

Arbeidsskift på grunn av maskinskade eller mangel på arbeidsmateriell av lengere varighet enn 1 time godtgjøres med samme beløp pr. time, som utbetales som forskudd i akkord, inntil anlegget kan anvise annet arbeide.

Godtgjørelsen bortfaller, hvis ikke melding straks er sendt.

For tilleggsarbeide med uttagning av masser utenfor profilet, fastsettes på forhånd enhetspriser, hvis ikke annen avtale treffes. Herom skal akkordsedlen inneholde fornøden bestemmelse.

Betalingen for tilleggsarbeidet anføres særskilt i akkordboken eller på den til akkordformannen utleverte gjenpart av akkordoppgjøret og tillegges den ordinære akkordsum ved oppgjøret.

De arbeidere som er beskjeftiget med overbygningsarbeide betales for kjøretid ut over 1 time pr. dag med arbeidstog, samme beløp pr. time som utbetales som forskudd i akkord. Tiden og beløpet beregnes pr. påbegynt kvarter ut over forannevnte 1 time, og særskilt for hver mann.

§ 7.

Redskapshold og smiearbeide.

Anlegget anskaffer de nødvendige redskaper og materialer.

Ved akkordarbeide gjelder angående forvaltningen av disse redskaper og materialer følgende:

a) Laget betaler helt:

1. Spader, ammunisjon, oljer, undtagen smøreoljer for maskiner, karbid, kull, blikkrør, grease, hengelåser, fjellkiler, luntetenger, salt (dog ikke under «tilleggsarbeider») og snorer.
2. Alle utleverte gjenstander, som er bortkommet, eller reparasjoner, nødvendiggjort ved bevislig skjødesløs behandling.
3. For hvessing og reparasjon av minerings- og murverktøi, spett, hakker o. l.

b) Laget betaler slitningsgodtgjørelse etter vekt for av anlegget utlevert borstål, feisler, slegger, spett, jordhakker og jordkiler, uten hensyn til om vedkommende redskap fremdeles er brukbart som sådant eller ikke.

c) Laget betaler *intet* for benyttelsen av transportmateriell, såsom skinner, vogner, trillebårer, decauvillemateriell samt gjenstander og verktøi, som ikke er omhandlet ovenfor, selv om vedkommende gjenstander eller verktøi ved ordinær benyttelse blir helt utjenlig for sitt øiemed.

d) Anlegget holder fri smie og smieverktøi. Hvor en smed arbeider i flere smier, betaler anlegget for den tid, som medgår til å gå mellom disse efter samme timelønn som han tjener i akkorden, eller efter nærmere avtale.

e) Snekkere og tømmermenn som holder sig selv med det almindelige verktøi godtgjøres herfor med minst 4 øre pr. time.

f) Priser på forbrukssaker og materialer, som i henhold til ovenstående skal betales av akkordlaget, fastsettes en gang om året av vedkom-

mende anleggs leder likt for hver avdeling. Priser for smiearbeide fastsettes likt for det hele anlegg.

- g) Ved enhver akkord føres materialbok, hvori ved utleveringen innføres alle materialer og redskaper, som akkordlaget mottar, hvad enten trekk skal finne sted eller ikke.
- h) De fastsatte priser for materialer og redskaper samt for smiearbeide skal meddeles ved opslag eller i materialboken.
- i) Arbeiderne er forpliktet til å behandle alle redskaper og materialer med omhu og påpasselighet.

§ 8.

Akkorders avbrytelse.

Når forandringer av arbeidsplanen eller andre tvingende omstendigheter krever arbeidets ophør for kortere eller lengere tid, når særskilte uhell inntreffer eller arbeidet utføres utilfredsstillende, har arbeidsbestyreren rett til å avbryte og opheve akkorden mot forholdsvis utbetaling, idet det foretas opmåling og derhos ved oppgjøret tas fornødent hensyn så vel til det utførte som til det gjenstående arbeide.

Sådan avbrytelse av akkorden med forholdsvis utlønning kan også kreves av akkordlaget, når arbeidet må innstilles for en lengere tid.

§ 9.

Akkorders oppgjør.

Efterat arbeidet er ferdig og godkjent, oppgjøres og utbetales akkorden snarest, om mulig ved første lønning.

Ved måling for oppgjør av akkorder med enhetspriser skal akkordlaget ha anledning til å være til stede.

Opstår meningsforskjell om mål eller masser uten at enighet opnåes ved forhandling, skal eftermåling straks finne sted.

Ved sådan eftermåling skal en ingeniør og en opsynsmann og tilikemed minst to mann av laget, hvoriblandt formannen, være til stede. Laget skaffer de fornødne håndlangere.

Et akkordlag kan ikke kreve eftermåling eller mulige feil ved et oppgjør rettet, hvis ikke forlangende herom fremsettes for arbeidsbestyreren senest innen 6 virkedager efter at akkordsummen er utbetalt laget.

Et arbeidslag som slutter kan ikke forlange oppgjør før de utleverte redskaper og materialer er tilbakelevert i godkjent stand ved nærmeste materialbod eller mottatt av anlegget på et omforenet sted.

§ 10.

Formannspenger.

Formannspengene betales av anlegget og fastsettes efter formannens dyktighet og lagets størrelse fra kr. 0.10 til kr. 0.15 pr. formannstime.

Under særegne forhold eller ved vanskeligere arbeider, som fordrer større kyndighet, kan formannspengene ytterligere forhøies.

Formannspengene kan nedsettes for lag på 3 eller færre mann.

§ 11.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Alt arbeide utføres såvidt mulig på dagskift og i den for anlegget fastsatte ordinære arbeidstid.

Hvis dette ikke kan skje gjelder følgende:

- a) *Overtidsarbeide.* Hermed forstås arbeide som forlanges utført utover den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales i de 5 første virkedager i uken 25 pct. tillegg for de 2 første arbeidstimer og for øvrig 50 pct. tillegg.

For overtidarbeide som påbegynnes etter kl. 21 og således ikke faller i flukt med ordinært arbeide betales 100 pct. tillegg. Der betales minst for 1 time selv om arbeidet varer kortere.

- b) *Nattarbeide.* Hermed forstås ordinært arbeide som faller mellom kl. 18 og kl. 6, dog således at hvor det arbeides med dobbelt skift, regnes alltid det ene som nattskift. Ordinært nattarbeide betales med minst 25 pct. tillegg, uansett enten nattskift anordnes ved akkordens utsettelse eller senere.

For arbeide som bare kan utføres om natten og ikke går inn under skiftarbeide betales et tillegg av 50 pct.

Når den normale, daglige arbeidstid av særlige grunner må deles, betales for arbeide som utføres i tiden mellom kl. 18 og kl. 6 et tillegg av 50 pct.

- c) *Helligdagsarbeide.* Herunder regnes arbeide som utføres fra kl. 18 før en søn- eller helligdag til neste dags eller, når 2 eller flere helligdager følger på hinannen, til den siste helligdagsaften kl. 22. For helligdagsarbeide betales 100 pct. tillegg. Hvor regulært nattskift påbegynnes på helligdag, begynner arbeidet kl. 22.

I sin almindelighet gjelder for øvrig:

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time, som akkorden uten hensyntagen til overtidstillegg går ut med.

For utført arbeide kan på samme tid ikke tilberegnes mere enn ett av ovennevnte procenttillegg.

Foranstående bestemmelse kommer ikke til anvendelse på arbeidere som har fast måneds- eller årslønn.

§ 12.

Utbetaling av lønninger.

Lønning avholdes hver 14de dag med fornøden regulering av hensyn til fridager og de store høitider. I siste tilfelle må tiden mellom lønningene ikke overstige 3 arbeidsuker. Lagets tilkommende utbetales til formannen, som til lønningen kan medta et av lagets medlemmer. Formannen kvitterer.

Det blir lagets egen sak å etterse akkordboken eller de til akkordformannen utleverte gjenparter av lønningslisten og påse at dets medlemmer får hvad de tilkommer, idet anleggets forpliktelse i så henseende ophører ved den til formannen stedfunne betaling.

I tilfelle av formannens forfall skjer utbetalingen til 2 av lagets medlemmer.

Akkordlag som helt utfører et arbeide på timelønn så vel som alle øvrige dagarbeidere utlønnes helt ved hver lønning og gis skriftlig oppgjør.

I den kolde årstid skal det på lønningstidene sørges for opvarmet rum for de møtende arbeidere.

§ 13.

Opsigelse.

Når derom ikke er truffet særskilt overenskomst, gjøres for arbeiderne ingen opsigelsesfrist gjeldende.

Hvis en arbeider eller et akkordlag uten gyldig grunn forlater et omforent akkordarbeide, forinnan dette er bragt til avslutning, utbetales bare almindelig forskuddsbetaling. Resten av den oparbeidede fortjeneste tilfaller i første tilfelle laget og i siste tilfelle det lag som fullfører akkorden. Dog utbetales fortjenesten til vedkommende arbeider selv, når han har forlatt arbeidet med samtykke av hele laget og dette begjærer fortjenesten utbetalt til ham.

§ 14.

Avskjedigelse.

Arbeidsbestyreren kan med kort varsel avskjedige arbeidere som gjør sig skyldig i slett forhold, såsom drukkenskap eller upassende opførsel. Nektelse eller undlatelse av å følge gitte forskrifter kan likeledes medføre vedkommende arbeiders avskjedigelse.

Arbeidsbestyreren er berettiget til å forflytte, eventuelt fjerne arbeidere som viser sig uskikket for arbeidet.

Avskjedigede arbeidere utlønnes helt ved avgangen. Hvis dette ikke lar sig gjøre, skal vedkommende få sitt tilgodehavende tilstillet snarest mulig.

§ 15.

Utvotering av akkordlag.

Når flertallet av akkordens deltagere finner at formannen eller en arbeider bør fjernes på grunn av uskikkethet for arbeidet eller slett opførsel, kan de henvende sig til arbeidsbestyreren med begjæring derom. Dersom denne etter undersøkelse finner klagen beføiet, blir vedkommende å fjerne fra laget.

§ 16.

Arbeidsbok.

For enhver arbeider utstedes en arbeidsbok, inneholdende navn, fødested og datum samt angivelig hjemstavn.

I denne arbeidsbok innføres bare opplysning om når vedkommende arbeider har begynt og sluttet sitt arbeide, samt hvad slags arbeide han hovedsakelig har utført. Har vedkommende arbeider vært formann, skal dette anmerkes.

Likeså anmerkes om og i hvilken utstrekning arbeideren har hatt ferie og fått billetter. Videre skal eventuell stedfunnen misbruk av fribilletter anmerkes.

Boken oppbevares hos arbeidsbestyreren og utleveres arbeideren ved hans avgang fra anlegget. Hvis arbeideren overflyttes til et annet offentlig anlegg, utleveres boken ikke til ham, men sendes rekommandert til arbeidsbestyreren ved det anlegg, hvortil arbeideren overflyttes. Før avreisen skal arbeidsboken forevises arbeideren, hvis han ønsker det.

§ 17.

Boliger, spiseboder, smier og forsamlingslokaler.

Brakker skal ikke ha større belegg enn 4 mann i hvert rum. Hvert soverum skal inneholde et luftrum av minst 10 m.³ pr. mann.

Det skal bare anvendes enkeltmannskøier. Overkøier skal mest mulig undgås.

I hver brakke innredes fornødne ytre rum til opbevaring av mat og klær, samt kjøkken-, spise-, vaske- og tørkerum.

Hvor dertil er rimelig anledning innlegges vannledninger og anordnes bad.

Anlegget holder nødvendig inventar, samt lys, brenne og sengklær. Herfor betaler hver enkelt arbeider en leie av 20 øre pr. dag.

Sengklærne utleveres til hver mann og innleveres av vedkommende ved avgang, hvorefter de blir forsvarlig rengjort og desinfisert. Anlegget bekoster også den almindelige hovedrengjøring.

På de arbeidsplasser hvorfra arbeiderne ikke kan rekke hjem til måltidene, skal det være boder, hvor arbeiderne kan få opvarmet sin mat og innta sine måltider.

Bodene oppføres med dobbelte vegger med papp imellem og dobbelt gulv.

De skal forsynes med kokeovn og med de nødvendige bord og benker forarbeidet av høvlede materialer.

Anlegget bekoster lys og opvarmning samt daglig rengjøring.

Anleggets smier oppføres av tre eller sten.

Arbeidernes vedkommende skal underrettes om når og hvor brakker, spiseboder og smier skal oppføres og skal ha anledning til under byggetiden å fremkomme med henstilling til arbeidsbestyreren om rettelser og utbedringer av mulige mangler i utførelsen.

Før brakkene overtas og tas i bruk skal det avholdes en vanlig overtagelsesforretning, til hvilken arbeiderne har adgang til å sende en representant.

På steder, hvor arbeiderne ikke har lempelig adgang til å få leiet lokaler til sine møter og sammenkomster, skal anlegget hvor dertil er rimelig adgang — etter samråd med arbeidernes organisasjon — la oppføre sådanne midlertidige lokaler. For disse lokaler betaler arbeiderne en nærmere stipulert leie til anlegget.

§ 18.

Ferier.

a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser.

Ferien kan anordnes enkeltvis eller som fellesferie etter arbeidsbestyrerens bestemmelse.

b) Ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai til 15. september. Hvis det er påkrevet av hensyn til arbeidsdriften, kan arbeidsbestyreren henlegge ferien til en annen årstid. Arbeiderne skal på forlangende gjøres bekjent med grunnen til en sådan bestemmelse. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie tilligger arbeidsbestyreren. Arbeidere som deltar i en fellesferie tilkommer ferielønn i den utstrekning som den er optjent.

c) Enhver arbeider som har vært beskjeftiget ved Statens anlegg i et sammenhengende tidsrum av 4 uker, godskrives ferielønn fra tiltreddelsesdagen.

d) Ferielønn beregnes av den ved feriens begynnelse gjeldende forskuddsbetaling med tillegg av 40 pct. multiplisert med 5 pct. av det av hver enkelt arbeider utførte antall arbeidstimer i ferieåret, som regnes fra 15. mai det ene år til 15. mai det neste år.

Hvis en arbeider har vært fraværende fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom, medregnes den tid sykdomsfraværet har vart som arbeidstimer med 8 timer pr. arbeidsdag, dog ikke utover 12 uker i ferieåret.

Ferielønnen utbetales ved feriens begynnelse. Ingen arbeider kan få ferielønn uten at vedkommende virkelig tar ferie.

e) Når en arbeider slutter utbetales den ham tilkommende ferielønn. Når en arbeider overflyttes utleveres det ham en oppgave over oparbeidede timer i ferieåret.

f) Ferielønn utbetales ikke under streik eller lockout.

g) Hvis en arbeider med forsørgelsesbyrde dør uten å ha fått den ferie han tilkom, blir den i henhold til ovenstående bestemmelser optjente ferielønn å utbetale til den av avdødes etterlatte som etter anleggslederens opfatning er berettiget til å motta beløpet.

§ 19.

Godtgjørelse m. v. ved skifting av arbeidsplass.

Ved overflytning fra et offentlig anlegg til et annet erholder arbeiderne fri befordring på statsbanene samt fri jernbanefrakt for sitt innbo samt lønn for reisedager. Gifte arbeidere får ved overflytning også fri befordring for hustru og barn under 18 år.

Lønnen beregnes på samme måte som ovenfor for ferier bestemt og utbetales av det anlegg, hvorfra vedkommende arbeider overflyttes. Arbeidsbestyreren ved dette anlegg bestemmer reisedagenes antall etter samråd med vedkommende arbeider.

Ved skifting av arbeidsplass innen samme anlegg eller anleggsavdeling utreder anlegget flytningsomkostningene samt lønn (beregnet

som for ferier bestemt) for den tid som må medgå til flytningen. Denne tid fastsettes av arbeidsbestyreren efter samråd med vedkommende arbeider.

§ 20.

Fri befordring på statsbanene.

Gifte arbeidere som har arbeidet ved samme anlegg de siste 12 uker i sammenheng får 4 billetter¹ (frem og tilbake mellom 2 bestemte stasjoner) for sig eller familie (o: hustru og barn under 18 år) i kalenderåret. Ugifte arbeidere som har oparbeidet rett til ferielønn for 6 dager får 2 billetter i kalenderåret.

Arbeidere som opsies og har billett til gode får ved avgangen billett for egen person til sitt hjemsted. Arbeidere som slutter efter eget ønske tilkommer ikke billett.

Enkemenn med barn under 18 år inngår under ovenstående bestemmelser for gifte arbeidere. Enkemenn med barn som alle er over 18 år inngår under bestemmelsene for ugifte arbeidere.

Enkemanns husbestyrerinne kan bare få billett for reiser innen et enkelt trafikdistrikt og da et som støter til eller ligger nær vedkommende anlegg.

For fraskilte eller separerte arbeidere gjelder samme regler som for enkemenn.

Hvis nogen arbeider har overdratt sin billett til andre, mister han sin rett til billetter for et tidsrum av inntil 3 år. Herom gjøres anmerkning i arbeidsboken.

§ 21.

Tillitsmenn.

- a) De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne anerkjennes som representanter og talsmenn for arbeiderne. Disse tillitsmenn skal være beskjeftiget ved anlegget. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles anleggslederen.
- b) Tillitsmennene er forpliktet til såvel overfor sin organisasjon som overfor anlegget å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.
- c) Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til arbeidsbestyreren eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.
- d) De arbeidere som er valgt til tillitsmenn inntar for øvrig ingen særstilling ved anlegget, og kan således heller ikke avskjediges med mindre saklige grunner herfor er til stede.

§ 22.

Twisters behandling.

Enhver tvist som opstår mellom anleggsledelsen og arbeiderne skal først søkes løst ved forhandling mellom anleggslederen og vedkommende arbeidere, de sistnevnte ved sine tillitsmenn.

¹ Herved forstås 4 voksne billetter. Vedkommende kan istedenfor voksne billetter erholde barnebilletter til samlet verdi lik 4 voksne billetter.

Twister som angår denne overenskomst eller krav som grunner sig på denne, skal ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for Arbeidsretten.

§ 23.

Voldgift.

Hvor det i anledning av arbeidsavtale opstår meningsforskjell, og denne ikke utjevnes ved forhandling mellom arbeidsbestyreren og akkordlaget eller arbeidernes valgte tillitsmenn (se om eftermåling § 9), nedsettes en voldgiftsrett sammensatt av et medlem for hver av partene samt en formann, som opnevnes av distriktets sorenskriver.

Retten fastsetter selv godtgjørelsen til voldgiftsdommerne og hvorledes utgiftene skal fordeles på partene.

Voldgiftsrettens kjennelse er endelig og bindende for begge parter.

§ 24.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst trer i kraft 1. april 1936 og varer til 31. mars 1937 og videre ett år ad gangen, hvis den ikke av en av partene opsies med 2 måneders skriftlig varsel.

Oslo 17. april 1936.

Departementet for de offentlige Arbeider.
Adolf Indrebø. Arne Drivdal.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon,
sekretariatet.
Olav Hindahl.

Norsk Arbeidsmandsforbund.
Chr. Henriksen.

*Protokolltilførsel.**Kjørere.*

Vagg- og stenkjørere i akkordlag er å anse som anleggets arbeidere i sin almindelighet.

Sesongarbeidere.

Hvor det er adgang til beskjeftigelse gjennom vinterhalvåret av flere arbeidere enn svarende til den faste arbeidsstyrke, skal innen de enkelte anlegg og under hensyntagen til arbeidets art de sesongarbeidere som har den lengste tjenestetid som regel være fortrinsberettiget.

For øvrig er det videre en forutsetning at de forskjellige anlegg tilgodeser anleggsarbeidernes sønner med arbeide i den utstrekning dette er mulig.

Anlegg	Gjennomsnittlig fortjeneste pr. time i kvartalet 1. januar—31. mars 1936.		
	Akkordarb.	Dagarbeide	Håndverkere
Sørlandsb. Ø. Neslandsvatn—Grovane	1.382	1.232	1.471
Ombygningen Grovane—Kristiansand	1.399	1.331	1.37
Sørlandsb. V. Krossen—Trondviken ..	1.63	1.30	1.42
Nordlandsbanen: Grong—Mosjøen ..	1.415	1.124	1.386
Nordlandsbanen: Mosjøen—Mo	1.366	1.023	1.353
Flåmsbanen	1.507	1.325	1.523
Oslo Ø. utvidelse		1.294	1.495
Vestfoldbanens ombygning	1.516	1.270	1.402
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.544	1.297	1.315
Ombygningen Grimstad—Rise		1.227	
I gjennemsnitt	1.499	1.244	1.423

Anlegg	Gjennomsnittlig fortjeneste pr. time i kvartalet 1. april—30. juni 1936.		
	Akkordarb.	Dagarbeide	Håndverkere
Sørlandsb. Ø. Neslandsvatn—Grovane	1.488	1.284	1.443
Ombygningen Grovane—Kristiansand	1.461	1.300	1.429
Sørlandsb. V. Krossen—Trondviken ..	1.66	1.270	1.55
Nordlandsbanen: Grong—Mosjøen ..	1.498	1.264	1.490
Nordlandsbanen: Mosjøen—Mo	1.506	1.312	1.433
Flåmsbanen	1.576	1.299	1.578
Oslo Ø. utvidelse		1.400	1.543
Vestfoldbanens ombygning	1.521	1.195	1.392
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.762	1.498	1.436
Ombygningen Grimstad—Rise		1.26	
I gjennemsnitt	1.564	1.268	1.497

Anlegg	Gjennomsnittlig fortjeneste pr. time i kvartalet 1. juli—30. september 1936.		
	Akkordarb.	Dagarbeide	Håndverkere
Sørlandsb. Ø. Neslandsvatn—Grovane	1.505	1.248	1.463
Ombygningen Grovane—Kristiansand	1.480	1.300	1.500
Sørlandsb. V. Krossen—Trondviken ..	1.770	1.360	1.610
Nordlandsbanen Grong—Mo	1.532	1.252	1.430
Flåmsbanen	1.593	1.419	1.525
Oslo Ø. utvidelse		1.431	1.527
Vestfoldbanens ombygning	1.497	1.180	1.433
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.698	1.782	1.435
Ombygningen Grimstad—Rise	1.530	1.326	1.307
Rørosbanens ombygning	1.170	1.134	1.300
I gjennemsnitt	1.582	1.262	1.504

Anlegg	Gjennomsnittlig fortjeneste pr. time i kvartalet 1. oktbr.—31. desbr. 1936.		
	Akkordarb.	Dagarbeide	Håndverkere
Sørlandsb. Ø. Neslandsvatn—Grovane	1.507	1.234	1.489
Ombygningen Grovane—Kristiansand	1.494	1.297	
Sørlandsb. V. Krossen—Trondviken ..	1.890	1.180	1.650
Nordlandsbanen Grong—Mo	1.521	1.281	1.400
Flåmsbanen	1.594	1.402	1.545
Oslo Ø. utvidelse	1.587	1.390	1.574
Vestfoldbanens ombygning	1.505	1.114	1.422
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.738	1.462	1.454
Ombygningen Grimstad—Rise		1.355	1.400
Rørosbanens ombygning	1.238	1.230	1.300
I gjennemsnitt	1.603	1.271	1.454

GLOMMENS OG LÅGENS BRUKSEIERFORENING

ÅMOT KOMMUNE

gikk til utbygning av Kvernfalllet i Osen. Arbeidet blev til dels forskuttet og arbeidet utført av Glommen og Lågens Brukseierforening.

Efter at arbeiderne var organisert i tilslutning til vårt forbund stillet man krav om opprettelse av overenskomst. Forhandlinger herom blev avholdt i møte 11., 12. og 13. februar. Man kom herunder til enighet om et forslag til overenskomst. Dette blev vedtatt ved behandlingen i foreningen, og mottok man meddelelse om at kommunen også hadde vedtatt forslaget. Overenskomsten går ut på følgende:

Overenskomst

mellem Anlegget Kvernfalllet (Åmot Kommune) på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund — Osenregulerings Anleggsarbeiderforening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkår.

§ 1.

Ingen arbeider kan ansettes på ringere vilkår enn hvad denne overenskomst bestemmer.

§ 2.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke.

§ 3.

Timelønn i dagarbeide.

1. Tømmere, snekker, smeder, elektrikere og andre fagarbeidere ..... kr. 1.35
2. Øvrige arbeidere ..... « 1.25

For tømmermenn ved fangdamsarbeider gis et tillegg av kr. 0.10 pr. time.

Ved akkordarbeide er arbeiderne garantert en minstelønn av kr. 1.10 pr. time som utbetales i forskudd.

Arbeidere under 18 år og arbeidere hvis arbeidsevne er nedsatt betales etter overenskomst.

Snekkere, tømmermenn og andre fagarbeidere som selv holder verk-tøi får en verktøigodtgjørelse av 4 øre pr. time. Godtgjørelsen utbetales hver lønningsdag.

§ 4.

Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.

Ved overtidarbeide forstås arbeide som forlanges utført utover den ordinære arbeidstid. For sådant arbeide betales i de 5 første virkedager i uken 25 pct. tillegg for de 2 første arbeidstimer og for øvrig 50 pct. tillegg.

For overtidarbeide som påbegynnes etter kl. 21 og således ikke faller i flukt med ordinært arbeide betales 100 pct. tillegg. Det betales minst for 1 time selv om arbeidet varer kortere.

Alt arbeide utføres såvidt mulig på dagskift.

Ordinært arbeide som faller mellom kl. 18 og kl. 6 regnes som nattarbeide, dog således at hvor det arbeides dobbelt skift, regnes alltid det ene som nattskift. Hvor det arbeides på 3 skift beregnes procenttillegget fra kl. 18 til kl. 6. Ordinært nattarbeide betales med minst 25 pct. tillegg uansett enten nattskift anordnes ved akkordens utsettelse eller senere.

Når den normale, daglige arbeidstid av særlige grunner må deles, betales for arbeide som utføres i tiden mellom kl. 18 og kl. 6 tillegg av 50 pct.

Som helligdagsarbeide regnes arbeide som utføres fra kl. 18 før en søn- eller helligdag til neste dag eller, når 2 eller flere helligdager følger på hinannen, til den siste helligdagsaften kl. 22. For helligdagsarbeide betales 100 pct. tillegg. Hvis regulært nattskift påbegynnes på helligdag, begynner arbeidet kl. 22.

Ved akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den akkordfortjeneste pr. time, som akkorden uten hensyntagen til overtidstillegget går ut med.

For utført arbeide kan på samme tid ikke tilberegnes mer enn ett av ovennevnte procent-tillegg.

Foranstående bestemmelser kommer ikke til anvendelse på arbeidere som har fast måneds- eller årslønn.

§ 5.

Ved akkorders utsettelse skal det utskrives akkordseddel, med tydelig angivelse av priser, arbeidets art, omfang og masser, samt måten hvorpå arbeidet skal utføres.

Akkordpriser og akkorders omfang fastsettes av arbeidsbestyreren etter fri forhandling mellom ham og vedkommende akkordformann ved arbeidets begynnelse, medmindre begge parter er enige om å utsette her-

med nogen tid. Akkordformannen skal høre lagetets mening før akkorden vedtas.

Akkorder utsettes enten med utregnet sum, eller efter enhetspriser med påfølgende opmåling. Akkord med utregnet sum skal fortrinsvis søkes anvendt. Opdages feil i akkordberegningen skal beriktigelsen finne sted når feilen er til skade for akkordlaget.

De profiler som er lagt til grunn for akkordberegningen skal på anmodning forevises.

Akkorden skal som regel begrenses til 6 ukers varighet, dog kan akkorder utstrekkes til et lengere tidsrum hvis praktiske hensyn i det enkelte tilfelle tilsier det og begge parter er enige herom.

§ 6.

Tilleggsarbeide.

Med tilleggsarbeide forstås arbeide som utføres av laget utenfor den utsatte hovedakkord, mens det er beskjeftiget med denne.

Herunder inngår arbeide med snerydning, ishugning, vannlensning, transport av redskap og materiell til og fra arbeidsstedet, hugning av arbeidssviller samt legning og reparasjon av skinnegang m. v.

Laget plikter på arbeidsbestyrerens forlangende å utføre sådant arbeide mot ekstrabetaling, enten ved særskilt akkord eller med omforenet timelønn. Hvor avtale herom undtagelsesvis ikke er truffet betales pr. time den pris hvormed akkorden utlønnes.

Arbeidsskift, innenfor skiftet, på grunn av maskinskade eller mangel på arbeidsmateriell av lengere varighet enn en time, godtgjøres med den i overenskomstens fastsatte timelønn inntil anlegget kan an vise annet arbeide. Godtgjørelsen bortfaller hvis ikke melding straks er sendt.

Betalingen for tilleggsarbeide anføres særskilt i akkordboken, eller på den til akkordformannen utleyerte gjenpart av akkordoppgjøret og tillegges den ordinære akkordsum ved oppgjøret.

For tilleggsarbeide med uttagning av masser utenfor profilet fastsettes på forhånd enhetspriser, hvis ikke annen avtale treffes.

Herom skal akkordseddelen inneholde fornøden bestemmelse.

§ 7.

Ferie.

- a) Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser.

Ferien kan anordnes enkeltvis eller som fellesferie efter arbeidsbestyrerens bestemmelse.

- b) Ferien bør gis som sommerferie i tidsrummet 15. mai til 15. september. Hvis det er påkrevet av hensyn til arbeidsdriften, kan arbeidsbestyreren henlegge ferien til en annen årstid. Arbeiderne skal på forlangende gjøres bekjent med grunnen til en sådan bestemmelse. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller fellesferie tiligger arbeidsbestyreren. Arbeidere som deltar i en fellesferie tilkommer ferielønn i den utstrekning som den er optjent.

- c) Enhver arbeider som har vært ansatt ved Kvernfallet i et sammenhengende tidsrum av 4 uker, godskrives ferielønn fra tiltredelsesdagen.
- d) Ferielønn beregnes av den ved feriens begynnelse gjeldende forskuddsbetaling med tillegg av 40 pct. multiplisert med 5 pct. av det av hver enkelt arbeider utførte antall arbeidstimer i ferieåret som regnes fra 15. mai det ene år til 15. mai det neste år.

Hvis en arbeider har vært fraværende fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom medregnes den tid sykdomsfraværet har vart som arbeidstider med 8 timer pr. arbeidsdag, dog ikke utover 12 uker i ferieåret.

Ferielønningen utbetales ved feriens begynnelse. Ingen arbeider kan få feriegodtgjørelse uten at vedkommende virkelig tar ferie.

- e) Når en arbeider slutter utbetales den ham tilkommende ferielønn. Når en arbeider overflyttes utleveres det ham en opgave over opparbeidede timer i ferieåret.
- f) Ferielønn utbetales ikke under streik eller lockout.
- g) Hvis en arbeider med forsørgelsesbyrde dør uten å ha fått den ferie han tilkom, blir den i henhold til ovenstående bestemmelser optjente ferielønn å utbetale til den av avdødes etterlatte som efter anleggschefens oppfatning er berettiget til å motta beløpet.

§ 8.

For øvrig gjøres den mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon inngåtte hovedavtale gjeldende.

§ 9.

Denne overenskomst gjelder fra overenskomstens vedtagelse og til 1. januar 1937 og videre et år ad gangen hvis den ikke av en av partene oppsies med en måneds forutgående varsel.

Protokolltilførsel.

1. Den nuværende betaling for barakker, tilskudd til kokkehold m. v. forblir uforandret i overenskomstperioden.

Anlegget bærer dessuten halvparten av de utgifter til rengjøringskone i de barakker som ikke har kokkelag.

2. Feriegodtgjørelsen blir å beregne fra den tid da hver enkelt arbeider blev ansatt ved Kvernfallet.

Oslo, 3. mars 1936.

Norsk Arbeidsmandsforbund,
Chr. Henriksen.

Åmot formannskap, 5. mars 1936.

Ole Hermansen.

Den 10. oktober avholdtes forhandlingsmøte med Glommen og Lågens Brukseierforening i anledning overenskomst for Osenreguleringen som da skulde påbegynnes.

Under forhandlingene blev det enighet om å legge til grunn den ovenfor inntatte overenskomst for Kvernfallet med den forandring at de respektive lønnssetninger blev hevet med 5 øre.

Forslaget blev vedtatt av foreningen. Overenskomsten varer til 1. januar 1938.

OSLO KOMMUNE

(Det ekstraordinære vinterarbeide.)

Efter anmodning fra forbundet blev det 22. og 28. september avholdt forhandlingsmøte med kommunen hvorunder de krav til forandringer som var stillet fra foreningens side blev gjennomgått og drøftet. Man kom til enighet om et forslag som blev forelagt medlemmene og vedtatt.

Overenskomsten i sin helhet går ut på følgende:

Overenskomst

mellom Oslo kommune på den ene side, Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdeling 102 på den annen side angående arbeidsvilkårene ved de ekstraordinære vinterarbeider 1936.

§ 1.

Almindelige bestemmelser.

Ingen arbeider kan ansettes på ringere betingelser enn hvad nedenfor er fastsatt. Ved inntagelse av nye arbeidere skal hjemstavnsberettigede foretrekkes.

Ingen arbeider skal uten arbeidsledighetskomitéens bemyndigelse kunne ansettes uten at vedkommende har stemplet sitt arbeidsledighetskort ved Oslo Arbeidskontor i den av kommunen fastsatte tid for de øvrige arbeidere.

§ 2.

Lønnsbestemmelser.

- a) Timelønn fastsettes til kr. 1.22 som også er forskuddsbetaling i akkord. I forskuddet skal intet fradrag gjøres utenom erstatning for hvad det av redskaper måtte være ødelagt ved bevislig skjødesløshet.
- b) Brakkebetjening betales med kr. 1.22 pr. time.
Brakkebetjening som ikke er delaktig i akkord og som arbeider inntil 8 timer pr. dag, får et tillegg av kr. 1.00 pr. dag. For arbeide utover 8 timer betales overtidsgodtgjørelse. Det forutsettes at på mindre arbeidssteder er brakkebetjening overflødig. På disse steder ordner laget selv med fyring og renhold og erholder herfor en godtgjørelse av 2 timer pr. dag.
- c) Skyttere og/eller lagbaser får et tillegg stort kr. 2.00 pr. dag. Maskinborere og borsmeder får kr. 1.00 til akkordforskuddet. Kompresorkjørere ved stasjonære anlegg lønnes som tidligere.

- d) Håndverkere samt smeder der ved sitt arbeide ikke er delaktig i akkorden, erholder et tillegg til sin lønn stort kr. 3.00 pr. dag.
- e) For unge arbeidere mellom 17 og 21 år som anvises spesielt ungdomsarbeide, fastsettes lønnen til kr. 0.80 pr. time.

§ 3.

Lønn under sykdom.

Arbeidere som har arbeidet i kommunen i et sammenhengende tidsrum av minst 2 måneder, utbetales under sykdomsforfall, når sykdommen varer mer enn 12 arbeidsdager ad gangen, et så stort tillegg av kommunen til hvad som ydes av trygdekassen eller annen godkjent sykekasse, at de hvis de har forsørgelsesbyrde, får 90 pct. — ellers 75 pct. — av den time- eller daglønn som er fastsatt i overenskomsten for vedkommende arbeider. Tillegget til trygdekassens ydelser varer dog i intet tilfelle utover den tid arbeidsledighetskomitéen har bestemt, for tiden 22 uker, regnet fra den tid vedkommende arbeider trådte i virksomhet.

Under sykdomsforfall som skyldes ulykkestilfelle under arbeidet, erholder den skadede et tilsvarende syketillegg straks, uansett tjenestetidens lengde. I tilfelle av langvarig skade med hel arbeidsuførhet under særlige forhold kan samme tillegg ydes i 6 måneder, alt mot attest av den av kommunen antatte læge. Skadebot av Rikstrygdeverket og sykepenger av trygdekassen går derfra.

§ 4.

Hvileboder.

Ved arbeidsplasser skal nødvendige hvileboder oppsettes, og disse skal være rummelige og trekkfri. Disse rum skal være forsynt med ovn, bord, benker og nødvendig forbindingsmateriell. Fullt kyndig diakon ansettes ved større arbeidsplasser. I rummene bør som regel forefinnes et eget tørrerum for arbeidstøi.

I enhver hvilebod hvor det ansettes brakkemann, benyttes fortrinnsvis eldre folk eller personer hvis arbeidsevne er nedsatt.

§ 5.

Bestemmelser om arbeidstid, reise- og gangtid.

- a) Den ukentlige arbeidstid fastsettes av arbeidsledighetskomitéen innenfor rammen av 48 timer pr. uke.
- b) Er arbeidsstedet beliggende så langt utenfor bygrensen at transportmidler må anvendes, skal kommunen skaffe fri reise frem og tilbake.

Hvor praktiske hensyn tilsier det, kan fremmøtestedene henlegges innenfor bygrensen og da til omforenet tid, før den ordinære arbeidstid.

For arbeidere som bor i brakke på arbeidsstedet, ydes reise eller reisegodtgjørelse til og fra arbeidsstedet en gang ukentlig. Denne bestemmelse kommer bare til anvendelse for arbeidssteder i Oslos omegn.

§ 6.

Overtid.

Arbeide utover den fastsatte arbeidstid er overtidsarbeide, og betales det for sådant arbeide i ukens fem første dager etter endt ordinær arbeidstid et tillegg av 25 pct. for de første to arbeidstimer, senere 50 pct. tillegg. For overtidsarbeide etter endt ordinær arbeidstid lørdager og dager før helligdager, samt alle søn- og helligdager, betales 100 pct. tillegg. Overtidsgodtgjørelse betales ikke brakkemannskapet, når arbeidstiden ikke overskrider 8 timer.

§ 7.

Akkordarbeide.

- a) Akkordarbeide anvendes i den utstrekning som kommunen finner det tjenlig. Akkordpriser og akkorders omfang fastsettes av arbeidslederen etter fri forhandling mellom ham og vedkommende akkordbas, samt lagets tillitsmann ved arbeidets begynnelse, medmindre begge parter er enig om å utsette hermed nogen tid. Akkordbasen skal ha lagets beslutning, før akkorden vedtas. Ved akkordens utsettelse skal det utferdiges akkordseddel med tydelig angivelse av priser, lagets størrelse, arbeidets art og omfang, samt måten hvorpå det skal utføres. Ved akkord er den fastsatte timelønn kr. 1.22 garantert i ukentlig utbetaling. I forskuddet skal intet fradrag gjøres utenom erstatning for hvad som av redskaper måtte være ødelagt ved bevislig skjødesløshet.
- b) Når forandring i arbeidsplanen eller andre tvingende omstendigheter krever arbeidets opphør for kortere eller lengere tid, når særskilt uheld inntreffer eller når arbeidet utføres utifredsstillende, har administrasjonen rett til å avbryte eller opheve akkorden mot forholdsvis utbetaling, idet det foretas opmåling og derhos ved oppgjøret tas nødvendig hensyn til såvel det utførte som det gjenstående arbeide. Sådant opmåling kan også kreves av akkordlaget, når arbeidet for en tid skal avbrytes. Når det under akkord ansees nødvendig for kortere tid å anvende akkordlaget til annet arbeide (f. eks. vedlikeholdsarbeide), lønnes arbeiderne herunder med ordinær timelønn eller etter særskilt omforenet akkord. Blir noget akkordlag påbudt arbeide utover det som er beregnet i akkorden, skal dette søkes ordnet gjennom tilleggsakkord, likeså for uforskyldt ras av fjell og jord. For tekniske hindringer som måtte inntreffe, som manglende luftførsel og maskinell skade, betales inntreffe, som manglende luftførsel og maskinell skade, betales godtgjørelse i form av almindelig timelønn, når arbeidet er blitt helt avbrutt i ½ time, og arbeiderne ikke kan skaffes annen beskjefligelse.
- c) Hvor sådan ordning ikke er hensiktsmessig, betales etter pr. time den lønn som opnåes i akkorden. Fortjenesten ved ekstraarbeide blir å tillegge akkorden og deles likt på laget. Når det under akkord ansees nødvendig for kortere tid å anvende enkelte av akkordlaget til arbeide utenom akkorden, lønnes arbeiderne herfor med den fortjeneste som opnåes i akkord.

Hvis en arbeider uten arbeidsledelsens tillatelse eller annen gyldig grunn forlater et omforenet akkordarbeide før dette er bragt til avslutning, utbetales kun almindelig forskuddsbetaling. Resten av den oparbeidede fortjeneste tilfaller laget, men skal når laget ønsker det, utbetales vedkommende når akkorden er ferdig og oppgjort. Flytning fra den ene arbeidsplass til den annen betales av kommunen.

- d) Akkordoverskudd utbetales senest annen lønningdag etter arbeidets ophør.

§ 8.

Utlønning.

Utlønning skjer hver fredag i arbeidstiden, for så vidt intet annet er avtalt. Ved større arbeider kan ekstrarorskudd utbetales etter tidligere praksis. Akkordlagets lønning utbetales som regel til lagets bas og en av arbeiderne som lagets tillitsmenn.

§ 9.

Redskapshold m. m.

Arbeidslagene betaler selv sin ammunisjon. Denne leveres av kommunen på arbeidsplassen. Redskaper m. v. samt transportmateriell skaffes av kommunen.

For utlevering og ansvar for redskap gjelder reglement av 26. februar 1936.

§ 10.

Smussig arbeide.

Ved særlig smussig arbeide og ved arbeide hvorved arbeiderne på grunn av arbeidets art er utsatt for å få sine klær ødelagt, erholder arbeiderne nødvendige vareklær til utlån.

§ 11.

Ferier.

- Arbeidere som har vært beskjeftiget ved kommunens ekstraordinære anleggsvirksomhet i et sammenhengende tidsrum av minst 4 uker, godskrives ferielønn fra tiltredelsesdagen. Feriegodtgjørelsen utbetales ved arbeidets ophør.
- Ferielønnen beregnes etter den gjeldende timelønn tillagt 20 pct. multiplisert med 4.5 pct. av det av hver enkelt arbeider utførte antall timer.
- For legitimert sykdomsforfall inntil 3 måneder gjøres intet fradrag i ferielønnen.

§ 12.

Arbeidernes tillitsmenn.

- De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne, anerkjennes som talsmenn og representanter for de organiserte arbeidere. Disse tillitsmenn blir å velge blandt de anerkjent dyktige arbeidere. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles arbeidsledelsen.

- Tillitsmennene skal når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til ledelsen.
- Tillitsmennene er forpliktet til såvel overfor sin organisasjon som overfor arbeidsgiveren å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.
- De arbeidere som er valgt til tillitsmenn, inntar for øvrig ingen særstilling, dog kan disse ikke avskjediges, med mindre saklige grunner herfor er til stede.
- Avtaler mellom arbeiderne vedrørende arbeidet eller andre forhold som angår kommunen, er uten vedkommende forbunds godkjenning virkningsløse.

§ 13.

Twistbestemmelser.

- Enhver twist mellom Oslo kommune og dens arbeidere som omfattes av denne overenskomst, skal først søkes bilagt ved forhandlinger mellom kommunens vedkommende og arbeiderne, de siste ved sine tillitsmenn.
- Hvis enighet ikke opnåes, skal forhandling optas mellom undertegnede forbund og Oslo kommune eller de som denne bemyndiger.
- Forhandlingsmøte skal avholdes senest 8 dager etter at skriftlig krav herom fremkommer fra en av partene.
- Twist som angår denne overenskomst, kan ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for Arbeidsretten.

§ 14.

Varighet.

Overenskomsten omfatter alt ekstraordinært arbeide som igangsettes og administreres av Oslo kommune og trer i kraft umiddelbart etter vedtagelsen og har gyldighet til 1. oktober 1937.

Opsies ikke overenskomsten av en av partene innen 1. september 1937, skal den fortsatt være gjeldende ett år ad gangen med 1 — en — måneds gjensidig opsigelse.

Protokolltilførsel.

1ste og 17de mai som faller på hverdager, er fridager og betales med full daglønn (timelønn).

Oslo, i september 1936.

For Oslo Kommune,
Sverre Iversen.

For Norsk Arbeidsmandsforbund,
Chr. Henriksen.

NORGES STATSBANER

(Rengjøringskvinnene Oslo Ø. og V.)

Den 16. juli blev det optatt forhandlinger med Norges Statsbaner hvori det blev fremlagt krav til forbedringer i rengjøringskvinnenes lønns- og arbeidsvilkår.

Det lyktes ikke under disse forhandlinger å komme til enighet hvorfor saken blev innbragt for meglingsmann.

Meglingsmannen resulterte i følgende forslag som blev vedtatt av medlemmene.

Avskrift.

År 1936 den 20. oktober blev det holdt meglingsmøte i Riksmeglingsmannens lokaler vedk. arbeidstvist ved *Oslo Øst- og Vestbanestasjon* — ang. rengjøringsarbeidet.

Til stede:

Meglingsmannen, dommer Julsrud.

For Norges Statsbaner, overinspektør Lilleåsen, kontorchef Beichmann, inspektørene Rishovd og Dehli.

For Norsk Arbeidsmandsforbund: Chr. Henriksen.

For Oslo Vask- og Rengjøringskvinners Forening: Borghild Tharaldsen, Jørgine Ingebrigtsen, Mathilde Gulbrandsen og Anna Knoff.

Meglingsmannen fremla skrivelse av 13. oktober 1936 fra Riksmeglingsmannen.

Henriksen fremstillet saken og fremla den hittil gjeldende overenskomst.

Lilleåsen og Beichmann redegjorde for saken for Statsbanerne.

Saken blev drøftet i fellesmøte og særmøter.

Meglingsmannen fremsatte derefter følgende forslag til

Overenskomst

mellem Norges Statsbaner, Oslo og Drammens distrikter på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Oslo Vask- og Rengjøringskvinners Forening på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkår for rengjøringskvinnene ved Oslo Øst- og Vestbanestasjoner.

Den hittil gjeldende overenskomst prolongeres med de endringer som partene blev enige om i møte den 9. september d. å. og med følgende tillegg:

1. Lønnen i § 2 fastsettes til kr. 7.25.
2. Overenskomsten gjelder fra 1. juli 1936 til 1. juli 1937 og videre ett år ad gangen, hvis den ikke sies op fra en av sidene med minst en måneds skriftlig varsel.

— — —

Meglingsmannen tilførte videre protokollen:

Forbundets og rengjøringskvinnenes representanter erklærte at de under forutsetning av at forslaget vedtas, ikke vilde fremsette krav på forhøielse av lønnssetningene på grunnlag av at Statens tjenestemenn muligens pr. 1. juli 1937 fikk en lønnsforbedring utover den som ligger i at den frivillige lønnsøverskomst av 1933 bortfaller pr. 1. juli 1937.

Svar blir å gi skriftlig til Riksmeglingsmannens kontor innen mandag den 26. oktober kl. 12.

Harald Julsrud, meglingsmann.

TURNHALLEN

(Rengjøringskvinnene.)

For rengjøringskvinnene ved Turnhallen, Oslo som står tilsluttet Oslo Vask- og Rengjøringskvinners Forening krevet man opprettet overenskomst.

Forhandlinger herom blev optatt 3. mars og kom man frem til en overenskomst som blev vedtatt av begge parter.

Foruten de vanlige bestemmelser er lønnen for full dag satt til kr. 190.00 og kr. 100.00 for halv dag.

Videre bestemmelser om overtidarbeide og 12 dagers ferie med lønn.

GRÜNERLØKKENS FOLKETS HUS

(Rengjøringskvinnene.)

Det blev optatt forhandlinger 29. april. Foruten de vanlige bestemmelser er lønnen satt til kr. 50.00 pr. uke, bestemmelser om overtidbetaling, lønn under sykdom og 2 ukers ferie.

RIKSTRYGDEVERKET

(Rengjøringskvinnene.)

Den 25. september avholdtes forhandlingsmøte hvor det blev stillet krav om overenskomst for rengjøringspersonalet.

Man kom derigjennem frem til forslag til overenskomst som blev godkjent av begge parter.

Foruten de vanlige bestemmelser er lønnen for 3 timers arbeide pr. dag fastsatt til kr. 80.00 pr. måned + godtgjørelse for skuremateriell. Videre bestemmelser om ekstrabetaling for hovedrengjøring og 2 ukers ferie.

JOHAN O. LARSEN, Oslo.

(Rengjøringskvinnene.)

Det er opprettet overenskomst for rengjøringspersonalet. Overenskomsten går ut på det samme som tilsvarende ovennevnte overenskomster.

RICH. ANDVORD

(Rengjøringskvinnene.)

Ved dette firma er det opprettet overenskomst for rengjøringspersonalet. Denne er som de ovennevnte overenskomster.

NORSK VAKTSELSKAP

18. mars blev det optatt forhandlinger om revisjon av overenskomsten med Norsk Vaktsekskap. Forhandlingene resulterte i et forslag til overenskomst som blev vedtatt av begge parter.

Overenskomsten går ut på følgende:

Overenskomst

mellem Norsk Vaktsekskap på den ene side og Nattvaktmennes Forning og Norsk Arbeidsmandsforbund på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkår.

§ 1.

Ingen kan ansettes på ringere vilkår en hvad denne overenskomst innebærer.

§ 2.

Arbeidstid.

Arbeidstiden er for faste rundekjørere fra kl. 22 til kl. 6 med ialt 1 times hvil innenfor denne arbeidstid og med frinatt hvert 6. døgn. Fornøden repetisjon av rundebøkene forutsettes foretatt utenfor denne arbeidstid. Arbeidstiden kan av selskapet forrykkes inntil 1 time frem eller tilbake under forutsetning av at det samlede timeantall bibeholdes.

§ 3.

Lønn.

Fast ansatte vaktmenn ..... kr. 290.00 pr. mnd.

De vaktmenn som kjører som avløsere og har hel beskjeftigelse blir å betrakte som faste.

Reservevaktmenn.

Reserver kr. 9.00 pr. natt — kr. 1.15 pr. time i 6 måneder. Senere kr. 10.00 pr. natt — kr. 1.25 pr. time.

For sykedager og enkelte ekstra frinetter trekkes kr. 10.00 — kr. 1.10 pr. time.

Standvakter.

Godtgjørelse for tilsagt fremmøte:

i fritiden før kl. 12 kr. 4.00.

mellem kl. 12 og 15 kr. 3.00.

og etter kl. 15 kr. 2.00.

På dagen etter frinatt kr. 2.00.

For fremmøte i utrengsmål kr. 6.00.

Fremmøte til instruksjon enkelte ganger inntil 1 time før den vanlige utrykning betales etter kr. 1.50 pr. time.

Godtgjørelsen bortfaller hvis fremmøte har vært nødvendig på grunn av feil fra vedkommende vaktmanns side.

§ 4.

Kortrunder.

Kortrunder på 4 timer tilkommer ½ times spisepause innenfor arbeidstiden og videre 7½ minutt for hver overskytende time.

Det må som regel ikke forekomme mer enn 2 kortrunder.

§ 5.

Fast ansatte rundekjørere.

Det skal alltid være så mange fast ansatte rundekjørere som det er antall faste hele runder i Vaktsekskapet plus 1 mann for hver 5. vaktmann.

§ 6.

Lønning finner sted som regel hver 15. og siste i måneden om morgenen i arbeidstiden.

Inntreffer ovennevnte datoer på helligdag lønnes foregående virkedag om morgenen.

§ 7.

Selskapet holder uniform for såvidt dette forlanges i tjenesten et praktisk regnplagg samt nødvendig vaktutstyr (såsom våben, lommelykt etc.) uten utgift for vaktmennene.

§ 8.

Ferie.

De fast ansatte vaktmenn erholder etter 1 års tjeneste som sådanne en ferie på 14 dager plus de fridager som faller innenfor vedkommende ferie med full lønn som sommerferie i tiden 15. mai til 15. september.

Feriegodtgjørelsen i forbindelse med lengere fravær regnes dog bare etter 14 dager.

For kortere tid enn 1 års tjeneste erholdes ferie etter samme regel som for reservene.

Reservevaktmenn med over 3 måneders sammenhengende regelmessig arbeide erholder 1 dags ferie for hver måneds tjenestegjøring med feriegodtgjørelse i overensstemmelse med den gjennomsnittlige lønn.

Ved «regelmessig» arbeide forståes her minst 12 helrunder eller 20 kortrunder i måneden. Stedfortredertjeneste under lengere eller kortere «kjøpt» fritid eller permisjon medregnes ikke ved beregning av den feriegodtgjørelse selskapet plikter å tilstå.

§ 9.

Sykeforsikring.

Enhver fast ansatt vaktmann (standvakt som rundevakt) sykeforsikres og ulykkesforsikres etter nuværende, ved Norsk Vaktsekskap, benyttede satser.

§ 12.

Jul- og påskefri.

Fast ansatte vaktmenn erholder 2 fridager med full lønn i løpet av vinteren, fortrinnsvis i julen og påsken.

§ 11.

Standvakt.

Standvakt bør ikke opdeles for meget, men såvidt mulig fordele standvaktene slik at det ikke blir under 48 timer pr. mann pr. uke.

§ 12.

Rangering.

Den fremlagte liste over vaktmennenes rangering etter anciennitet godkjennes. Listen holdes à jour i tariffperioden.

I tider hvor behovet for vaktmenn kan være synkende, f. eks. på grunn av nedgang i abonnementantallet, benyttes først og fremst de på listen opførte vaktmenn ved fordelingen av arbeidet.

§ 13.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst gjelder fra 1. april 1936 til 31. mars 1937 med 1 måneds opsigelse. Opsies ikke overenskomsten av nogen av partene innen 1. mars 1937 gjelder den fremdeles 1 år ad gangen.

Oslo, 1. april 1936.

Norsk Vaktselskap

Andr. Ringnes.

Norsk Arbeidsmandsforbund

Chr. Henriksen.

A/S GÅRDVAKT

Det er opprettet overenskomst med dette selskap. Overenskomsten er likelydende med Norsk Vaktselskap.

NORSK FOLKEMUSEUM

Det er opprettet avtale for det faste personale hvori er bestemt at disse skal betraktes som statstjenestemenn, og at deres lønns- og arbeidsvilkår blir fastsatt i henhold hertil.

Det er videre opprettet overenskomst med Museet for ekstrapersonalet den såkalte sommerbetjening.

DRAMMEN KOMMUNE

(Ekstraordinære arbeide.)

Ved revisjon av overenskomsten blev timelønnen i dagarbeide satt til kr. 1.00. Arbeidstiden blev fastsatt fra 21 til 42 timer pr. uke etter forsørgelsesbyrden. 4 pct. feriegodtgjørelse på basis av den optjente lønn. Overenskomstens varighet 1 år.

ÅMOT KOMMUNE

(Hedmark.)

Ved Hedmark faglige Samorganisasjon er det opprettet overenskomst med kommunen. Ved vedlikeholdsarbeide er veivokternes lønn satt til kr. 2000.00 pr. år med arbeidsplikt hele året. Timelønn kr. 0.86.

For øvrig gjelder lønnsatser og øvrige bestemmelser gjeldende ved Hedmark fylkes veivesen.

DIVERSE PUKKVERK OG SANDTAK

Franzefoss Kalkmølle.

Ved revisjon av overenskomsten blev timelønnsatsen forhøiet fra kr. 1.30 til kr. 1.37 pr. time.

Skytebaser, chauffører og maskinpassere. Nogen ytterligere forandringer skjedde ikke. Overenskomstens varighet 1 år.

A/S Framfjord Talcmill.

Bergen og fylkenes faglige Distriktsorganisasjon førte forhandlingene angående revisjon av overenskomsten og blev lønnsatsen satt til kr. 1.00 pr. time og fra 1. januar 1937 kr. 1.05 pr. time. Ferie 8 arbeidsdager, 3.2 pct. i feriegodtgjørelse. For øvrig de vanlige bestemmelser.

Høifjell Feltspatgruber, Fredrikstad.

Det er opprettet overenskomst med almindelige bestemmelser som vanlig. Timelønn kr. 0.85. Ferie 9 dager med 3 pct. feriegodtgjørelse. Overenskomstens varighet 1 år.

Grorud Pukkverk.

Almindelige bestemmelser som vanlig. Timelønn og minstelønn i akkord kr. 1.40. 12 dagers ferie med 5 pct. feriegodtgjørelse. Overenskomstens varighet 1 år.

Videre er det opprettet overenskomst ved følgende bedrifter overensstemmende med Grorud Pukkverk:

Flaen Pukkverk, Øvre Grorud Stenbrudd, Ulven Stenkuseri, Linderud Pukkverk.

Østreng Grustak.

Efter forhandling og meglings blev det avsluttet overenskomst ved ovennevnte grustak. De almindelige bestemmelser som vanlig. Timelønn i dagarbeide kr. 1.25. Videre akkordsatser for lastning av grus, 12 dagers ferie, 4½ pct. feriegodtgjørelse. Overenskomstens varighet 1 år.

Det Norske Travelskap (Landbanen A/S).

Det er opprettet overenskomst med selskapet for såvidt angår gravnings- og cementarbeide samt vedlikeholds- og reparasjonsarbeide. Timelønn kr. 1.38, 12 dagers ferie med 4½ pct. feriegodtgjørelse. For øvrig de almindelige bestemmelser som vanlig.

Tabell I.

Tariffoverenskomster

Løpe-nr.	Organisasjon, sted og bedrift	Antall arb.		Lønn tidligere	Lønn etter overenskomst	Almindelig lønstilllegg	Tillegg i akkordsatsene	Lønnsforbedr. anslått til i alt pr. år kr.
		I alt	derav medlemmer					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Norsk Arbeidsmandsforbund.								
1	Statens Veiarbeidsdrift	24 000	9 800	Time- eller ukelønn 0.50-0.97	Time- eller ukelønn 0.86-0.96	Kr. -	Pct. 45	4 320 000
2	Statens Jernbaneanlegg	2 484	2 484	1.25	1.30	5	-	293 080
3	Fyr- og merkevesenets arbeidere	200	113	-	0.80-1.32	-	-	-
4	Vest-Norges Macadamverk	47	47	-	0.85-1.35	-	-	-
5	Aker. Volla Sandtak	4	4	-	1.40	-	-	-
6	Bergen. A.s Vigsnes Kobberverk	125	75	0.80-1.20	0.80-1.20	-	-	-
7	Berlevåg. Statens Havnevesens anleggsdrift	80	80	-	1.00-1.30	-	-	-
8	Bygdøy. Norsk Folkemuseum	42	35	-	pr. m. 120	-	-	-
9	Degernes. Stryger og Julsrud Feltspatgruber	24	24	0.75	0.85	10	-	5 760
10	Drammen. Drammen Kommune Ekstraord. arb.	250	82	1.00	1.00	-	-	-
11	Eidanger. Eidanger kommune ..	16	16	1.00-1.10	1.05-1.10	5	-	1 920
12	Eidsvold. Eidsvold komm. Pleiehjem	8	8	-	pr. m. 30-80	5-10	-	ca. 720
13	Fjellhøy. Fjellhøy Pukkverk	7	7	1.00	1.40	40	-	6 720
14	Flaen. Flaen Pukkverk	5	5	1.40	1.40	-	-	-
15	Framfjord. A.s Framfjord Talc-mill	30	23	1.00	1.00-1.05	-	-	3 600
16	Glemmen. Høifjeld Feltspatgr. ..	4	4	-	0.85	-	-	-
17	Grorud. Grorud Pukkverk	6	6	1.40	1.40	-	-	-
18	— Øvre Grorud Stenbrudd ..	4	4	1.00	1.40	40	-	3 840
19	Holandsfjord. A.s Mineral	56	56	-	0.45-1.00-1.18	-	-	-
20	Hønefoss. Hønefoss kommune, rengj.kv. ved skolene	12	11	p. m. 60-35	pr. m. 70-40	-	-	2 220
21	Kongsberg. Kongsberg Sølvverk ..	263	158	0.55-1.05	0.55-1.05	-	-	-
22	Linnerud. Linnerud Pukkverk ..	7	7	1.00	1.40	40	-	6 720
23	Nesodden. Nesodden kommune, pukkverk	8	8	0.80	1.00	20	-	3 840
24	Oppegård. Oppegård kommune. ..	59	59	1.10-1.25	1.10-1.40	-	-	-
25	Oslo. Norsk Portland Cement A.s	30	30	1.38	1.38	-	-	-
26	— A.s Betonmast	varier.	-	-	1.00-0.75	-	-	-
27	— Osenreguleringen	92	92	-	1.40-1.30	-	-	-
28	— Norsk Vaktelskap	30	30	pr. m. 255	pr. m. 290	-	-	5 400
29	— Det Norske Travelskap, Landsbanen A.s	9	9	1.04	1.38	34	-	7 344
30	— A.s Gårdvakt	18	18	-	pr. m. 290	-	-	-
31	— Rengj.kv. ved Øst- og Vest-banen	275	275	pr. d. 6.80	pr. d. 7.25	-	-	43 313
32	— Oslo Turnf., rengj.kv.	7	7	p. m. 150-70	p. m. 190-100	-	-	2 940
33	— Grünerløkken Folkets Hus, rengjøringskvinner	1	1	150	200	50	-	600

oprettet i 1936.

Arbeidstid pr. uke	Overens-komstens varighet	Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarbeide		Ferie i dager		Blev overenskomst opprettet?	Var der tidligere overenskomst?	Var der arbeids-stans?	Anmerkninger	
		tidligere	etter overensk.	tidligere	etter overensk.					
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
			Pct.	Pct.						
48	48	ubest.	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	Reglement.
48	48	31-3-37	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	
-	54	innt. v.	-	25-50-100	-	9	ja	nei	nei	Reglement.
-	48	1-10-37	-	25-50-100	-	9	ja	nei	nei	
-	48	15-1-37	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	
48	48	31-3-37	25-50-100	25-50-100	8	9	ja	ja	nei	Bergverks-overens-komsten gjort gjeldende.
-	48-50	innt. v.	-	25-50-100	-	9	ja	nei	nei	
-	48	30-9-37	-	50	-	12	ja	nei	nei	
48	48	30-6-37	25-50-100	25-50-100	6	9	ja	ja	nei	
-	Efter forsørgels.b.	1-7-37	-	-	3%	4%	ja	nei	nei	
48	48	31-12-37	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	
ca. 62	48	30-6-37	usikkert	25-50	12	12	ja	nei	nei	Kostgodtgj. i ferien.
-	48	1-5-37	intet	25-50-100	9	12	ja	nei	nei	
48	48	1-10-36	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	Prolongasjon.
48	48	1-7-37	25-50-100	25-50-100	8	8	ja	ja	nei	
48	48	30-6-37	-	25-50-100	-	9	ja	nei	nei	
48	48	1-5-37	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	Prolongasjon.
-	48	1-4-37	-	25-50-100	0	12	ja	nei	nei	
-	48	31-3-37	intet	25-50-100	-	9	ja	nei	nei	
-	-	1-3-37	uvisst	kr. 1.00 pr. t.	-	-	ja	nei	nei	Før lønn i 10 mnd. — nu i 12 mnd.
48	48	-	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	Lønnsregulativ.
-	48	1-6-37	intet	25-50-100	0	12	ja	nei	nei	
48	48	30-9-37	intet	25-50-100	0	12	ja	nei	nei	
-	48	31-10-37	-	25-50-100	-	12	ja	ja	nei	Leiet bil og chauffør kr. 2.50 pr. t.
48	48	å. utg.	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	Prolongasjon.
-	48	1-1-37	-	25-50-100	-	12	ja	ja	nei	
-	48	1-1-38	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	
48	48	31-3-37	-	-	14	14	ja	ja	nei	
-	48	1-6-37	intet	25-50-100	0	12	ja	nei	nei	Form.penger beregnes eft. 8 øre pr. t. i tillegg.
-	48	31-3-37	-	-	-	14	ja	nei	nei	
48	48	1-8-37	50	50	14	14	ja	ja	nei	
-	-	28-2-37	kr. 1.00 pr. t.	1.00-1.50	0	12	ja	nei	nei	
48	48	30-4-37	-	kr. 1.75 pr. t.	-	14	ja	nei	nei	

Tabell I.

Tariffoverenskomster

Løpe-nr.	Organisasjon, sted og bedrift	Antall arb.		Lønn tidligere	Lønn etter overenskomst	Almindelig lønns tillegg	Tillegg i akkordsatsene	Lønnsforbedr. anslått til i alt pr. år kr.
		i alt	derav medlemmer					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Time- eller ukelønn	Time- eller ukelønn	Kr. pr. uke	Pct.	
34	Oslo Rich. Andvord, Fabrikken, N. Voldgate, rengj.kv. ..	5	5	-	55-100	-	-	-
35	Røyken. Røyken kommune	34	34	-	1.05-1.30	-	-	-
36	Sandvika. Franzefoss Kalkmølle	20	20	1.30-1.40	1.37-1.45	7-5	-	2 880
37	Ski. Ski kommune	43	43	-	1.10-1.30	-	-	-
38	Slitu. Østreng Grustak	12	12	0.75	1.25	50	-	14 400
39	Spitsbergen. Store Norske Spitsbergen Kullkompani	445	224	0.95-1.40	0.88-1.75	-	-	ikke utr.
40	Sulitjelma. Sulitjelma Gruber A.s	900	731	0.70-0.77	0.70-0.77	-	-	-
41	Tjømø. Byggmester Bjarne Gulbrandsen	8	8	0.80-1.35	1.20-1.50	gj.sn.28	-	4 416
42	Trondheim. Hyttefossen Kraftanlegg (Tr.heim kommune)	66	66	1.28	1.32	4	-	6 336
43	— Heimdalsmyren Flyveplass (Trondheim kommune) ..	71	71	-	1.05-1.30	-	-	-
44	Tysfjord. Drag Feltspatgruber ..	32	31	-	0.65-0.75	-	-	-
45	Ulven. Ulven Stenknuseri	4	4	1.37	1.40	3	-	288
46	Åmot. Åmot kommune (Kvern-fallet)	80	75	-	1.25-1.35	-	-	-
	Tilsammen	29 923	14 902					4 741.337

oprettet i 1936 (Forts.)

Arbeidstid pr. uke		Overenskomstens varighet.	Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarbeide		Ferie i dager		Blev overenskomst opprettet?	Var der tidligere overenskomst?	Var der arbeidsstans?	Anmerkninger
dligere timer	etter overensk. timer		tidligere	etter overensk.	tidligere	etter overensk.				
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
			Pct.	Pct.						
-	-	31-8-37	-	-	-	8	ja	nei	nei	Fri trygdekasse. Reg. etter indekstallet.
-	48	13-8-38	-	-	-	12	ja	nei	nei	
-	48	31-3-37	25-50-100	25-50-100	8	12	ja	ja	nei	
-	48	1-5-37	-	25-50-100	-	4 1/2 %	ja	nei	nei	
70	48	1-6-37	intet	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	
48	48	1-10-37	25-50-100	25-50-100	8	9	ja	ja	nei	
48	48	31-3-37	-	-	8	9	ja	ja	nei	Kriseoverenskomst.
-	48	15-2-37	-	25-50-100	-	1	ja	nei	nei	1 5 øre pr. arbeidet time i feriegodtgj.
48	48	30-4-37	25-50-100	25-50-100	-	-	ja	ja	nei	Feriegodtgjørelse.
-	48	1-7-37	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	
-	48	30-4-37	-	25	-	-	ja	nei	nei	
-	48	1-6-37	intet	25-50-100	0	12	ja	nei	nei	
-	48	1-1-37	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	Nytt foretagende.

Konflikter 1936.

Avd. nr.	Avdelingens navn	Bedriftens navn	Arbeidet nedlagt	Arbeidet opptatt	Streik		Utbetalt understøttelse
					Antall medl.	Antall understøtt. Tapte arb.-dage	
10	Vignes grubearb.for.	Vignes gruber	29/7	1/9	6	180	597.00
21	Oslo og omegns anl.arb.f.		29/11	19/12	1	18	42.00
102	N. A. F.	Hotell- og rest.konflikten	3/12	16/12	1	12	32.00
108	Øvre Eiker veifor.	Fjernledningen Granfoss	9/7	5/8	1	24	36.00
128	Sultjelma Hyttearb.f.	Smeltehytten, Sultjelma	15/5	23/5	48	387	1 179.30
161	Vestre Spone grubearb.f.	Hans E. Overn	pågår	pågår	7	2016	2 394.00
194	Eidanger arb.m.f.	Eidanger Vannverk	-	31/8	8	1680	4 624.10
237	Drammen og omegns arb.f.	Granfossledningen	9/7	12/8	1	30	80.00
289	Sandefjord og omegns anl.f.	Sandar kommune	19/5	19/7	15	390	1 174.82
299	Sørlandsveiens arb.f.	Vasdal—Neppelberg	26/5	3/8	7	420	615.00
302	Horten arb.m.f.	A/S Granitkomp. Fr.stad	15/6	31/8	8	528	654.50
154	Skedsmo arb.m.f.	Brolegning, Gjelleråsen	17/6	3/7	1	15	35.00
117	Kr.sund og omegns arb.f.	Veianl. Kr.sund—Frey og broforbindelse		31/12-35	29	29	99.15
	Forskjellige personer						30.00
					128	5 729	11 580.00

ARBEIDERBEVEGELSENS
ARKIV OG BIBLIOTEK

76277362